

JOZEF KARIKA

PRIEPASŤ

IKAR

JOZEF KARIKA
PRIEPASŤ

Bývalý lezec trpiaci panickým strachom z výšok narazí na legendu o skalnej plošine v Tatrách, kde neznáma sila núti ľudí, ktorí tam zabľúdia, skočiť do priepasti a zabiť sa. Nezvyčajné množstvo smrteľných nehôd v tejto oblasti mu nedá spávať. Rozbehne pátranie na vlastnú päsť, lenže skutočnosti, ktoré

odhalí, sa vymykajú ľudskej predstavivosti a chápaniu. Za svoju zvedavosť kruto zaplatí – sám sa ocitne na hrane priepasti.

Je stará legenda horských vodcov o nadprirodzenej sile zhadzujúcej ľudí do hlbín iba strašidelná fáma, alebo obsahuje zrnko pravdy?

Text © 2018 by Jozef Karika
Jacket design © 2018 by Emil Křížka
Slovak edition © 2018 by IKAR, a.s.

Redigovala Klára Králové.
Obálku navrhol Emil Křížka.
Úryvky z diel:

Edgar Allan Poe: *Príhody Arthura Gordona Pyma, Havran, Zlatý
skarabeus* (Tatran 1984).

(Text *Diablik zvrátenosti* preložil Michal Breznický.)

Rudolf Fabry: *Ja je niekto iný* (Zenit 1946).

Technická redaktorka Helena Oleňová. Vydalo vydavateľstvo IKAR,
a.s., Bratislava v roku 2018
ako svoju 5 793. publikáciu.

Prvé vydanie.

Sadzba a zalomenie do strán PRO 2, a. s., Bratislava.
Vytlačili TBB, a. s., Banská Bystrica.

ISBN 978-80-551-6401-4

*Naskutku po veľkom lete
nastane strašlivý chlad
Oči ti zamrznú
ako kolíky pri kríkoch ruží
keď ma uvidíš sinavého
a modrejšieho než mäso
čerstvo rozrezanej lastúry*

RUDOLF FABRY: Ja je niekto iný

Nešlo o prvoaprílový žart. Bohužiaľ. Najprv som si myslel, že nás chcú Mirovi kolegovia popreháňať, že si chcú vystreliť z bažanta, ktorého iba nedávno prijali medzi seba.

„Kúsok pred Szontaghovým plesom?“ uistil sa Miro a pozrel na blankytnú oblohu. Napäto počúval, mobil pritlačený na ucho. Po chvíli prikývol, rozlúčil sa, ukončil hovor.

„Ideme?“ opýtal som sa, akoby mal kamarát na výber.

„Jasné, že ideme!“

Videl som na ňom, ako mu stúpol adrenalín. Lichotilo mu, že sa zúčastní ozajstnej akcie. Zatiaľ ich veľa nezažil, nanajvýš dve či tri.

Potriasol som hlavou. „V poriadku.“

Napokon, nič iné mi nezostávalo. Sám by som sa na Sennú kopu, náš pôvodný cieľ, aj tak neodvážil. Hlavne nie teraz. Veď v Tatrách sa ešte stále hovorilo o neobvyklej sérii tragických úmrtí spreď troch mesiacov. V prie-

behu niekoľkých dní, od konca decembra do začiatku januára, tu na rôznych miestach utrpelo smrteľný úraz až sedem turistov a horolezcov. Ďalších šesť sa ich v rovnakom čase zabilo na poľskej strane.

Naozaj čierna séria. Čosi podobné sa naposledy odohralo pred osemnástimi rokmi, keď sa za tri dni zabili až piati nešťastníci. Miestni pamätníci položartom vraveli, že za to môže dlhonosý halgeist, ktorý keď sa prebudí, zhadzuje ľudí zo skál. Staručká povesť rozšírená ešte nemeckými osadníkmi. Skutočnosť bola oveľa triezvejšia – mrazivé, slnkom zaliate a slabo zasnežené Tatry lákali tisícky návštevníkov. Väčšina z nich sa do hôr vybrala celkom nepripravená. Mačky na nohách do vysokohorského terénu? Ale, a načo?! Rešpektovanie zimnej uzávery? Ani náhodou. Nuž, nečudo, že sa potom množia pošmyknutia a škaredé pády, ktoré často končia v skalnej sutine alebo medzi balvanmi.

Aj v ten deň svietilo zubaté slnko, sneh sa topil – odvšadiaľ k nám doliehalo tiché zurčanie, jarný vzduch bol ostrý a vlhký, vznášala sa v ňom jemná žulová vôňa. Lavíny na južných svahoch vraj už nehrozili, ale na vrchol by som sa po vlhkých a klzkých skalách osamote neliep. Som trochu bojazlivý, pred horami mám rešpekt. Vzhľadom na našu neslávne slávnú rodinnú históriu to nie je zvláštne. Asi preto vysedávam za pultíkom v infor-

mačnom centre namiesto toho, aby som sa prihlásil do záchranej služby. Tak ako to urobil Miro, môj najlepši kamarát. Síce je zatiaľ iba dobrovoľný záchranár, ale ak sa osvedčí...

A presne o to mu šlo – osvedčiť sa. Len čo mu zavolali na mobil a požiadali o súčinnosť, pôvodný cieľ nášho výletu mu vyfučal z hlavy. Jediné, čo ho od tej chvíle zaujímal, bolo dostať sa na miesto určenia – do Slavkovskej doliny – čo najskôr.

Mali sme výhodu, nachádzali sme sa neďaleko. Stačilo nám vydriapať sa po príkrom morénovom násype, prebrať sa cez pás kosodreviny a boli sme tam. Prví, hodnú chvíľu pred tým, než dorazili ostatní. Obaja sme poriadne dychčali, veď Miro priam letel. Nedal mi na výber, ak som tam nechcel zostať sám, musel som sa prispôbiť. Bežal som za ním, hoci sa mi to vôbec nepozdávalo. Slavkovská dolina je nevelká, meria nanajvýš tri či štyri kilometre. Zároveň je však stiesnená a úzka, zo všetkých strán ju zvierajú skalnaté štíty. Zľava Velická kopa a Veľká Granátová veža, sprava hrebeň Skrinice a Slavkovský štít. Uzatvára ju rozľahlá Bradavica. Všetko sú to ostré končiare s výškou takmer dvetisícpäťsto metrov.

Znamenalo to dve veci. Po prvé, v doline vládlo šero; tmavé vrcholce, násypy a sutiny pôsobili nevlúdne, priam nepriateľsky. Po druhé, a to bolo horšie – stále

tam hrozilo lavínové nebezpečenstvo. Na končiaroch aj v úzkych žlaboch sa beleli zláhy snehu, ktoré neveštili nič dobré. V Starom Smokovci, kde som žil a vyrastal, vie o jarných lavínach každý svoje.

Aj samotné hlásenie bolo akési čudné. Veď stále platila zimná uzávera, turistov v Tatrách ešte nebolo veľa. Okrem toho, do Slavkovskej doliny nevedie žiadny značkovaný chodník, je turisticky neprístupná. Zastrčená, málo známa dolinka s náročným prístupom – treba sa vydriapať na príkry násyp Sennej kopy strážiaci jej ústie a potom sa prebrať cez hustý kosodrevinový pás. Nič jednoduché. Ako je potom možné, že tam niekto začul výkrik a tresknutie – príznaky nešťastia? Dotyčný mal navyše toľko duchaprítomnosti, že nezaváhal, vytočil číslo horskej služby a nahlásil, čo počul.

„Krik a tresknutie, kúsok od Szontaghovho plesa,“ tlmočil Miro dostupné informácie.

To bolo všetko, viac volajúci nepovedal. Asi sa nechcel zbytočne zaplietať. Nahlásil možné nešťastie, splnil si občiansku povinnosť a dovi-dopo.

Záchranári musia takéto hlásenia preveriť. Miro mi to povedal už aspoň tisíckrát. Odkedy prešiel výberovým konaním, nehovorí o ničom inom. Vďaka jeho slovej prietrži viem aj to, že keď ide na výlet do hôr – ako napríklad dnes –, oznamuje plánovanú trasu. Presne pre

také prípady. Keby sa niekde čosi zomlelo, chlapi v oblastnom stredisku vedia, koho majú v dosahu. Pošlú ho tam, ušetrí sa vzácny čas, neraz sa tým zachráni ľudský život.

Dúfal som, že je to nedorozumenie alebo kanadský žart – netúžil som po žiadnej dráme. Najviac by ma pobavilo, keby sa ukázalo, že naozaj ide o prvoaprílový vtip. Ako by sa Miro zatváril, keby si z neho mazáci vystrelili a zbytočne ho prehneli? Určite zábavne, aspoň pre mňa.

Lenže si z neho nevystrelili. Došlo nám to, keď sme po polhodinke prehľadávania záveru doliny objavili mŕtvolu.

* * *

Ale poporiadku. Len čo sme sa predrali pásom kosodreviny a vstúpili do tesného zovretia vrchov, prepadol ma nedobrý pocit. V doline zatiaľ nevládlo úplné šero, no po niekoľkých stovkách metrov všetko zmatnelo. Z oboch strán holé skalnaté vrcholce, studená tmavá žula. Okolo nás len sivé násypy balvanov, sem-tam ostrovček špinavého snehu alebo trs šedivej, vysušenej horskej trávy. Čím hlbšie do doliny, tým bol vzduch chladnejší a ostrejši.

ší, medzi štítmi sa ešte držala zima. Povieval tam mrazivý vánok, našťastie žiadne vetrisko.

Pocit stiesnenia rástol každým krokom, čoraz častejšie som dvíhal pohľad nahor – na nebo. Ani to mi však neprinieslo bohvieakú úľavu. Nevelký výrez oblohy, ktorý som videl, nespestroval ani obláčik; vyzeral ako kus vyblednutej starej plachty.

Čas sa vliekol, asi sme nekráčali dlho, no rozťahnuté, rozomleté minúty mi pripadali ako hodiny. Miro mlčal, čoraz hlasnejšie dychčal, nepoľavoval v tempe. Keď dostane úlohu, prepne mu, nevidí nič okrem cieľa. A ten náš bol čoraz bližšie. V diaľke sa už črtali brehy Szontaghovho plesa – nevelkého plieska v závere doliny. V šedivom jarnom poludní vyzeralo takmer čierne, plné tmavej ľadovej vody. Žmúrillo na nás ako hadie, matne sa lesknúce oko.

Zhruba pol kilometra od plesa Miro zastal. Hlasno odfukoval a rozhliadal sa na všetky strany. Aj ja som prezeral okolie, ale okrem sypkých sutín na prudkých zrázoch som nič nevidel. Napol som sluch, ak je tu niekto zranený, možno vzdychá od bolesti alebo zakričí o pomoc.

Ticho, len slabé hvízdanie vetra v skalách a vzdialené krákanie akéhosi dravca.

„Rozdelíme sa,“ navrhol Miro. „Ty pôjdeš po ľavom úbočí, ja po pravom. Pri plese sa stretneme.“

Pokrčil som plecami a prikývol. Dvakrát sa mi do toho nechcelo, necítil som sa tam práve najlepšie. Ale napadlo mi, že čím skôr lokalitu prehľadáme, tým skôr odtiaľ vypadneme. Navyše, nešlo o žiadnu veľkú vec – dolina bola široká nanajvýš dvesto metrov. Aj keď sa rozdelíme, stále na seba v pohode dovidíme a budeme sa počuť.

Odpil som si vody, najradšej by som aj niečo prejedol. Lenže Miro nepoľavil, bez okolkov sa pobral do pravej časti doliny, nazeral za väčšie balvany a postupoval smerom k plesu.

„Haló!“ vykrikoval z plných pľúc.

Nikto mu neodpovedal, jedine ozvena zakaždým hučala celou dolinou, slabla, až sa vytratila.

„Haló!“ zakričal a rámus začal odznova.

Nemám rád horskú ozvenu. Zakaždým mi pripomína otca, zdá sa mi, že v nej počujem krik mŕtvych horolezcov.

Hľadel som na dvojitý vrchol Granátových veží, ktorý sa vypínal proti bledej oblohe ako príslovečné čertove vidly. Neprívetivé skaliská ako prvý zdolal Karol Englisch v roku 1901. Práca v informačnom stredisku má svoje výhody – počas nudných hodín som študoval his-

tóriu Tatier a bol som za to ešte aj platený. Vždy som sa tým utešoval, veď všetko zlé je na niečo dobré. Lenže v horách, keď som vdychoval vzduch nasiaknutý žulou a ostrý vánok mi prefukoval tvár, ma premáhala skleslosť.

„Máš niečo?“ zakričal Miro. Pretrhol mi záдумčivú náladu, do ktorej som sa v posledných mesiacoch prepadával čoraz častejšie.

Kamarát bol už o hodný kus ďalej, takže som iba zamával, že som nič neobjavil, a pridal do kroku.

Sutiny, násypy, balvany; sem-tam trochu topiaceho sa snehu, žblnkajúce mútne potôčiky stekajúce z výšok.

Skaly, skalky, skaličky, suchý šramot pod podrážkami vibrám.

Keď som uvidel telo, chvíľu trvalo, kým mi doplo, na čo vlastne zízam.

Vôbec tam nepasovalo, pôsobilo neprístojne.

Mŕtvola v pustine, farebné turistické handry uprostred fádnej skalnatej šede.

Strpol som a vrástol do zeme. Nebolo to prvé mŕtve telo, ktoré som videl – tatranské decká majú o také atrakcie hojne postarané. Lenže aj tak, mŕtvola je mŕtvola, keď ju človek uvidí, zopne sa v ňom akýsi obvod, prastará genetická výbava. Dostaví sa reakcia, útroby zamrú, srdce akoby na okamih zastalo.

Naprázdno som preglgol a zažmurkal, päste sa mi nevdojak zovreli.

„Ste v poriadku?“ dostal som zo seba.

Veta za milión, pokojne sa zasmej. Vykĺzla zo mňa pekná sprostosť, veď bolo jasné, že týpek je mŕtvy.

Ležal akosi nakrivo – určite ho zabil pád. Dolná polovica v neprirodzenom uhle k hornej časti. Asi zlomená chrbtica, telo pripomínalo divoko sa vlniaceho hada. Ibaže sa nevnúlo ani neplazilo, jeho totálna nehybnosť priam pribýjala pohľad.

Čudný, poskrúcaný jogín, napadlo mi nevhodné prirovnanie.

Bol to chlap, podľa všetkého mladík, hoci som mu nevidel do tváre. Ležal na bruchu, ruky rozhodené, jedna z pochabo vykrútených nôh načisto vykĺbená. Na rozdrúzganej hlave mal šiltovku – otočenú šiltom dozadu. Zapamätal som si ten detail, zahniezdil sa vo mne, nikdy naň nezabudnem.

Rovnako ako na ďalšie – krikľavožltá hikerská bunda, športový batoh, nohavice značky Zajo, na pravej nohe treková topánka so starostlivo zaviazanými šnúrkami. Druhá do páru ležala obďaleč, na vylomenej nohe svietila iba hrubá športová ponožka.

„Žijete?“ skúsil som znova. Ani tentoraz to nestálo za veľa.

Poskrúcaný uzlík, čo ešte ráno dýchal, jedol, močil a dúfal v pekný vysokohorský trek, sa ani nepohol.

Prišlo mi ho ľúto, no rozľútosť som sa aj sám nad sebou. Veď takto nejako vyzeral otec, keď náhle a definitívne završil svoju lezeckú kariéru. Bojím sa výšok, desím sa prázdnoty hlbokých priepastí. Hrôza z nich vo mne žije ako klzký studený had stočený v zákrutách svojej nory. Niekedy o ňom dlho ani neviem, z času na čas však vystrčí hlavu a zasyčí.

Tentoraz zasyčal poriadne, bol to deptajúci zvuk, celý som sa roztriasol.

„Miro!“ skríkol som cez zovreté hrdlo. „Pod sem! Rýchlo!“

Netuším, prečo som ho tak náhlil. Ležiaci sa nikam nezberal. Ani ja som sa už neponáhľal. Možno som chcel, aby pri mne stál niekto živý, aby som cítil človečinu – hoci aj chlapecké telo smrdiace potom. Ale živé, dýchajúce a živé, to bolo hlavné.

„Idem, vydrž!“ doľahlo ku mne.

Uľavilo sa mi, známy hlas zaháňal studeného hada naspäť do nory.

„Idem, vydrž!“ opakovala slabnúca ozvena.

Vtedy som si to všimol.

Nevelký čierny obdĺžnik ležiaci zo dva metre od tela a skrvavených skál. Kúsok plastu, nič viac.

Inštinktívne som prikročil, nebol v tom vedomý zámer. Iba obyčajná, primárna zvedavosť.

Čo je to? Čo to tam leží?

Všetko je lepšie než prázdnota a priepasť pohľadu na bezduché ľudské telo. Aj tupá zvedavosť znamená vykúpenie.

Preto som sa jej poddal, bez premýšľania som urobil zopár krokov k ležiacemu obdĺžniku.

Kúsok plastu, nič viac.

Alebo nie?

Prižmúril som oči, zazdalo sa mi, že niečo podobné som už videl.

Jasné! Športová kamera. Zrejme drahší, kvalitnejší kúsok, lebo mala aj LCD displej, hoci vyhasnutý a prasknutý.

Zozadu doliehal silnejúci šramot skál, Miro sa blížil. Čochvíľa bude pri mne.

Ležiaca športová kamera a v nej... Záznam pádu, posledné sekundy, zrútenie sa do priepasti?

Syčiaci had vyskočil z nory a zahryzol sa mi do duše, vypustil do mňa ľadový jed.

Desím sa výšok, hrozím sa priepastí, neustále padám do prázdnoty.

Tak ako otec.

Posledné sekundy, záznam pádu...

Blížiaci sa Miro, šramot vysušených skál a sutiny. Keď sa dívaš do priepasti, aj priepať sa díva do teba. Otrepaná, tuctová fráza.

Desím sa pádu, nedokážem vzdorovať prázdnote. Utekám pred ňou práve tým, že sa do nej rútim. Všetko, čo ma najviac desí, ma zároveň najväčšmi priťahuje. Choré, no inak to nedokážem zdôvodniť. Klin sa klinom vybíja, hrôza a príťažlivosť sú jedno.

Náhľivo som sa zohol, schmatol dotlčenú kameru a strčil si ju do vrecka.

* * *

„Čo sa mu stalo?“ zvažoval Miro už tretí raz. Prezeral pritom sutinový násyp a skalnú stenu, ktorá sa z neho dvíhala.

Aj mňa otázka zaujala, hoci som bol ešte stále rozklepaný a rozhodenný. Jednak z nálezu, jednak z toho, čo som pred chvíľou urobil. Kamera ma páčila vo vrecku, škvarila mi kožu aj svedomie, vôbec mi nedochádzalo, prečo som ju tak nástoľčivo zhrabol. Sledovať posledné kroky mŕtveho – nič morbidnejšie si neviem predstaviť. Obzvlášť, ak tie kroky skončia objatím prázdnoty, z čoho ma striasala priam bytostná hrôza.

Ako v mrákotách som sledoval Mira, ktorý po príchode ani na okamih nezaváhal. Vôbec nezmätkoval ako ja. Rozvážne prikrečilo k telu, nadrilovaným spôsobom overil, či predsa len nežije.

„Je po ňom,“ skonštatoval. Vytiahol mobil, komusi zavolať a podrobne všetko nahlásil. Ruka, v ktorej držal telefón, sa mu vôbec nechvela.

Nevdojak som k nemu pocítil obdiv, ale aj iskričku závidosti. Nervy ako z ocele, ozajstný záchranár, poriadny chlap...

Vzápätí nešťastníka obrátil na chrbát a odhalil jeho rozmlátenú tvár. Radšej som odvrátil pohľad. Aj tak som vedel, že ma dnešné výjavy budú mátať prinajmenšom mesiac. Už len to, ako ľahko sa rozlámaná mŕtvola poddávala kamarátovým dotykom, ako neľudsky, mäkko a bábkovo pôsobila, vo mne oživilo dávno pochovaný des.

Vtedy Miro vyslovil otázku za milión. „Čo sa mu stalo?“ prehodil a pozrel na takmer kolmú stenu Granátovej veže, odkiaľ dotýčny zletel.

Tiež som zodvihol hlavu a začudovane sa rozhlídal. Pátrať po príčine nešťastia mi doteraz nenapadlo. A pri tom to bol dôležitý krok. Veď mŕtvy nebol lezec – nemal pri sebe lano ani ďalší výstroj. Podľa oblečenia, obutia a šiltovky vyzeral ako hiker, bežný turista, ktorý sa vybral na vysokohorskú prechádzku. Akoby mu nestačilo, že sa

zatúlal do turisticky neprístupnej a zastrčenej doliny. Z nejakého dôvodu sa ešte aj driapal na stenu? Nedávalo to zmysel, hoci čudné správanie krátko pred smrťou nie je v Tatrách nič nezvyčajné.

Iba nedávno sa tu odohral prípad, keď skúsená turistka Petra zaparkovala auto pri Štrbskom plese a vybrala sa na túru – na Furkotský štít, ako oznámila priateľom. Nikdy sa nevrátila, opustené auto stálo na parkovisku ešte zopár dní. Sám som okolo neho prechádzal, veď informačné centrum, kde pracujem, je odtiaľ na skok. Petrino telo napokon objavili pod stenou Satana v Mlynickej doline. Celkom mimo jej plánovanej trasy, v inej doline a v turisticky neprístupnej oblasti. Čo sa jej stalo, prečo zmenila svoj zámer a osamote pokúšala štít, ako je Satan?

Niektoré otázky sa už nedajú zodpovedať, naveky zostávajú otvorené.

„Čo sa mu stalo?“ zaryto opakoval Miro. Akoby ho viac než samotná mŕtvola znervózňovala nutnosť vysvetliť, ako k tragédii došlo. Chápal som ho. Keď sa mi zabil otec, bolo ťažké vyrovnať sa s tým. Ale oveľa ťažšie bolo rozdýchať, že umrel celkom zbytočne a nezmyselne, že za tým nebolo nič viac než hlúpy rozmar náhody.

Aj preto som sa rozhliadal po zvislej prírodnej stene. Bojoval som za zmysel. Veď bez neho je aj živý dýchajúci

človek iba rozlámaná, zrútená kôpka ako náš neznámy nebožtík. Asi preto sa živí boja mŕtvol – pričasto na nich nemo kričia, že žiadny zmysel neexistuje.

„Tam,“ ukázal som vpravo hore. „Podľa mňa zletel odtiaľ.“

Miro prižmúril viečka a zaclonil si oči, hoci svetlo v doline matnelo každou minútou. „Máš pravdu,“ prikývol.

Vo výške asi tridsiatich metrov zo steny vystupovala nevelká skalná plošina. Na sivom masíve ju nebolo dobre vidieť, ale keď si ju raz oči všimli, veľa vecí sa vysvetlilo.

„Zletel odtiaľ, dopadol na sutinu a skotúľal sa až sem,“ dedukoval Miro.

„Tiež si myslím.“

„Lenže načo tam liezol?“ špekuloval.

Tušil som načo; bol som si tým takmer istý. Športová kamera ma vo vrecku pálila čoraz viac, mal som dojem, že ma škvarí kus žeravého uhlia.

„Možno si chcel odfotiť pekný záber,“ nadhodil som. „Musí byť odtiaľ perfektný výhľad.“

„Vidíš tu niekde foťák?“

„Sám si teraz povedal, že dopadol kus powyše a skotúľal sa. Ak mal foťák alebo kameru, môže byť zapadnutý hocikde medzi skalami.“

„Pravda.“

„Pozri,“ ukázal som k stene. „Uvidel, že sa dá na plošinu vydriapať po balvanoch a sutine. Vyliezol tam, fotil si pekné zábery, šmyklo sa mu a...“

Nefotil, nakrúcal pekné zábery, ozývalo sa mi v lebke. Na rozdiel od horskej ozveny to znelo zakaždým silnejšie.

Stisol som pery, kamarát-nekamarát, niektoré veci by nepochopil. Jemu foter nezletel z kamennej veže, nemal šancu rozumieť mojej hrôze a chorej, pokrútenej fasciácii.

„Aj tak spadol čudne,“ zamudroval Miro. Vecne, bez pohnutia pri tom hľadel na mŕtvolu.

„Čudne?“

„Hej, pozri –“

„Ani zaboha sa nepozriem!“

„Dobre, tak sa nepozri. Ale vyzerá to, že zletel rovno na drážku, z tváre nič nezostalo a hrudník má na kašu. Ruky a nohy mu asi dolámalo, až keď sa kotúlal po skalách.“

„No a?“

„Chlapi mi vraveli, že na ksicht dopadne iba málokto,“ uzavrel.

Je dobrý kamoš a obdivujem ho, ale vôbec mu nenašlo, že by som mohol mať jeden či dva osobné dôvody, pre ktoré pre mňa štatistiky dopadu nie sú práve najlah-

šia téma. Chcel som voľačo odvrknúť a odviesť reč inam, no z dolnej časti doliny k nám doľahli chlapské hlasy.

„Naši už idú,“ potešil sa Miro a vykročil záchranárom naproti.

* * *

Smútok ma neopustil ani po súmraku. Úzkosť ma zvierala, akoby som bol stále v Slavkovskej doline, akoby som z nej neodišiel. Čosi mi ležalo na hrudi; aj keď som bol už dávno doma, prenasledoval ma pocit, že po dnešnom náleze zostanem navždy v tmavej a studenej tiesňave, že sa už nevyšmyknem zo zovretia kamenných stien.

V izbe tma, svietil iba biely obdĺžnik monitora. Na obrazovke vyčkával adresár plný nakrútených videí – stačí naň kliknúť a zistím, ako vyzerá láska k priepasti. Uvidím, ako sa objíma prázdno.

Nehýbal som sa, dvojité kliknutie bolo ťažšie než výstup na Lomničák. V rukách som obracal starú horolezeckú karabínu – kovové oko so západkou na spájanie lán a skôb ktorú mi ako decku daroval otec. Líca mokré od slz, biely obdĺžnik mi plával pred očami.

Pred pár hodinami mi zavolať Miro a referoval, že už zistili, ako sa nešťastník volal. Adrián Klimko. Dvadsať-

šesť rokov, pochádzal z Liptovského Mikuláša. Slobodný a bezdetný – aspoň že tak, maličké svetielko v kalnej mizérii.

Čosi o tom viem, dokážem to posúdiť. Každý foter sa rúti do prázdna, ibaže akurát môj to musel predviesť aj naživo. Alebo skôr namŕtvo.

Pretrhol som lepkavé myšlienky, čo mi krúžili v hlave ako lačné vrúbkované pijavice, a klikol na adresár.

Poslušne sa otvoril, nič predou mnou neskrýval, vyložil na obrazovku svoj obsah ako kartový hráč. Fajná partia, len čo je pravda.

Trinášť videí rôznych veľkostí, no s rovnakým dátumom. Prvý apríl 2016, dnešný deň. Aj smrť má občas zmysel pre humor, vydarený žartík s nešťastnou trinástkou. Jedine Adrián ho asi neocenil.

Civel som na súbory s videami, otcov dávny dar sa mi v spotených dlaniach krútil čoraz rýchlejšie. Prvé video Klimko nakrútil o siedmej ráno, posledné o pol druhej popoludní.

Položil som karabínu na stôl, utrel si vlhké dlane do trička, poriadne chytil myš a pobral sa na výpravu. Ešte nikdy som nesprevádzal na poslednej ceste. Na otcovom pohrebe som bol malý, nedovolili mi niešť truhlu. Mimochodom, zavretú, po celý čas zavretú, žiadne vystavenie tela, žiadna ozajstná rozlúčka.

Zletel rovno na držku, z tváre nič nezostalo, hrudník má na kašu...

Potriasol som hlavou, stisol zuby a klikol na prvé video.

Hneď prvý záber ma prepleskol po papuli. Adrián otočil kameru na seba – rozosmiata, natešená tvár, čistá radosť z výletu do hôr. Zatváril sa afektovane, to dnes letí, a palcom ukázal jednotku. Výborne, skvelý zážitok pred nami. Ani len netušil, že sa práve spustilo odpočítavanie a že mu do konca života, do objatia s prázdnom, zostáva smiešnych šesť a pol hodiny. Nakrútil odchod z domu, pred bytovkou zaostril na zasnežené končiare Západných Tatier. Koniec, prvé video odfajknuté. Zostáva ich ešte dvanásť.

Ďalších šesť som prebehol rýchlo. Neboli dlhé a nezachytávali nič podstatné. Čakanie na vlak na mikulášskej stanici, jazdu rýchlikom, zväčšujúce sa tatranské končiare za oknom. Adrián zbieral krátke sekvencie, ktoré by spojil do jedného videa a zavesil na youtube alebo facebook. Aspoň tak mi to pripadalo. Nestrácal som však energiu na zbytočné analýzy, díval som sa na Klimkovo márne snaženie z odlišnej roviny, z celkom inej, vyššej perspektívy. Vedel som niečo, o čom chalan na obrazovke nemal ani poňatia. Siedme video značilo polcestu na trinásťdielnej púti zo života do prázdna. Čosi ako morbidne a

trochu oneskorené pašiové hry spojené s výstupom na kalváriu. Ibaže vo finále Klimkovej kalvárie nestála Golgota a drevený kríž, ale iba úzka kamenná plošina.

Po chrbte mi prebehli zimomriavky, olizol som si hornú peru – chutila slano. Niečo vo mne kričalo, že dívať sa ďalej je perverzné, úchylné, odporné. Roztrasený hlas ma nabádal, aby som prezeranie uťal a videá nenávratne vymazal. Nechýbalo veľa a urobil by som to, stačili dve – tri sekundy. Lenže pohľad mi zabľúdlil k otcovej karabíne položenej vedľa klávesnice. Bola to spoľahlivá karabína, odolná, držala ma prichyteného k fotrovi a minulosti, ktorá sa spolu s ním dávno prepadla do prázdna. Nedalo sa odpútať, držala pevne, ťahala ma do priepasti za ním.

Zostal som nehybne sedieť, práve keď som sa nehýbal, padal som najrýchlejšie. Znova som si olizol peru, zdvihol zrak od karabíny a zabodol ho do monitora.

V siedmom videu Adrián vystúpil z rýchlika na popradskej stanici. Počkal na osobák a zviezol sa ním do Starého Smokovca. Tam na nevelkej staničke sa prihodiť niečo zvláštne. Klimko si pripevnil kameru na popruh od batoha, ale namiesto toho, aby pokračoval do hôr, sa usadil na lavičku.

Prečo nejde ďalej?

Príčinu mi objasnilo ôsme video. Zachytávalo príchod ďalšieho osobáka. Adrián sa postavil a podišiel k nástupištu.

Vtedy mi svitlo. Na niekoho vyčkával, nevybral sa na výlet sám!

Odrazu to začínalo dávať zmysel. Čudný telefonát, ktorý záchranárom nahlásil nešťastie, zvláštna náhoda, že sa v zastrčenej doline ešte niekto nachádzal, ako aj to, že sa odmietol predstaviť a splnil si iba základnú povinnosť.

Klimko tam nebol sám... Nebol tam sám.

Čo to znamená? Dívam sa na záznam tragédie, nehody alebo, nedajbože, čohosi iného? Zrútil sa Adrián z plošiny nedopatrením alebo...

Pretreľ som si oči a zahľadel sa na monitor.

Klimko zamieril k chalanovi, ktorý vystúpil z vlaku. Mohli byť zhruba rovnako starí, aj prichádzajúci bol nasúkaný v hikerských handrách. Na hlave mal uviazanú farebnú šatku, spod ktorej vytrčali dlhé blond vlasy. Tvár mu pokrývala riedka brada.

„Ahoj, starec,“ pozdravil Adriána.

„Nazdar, Paľo.“

Zvítali sa, tľapli si dlaňami na pozdrav. Ľudia, čo chodia do hôr, mávajú takéto rituály, dobre to poznám.

Skoro sa objali, no Adrián sa zháčil. „Bacha na kameru,“ upozornil.

„Stále ťa to neprešlo?“ uškŕňal sa blondiak.

„GoPro päť, kámo. By si neveril, čo všetko dokáže.“

„Veď uvidíme, hybaj!“

Nahrávka sa skončila, zostávalo ich už len päť.

Päť videí, štyri a pol hodiny času pre Adriána. Ako by som počul slabučké tikanie či tiché odsýpanie piesku. Nič sa s tým nedalo robiť, z môjho pohľadu to bolo krištáľovo jasné, dané a nemenné. Napadlo mi, že takéto odpočítavanie sa môže kedykoľvek spustiť v živote každého, ibaže ten, koho sa týka, o tom vo svojej rovine existencie nemá ani poňatia. Veď aj Klimko sa na nahrávkach vesele smial, bolo mu sveta žiť. Je pri pohľade z inej roviny celý život takýto? Všetko, čo sa zdá z priameho pohľadu náhodné a nepredvídateľné, je z inej – bežne neprístupnej – perspektívy priezračné, pevne dané, nalinkované a nemenné?

Rýchlo som klikol na deviate video. Stačila chvíľa nepozornosti a už som bol zamotaný v bludných myšlienkach. Hlava robila všetko pre to, aby ma odpútala, no srdce mi pišťalo po inom – musel som zistiť, aké to je, musel som vidieť, ako vyzerá objatie s prázdnom. Za každú cenu, aj keby ma to malo mátať do konca života.

Na deviatej nahrávke som spoznal Hrebienok. Buď sa tam vyviezli pozemnou lanovkou, alebo poctivo vyšliapali. Po červenej značke sa vybrali západným smerom. Kráčali rezko a disciplinovane, zrejme sa po Tatranskej magistrále chceli dostať až k Popradskému plesu. Stredne náročná túra na dobré štyri hodiny. Podľa ich ľahšej výbavy som usúdil, že v Tatrách neplánujú nocovať. Do súmraku mali slušnú časovú rezervu. A práve to sa Adriánovi stalo osudné. Keď prešli popri Kozej skale a popod Spálenisko, ocitli sa pri Slavkovských plieskach. Rozhodli sa pre krátky oddych, deviate video sa skončilo.

Na desiatej nahrávke ešte stále odpočívali. Niečo predjedli, Klimko si nakrúcal Sennú kopu. Podľa času nahrávky som videl, že to bolo zhruba hodinu predtým, než sme do tej lokality dorazili ja s Mirom.

„Vieš, čo je tam?“ nadhodil zrazu Paľo.

„Kde?“

„Nad tým násypom.“

„Nie, nikdy som tam nebol,“ priznal Adrián.

„Slavkovská dolina, pekné miesto. Parádne výhľady, Szontaghovo pleso...“

„Hej?“

„Fakt. Na Bradavicu asi najlepší výhľad. Veď podme pozrieť,“ navrhol Paľo.

„Teraz?“

„Za polhodku sme tam, dolinu si rýchlo prejdeme, o jednej sme naspäť na chodníku. Času a času.“

„Ja neviem...“ váhal Adrián.

„Poď, oplatí sa. Dávno som tam nebol.“

Tým sa video skončilo, už som sa nedozvedel, čo Klimko odpovedal. Jedenásta nahrávka mi to však odkryla – obaja sa driapali na násyp, skaly sa im zosúvali pod nohami a kotúľali sa nadol. Dvojica sa nenechala odradiť; čoskoro dosiahli pás kosodreviny a pustili sa pomedzi konáre. Aj túto nástrahu zdolali prekvapivo rýchlo, obaja mali skvelú kondičku. O chvíľu už stáli v ústí doliny a kochali sa výhľadmi na končiare, ktoré ju zvierali. Po-
brali sa ďalej; výstup, pri ktorom som skoro vyplul dušu, ich len mierne zadychčal.

Dávalo mi to čoraz menší zmysel. Títo dvaja boli očividne veľmi skúsení hikeri. Vyznali sa v horách, postupovali disciplinovane, nepopíjali alkohol ani nehúlili. Čo sa Klimkovi vlastne prihodilo? Čo sa mu stalo?

Zostávali posledné dve videá a necelé dve hodiny Adriánovho života.

Na dvanástej nahrávke stáli v závere doliny, na brehu plesa. Paľo strčil ruku do vody a pretrel si tvár, aby sa schladil.

„Krása,“ rozplýval sa Klimko. Zdalo sa, že si kameru prehodil z popruhu na šiltovku – viac ňou otáčal a zá-

bery boli traslavejšie. Kochal sa pohľadom na Bradavicu, Slavkovskú vežu aj Velickú kopu. Keďže sa v doline ocitol po prvý raz, nevedel sa nových výhľadov nabažiť. Čas v rohu nahrávky mi prezrádzal, že zhruba vtedy sme sa s Mirom blížili k Sennej kope.

Čo sa teda udialo? Zatiaľ som videl iba pohodičku, no Adriánovi zostávala posledná trištvrtedina života.

„Podme už,“ posúril Paľo.

Klimko naňho pozrel, záber zachytil blondiaka sledujúceho hodinky.

„Ešte chvíľu, nech si to nakrútim,“ namietol Adrián. „Špičkové pohľady toto.“

„Ty si sa bál, aby sme stíhali. Je jedna hodina, mali sme byť naspäť na chodníku.“

„Veď chvíľu ešte, neplaš sa.“

„Chvíľu, chvíľu...“ šomral Paľo. „A potom ťa chytí súmrak. Už sa mi to stalo.“

Ktovie, čo sa medzi nimi odohralo, Adrián totiž vypol nahrávanie.

Keď som bez premýšľania klikol na posledné trinásťte video, ukázal sa krásny záber na dolinu. Klimko stál kdesi na okrajovom, dvíhajúcom sa násype. Vzďaľovala sa od neho farebná bodka – Paľo. Kamarát sa zrejme nechal uprosiť, možno sa pohádali. Alebo sa dohodli, že Paľo pôjde prvý a počká ho na chodníku. Ťažko povedať,

vlastne to bolo jedno. Svetlovlasý kamarát sa vzdávalo, Adrián sa stále vytešoval s kamerou.

Bolo to o štvrt' na dve.

Prebehol mnou záchvev odporu. Naklonil som sa bližšie k monitoru, nech mi neujde žiadny detail.

Klimko otáčal hlavou, snažil sa zachytiť čo najviac pekných záberov. Zrazu si všimol skalnú plošinu. Určite ho zaujala, zotrval na nej pohľadom. Na chvíľu zaváhal, akoby čosi zvažoval, potom zamieril rovno pod ňu.

Rozbúšilo sa mi srdce, hoci sa zatiaľ nedialo nič zlé. Nešťastník iba normálne kráčal, blížil sa k skalnej stene.

Ja som však vedel, že je to chôdza nevedomého dobytká na porážku, že sa nepribližuje iba k stene a plošine, ale aj k stretnutiu s priepasťou.

Driemalo v tom čosi hypnotické. Neodvratnosť tragédie ma schytila a nepustila, pohľad by som už neodvrátil, ani keby som chcel.

Začal sa driapať po násype, zručne liezol nahor. Zo dva razy sa pošmykol, sutina sa mu pohla pod nohami, ale nebolo to nič vážne, iba drobný zosuv. Adrián si ľahko poradil, iste mal skúsenosti s oveľa náročnejším terénom. O chvíľu stál na plošine, odľukoval a nadšene sa rozhliadal. Štíty odtiaľ vyzerali ešte honosnejšie, hĺbka pod nohami im dodávala majestátnosť.

Klimko zrazu naklonil hlavu, zábery nabrali šikmú perspektívu.

Stále nakrúcal, pomaly sa otáčal, no prestal udržiavať rovnú líniu. Akoby pokyvoval hlavou a nedržel ju pevne. Zachytil panoramatický pohľad na Slavkovský masív, pekne zľava doprava, ibaže nezastal, stále sa otáčal, hoci už bol chrptom k doline.

Čo robí? Dopekla, čo sa s ním deje?

Záber sa ustálil, Adrián civel na skalnú stenu. Znova naklonil hlavu a znehybnel, stuhol.

Zostal tak vyše minúty, bez najmenšieho pohybu čumel do blba či skôr do tmavej a kolmej steny, na ktorej nebolo vôbec nič zaujímavé. Pomyslel som si, že video zamrzlo, že je to chyba prehrávania alebo môjho notebooku. Ale nebolo to tak, žiadne zmrznutie, nahrávka stále bežala, hoci sa nič nehýbalo. Počul som totiž tičučné krákanie dravca.

A prehlbujúci sa Adriánov dych.

Naozaj dychčal čoraz hlbšie a hlasnejšie, tempo sa zrýchľovalo.

Čo sa mu deje?!

Veď po celý čas nepil žiadny alkohol ani sa nezhúlil. Na plošinu vyliezol ako kamzík, tak prečo sa odrazu správa ako ožratý alebo zdrogovaný? Ani výška to nevyvolala,

veď to bolo najviac tridsať metrov, závrat sa neprejavuje takto.

Odzrazu si začal spievať.

Bolo to najhoršie, čo som kedy počul.

Človek s necelými štyrmi minútami života. Iba pred chvíľou plný elánu a energie. Zrazu strnulo postáva na plošine, nezmyselne zíza do skalnej steny, nakláňa hlavu a hmká si protivne veselú melódiu. Lenže aj v tej sa rozchádza s rytmom, netriafa sa, robí buď priveľké, alebo primalé pauzy, občas sa úplne stráca.

Došlo mi, prečo tak nakláňa hlavu. Počuje totiž hudbu, hmkaním sa ju snaží sprevádzať.

Debilná a vtieravá detská cirkusová melódia. Ako v lunaparku. Presne tak to znelo – napriek Adriánovmu vyšinutému podaniu.

Prudko sa otočil. Vyzeralo to, akoby mu telom prebehol zášklb, alebo ním mykla vonkajšia sila.

Hľadel na okraj plošiny a kýval hlavou z jednej strany na druhú. Hmkanie zrýchľovalo, pohyb kamery však spomaloval, až celkom zastal.

Vtedy urobil prvý krok. Váhavý, opatrný.

Asi sa mu to zapáčilo, lebo ďalšie dva už boli istejšie. Čím bližšie bol k okraju, tým ráznejšie kráčal.

Pospevovanie stíchlo. Dobrú minútu sa vôbec nič nedialo.

Civel som na monitor nahnutý až tesne k nemu, tep na maximum.

Čosi zamrmľal, mal celkom ochraptený hlas.

Nepočul som dobre, natrčil som ucho a napol sluch.

Znova niečo povedal. Alebo skôr zachrčal, dostal zo seba pár nezrozumiteľných slov.

Čas na videu ukazoval jednu hodinu a dvadsaťosem minút.

Urobil posledný krok, zastal tesne na okraji.

Dych sa mu roztriasol, telo sa chvelo, zábery zmätene poskakovali.

„Nie!“ zakvíľil. Príšerný zvuk. Kratučký, natlakovaný rýdzim, panickým desom. Znel ticho a slabučko ako z veľkej, obrovskej diaľky.

Adrián znova naklonil hlavu, stíchol. Postával na okraji plošiny, mierne sa knísal.

Podlomili sa mu kolená, vyzeralo to, akoby ho vyplo. V okamihu sa uvoľnil, zmenil sa na handrovú bábiku, všetky svaly mu náhle a naraz ochabli. Voľne prepadol dopredu, odovzdal sa prázdnu. Letel v úplnom tichu, nekričal, počul som len hvízdanie vzduchu.

Tresklo to, ozval sa čvachtavý zvuk a hrozný praskot. Všetko stíchlo, monitor stmavol. Zopár sekúnd som čumel na čiernu obrazovku. Potom sa video skončilo a vyplo.

* * *

Zostal som sedieť hodnú chvíľu. Nevieť opísať, čo presne som cítil – otras, des, zmätenie. Mozog nestíhal spracovať, čo práve videli oči. Zároveň sa vo mne rozlievala úľava, slastné uvoľnenie, že sa to už, chvalabohu, skončilo. Nemyslím iba prehrávanie videa. Marilo sa mi, že až teraz po zhliadnutí nahrávky som sa naozaj rozlúčil s otcom. Karabína, ktorú mi daroval krátko pred smrťou, nás až doteraz pevne pútala.

Zrazu som mal prázdno aj v sebe, zhodil som ťaživé závažie, o ktorom som ani nevedel, že ho po celý čas vláčim.

Zasmrkal som, utrel si vlhké oči. Konečne som vedel, ako vyzerá objatie s priepasťou. Cítil som sa ľahučký ako už dávno nie.

Vzápätí na mňa dolahla hrôza. A totálny zmätok. Veď zábery, ktoré som si práve prezrel, nedávali žiadny zmysel. Keby som dnes na vlastné oči nevidel Adriánovu mŕtvolu, keby som ju sám neobjavil, veril by som, že ide o akýsi žart. Morbídny prvý apríl, obyčajný hoax a fake video, akých sú na webe stovky. Lenže tieto nahrávky neboli na webe – pochádzali z kamery mŕtveho, ktorú

som vlastnoručne ukradol. Keď som ju strkal do vrecka, dolámané telo ležalo obďaleč.

Spáchal samovraždu? Presne tak to vyzeralo. Lenže až do chvíle, kým nestál na plošine, sa vôbec nesprával, akoby niečo také chystal. Žiadny náznak v konaní alebo v reči. Na nahrávkach z rána bol veselý, plný elánu, natešený na dnešný výlet.

Len čo sa vydriapal na plošinu a postál tam, úplne mu preplo. Robil čudné pohyby, nezrozumiteľne mrmlal...

Myslou mi prebleskol spásonosný nápad. Možno, že v jeho šomraní objavím nejaké vodítko, nejaký zmysel. Prirodzene, riadna hlúposť. Zakaždým, keď sa začneš naháňať za zmyslom, púšťaš sa na nebezpečný chodníček. Vtedy ma to však netrápilo, potreboval som nahmatať kľúč, dešifrovať, čo som práve videl. Ako keby vysvetlenie Adriánovho pádu mohlo vnieť zmysel aj do iného, oveľa dávnejšieho nešťastia.

Vstal som, zobral z poličky slúchadlá a vrátil sa k notebooku. Kvalitný zvuk nadovšetko. Nasadil som si ich, pripojil a zvýšil hlasitosť. Zaťal som zuby, znova spustil trináste video a preklikol k jeho záveru.

Adrián stál pri okraji, práve dohmkal uletenú melódiu, nehýbal sa.

Odvrátil som pohľad, opakované sledovanie jeho posledných chvíľ by som už nedal. Napínal som sluch, počul však iba šumenie.

„Už idem,“ zamrmal Adrián. „Už idem, mamička.“

Po chrbtici mi zbehlo zamrazenie – šteklivý ľadový výboj.

„Už idem, červený kvietok,“ doložil Klimko. A po sekunde, celkom zmätene, ešte slabučké: „Čo mi je?“

Následne sa ozvalo zaštrkotanie – jeho posledný krok tesne na hranu. Odtiaľ už dianie nabralo rýchly spád. Doslova.

Prudko som sa natiahol ku klávesnici a stopol prehrávanie. Klimkovo vydesené „Nie!“ a jeho tichý let by ma definitívne dorazili.

Už idem, mamička.

Už idem, červený kvietok.

Čo mi je?

Dunelo to vo mne. Prehrávanie so slúchadlami nepomohlo. Naopak. Síce som už vedel, čo Adrián mrmlal, lenže... Žiadne odpovede, iba ďalšie otázky. Ani nehovoriac o novej dávke strachu, ktorou ma jeho bľabotanie nadopovalo.

Preplo mu, totálne mu preplo, prišiel o rozum. Najprv čudne nakláňal hlavu, potom vykoľajené čumel do

steny. A následne sa dobrovoľne odobral k okraju plošiny.

Už idem, mamička. Už idem, červený kvietok.

Keď tam však stál, dostal zo seba zmätené „čo mi je?“. O chvíľu neskôr aj vystrašené „nie!“. Oboje znelo slabučko, akoby z diaľavy. Bili sa v Klimkovi dve polovice, akési dve vôle – jedna ťahajúca k životu, druhá k smrti?

Vyzeralo to tak, lenže to nič neobjasňovalo. Jediné, do čoho nahrávky vniesli trochu svetla, bola existencia druhého hikera – blondavého Paľa. Vybrali sa na túru spoločne, zašli do Slavkovskej doliny. Tam sa rozdelili alebo nepohodli. Paľo odchádzal prvý, Adrián ešte naskrúcal. Keď sa zrúbal z plošiny, jeho kamoš určite začul náraz. Došlo mu, čo sa stalo. Možno dobehol na pomoc, ale objavil už len nebohé telo. V panike vytiahol mobil, vytočil horskú službu, zaklamal, že počul krik, nahlásil polohu a zdrhol. Pekne si tým zavaril – aj keď sa zatajil, podľa čísla ho vystopujú. Nečudo, že zazmätkoval, veď z toho, čo sa prihodilo, musel byť v šoku.

Ja som sa toho zúčastnil iba sprostredkovane, a tiež som mal dosť. Na rozdiel od Paľa som totiž do prázdna nazrel Adriánovými očami.

Už idem, mamička. Už idem, červený kvietok.

Čo mu je? pýtal som sa spolu s ním.

Jemu už odpoveď nepomôže, mne áno. Natiahol som sa a schmatol horolezeckú karabínu. Nemohol som zniesť pohľad kyklopského kovového oka. Chladila, no zároveň mi páčila prsty a dlaň, obracal som ju ako horúci gaštan.

* * *

Až moje ďalšie kroky boli naozaj morbidne. Postupoval som logicky, no aj tak mi do nosa udieral čoraz prízračnejší zápach rozkladajúcich sa mŕtvych tiel. Za denného svetla a počas sezóny vyzerajú Tatry pohodovo – fajná dovolenková destinácia. Šport aj relax, zdravý horský vzduch. Lenže v noci a mimo sezón pozlátko mizne, ukazuje sa ozajstná povaha. Tatry sú plné mŕtvych, je to skalnaté veľkomesto duchov. Nikde inde sa na takej malej ploche nezabilo tak veľa nešťastníkov. Takmer každý štvorcový meter terénu šepoce príbeh aspoň jedného mŕtveho. Vráťane vychytených lokalít na nedeľnú vychádzku s rodinkou. Štrbské pleso, Hrebienok, Lomnica – desiatky, stovky mŕtvych. Čím neškodnejšie lokalita vyzerá, tým viac čiernych príbehov ti prezradí. Pravda, iba ak v sebe nesieš podobný príbeh, inak k tebe neprehovori.

Kvízová otázka. Vedel si, že len v Štrbskom plese, okolo ktorého chodievaš na idylické prechádzky s rodinkou, sa utopilo najmenej pätnásť ľudí? Väčšinou mladých. Ich mŕtve modravé telá ležali na trávnatých brehoch, kadial sa prechádzaš.

Existujú o tom záznamy. Jeden z nich je verejne prístupný na webe – na stránkach Horskej záchrannej služby. Smrteľné nehody vo Vysokých Tatrách. Pekne úhladne zoradené od polovice devätnásteho storočia – dátum tragédie, meno nebohého a jeho pôvod, lokalita, kde k nešťastiu došlo, príčina smrti. Prvenstvo si držia evergreeny ako pošmyknutie, pád, zamrznutie, vyčerpanie, utopenie alebo infarkt. Keď sa však lepšie začítaš, objavíš aj exotiku ako úder blesku, lúpežnú vraždu alebo úraz a následnú samovraždu. Tatry majú v rukáve veľa silných kariet, ktorými ťa prebijú. A zároveň nikoho nediskriminujú, berú všetkých – mladých aj starých, mužov, ženy aj deti, domácich i cezpoľných, nikým nepohrdnú.

Až keď si prejdeš rozsiahly zoznam – niekoľko stoviek mien dôjde ti, že Tatry sú nebezpečný magnet, čosi ako obrovská mucholapka na ľudí. Celé zástupy pútnikov sem aktívne a z vlastnej vôle prichádzajú naposledy vydýchnuť. Myslia si, že kráčajú k prekrásnym horským končiarom, ale v skutočnosti idú v ústrety prázdnote, ktorá ich priťahuje zo širokého okolia – z celého Sloven-

ska, Čiech, Poľska a ďalších krajín. Ozajstná prázdnota má najsilnejšiu gravitáciu, veď po prekročení horizontu udalostí sa z čiernej diery nedá uniknúť, ani len svetlo to nezvládne.

Zoznam prezrádza aj ďalšiu zaujímavosť – väčšina tragédií sa neodohrá v zime, ale skôr v jarných a letných mesiacoch. Nečakaný paradox.

Prečo som zoznam prezeral? Netreba hĺbkové úvahy. Jednak ma zaujímalo, či už v Slavkovej doline došlo k nejakým nešťastiam. A zároveň som akosi podvedome tušil, že náhle Adriánovo šialenstvo súvisí s touto lokalitou, že je s ňou previazané a späté. Myslel som si, že Tatry a ich figle už poznám a nemajú ma čím prekvapiť. Lenže to, čo som objavil, ma zastihlo nepripraveného. Na totálku.

V priebehu dvadsiateho storočia došlo v nevelkej Slavkovej doline k ôsmim smrteľným nehodám. Niektoré z nich si vyžiadali viac než jednu obeť. V druhej polovici devätnásteho storočia k ďalším trom nešťastiam. Čo bolo predtým, nevedno, lebo záznamy na webe hlbšie do minulosti nesiahajú.

Ako prvý svietil na zozname dvadsaťdvaročný Ján Mahler, ktorý tam zahynul v roku 1888. Príčina smrti – pád. Nasledoval Max Buchwald z Drážďan. Rok 1897, príčina smrti – pád zo skaly pri túre so psom. A v tes-

nom závese, hneď ďalší rok, Ján Blaskiewicz zo Spišskej Soboty. Znova pád zo skaly.

V dvadsiatom storočí to bolo ešte chmúrnejšie. Štafetu prebrala Mária Zelinská, ktorá v auguste 1912 zahynula pri Szontaghovom plese. Príčina smrti bola tentoraz neznáma. O štyri roky neskôr nasledovali dvaja Poliaci, ktorí sa vrátili k zabehnutým tradíciám – príčina smrti: pošmyknutie na skale.

Ako sa môžu hneď dvaja ľudia pošmyknúť na skale a zrútiť sa do hlbín? Jedine, že by jeden druhého stiahol. Väčším problémom bolo, že v doline sa nenachádza veľa skál, na ktorých by sa dalo pošmyknúť a následne zabiť pádom. Vedel som však o jednej kamennej plošine, ktorá...

Pretrhol som myšlienky a znova sa zadíval do zoznamu.

August 1921, neznámy český turista, pád zo skaly.

Júl 1935, Vladimír Šraub, výpadok v stene – zvláštny výraz, ale presne tak to tam stálo. Asi záchranársky terminus technicus.

Júl 1947, Mária Suszynska, vyčerpaná spadla zo skaly. Znova podivný zápis. Nebolo totiž ľahké predstaviť si niekoho, ako vyčerpane blúdi po úzkej Slavkovskej doline a napokon sa zrúti zo skaly. Čosi také sa nedalo vylúčiť,

ale zároveň sa mi to v normálnych podmienkach nezdalo veľmi pravdepodobné.

V normálnych podmienkach...

Nasledujúci zápis bol najdesivejší. Ak niektoré z predchádzajúcich pôsobili čudne, tento priam ziapal, že nešlo o bežné, hoci tragické nešťastie.

V septembri 1967 totiž v doline zahynula celá rodina. Danekovci z Bratislavy – otec, matka, syn v puberte a malá dcérka. Príčina smrti všetkých štyroch: pád.

„Neni možné,“ šomral som. Pri väčšine nehôd som si dokázal aspoň približne predstaviť, ako k nim došlo. Lenže tu? Štvorčlenná rodinka sa z ničoho nič začala driapať na skaly? Všetci vrátane šesťročného dievčaťa sa vyštverali dostatočne vysoko, aby sa následným pádom zabili? Nedávalo to zmysel. A znova – v Slavkovskej doline predsa neboli také skaly. Dalo sa tam liezť na prudko sa dvíhajúce steny štítov, lenže o to by sa pokúšal iba horolezec alebo blázon – čo vychádza narovnať.

Krútil som hlavou; záznamy boli strohé, neponúkali detaily, no aj tak ma rozhodili. Čo sa prihodilo Danekovcom? Ako sa môže v takejto dolinke zabiť pádom celá rodina?

Zostávali posledné dva záznamy.

August 1970, Michal Krolák zo Smokovca, príčina smrti neznáma.

Január 1981, Jana Smolárová, pád zo skaly.

Odvtedy nič, žiadna smrteľná nehoda. Až doteraz, keď čiernu tradíciu obnovil Adrián Klimko.

Podčiarknuté a sčítané, trinásť zabitých ľudí. Na jednu z najmenších tatranských dolín to bol slušný výkon. Dokonca veľmi slušný, Slavkovská dolina bola v tomto ohľade nadpriemerne výkonná.

V oťapenej hlave mi však vrtalo ešte niečo. Medzera v záznamoch od roku 1981 sa mi zdala čudná. Veď dovtedy mŕtvi pribúdali jedna radosť, prečo odrazu taký výpadok? Použil som Google, vyhľadal jednu-dve informácie... A bolo po záhade. Začiatkom osemdesiatych rokov dolinu pre turistov uzavreli. Dovtedy tadiaľ viedol oficiálny chodník a jedna z trás na Slavkovský štít. Prečo došlo k trvalej uzávere? Súviselo to s vysokým počtom smrteľných nešťastí?

Asi mi už prepínalo, keď mi napadali také divoké konštrukcie. Ale po tom, čo som v poslednom čase videl a načítal, sa nebolo čomu čudovať.

* * *

Skálna plošina mi nedala spávať. Súviseli s ňou tragédie, čo som vyhrabal zo zoznamu, alebo nie? Mohli aj ne-

museli, ťažko povedať. Akási intuícia či vnútorný hlas vo mne kričala, že sú s ňou prepojené všetky, alebo takmer všetky. Rozum však zostával skeptický a pochybovačný. Všetkých osem nešťastí, plus tie staršie, mohlo mať aj iné vysvetlenie. Predsa len šlo o tatranskú dolinu vystlanú ostrými balvanmi a obohnanú vysokými vrcholcami. V takom prostredí sa prihodí všeličo. Keď tadiaľ viedla oficiálna trasa na Slavkovský štít, musela byť dolina poriadne frekventovaná. Zhruba jedno nešťastie za desať rokov – nič neočakávané.

Lenže štvorčlenná rodina, dvaja Poliaci...

Nemal som istotu. Nech som záležitosť zvažoval z ktoréhokolvek konca, ani zaboha som nedospel k uspokojivému záveru. Nebol som presvedčený ani o jednom, žiadne vysvetlenie – ani racionálne, ani uletené – mi neprinieslo pokoj.

Potreboval som niečo pevnejšie. Čím dlhšie som v hlave prevažoval možnosti, tým zúrivejšie som potreboval uistenie – spoľahlivý maják alebo rovno pokojný prístav, v ktorom by sa mi utíšila myseľ.

Lenže ako ho získať?

Hlodalo to vo mne vyše týždňa. Nakoniec pomohla nešťastná náhoda.

Spočiatku sa mi nezdala nešťastná, práve naopak. Bohovsky som sa potešil. V informačnom centre ma pred začiatkom sezóny zhrýza nuda. Turistov a návštevníkov je ešte málo, nie je čo robiť. Také stavy znášam ťažko.

Asi tridsiaty raz som zarovnal propagačné materiály na stolíku a ponaprával vlajočky visiace z políc. Práca pre ozajstného chlapa, len čo je pravda. Ktovie, čo práve robí Miro. Možno sa premáva v helikoptére ponad končiare alebo zachraňuje lezca uviaznutého na skalnej stene...

Vonku mrholilo, po presklených dverách lenivo stekali kvapky. Sivý deň, nič extra. Podopieral som si hlavu, obchádzala ma ospalosť.

Vtedy vošiel dnu, zvonček nad dverami potichu zacinkal. Najprv mi napadlo, že do informačky zabľúdil omylom. Starý pán v športovej nepremokavej bunde, rezké pohyby, ostro vysekaná tvár a prenikavý pohľad.

Bývalý horský vodca alebo záchranár – spoznám ich okamžite.

„Dobrý deň,“ pozdravil som a prihodil krátky úsmev.

„Komu dobrý, komu zlý,“ odpovedal figliarsky, zatiaľ čo zo seba striasal striebřisté kvapky.

„Prajete si?“

„Len sa popozierám. Chodím po starých miestach, tak reku, nazriem dnu.“

„Nech sa páči,“ ukázal som na police s knihami o Tatrách a vitríny s darčekomými predmetmi. „Alebo sa posadte, uvarím vám čaj.“

„A to len tak, či za groše?“

„Len tak.“

„Aspoň že to zostalo,“ prehodil. „Kedysi v horách iné poriadky, viac človečiny. Dnes všetko o grošoch, nevedia už, čo všetko by zaúčtovali.“

„Veru, je to tak.“

„Vy ste mladý, nemôžete si pamätať. Ale ja som tu pred polstoročím behal po grúňoch.“

„V horskej službe?“

Pozrel na mňa, nakrčil obočie: „Postreh máte. Tiež by ste mohli slúžiť, nie sedieť za stolom.“

Úsmev mi pohasol, razom som mal starého plné zuby. Za dobrotu na žobrotu. Napadlo mi, že mu predsa len zaúčtujem ten čaj.

Namiesto toho som znova pokrčil plecami, napustil do kanvice vodu a zapol varenie.

„Chodíte teda popozerať na známe miesta?“ nadhodil som. Neznášam ťaživé ticho.

„V Poprade bývam. Keď sa dá, vyveziem sa sem. Kým vládzem, pochodím.“

„Počasie dnes nevyšlo...“

„To je nič,“ mávol rukou. „S Emkom Droppom sme raz takú hrmavicu na Gerlachu zažili... Dodnes sa mi ježia vlasy, keď si spomeniem.“

„S pánom Droppom?“ vyhrkol som. Starý Droppa bol v Tatrách legenda. Vychýrenejšieho horského vodcu by si nenašiel. Mal povolanie v krvi, zdedil ho po dedovi a otcovi. Hovorilo sa, že na Gerlachovský štít vystúpil vyše sedemstokrát, naposledy ako sedemdesiatšesťročný. Okrem toho mal na konte aj prvovýstup severovýchodným hrebeňom na Východnú Slavkovskú vežu a zopár rekordných zimných výstupov.

„S ním veru,“ prisvedčil. „Dávno som ho nevidel, žije ešte?“

„Pokiaľ viem, tak áno. Tuším, že v Starom Smokovci,“ spresnil som a zalial čaj.

„Čo sme sa nalietať po horách,“ zasníval sa. „Všetko sme pochodili, všade sme vyliezli – Čierny štít, Jastrabia veža, Karbunkuláč...“

„Aj Slavkovskú dolinu máte pochodenú?“

„Aj tú, čoby nie.“

„Čo o nej viete?“ nabádal som ho. „Zažili ste tam niečo zaujímavé?“

Prebral sa zo zasnenia, znova si ma premeral. Tentoraz chladnejšie. „A čo vás práve tá zaujíma? To je malá, úzka dolinka, štíty ju dusia zo všetkých strán.“

„Veď ja len tak, či niečo zaujímavé...“

„Chodte radšej do Veľkej Studenej. Tam je lepší vzduch aj výhľady, potôčik žblnkoce, radosť sa prechádzať.“

„V tej Slavkovskej padol turista minulý týždeň, počuli ste o tom?“

„Nič som nepočul, nič neviem,“ uťal a pokrútil hlavou. Odrazu vstal, zberal sa na odchod.

„A ten čaj? Ešte je horúci, ale o chvíľu...“

„Pôjdem ja už, pôjdem,“ prehodil cez plece a bez rozlúčky vyšiel von.

Zostal som vyjavene stáť, nechápačka, čo sa stalo. Povedal som niečo nevhodné, dotkol som sa citlivej struny? Veď som sa len opýtal na Slavkovskú dolinu a...

Rozhodil som rukami, načiahol sa za šálkou a chlipol si horúceho čaju.

* * *

Ani po tejto epizóde som si nedal pokoj. Nebolo mi rady, a preto ani pomoci. Stále mi to chodilo po rozume. Síce som nevedel, ako sa starý pán volal, ale spomenul iné meno – Emil Droppa. Čudné, že mi to nenapadlo skôr.

Veď ak v Tatrách žije pamätník, ktorý vie všetko o ich starosvetskej histórii, je to práve on. Navyše, býva v Starom Smokovci, po celý čas som ho mal rovno pod nosom.

Neznámy návštevník o histórii doliny naisto čosi vedel, zrejme niečo neprijemné, keď zareagoval tak príkro. A ak je pravda, že chodieval na výpravy so starým Dropom, je veľmi pravdepodobné, že ani jemu to nebude cudzie.

Ďalší krok bol logický – navštíviť Emila Droppu a pokúsiť sa zistiť, čo všetko vie. Vravím, nešťastná náhoda aj nápad, teraz to už dokážem posúdiť. Lenže vtedy mi to pripadalo ako tá najlepšia prihrávka od osudu.

Po práci som sa vybral za starým pánom. Vedel som, že býva sám, lebo je vdovec – manželka mu zomrela pred pár rokmi. Žil v drevenej chatke na severnom okraji obce, neďaleko stanice lanovky. Prešiel som cez udržiavaný dvor a pokochal sa výhľadom na zahmlený Hrebienok – asi som chcel získať čas. Nebolo mi všetko jedno, veď Droppa bol ozajstná legenda a ja som ho šiel otravovať s čímisi... Ani len pomenovať som to nevedel. Tušenie zahalené ešte hustejšou hmlou než blízke končiare. Nič konkrétne a vecné. Keby ma niekto obťažoval s podobným blabotaním, mal by som ho za blázna.

Nadýchol som sa ostrého vlhkého vzduchu a nabral odvahu. Zaklopal som na dvere.

Chvíľu sa nič nedialo. Napadlo mi, že ak nebude doma, možno to bude lepšie. Aspoň sa pred ním zbytočne nestrápnim.

Lenže spoza dvier sa ozvali rázne kroky. Žiadne traslavé šmatlanie, hoci Droppa mal už vyše osemdesiatky. V zámke zaštrkotal kľúč, začul som aj cinknutie bezpečnostnej retiazky. Nečudo, každý tu poznal smutný osud Jána Počúvaja, ktorý bol tiež tatranskou legendou, vychýreným horským vodcom a záchranárom. Na sklonku života ho v jeho chalupe prepadli dvaja maskovaní muži, okradli ho a vydesili natoľko, že sa psychicky zrútil a onedlho umrel.

Dvere sa otvorili, nevdojak som o pol kroka cúvol. Emil Droppa pôsobil majestátnym dojmom, bol stelesnením tatranského ducha aj ocelovej vôle. Vysoká, stále pružná postava, žiarivo biele vlasy, vráskavá tvár s vysušenou tmavou pokožkou, zato však s prenikavými svetlomodrými očami.

„Prajete si?“ opýtal sa zdvorilo, ale obozretne. V hlase som zachytil podozrievavý tón.

„Dobrý deň, pán Droppa,“ pozdravil som čo najúctivejšie. „Pracujem v informačnom centre a chcem sa vás opýtať na niečo z histórie Tatier.“

„Opýtať?“

„Áno, mali by ste minútku? Alebo prídem inokedy, len povedzte.“

„A ty si odtiaľto?“ prešiel do tykania.

„Áno. Tu zo Smokovca.“

„A či si?“

„Adam Markus,“ predstavil som sa.

„Od Jana Markusa?“ pokračoval vo výsluchu.

„Jeho syn.“

Nič na to nepovedal, iba potriasol hlavou a zatváril sa skormútene. Došlo mi, že sa poznal s otcom a určite vedel, ako neslávne skončil.

„No, hybaj ďalej,“ povedal potichu. Posunkom mi naznačil, aby som vošiel do chaty.

Po zmienke o otcovi ma prešla chuť na diskusiu, ale už som nemohol cúvnuť. Navyše sa aj rozpršalo, naokolo šumeli dopadajúce kvapky. Kým by som došiel domov, premočilo by ma do nitky. Vošiel som teda a poďakoval, ako sa na Tatranca patrí.

Ukázal mi, kde sa mám vyzuť, dokonca mi ponúkol staré papuče. Potom ma voviedol do vykúrenej obývačky. Bolo to ako prejsť cez časovú bránu. Ocitol som sa v oživenej histórii, vôbec som sa na ňu nemusel pýtať. Na stenách viseli vyblednuté fotografie – čiernobiele zábery Droppu s ďalšími lezcami, turistami či záchranármi. Spoznal som na nich Štefana Zamkovského, Ivana Gálfy-

ho aj Alojza Krupitzera. Nad kozubom visel starý cepín, v zasklenej skrinke som uvidel predpotopné mačky, kompas a ďalšie súčasti horolezeckého výstroja.

„Všetkých som vodieval,“ prehodil Droppa, keď si všimol môj udivený pohľad. „Slovákov, Čechov, Maďarov, Poliakov, Nemcov, Francúzov aj Angličanov,“ vymenovával s oživeným zápalom. „Najprv na Lomnický. Vtedy ešte bez reťazí a fixných pomôcok, nie ako dnes.“

„Viem, že ste vodievali na takmer všetky štíty.“

„Pravda,“ uznal váhavo. „Ale dosť o tom. Sadaj a pýtaj sa,“ ukázal na vydratý gauč.

Poslúchol som, usadil sa na pol zadku a chvíľu počkal, kým sa do kresla oproti zloží aj starý pán. Tváril sa priateľsky, no bol som presvedčený, že sa so mnou rozpráva iba z ľútosti. Keby nepoznal otca a jeho osud, nepustil by ma ani do predsieni.

Nadýchol som sa, nabral odhodlanie a vyrazil do frontálneho útoku. „O Slavkovskú dolinu sa zaujímam...“

„Čo o nej? Pekná dolinka, ale máš tu za priehrštie krajších.“

„Minulý týždeň tam padol turista...“ Bol to výstrel nasepo, zaujímalo ma, ako Droppa zareaguje.

„Viem,“ odsekol. „Načo tam liezol? Kieho frasa hľadal? Dolina je uzavretá, chodník aj trasa zrušené. Koľko roboty to dalo...“

„To ste vy?“ vyhrklo zo mňa. „Naschvál ste ju uzavreli?“

Odvrátil pohľad, zahľadel sa do kozuba s plápolajúcim drevom. Nič nevravel, iba si žmolil kostnaté ruky, akoby ho začalo oziabať. Na strechu bubnoval dážď, spoza pokropených okien sa ozývalo šumenie. Napadlo mi, že som znova načrel prihlboko, do citlivých sfér, a že aj Droppa sa urazil ako návštevník v informačke.

„Prepáčte,“ zachraňoval som situáciu. „Prezrel som si staré záznamy. Zaujíma ma, prečo v Slavkovskej doline –“

„Je to nedobré miesto,“ prerušil ma. Hlas mu už neznal srdečne, zachytil som podráždenie. Asi nečakal, že naňho vypálím takú delovku. Lenže ako som mal vedieť, že ošľahaní horskí vodcovia – zocelení chlapi, ktorých nič nerozhádže – reagujú na otázky o doline tak prehnane?

„Nedobré?“ zopakoval som. Na chrbte ma poštekli zimomriavky. Už bolo jasné, že som na správnej stope.

„Nechaj tak,“ pokrútil hlavou. „Načo sa hrabať v takých veciach? Dolina je uzavretá, ak si niekto nedá povedať, nuž...“ Zmĺkol a pokrčil plecami.

„Kamarát je v horskej službe. Privolali nás k tomu zabitému, videl som ho. Mladý bol...“

„Mladí, deti aj ženy, tých som videl habadej. Hory berú všetkých.“

„Áno, ale tá dolina je...“ hľadal som správne slová.
„Vyzerá tak bezpečne.“

„Bezpečne, neškodne? To určite!“ uškrnul sa a znova pokrútil hlavou. „Vravím ti, vyhýbaj sa jej.“

„Ale prečo? Chcem to pochopiť a...“

„Presne ako otec, celý Jano si!“

Zabolelo ma to. Nevdojak som stíchol, pozeral naňho a odhadoval, či je taký necitlivý, alebo sa ma snaží vyhnúť.

„Aj on musel všetko vedieť, všetko vidieť. A kam ho to dostalo?“ pokračoval v tiráde. „Na máry. A nielen jeho. Všetkých, čo nevedia skloniť hlavu, čo ich ženie pýcha.“

„To nie je pýcha.“

„Čo iné?“ zasmial sa – suchý a chrapľavý zvuk. „Vieš, kolkých som odtiaľ znášal? Kedysi ešte v sieťach, potom v plachtách. Veľa, strašne veľa. Aj teba ponesú, ak si nedáš pozor,“ zdvihol vychudnutý prst.

Zamykalo mi perou, nevedel som, čo povedať. Odplatil mi delovku, tiež zasiahol do živého mäsa. Zahral na struny, ktoré nedokážem ovládať, dotkol sa tém, na ktoré reagujem prehnane.

Boli sme si kvit, jedna-jedna, vyrovnaný zápas.

Vstal som, bolo mi jedno, že vyjdem do studeného dažďa.

Mŕtvych horolezcov znášali najskôr v sieťach, neskôr v plachtách...

Asi ho to zamrzelo, lebo mi ukázal, nech sa znova posadím. Typická tatranská nátura. Najprv hrubo prestrelí, potom narýchlo udobruje.

Keď som sa znova posadil, Droppa vstal, prešiel ku kozubu a prihodil doň dve polienka. Naklonil sa k pahrebe a rozdúchal oheň – v pľúcach mal vzduchu ako v kováčskych mechoch. Plamene sa rozblikotali, až vtedy som si uvedomil, že vonku padá súmrak.

„Otec mi o tej doline rozprával, už keď som bol sopiaľ,“ prehodil cez plece. Neposadil sa, prešiel k oknu a hľadel na hory miznúce v hmlách a hustnúcej tme. „Volali ju Kasstenbergtal alebo Szekrényesvölgy. Kedysi tam pastieri z Veľkého Slavkova pásli ovce, ale potom prestali. Zlý povest mala.“

„Prečo? Veď nie je – “

„Vychýrení vodcovia Spitzkopf a Hunsdorfer o nej rozprávali môjmu otcovi, keď sa zaučal. Vystríhali ho pred ňou,“ pokračoval, akoby ma nepočul. „A on zas vystríhal mňa. Dodnes si pamätám, ako mi vyprával o dvoch Poliakoch, ktorých odtiaľ niesli za Veľkej vojny.“

„Áno, o tých som čítal. Bolo to v roku 1916. V záznamoch je ako príčina smrti uvedené pošmyknutie na skale. Lenže ako sa dvaja môžu pošmyknúť a zabiť?“

„To je nič,“ mávol rukou. „Sprunggeist, tak to volali.“

„Prosím?“

„Hovorím, že to je nič. Mňa v šesťdesiatom siedmom privolali k horšiemu. Celá rodina, štyria ľudia...“

„Danekovci?“ sykol som. „Boli ste pri tom?“

„Znášali sme ich, celá naša partia. Veď štyri telá strepať dole...“

„Čo sa tam stalo? Ako sa zabili? Štyria ľudia... to je nemožné. Súvisí to s tou plošinou, odtiaľ sa zrútili?“ vyletela zo mňa smršť otázok. Vedel som, že sú to boľavé, jedovaté otázky, ale nedokázal som ich udržať.

Droppa sa prudko otočil. Po tvári stiahnutej hnevom a oživenými spomienkami mu prebleskovali odrazy plameňov.

„Ďjabolščina,“ povedal.

„Čože? Ja po rusky...“

„Diablova robota, nič iné. Päťdesiat rokov som slúžil, ale niečo také som nevidel. Nikde inde.“

Rozbúšilo sa mi srdce, v bruchu som pocítil ľadový osteň. Po prvý raz ma olizol ozajstný strach, nielen chladivé mrazenie. Veď tu, kúsok predom mnou, stál človek, ktorý tam naozaj bol, ktorý sa dotkol čierneho ľadu a zrejme aj mŕtvol – produktov nepochopiteľnej tragédie. „Čo sa tam stalo?“ vytlačil som cez vysušené pery.

Posadil sa oproti mne, trochu sa naklonil a stíšil hlas: „Robí to tá plošina, dobre si povedal.“

Zakrútila sa mi hlava. Pripadal som si ako v sne. Divoké fantázie, ktoré vo mne ožili zo zdrapov starých informácií, mi odrazu pološeptom potvrdzoval ktosi ako Droppa. Zažmurkal som, ovalila ma surreálnosť situácie. Ak som sa mal niekedy prebrať z uleteného sna, bolo to v tom momente.

Ibaže som sa neprebudil, stále som sedel na vydratom gauči. Dážď vonku utíchol, topili sme sa v tichu. Miestnosť už prilahlá tma, nebyť horiacich polien, nič by som nevidel. Obrysy predmetov, nábytku i starého pána sa rozplývali, ostré hrany sa strácali, akoby všetko plávalo v kalnom mazľavom oleji.

„Vydriapali sa na plošinu a poskákali odtiaľ,“ doliehal ku mne chrapľavý hlas. „Poskákali alebo ich jeden z nich posácal. Nežrútili sa, na to ležali príďaleko od steny.“

„Lenže prečo... Nerozumiem...“

„Pomiatli sa, niečo ich pomotalo. Otec, matka, syn a malá dcérka,“ pokračoval starý pán ponorený v spomienkach. „Krásne dievčatko. Dodnes si pamätám, aj teraz ju vidím. V rúčke držalo plyšovú hračku, vo vlasoch červený kvet, tvár na franforce.“

Už idem, mamička. Už idem, červený kvietok. Stiahlo mi pľúca, medzi perami mi zahvízdal vzduch. Nedávalo to zmysel, nič z toho nedávalo zmysel. Videl som, že Droppa otvára ústa, no zvuk aj význam slov ku mne

doliehali s oneskorením: „Starí horskí vodcovia to volali sprunggeist – duch skoku. Vraveli, že tam máta. Nielen na plošine, v celej doline. Niektorí chlapci od nás to zažili. Vykračovali si a zrazu ich pomotalo. Zvláštna hudba v hlave, čudné obrazy pred očami, ťahalo ich k plošine. Tak hovorili.“

„Stratili orientáciu? Poblúdili?“ vyzvedal som, akoby sme sa stále bavili o normálnych veciach a nešmýkali sa za nebezpečnú hranu.

„Nie, toto je iné,“ nesúhlasil. „Na niektorých vrchoch vodí, to je pravda. Nielen v Tatrách, aj inde. Človek stratí orientáciu, všetko sa mu v hlave pomotá, je ako oťapený. Blúdi, až kým nepadne od vyčerpania alebo nezmrzne.“

„Toto je niečo iné?“

„Veru iné. Ľudia v tej doline neblúdia. Pritiahne ich to na plošinu a potom skočia. Sprung ins Ungewisseskok do neznáma, tak to volal Hunsdorfer. Otec mi to často opakoval.“

„Ale veď dolinou viedla trasa na Slavkovský štít. Museli tadiaľ prechádzať stovky turistov a lezcov... Tých nešťastí bolo dosť, ale zas nie tak veľa,“ chytal som sa akejsi logiky.

„Nemáta tam vždy, iba niekedy. Nikto nevie, podľa čoho. Veľa sme nad tým špekulovali. Možno závisí od času, počasia alebo si to vyberá ľudí...“

„Vyberá si ľudí,“ zopakoval som do tmy.

„Keď ťa sprunggeist chytí, tak zrazu ťahá. Počuješ čertovskú muziku, pred očami čudné obrazy. Tak to vra-
veli chlapci.“

* * *

Rozhovor sa mi aj po dvoch dňoch prehrával v hlave. Otázka-odpoveď, otázka-odpoveď. Bola to posadnutosť, svojský druh pomätenia. Akoby ma sprunggeist už chytil a ťahal na plošinu, hoci len v abstraktnom význame. Ani na chvíľu mi nedovolil odbočiť od témy, neprestajne som na ňu myslel.

Droppove spomienky priliali olej do ohňa. Čo olej, vysokooktánový benzín. Zatiaľ čo predtým vo mne horeli plamienky záujmu, teraz ma stravoval blčiaci požiar.

Naozaj existuje čosi ako duch skoku? Veril som, že taká legenda mohla vzniknúť, veď podobných povestí sa v Tatrách rozšírilo veľa. Okrídlené gryfy, draky, zlomyseľní škriatkovia – bergmani, obri aj víly... Najmä starí nemeckí osadníci a vodcovia boli v tomto smere aktívni. Podľa záznamov často rozprávali o dlhonosom halgeis-tovi, ktorý sa z času na čas prebudí a zhadzuje ľudí zo

štítov a skál. Sprunggeist bol čosi podobné, zjavne príbuzná povesť, ibaže lokálne ohraničená a zameraná na jediná dolinu.

Zatiaľ čo takzvaný halgeist sa dal prirodzene vysvetliť náhodou alebo zvýšenou návštevnosťou Tatier v sezónnych ročných obdobiach, pri jeho príbuznom – sprunggeistovi to bolo ťažšie. Prečo práve Slavkovská dolina? Čím sa odlišuje od ostatných? Veď jej terasovitý terén, poloha ani orientácia nie sú o nič nebezpečnejšie než v desiatkach, priam stovkách iných tatranských dolín. Skôr naopak, ľahko by som vymenoval aspoň päť, cez ktoré sa prechádza oveľa riskantnejšie. Tak prečo práve Slavkovská? Mohla za to jej nevelká dĺžka a zovretosť?

Kdesi som čítal, že v úzkych skalnatých koridoroch môže vo veternom počasí dochádzať k vzniku infrazvuku a fenoménu takzvaného Kármánovho vortexu. Tieto zvukové frekvencie sú príliš nízke, človek ich nepočuje, ale vplývajú naňho a môžu ovplyvniť jeho psychiku – vyvolať nepokoj, záchvaty panickej hrôzy, zmätenie či dokonca halucinácie. Nejedna horolezecká a hikerská tragédia sa dá vysvetliť práve takto.

Ale sprunggeistovo mátanie v Slavkovskej doline? Veď nehody sa tam nespájali s veterným počasím. Navyše, nešťastníkov priťahovalo jedno konkrétne miesto. Jediná skalná plošina, na ktorú už prinajmenšom dve sto-

ročia buď náhodne, alebo v pomätení liezli, a z ktorej padali, či dokonca skákali.

Nedávalo to zmysel, také niečo sa nedalo vysvetliť infrazvukom ani inými prirodzenými faktormi. Do hry tu vstupovalo čosi iné, neznáme. Nevdojak som si spomenul na prípady takzvaného tanečného moru, ktoré sa objavovali v stredoveku. Kedysi som o tom čítal článok na webe. Aj teraz som použil Google a našiel si o téme viac.

Najznámejší prípad sa odohral v Štrasburgu v roku 1518. Z akéhosi dôvodu tam začali stovky ľudí neovládateľné tancovať. Proti svojej vôli – bez zmyslu a dôvodu. Nedokázali prestať, zdalo sa, že halucinujú a počujú zvláštnu hudbu, vo chvíľkach pričetnosti prosili ostatných o pomoc. Tej sa im však nedostalo, nič nezaberalo, takže nešťastníci sa vykrúcali a poskakovali ďalej, až kým neskolabovali. Výsledok? Zhruba štyristo mŕtvych, doslova utancovaných na smrť. Zabíjalo ich fatálne vysilenie alebo infarkty. Podobných, spoľahlivo zdokumentovaných prípadov sa odohralo viac – napríklad v mestách Erfurt alebo Cáchy. Postihnutí akoby sa nachádzali v inom svete. Videli niečo, čo ostatní nie, viedla ich hudba a hlasy, ktoré ostatní nepočuli.

Hudba v hlave, čudné obrazy pred očami...

Malo to čosi spoločné so sprunggeistom? Ťažko povedať. Jediným vodítkom pri pátraní, hoci nevedeckým

a uleteným, zostávali miestne legendy a povesti. V informačnom centre našťastie máme slušnú zbierku kníh o histórii Tatier, miestnom folklóre aj povedačkách.

Pustil som sa do prelistovávaní, nič lepšie som nemal na práci. Daždivé počasie stále neprešlo, Tatry pôsobili vyludnené, prázdno a mŕtvo. Informačku navštívili za celý deň iba traja turisti. Nudil som sa, pátranie v knihách bolo vítaným spestrením. Zaujímalo ma, či objavím zmienky o Slavkovskej doline alebo o duchovi skoku.

Dlho som nemal šťastie, väčšinou som narážal na rôzne obmeny niekoľkých hlavných povestí – o tatranských drakoch, morských okách alebo podzemných chodbách plných drahokamov a zlata. Ak sa už písalo o niečom zlovestnom, bolo to situované inde, najčastejšie do okolia Satana, Diabloviny alebo Pekelníka.

Keď ma už obchádzalo presvedčenie, že sprunggeist je iba Droppov výmysel, narazil som na knihu *Staré povesti tatranské* od gymnaziálneho profesora z Kežmarku – Alfréda Grosza. Ošúchaný a útlý zväzok vyšiel v roku 1933. Grosz ho zrejme vydal v neveľkom, možno aj vlastnom náklade. Kniha nevyvolala výrazný ohlas, lebo sa neobjavili žiadne ďalšie vydania. O to väčšie poklady skrývala. Bola to zbierka povestí, ale aj záznamov o tom, kto a kedy Groszovi danú povesť vyzozprával a v ktorých historických prameňoch sa o nej píše. Autor vykonal po-

riadnu mravčiu robotu. A nevedomky mi naservíroval presne to, čo som hľadal.

Okrem bežného repertoáru tatranských povedačiek som totiž objavil aj stručnú kapitolku O bludnej doline. Názov ma zaujal, začítal som sa a...

Zásah do čierneho:

V diele J. Čaploviča Topograficko-štatistický archív Uhorského kráľovstva, II. diel, strana 354, stojí: „Jakob Buchholz, horlivý prírodovedec-výskumník, ktorý žil v polovici 18. storočia v Kežmarku, navštívil aj dolinu pod hrebeňmi Granátových veží a opísal tento mimoriadny úkaz: „Podľa miestnych pôsobia v doline zlovolné sily, čo sa prejavuje tak, že pútnikov pripravujú o rozum, vyťahujú ich na vyvýšenú skalú a pádom z nej maria ich životy.“

Dolina pod hrebeňmi Granátových veží – určite dnešná Slavkovská dolina. Vidieť čierne na bielom, že s ňou čosi nebolo s kostolným poriadkom už v osemnástom storočí, mi, napodiv, dodalo ešte silnejšie odhodlanie. Čítal som teda ďalej:

Christian Genersisch v knihe Nové príspevky k topografii a štatistike Uhorského kráľov-

stva, vydané v roku 1807, na strane 113 píše: „Nezvyčajná a vzácna správa, ktorú nám Buchholz zanechal o tejto doline, hovorí o ne-dobrych udalostiach, fatamorgánach a preludoch, ktoré sa k nej viažu.“

Stručnú kapitolku uzatváral tretí zápis:

„Bludná dolina, kde vznikajú marivá a množia sa pády,“ sa spomína aj v časopise lipského nakladateľstva Das Pfenning Magazin, ktorý vydáva Spolok na šírenie verejnoprospešných poznatkov, zväzok VII., strany 302 – 303, ročník 1839. Ibaže podľa tam uvedených údajov sa má dolina nachádzať „pod Satanovým sedlom“.

Zaplavilo ma nadšenie. Naozaj som čosi objavil! Záhada siahala ešte hlbšie, prinajmenšom do osemnásteho storočia.

Práve som sa chystal znova si prečítať zápisky, keď sa otvorili dvere a do informačky vošiel Miro.

„Čo je s tebou?“ zahulákal od dverí. „Čo sa neozveš?“

Dobrák od kosti, vždy prekypuje pozitívnou energiou a bodroťou. Presný opak mňa, možno preto ho mám rád. A trochu mu aj závidím, ale iba tak v norme, nič, čo by ma zožieralo.

„Veď si stále na štítoch, každú chvíľu čítam nejaké hlá-senie,“ ukázal som na monitor s otvorenou stránkou ta-tranského spravodajcu.

Mával rukou, akoby to nič nebolo. „Hrozná robota,“ prehodil.

„Hrozná?“ uškrnul som sa a mľaskol jazykom. „Ja by som dal neviemčo, keby – “

„To áno, veď krása to je,“ prerušil ma. „Hory a všet-ko... Lenže nepomôžem tak často, ako som si myslel. Niekedy sa nedá...”

„Niekedy sa nedá, to máš pravdu,“ prikývol som.

„Predvčerom turista,“ zamával rukami. „Na Lomnic-ké sedlo sa vybral. Samozrejme, bez mačiek. A pritom snehu je tam ešte veľa – ochladilo sa, stvrdol, čistý firn.“

„Čo sa stalo?“ Neodolal som, hoci mi bolo jasné, že odpoveď vlastne nechcem počuť. Nie po tom, čo som sa sám bohato zásobil tragickými historkami zo Slavkov-skej doliny.

„Šmykol sa pod hrebeňom. Jediné pošmyknutie, bo-háča,“ Miro pokrútil hlavou. „Na horách... Jediná chybič-ka a platíš...”

„Viem, viem.“

„Zošmyklo ho po stráni, žiadne mačky ani cepín, ne-mal sa ako zachytiť. Takže zrýchľoval, kĺzal čoraz divo-kejšie, točilo ho... Asi štyristo metrov sa šmýkal...”

Tvár mi stiahlo odporom, občas mám priveľmi živú predstavivosť. „A po zrnitom, zladovatenom firne,“ prehodil som iba tak naprázdno.

„Ako po strúhadle keby sa spustil,“ prisvedčil Miro. „Úplne ho rozodralo a zomlelo, až na kosť. Kúska mäsa nemal na tvári a rukách. Takú červenú stopu, aká za ním zostala na snehu, som ešte nevidel.“

„Ani nehovor,“ zdvihol som dlane. Ďalšie detaily som nepotreboval, aj tak ich už bolo priveľa.

„A predtým ten Adrián... Nepomôžem tak často, ako som si myslel,“ uzavrel Miro. Tvár, ktorá mu iba pred chvíľou žiarila, náhle zvädla. Pomáhanie má v krvi, najradšej by zachránil úplne všetkých.

Lenže to nejde, vôbec to nejde.

Miro sa však nikdy dlho nezhrýza, má šťastnú povahu. Každá chmúra uňho trvá nanajvýš päť minút, potom sa mračná rozídu a on sa znova rozžiari. Hovorím, môj dokonalý protiklad.

„A ty čo?“ ožil. Zaostril pohľad na knihy rozložené na stole. „Znova študuješ? Radšej pod' so mnou cez víkend na vzduch. Chcem vybehnúť na Javorový štít.“

„Na Javorový? A čo ideš?“

„V sobotu vybehnem, trochu si poleziem. Na Zbojníckej chate prespím a v nedeľu dole. Ideš?“

„A to len my?“

„Nie, aj naši chlapi tam budú. Ale však nevadí.“

„Ja neviem...“ zapochyboval som. „To je tvoja partia...“

„Čo máš proti nim?“

Pokrčil som plecami. Ako mu vysvetliť, prečo sa mi nechce tráviť víkend s hrbou záchránárov a horolezcov, z ktorých niekoľkí sú v otcovom veku? Ak to nechápe sám od seba, zbytočne mu to budem servírovať.

„Mám niečo rozrobené,“ zahovoril som a ukázal na knihy.

„Si nedáš pokoj,“ skonštatoval. „Iba čo si oči dokazíš.“

„Možno, ale je to zaujímavé. Na takú vec som naražil...“

„No, som zvedavý.“

„Počul si niekedy, že by sa v Slavkovej doline dialo niečo čudné?“

Zvážnel, pozorne sa na mňa zahľadel. „Nedá ti pokoj ten Adrián? To je normálne, keď nájdeš mŕtvolu. Chlapi mi to vysvetlili. Nesmieš si to pustiť do hlavy, inak –“

„Nič som si nepustil do hlavy! Iba som si čítal o Slavkovej doline a niečo som našiel.“

„Čo také?“

Zaváhal som. Nechcel som prezradiť nič o ukradnutej športovej kamere, určite by to nepredýchal. Je až šibnu-

to poctivý. Lenže bez tohto ohnivka, bez videonahrávok, záležitosť strácala na presvedčivosti.

„Stavil sa tu starý Droppa,“ mierne som upravil realitu. „Spomínal to nešťastie v doline, počul o tom v správach. A popritom nadhodil, že v Slavkovskej sa také stávalo častejšie.“

„No a? Dolina ako každá iná. Vieš, ako to tu chodí.“

„To áno, lenže podľa Droppu sa tam zabilo fakt dosť ľudí. A zakaždým spadli z rovnakej plošiny. Niektorí možno aj skočili.“

„Je to nebezpečné miesto, a čo? Ľudia tam lezú kvôli vyhliadke, pošmyknú sa...“

„V roku 1916 sa tam zabili dvaja Poliáci. Čo sa obaja pošmykli?“

„Prečo nie? Jeden sa šmykol a stiahol druhého,“ vysvetlil bez mrknutia.

„A v roku 1967 celá rodina. Štyria ľudia.“

Tentoraz zaváhal. Stále sa tváril, že je to bežné, ale dobre ho poznám. Postrehol som, ako sa mu na chvíľočku rozšírili oči, ako zakmital pohľadom – príznak, že naráchlo premýšľa, zvažuje, prácne hľadá vysvetlenie. „Štyria ľudia?“ uistil sa.

„Presne tak. Rodičia, dospelievajúci syn, malá dcérka. Všetci zleteli z tej plošiny.“

„Čo ja viem,“ poškriabal sa na zátýlku. „Možno vieť. Prudký nápor spraví divy, zažil som to. Vyliezli na vyhlíadku, keď nefúkalo. Potom zrazu zadulo a proste ich sfúklo.“

„Štyroch ľudí naraz...“

„Mohlo sa to stať. Alebo chlapovi preplo a pozhadzoval ich. Potom skočil sám. Vražda a následná samovražda, aj také sa tu už stalo. A nie raz.“

„Nedá sa to vylúčiť,“ pripustil som. „Lenže tu sa píše, že sa tam rovnaké nešťastia stávali už v osemnástom storočí.“ Prisunul som k nemu roztvorenú Groszovu knihu a ukázal na zápisky o bludnej doline.

„Povesti?“ pokrútil hlavou, ani sa poriadne nezačítal. „Aj tie mávajú reálny základ.“

Nadvihol obočie. „Hej? Tá o tatranských drakoch?“

„Mohli tu prežívať nejaké praveké jaštery ako v jazere Loch Ness.“

Vyprskol a rozosmial sa, mal úprimný, čistý smiech. Pridal som sa k nemu. Uvoľnenie znamenalo úľavu, už som potreboval vypustiť paru.

„Tak pod' v sobotu so mnou, vezmeme to cez Slavkovskú,“ navrhol.

Stíchol som, akoby uťal. „Ísť tam?“

„Pozrieme sa na to. Na vlastné oči uvidíš. To je vždy lepšie, než strkať nos do kníh.“

„Mne sa tam moc nechce,“ priznal som. „Po tom Klimkovi a tak.“

„Bojíš sa?“

„Možno trochu,“ prikývol som a pozrel mu do očí. Nemám pred ním žiadne tajnosti.

„Práve preto by si mal ísť. Musíš to už raz prekonať. A nemôžeš sa rozklepať zakaždým, keď uvidíš mŕtvolu,“ zdôraznil, poklopkať si prstami po spánku.

„Lenže keď...“ chystal som sa po stýkrát vyspovedať z boľáčiek ohľadom otca.

Zdvihol ruky, prerušil ma; už vie, kedy ma treba natvrdo zastaviť. Inak hrozia nepekné veci. „Ak to neprekonaš, bude ťa to strašiť navždy. Raz už musíš, rozumieš?“ kládol mi na srdce. „Veď tu nechceš naveky sedieť za stolíkom.“

„Náhodou, celkom fajn robota a – “

„Netrep! Potrebuješ na vzduch, s nami chodiť, pomáhať. Alebo aspoň vodiť ľudí, náklady vláčiť na chaty. To potrebuješ, kamarát.“

„Veď áno, ale... Rovno do Slavkovskej?“

„Presne tak. Rovno k tomu, z čoho máš najväčšie haľušky. To ťa vylieči, tak sa prekonávajú strachy, traumy a neviemčo.“

Cítil som, že červeniem. Neisto som prestúpil z nohy na nohu. „Dík, že mi chceš pomôcť, ale fakt neviem...“

„Vybehneme tam spolu, obzrieme to. Ak nechceš ísť až na Javorový, nevadí. Vyjdeme spolu z doliny, ďalej pôjdem sám. Ty sa po chodníku vrátiš dole. Prechádzka.“

* * *

Neviem, prečo som súhlasil. Na záver rozhovoru si vôbec nepamätám. Zvyškom dňa som preplával ako v snoch. Až večer som precitol, zaplavila ma hrôza aj vzrušenie.

Čoho som sa vlastne bál? Ťažko povedať. Klimkove nahrávky, Droppovo rozprávanie aj staré povedačky ma slušne nahlodali. Samo osebe nič z toho nepôsobilo de-sivo, ešte aj záznam Adriánovho pádu by som ako-tak spracoval. Lenže keď sa čriepky spojili, vytvorili lepkavú koláž, z ktorej sa ťažko vymotávalo. Čím ráznejšie som sa o to snažil, tým viac som sa zaplietal.

Sedel som v matnej izbe a pozeral na novú športovú kameru položenú na stole. Kúpil som ju cestou z práce. Vtedy, pred pár hodinami, mi to dávalo perfektný zmysel. Teraz som sa cítil čudne, možno aj trochu úchyľne. Prečo si chcem všetko nakrúcať? Túžim kráčať v šlapajach Adriána Klimka? Buď to, alebo mi úplne prepína.

Každopádne, keď som sa už rozhodol vyraziť do Slavkovskej doliny, chcel som mať záznam toho, čo tam uvi-

díme a zažijeme. Veď každé slovo, každý pohyb aj detail mohol zavážiť, poskytnúť cennú informáciu vedúcu k rozuzleniu.

Naozaj som veril, že sa nám zbežnou návštevou doliny podarí rozlúštiť jej tajomstvo? Naozaj som veril, že nejaké tajomstvo vôbec existuje?

Ťažko povedať. Nehmotná pavučina ma načisto pomotala. Je to podobné ako s chľastom. Keď je človek pod vplyvom, všetko, čo robí, mu dáva zmysel. No keď sa na druhý deň preberie a začne spomínať, čo všetko navystrájal, od hanby by sa najradšej prepadol.

Aj mne pred pár hodinami dával nákup zmysel, zatiaľ čo teraz...

Novú kameru som musel kúpiť, lebo ukradnutú – Adriánovu – som vyhodil ešte v tú noc, keď som si prehrál jeho záznamy. Nezniesol som ju v byte, pokým tam bola – hoci aj skrytá a zavretá v skrinke –, oka som nezažmúril. Mátala ma, strašila ešte viac než celá Slavkovská dolina. Vyniesol som ju von, prešiel dve ulice a zahodil do kontajnera.

Odvtedy som na videozáznamy nemyslel, vôbec som sa k nim nevracal. Až teraz, keď som hľadel na novú, čerstvo kúpenú kameru, mi v mysli ožili spomienky.

Ako chutí objatie s prázdnom? Podarí sa mi to konečne zistiť? Pomôže objektív a mikrofón zachytávajúci každý detail?

Otázky sa množili, liahli sa mi v hlave ako drobné krvílačné vši; mal som tam ich hniezdo, celú kolóniu.

Aké je objatie s prázdnom, ako chutí láska k priepasti?

Zvažoval som to dlho, obracal v rukách otcovu karabínu a vyčkával na ospalosť.

Neprichádzala.

* * *

Okolo poludnia ďalšieho dňa sa mi rozvibroval mobil. Nadvihol som obočie – o takom čase mi zvyčajne nikto nevolal.

Miro, hlásil rozžiarení displej.

Najprv som sa potešil, veď v informačke vládla nuda na zabitie. Vzápätí mi došlo, že kamarát mi nevolá iba tak. Asi sa mu zmenil program a chce zrušiť sobotnú akciu. Zaliala ma úlava, nevdojak mi odľahlo. Trochu ma to zarazilo – dovtedy som nevnímal, aký som napätý.

„Ahoj, čo sa deje?“ ozval som sa.

„Zdar. Mám chvíľu voľno, chcem ti niečo povedať.“

„Ohľadom tej soboty? Prišlo ti do toho niečo?“

„Nie, to platí,“ odvetil s elánom, zatiaľ čo mne poklesli kútiky.

„Tak o čo ide?“

„O tej plošine, čo si hovoril... Že odtiaľ padajú ľudia...“

„No a?“

„Chodilo mi to po rozume. Zdalo sa mi, že som už čosi také počul.“

Napadlo mi, že si zo mňa znova strieľa. Možno má na mobile zapnutý hlasný odposluch a na môj účet sa zabáva celá záchranárska partia.

„Ser na to,“ sykol som.

„Čo ser na to? Veď vážne hovorím!“ ohradil sa. „Chodilo mi to po rozume, na lezeckom školení som raz voľačo počul...“

„A čo?“

„Však ma nechaj dohovoriť. Inštruktor nám spomínal, že existuje zvláštny výškový fenomén. Zažilo ho už veľa lezcov aj civilov. Keď sa niektorí ľudia ocitnú na kraji priepasti, na vysokom moste alebo streche mrakodrapu, pociťta nutkanie skočiť do hĺbky.“

„Iba tak, z vlastnej vôle?“

„Áno aj nie. Je to niečo ako náhla obsedantno-kompulzívna porucha.“

„Čože?“ znova som ho prerušil. Nepozdávalo sa mi, že zo seba sype cudzie slovíčka.

„Včera som si to našiel a niečo si o tom prečítal,“ objasnil. „Obsedantno-kompulzívna porucha. Potreba ikskrát skontrolovať, či sú zamknuté dvere, obchádzať spadnuté listy na chodníku, ikskrát zapnúť a vypnúť svetlo... Proste Monk, poznáš ten seriál.“

„Nepoznám, ale počul som o tom. Ako to súvisí s plošinou?“

„Takú poruchu spúšťajú neodbytné myšlienky. Vynoria sa ti v mysli z ničoho nič, nevieš ich odohnať, sú nutkavé. Nútia ťa niečo urobiť, často úplnú blbosť. A nezmnú, pokiaľ to nespravíš.“

„Ale ako to súvisí s plošinou?“

„Ten výškový fenomén, ktorý zažívajú lezci, je niečo podobné. Si vo výške, vidíš hĺbku pod sebou a zrazu bác – myšlienka, že by si mal skočiť. Dookola sa ti točí v hlave, máš čoraz silnejšie nutkanie urobiť to.“

Preglgol som, spomenul som si na posledné chvíle Adriána Klimka. Naozaj sa zdalo, že s čímsi vnútorne bojoval. Akoby bol rozpoltený a zo všetkých síl vzdoroval samovražednému nutkaniu. V mysli mi nevdojak ožili útržky informácií o stovkách ľudí utancovaných na smrť. Štrasburg, Erfurt, Cáchy...

„Znie to zaujímavo,“ pripustil som. „Lenže ako do toho zapadá tá plošina?“

„Neviem,“ priznal. „Mám iba teóriu. Čo keď ten fenomén vyvolávajú niektoré konkrétne miesta?“

Rozbúšilo sa mi srdce, Miro tentoraz trafil do čierneho. Lokality vplývajú na psychiku, to je známa vec. Niektoré pôsobia pozitívne. Napríklad taká katedrála v Salisbury, ktorú som navštívil na stredoškolskom výlete, ťa vytiahne až do neba. A niektoré...

„Na tej plošine môže byť niečo, čo v ľuďoch vyvoláva tú kompulzívnu poruchu,“ dokončil som nahlas. „Keď tam vylezú a pobudnú, spustí sa v nich nutkanie skočiť.“

„Áno, ale nie vo všetkých,“ doplnil ma. „Iba v tých, čo na to majú predispozíciu. Perfektne prirodzené vysvetlenie, žiadne povesti, duchovia ani kliatby. Možno to súvisí s tlakom, zvukovými vlnami alebo uhlami, čo zvierajú tie skalné steny. Miesto, kde je veľa takých faktorov, to proste v niektorých ľuďoch spustí.“

„Preto tá dolina a najmä plošina... Pekne si trafil,“ vydýchol som. V hlave mi víril chumáč kombinácií, teórií a vysvetlení.

„Tiež si myslím,“ zasmial sa. „Mám u teba jedno veľké na Skalnatej chatičke?“

„Aj dve.“

„Ale ešte niečo,“ pokračoval. „Ten fenomén má starý francúzsky názov. Nevieť to vysloviť, ani nebudem skúšať. Pošlem ti to v esemeske aj s anglickým prekladom. Zadať si to do Googlu, nájdeš veľa zaujímavostí.“

„Dobre, ďakujem, toto je úplne...“

„Vidíš, žiadni duchovia a kliatby, neni sa tam čoho báť.“

„Ak nemáš tú predispozíciu.“

„To teda nemám! A ty tiež nie, veď sa poznáme. Mal si niekedy nutkavé neodbytné myšlienky?“

„Ani nie,“ pripustil som a myslel na otcovu karabínu, ktorú občas musím prevracať v rukách. Po celé hodiny. Inak sa mi nedá, inak by sa stalo niečo zlé.

„Tak vidíš!“ uzavrel spokojne. „Musím bežať, končí mi pauza, drž sa zatiaľ.“

„Aj ty.“ Položil som mobil a poškriabal si bradu.

Čudný výškový fenomén, obsedantno-kompulzívna porucha, neodbytné nutkavé myšlienky.

A lokality, zvláštne miesta, ktoré to všetko spúšťajú.

Posledné chvíle Adriána Klimka, jeho smrteľný zápas. Kvílivé: „Nie!“, zúfalé pokusy vzdorovať sebe samému.

Dávalo to zmysel, vytváralo to až hrozivo čistý obraz.

Telefón znova zavibroval, dorazila esemeska od Mira. Bezmyšlienkovito som ju otvoril a civel na rozžiarený displej.

L'appel du vide – The call of the void.

Starý francúzsky výraz a jeho anglický preklad.

Volanie prázdnoty.

* * *

Ledva som vydržal do konca pracovnej doby, ovládol som sa s vypätím síl. Pravda, s dolovaním nových informácií som mohol začať aj priamo v informačke, nikomu by to nevadilo. Počasie stále sychravé, turistov a návštevníkov málo. Lenže o to nešlo. Už z útržkov, čo mi povedal Miro, sa mi ježili vlasy na zátylku. Celý som sa rozochvel, zvýšil sa mi tep.

Takéto vysvetlenie, čo sa deje v doline, mi pripadalo prirodzené a realistické. Ale nehralo sa iba o to, ani zďaleka. Pre mňa tá téma znamenala viac. Mohla mi odpovedať na otázku, čo sa deje vo mne samom. A odkryť, čo so mnou nie je v poriadku. Čo so mnou už od detstva, od čierneho dňa pred mnohými rokmi, nie je vôbec okej.

Hrôza z priepasti, výšok, prázdna... A rovnako silná, priam nutkavá túžba spoznať ich objatie.

L'appel du vide – The call of the void.

Len čo som prišiel domov, vyťukal som tie slová do vyhľadávača. Google mi vyhodil desiatky výsledkov. Najprv som sa začítal do informácií na Wikipédii.

Miro mi podstatu pretlmočil správne. *L'appel du vide* je francúzsky výraz pre špeciálny druh neodbytných myšlienok, ktoré človeka nabádajú k sebadeštruktívnemu konaniu. Najznámejším prejavom je nutkanie skočiť z výšky do prázdna.

Existujú však aj iné formy. Niekedy býva nutkavá deštruktívnosť zameraná vonkajším smerom, teda na druhých. Pre neodbytné myšlienky býva typické, že sa prejavujú v nevhodný čas a nevhodným spôsobom. Ako by práve nevhodnosť, nesprávnosť bola ich poznávacím znakom. Takmer vždy sa týkajú agresívnych, sexuálnych alebo rúhavých tém. Zvyčajne sa spájajú s obsedantno-kompulzívnou poruchou, ale aj s posttraumatickým stresom, úzkostnými poruchami a psychózami.

Pocítil som, že sa potím, a pritom som sa vôbec nehýbal. Golier košele sa mi prilepil na krk, nepríjemné. Zaujala ma však poznámka na monitore – okrem výrazov *l'appel du vide* či volanie prázdnoty sa pre tento syndróm používa aj ďalšie označenie: *call of siren*, teda volanie sirény.

Podobnosť ma udrela medzi oči, nešlo ju prehliadnuť.

Sirény sú predsa mytologické bytosti spájané so smrťou, ktoré pomocou okúzľujúcej hudby a hlasov lákajú námorníkov na útesy a plytčiny, kde stroskotajú a zahynú.

„Keď ťa sprunggeist chyťí, tak zrazu ťahá. Počuješ čertovskú muziku, pred očami čudné obrazy,“ ozývali sa mi v ušiach Droppove slová.

Naozaj išlo o čosi podobné, o vzdialene príbuzný fenomén?

Nepúšťal som sa do ďalšieho filozofovania, na monitore ma čakalo ešte veľa textu. Behal som po ňom očami a nevedel sa odpútať – akoby ma už sprunggeist chytil a vláčil po digitálnych riadkoch.

Zvláštnemu fenoménu sa venovali aj niektorí známi autori. Ako jeden z prvých ho opísal Edgar Allan Poe v krátkej poviedke *Diablik zvrátenosti*. Chápal ho ako nevysvetliteľný impulz, ktorý sa v nás sám od seba vynára a núti nás konať zle či nesprávne. Nie však zo zisťných alebo iných vysvetliteľných dôvodov. Práve naopak, keď nás ovládne diablik zvrátenosti, robíme zlo iba preto, že je to zlo. Alebo nesprávnosť pre nesprávnosť. Robíme niečo práve preto, lebo vieme, že by sme to robiť nemali. Žiadny rozumný dôvod neexistuje. A pritom ide často o konanie, ktorým sa sami zničíme.

Poe to síce opísal archaickým jazykom, zato však veľmi dôsledne:

Stojíme nad priepastou. Nazrieme do hlbiny – zdvihne sa nám žalúdok a zakrúti sa nám hlava. Prvý impulz je cúvnuť pred nebezpečenstvom. Prečo áno, prečo nie, necúvneme. Pomaly slabosť, závrat a hrôzu pohlcuje mračno nevýslovného pocitu. Postupne ešte nebadanejšie sa mračno stváraňuje, ako z oparu, čo vystúpil z fľaše, povstal džin z Tisíc a jednej noci. No z mračna nad priepastou sa zhmotňuje čosi oveľa desivejšie ako džin či démon z rozprávok, a pritom je to iba myšlienka, čo aj strašná, a zmrazuje až do špiku lútym pôžitkom z hrôzy. Je to číra myšlienka na pocit, čo by nás schvátil pri páde do temravej hlbiny. A práve preto sa nám ten pád, tá rýchla záhuba tak strašne žiada, že je v ňom jedna z najúžasnejších a najobľudnejších predstáv o smrti, aké vie splodiť ľudská fantázia. A čím divšie nás od priepasti odťahuje rozum, tým strmejšie k nej pristupujeme. Niet démonický nedočkavejšej náruživosti, ako tá, čo premôže človeka na kraji priepasti, keď rozochvený húta o skoku do hlbiny. Poddať sa myšlienke čo

len na chvíľku znamená nenávratnú záhubu. Rozum nás zdržiava, a práve preto, vravím, nemôžeme. Ak by nebolo priateľskej ruky, čo by nás v tej chvíli zachytila, alebo ak by sa nám v náhlom úsilí nepodarilo odhodiť sa od priehlbne, vrhneme sa do nej a zahynieme.

Vyvoláva tá prekliata plošina takéto stavy, evokuje ducha zvrátenosti? Prepadne tam niektorých ľudí neovládateľná túžba vrhnúť sa do prázdna? Zvláštna, strašidelná predstava – naozaj desivejšia než príznaky a démoni.

Ak vstúpiš na nesprávne miesto, vyľahne sa ti v hlave myšlienka. Zlá myšlienka, ktorá sa nedá odohňať a svojou neodbytnosťou ťa zničí na tisíc spôsobov. Alebo ťa rovno zabije. Ani len netušíš, odkiaľ prišla. Objavila sa z ničoho nič ako nevítaný hosť; vynorila sa z nevedomia a ty jej nedokážeš vzdorovať. Hlodá v tebe, zosilňuje nutkanie, až kým sa to už nedá vydržať. Existuje jediný spôsob, ako sa jej zbaviť, ako uvoľniť neznesiteľný tlak a pocítiť slasť, uvoľnenie, úľavu. Musíš sa jej poddať, musíš vykonať to, k čomu ťa nabáda. Napríklad trikrát za sebou zapnúť a vypnúť svetlo. Alebo vykročiť za hranu plošiny a zrútiť sa do hlbín.

Každý má v hlave spiaceho žraloka, ibaže o tom nevie. Niektoré sú drobné a majú malé, hoci pichlavé zúbky. Zatiaľ čo iné...

Lenže čo je tento žralok, čo je diablik zvrátenosti? Odkiaľ sa také impulzy berú? Otázka nenapadla iba mne – ako som sa dočítal, zaoberali sa ňou mnohí psychiatri. A v diskusiách pod článkami aj desiatky, priam stovky nešťastníkov, ktorí nutkavými myšlienkami trpia. Niektorí tam upozorňovali, že obsedantno-kompulzívna porucha má svoj základ v slove obsession – posadnutosť, posadnutie. Zmocnilo sa ich presvedčenie, že ide naozaj o posadnutie – neodbytné myšlienky nepochádzajú z nich, ale z iného, zlovoľného zdroja. Často sa to začínalo nevinnými prejavmi, ako nutkaním robiť na seba v zrkadle grimasy. Postupne však impulzy prechádzali do sebazraňovania až k samovražedným pokusom. Nemálo diskutujúcich bolo presvedčených, že povaha sily stojacej za ich nutkaniami je perverzná, sadistická, zlá a túži ich zabiť.

Prinútil som sa odtrhnúť od fantazmagorických dohadov. Nepotreboval som sa vydesiť ešte viac – o spotenú kožu sa mi už nelepil iba golier, ale aj celý chrbát košeľe.

Nečítaš o sebe! opakoval som si. U teba takéto silné prejavy nikdy nenastali, zaujímaš sa o to iba kvôli plošine.

Stále som sa však nedopátral odpovede, čo je vlastne diablik zvrátenosti, odkiaľ sa impulzy berú? A pritom práve to bola podstata, bez nej sa všetko menilo na po-

vedačky labilných neurotikov, psychotikov a ďalších pacientov.

Posurfoval som ešte chvíľu a... bingo! Zásah do čierneho. Na stránkach Európskej psychiatrickej spoločnosti som objavil článok, ktorého autor sa zaoberal psychiatrickými vysvetleniami tohto fenoménu od freudovských čias do súčasnosti. Až teraz som začal dolovať ozajstné zlato.

Podľa Sigmunda Freuda poháňajú každého človeka dva základné pudy či inštinkty. Pud života, nazývaný aj eros, ktorý súvisí so všetkým tvorivým, plodivým, sexuálnym, zmyselným, orientovaným na život – je to slepá vôľa k životu. Psychickú energiu tohto pudu Freud označil slovom libido. V človeku však pôsobí aj druhý, rovnako silný, ale protikladný pud, neskôr nazvaný thanatos. Je to pud smrti, rozkladu, deštrukcie, agresivity, sebazničenia – slepá vôľa k smrti. Jeho psychickú energiu pomenovali Freudovi pokračovatelia ako mortido alebo destrudo.

Volanie prázdnoty je podľa tejto teórie náhle a nekontrolovateľné uvoľnenie nahromadenej energie destruda. Ničivý, neraz aj sebadeštruktívny protipól prudkého vybitia libida, ktoré nastáva cez tvorivosť či sexualitu.

Možno to bolo iba zastaralé psychoanalytické blabotanie, ale dávalo mi zmysel. Veď aj v spoločnosti ako-

by raz prevládalo nahromadené libido – to sú obdobia, keď vo vzduchu visí atmosféra lásky, vzájomnosti a sexua inokedy zas nahromadené destrudo, keď vo vzduchu visí konflikt, nevraživosť, agresia a smrť. Čosi také opisovali pamätníci pred vypuknutím oboch svetových vojen, ani dnešná doba k tomu nemala ďaleko.

Pokiaľ existujú blahodarné miesta, ktoré človeka povznášajú, stimulujú jeho vôľu k životu, prečo by nemohli existovať aj opačne pôsobiace lokality? Také, v ktorých sa abnormálne stimuluje vôľa k smrti, thanatos, v dôsledku čoho sa v ľudskej psychike rýchlo a prudko nahromadí destrudo. A tento náboj psychickej energie sa vybiije pomäteným, afektívnym činom, ktorý neborák nedokáže kontrolovať ani ho zastaviť. Ako vybitie nahromadenej horúčavy a elektriny v letnej blýskavici.

Znova som si spomenul na výlet do Anglicka, ktorý som absolvoval ako stredoškolák. Našťastie sme vtedy išli autobusom, lebo do lietadla by ma nikto nedostal. Užili sme si peknú okružnú jazdu, videli sme Stonehenge, Salisbury, Bath a po južnom pobreží sa vracali naspäť do Ramsgate, kde sme mali nastúpiť na trajekt. Poslednou zastávkou bolo mesto Brighton s blízkymi útesmi Seven Sisters a Beachy Head. Neboli mi cudzie, pretože kedysi bývali svetoznáma lezeckou atrakciou a aj v súčasných horolezeckých magazínoch sa o nich písalo.

Kolmé kriedové skaliská sa z mora dvíhajú do výšky sto-šesťdesiat metrov. Majestátny pohľad. Pravdupovediac ma zaujímali najviac z celého výletu. Preto som si o nich dopredu čo-to naštudoval, a keď sme vystúpili z autobusu, cítil som sa medzi ostatnými ako zasvätenec.

Od mora dul ostrý, štiplavý vietor, vlhký vzduch voňal solou. Kráčali sme po zvlnenom návrší, trávnaté trsy aj nízke kríky sa ohýbali pod veternými náporami. Každým krokom sa v hĺbke pred nami odkrývala čoraz väčšia plocha sivej a rozbúrenej morskej hladiny. Akoby sme sa vôbec nepohybovali, akoby sme stáli a blížil sa k nám okraj útesov. Nie je rozumné chodiť až k nemu – drobiaci sa kriedový podklad ľahko povolí, deje sa to často. Zatiaľ čo ostatní híkali nad krásnymi bielymi stenami zakotvenými v hučiacej morskej riave, ja som postával v bezpečnej vzdialenosti. Na webe som sa dočítal, že útesy dlho odolávali lezeckým pokusom. Zdolal ich až neslávne známy Aleister Crowley, ktorý tu iba tak – bez istenia – podnikol niekoľko úspešných prvovýstupov. Lenže útesy v Beachy Head sú známe aj čímsi iným. Je to jedno z najvyhľadávanejších miest na samovraždu. Nielen v britskom, ale v celosvetovom meradle. Každoročne sa tu dobrovoľne zabije dvadsať až tridsať ľudí. V tomto smutnom skóre ich vraj prekonáva iba most Golden Gate v San Francis-

ku a Aokigahara – povestný les samovrahov v Japonsku s vyše stovkou mŕtvych ročne.

Rozhliadol som sa po trávinatej planine. V ušiach mi hvízdal vietor, more hučalo, mdlé slnko klesalo k obzoru. Zdalo sa mi neuveriteľné, že práve sem len za posledné dekády smerovalo niekoľko stoviek duší s odhodlaním skočiť do prázdna.

Ale to nebolo všetko. Na webe ma vtedy doslova zasypali články o samovraždách v Beachy Head. Vo viacerých z nich sa záchranári zamýšľali nad tým, prečo ľudia skáču iba z troch či štyroch lokalít. Pobrežné útesy sa tiahnu takmer päť kilometrov. Skočiť z ktoréhokoľvek bodu sa rovná istej smrti. Ale tí, čo sa sem prídu zabiť, akosi inštinktívne smerujú do niektorého zo štyroch konkrétnych miest. Pritom sa o týchto lokalitách nikde nepíše, naopak, udržujú ich v tajnosti, ako sa len dá. Samovrahovia ich však napriek tomu neomylné vycítia.

Už vtedy, pred rokmi, ma táto bizarnosť zaujala. Teraz, s informáciami o tatranskej plošine, som sa však neubránil novým spojitostiam. Nešťastníci v Beachy Head tieto lokality neomylné, priam inštinktívne objavajú. Ako by ich na ne voľačo pritiahlo...

Keď ťa sprunggeist chytí, tak zrazu ťahá...

Nedal som si pokoj, pustil som sa do ďalšieho pátrania. Tentoraz som však Google potrápil slovami „Beachy Head“, „suicide“ a „suicide spots“.

Objavil som toho dosť, možno až priveľa. Monitor sa zaplnil desiatkami odkazov na články, novinové správy, fotky a videá. Netrvalo dlho a zistil som, že veľa prípadov samovrážd v Beachy Head je zvláštnych, dokonca podozrivých. Mnoho obetí podľa pozostalých vôbec neprejavovalo známky depresie, sklamania zo života alebo myšlienok na smrť. Nezanechali rozlúčkový odkaz, naopak, plánovali blízku aj ďalekú budúcnosť, tešili sa na ňu. Vybrali sa na prechádzku po turistickom chodníku ponad útesy a... O pár hodín či dní ich objavili mŕtvych na pláži alebo v mori. Iste, niektoré z týchto prípadov sa dali vysvetliť nehodou, náhlym zosuvom a podobne. Lenže aj tak ich bolo priveľa. Viaceré z týchto obetí, naposledy dvadsaťsedemročný Samuel James Dowling, ktorý tam zahynul iba pred pár mesiacmi, mali pri sebe spiatocné autobusové alebo vlakové lístky. Jednoducho sa vybrali na výlet, zaplatili za spiatocný cestovný doklad a následne sa vrhli z útesu.

Možno náhoda, hoci čudná. Ale bolo toho viac. V Beachy Head za čudných okolností zahynuli celé rodiny. Ďalších ľudí sa podarilo zachrániť až po dlhých hodinách vyjednávania, počas ktorých podľa reportérov „stáli tes-

ne pri okraji útesu, knísali sa ako v tranze a vôbec nepočúvali, čo im kto hovorí“.

Ani tu sa zvláštnosti nekončili. V lokalite došlo k viacnásobným samovražďám, ktorých obete sa vôbec nepoznali, ani sa vzájomne nekoordinovali – zrejme o sebe ani nevedeli. A napriek tomu svoj čin spáchali súbežne – v rovnaký deň, v rovnakom čase, ibaže z odlišných samovražedných bodov na útesoch. Akoby išlo o vlnu, vybitie dlho hromadenej energie, ťažko vysvetliteľný zhluk nešťastných náhod. Čierna séria – veľmi podobná tej, ktorá sa iba nedávno odohrala v Tatrách.

V článku od Toma Hunta publikovanom na stránkach *The Guardian* sa nechali počuť aj zástupcovia ezoterických pavied. Podľa nich sa na útesoch križujú tajomné zemské čiary, zvané tiež dračie žily, čo vytvára negatívnu energiu, ktorá „vábi zraniteľných ľudí, aby sa zabili“.

Vábi zraniteľných ľudí – zvláštna formulácia. Neplatí čosi podobné aj o skalnej plošine?

A – ďalšia otázka – kto všetko je takto zraniteľný?

Napríklad aj ja?

Strhol som sa, mal som toho dosť. Predsa som oči mi preletel ešte po jednom či dvoch článkoch – ďalšie povedačky. Tentoraz o akejsi čiernej postave, ktorá sa vraj zjavuje na útesoch a navádza vystrašené obete, aby skočili.

Duch skoku, sprunggeist, teda nemáta iba v Tatrách; hoci iba tunajší horskí vodcovia ho tak pekne a výstižne pomenovali.

V hlave sa mi prevaľovali chmúrne, znepokojujúce myšlienky.

Čo keď koná z vlastnej vôle oveľa menej samovrahov, než si myslíme?

Stačí sa objaviť v nesprávny čas na nesprávnom mieste, aby sa v človeku spustil sebadeštruktívny program?

Keď k tomu dôjde, dá sa to vôbec nejako zastaviť?

Odrazu som mal pocit, že mi imploduje lebka – absorboval som priveľa ťažkých informácií. Zhltnuté dáta sa nedali tak rýchlo spracovať, aj mozog môže mať trávacie ťažkosti.

Freud, pud smrti, obsedantno-kompulzívna porucha, diablok zvrátenosti, destrudo, biele útesy a mdlé slnko zapadajúce za rovný anglický horizont... Zaujímavé, že som si na výlet spomenul práve dnes, v takýchto morbidných súvislostiach. Myseľ je plná zaseknutých šrapnelov.

Zároveň som však cítil úľavu. Čím brutálnejšie mnou nové informácie otriasli, tým lepšie som sa cítil. Znamenali totiž jediné – nie som blázon. Moja hrôza z výšok a súbežná túžba spoznať objatie prázdnoty neboli prejavom pomätenia. Alebo presnejšie, ak aj vyvierali z čohosi chorobného, nebol som prvý ani posledný, kto tým trpel.

Podľa prečítaného bol takmer každý človek rozkročený medzi túžbou a hrôzou z prázdna, ibaže málokto mal odvahu si túto rozpoltenosť priznať.

Povzbudzujúci pocit netrval dlho, eufória rýchlo vyhorela. Zostal iba popol a oveľa triezvejšie poznanie, že sú to všetko len plané úvahy. Nič viac, prázdne rozumové konštrukcie. Tie nerozhodujú o ničom. Jediný spôsob, ako objaviť pravdu, ak vôbec nejaká existuje, je postaviť sa na plošinu. Tam, jedine tam, sa ukáže, ako sa veci majú.

* * *

Sobota pribehla až nepríjemne rýchlo. Od rána som sa cítil nesvoj. Rozostrel som závesy na okne a zadíval sa na končiare. Práve vychádzalo slnko, červenasté lúče ožarovali vrcholce so zvyškami snehu. Obloha sa rozjasnila, zdalo sa, že bude obstočné počasie. Pravda, také náznaky v Tatrách nič neznameniajú. Pekný slnečný deň sa tu zmení na kataklizmu v priebehu niekoľkých minút. Niekedy to netrvá ani toľko – postačí chvíľka, dokonca jediná sekunda, a svet sa prevráti.

Naraňajkoval som sa a skontroloval výbavu. Žiadnu výpravu do hôr netreba podceňovať. O tejto to platilo dvoj-

násobne. Do batoha som napakoval náhradnú mikinu, pršiplášť, čiapku a rukavice, krabičku poslednej záchrany, trochu čokolády, dve müsli tyčinky, mobil, dokonca aj baterku. Vystrojil som sa masívnymi survival hodinkami s kompasom, výškomerom, barometrom aj miniatúrnou píšťalkou. K opasku som si pripol nôž Maserin, ktorý mi daroval Miro. Do vreciek som natlačil ešte zopár drobností – papierové vreckovky, otcovu karabínu a tak.

Nasúkal som sa do vibrám, obliekol si goratexovú bundu a pripevnil na ňu kameru.

Hotovo, vystrojený na cestu. Pozrel som do zrkadla, striaslo ma.

Chýbala mi už len šiltovka a bol by som vernou kópiou Adriána Klimka. Obyčajná náhoda alebo som sa naňho chcel podobáť? Vráťalo mi to hlavou, hlúpe myšlienky si nedali fajront ani v sobotu.

Náhľivo som vyšiel z bytu, zbehol dolu schodmi a vykročil v ústrety kamenným obrom, gryfom a príšerám.

* * *

Miro ma čakal pri lanovke. Len čo ma uvidel, vykročil mi naproti. „Kde si, prosím ťa?“ rozčuľoval sa. Okrem toho,

že je dobrosrdečný, býva aj veľmi dochvilný. Ako som už povedal – môj protiklad.

Mávol som rukou, nechcelo sa mi vysvetľovať, že som sa zasekol pred zrkadlom a hodnú chvíľu premýšľal, či som Adam Markus alebo Adrián Klimko.

„To čo máš?“ vypadlo z neho, keď si všimol kameru.

„Chcem si to natočiť. Takto je to praktickejšie, mám voľné ruky.“

Pokrútil hlavou, nepozdávalo sa mu, že kráčam s dobou.

„Podme už,“ posúril. Ako keby krepými otázkami nezdržoval on sám.

Vyviezli sme sa na Hrebienok. Počas jazdy som závistlivo poškuloval po Mirovej výbave. Žiadny vykastrovaný bezzubý výstroj ako ten môj. Niesol si aj šesťdesiatmetrové červené lano Tendon Master, celý strapec štrngajúcich karabín a friendov, horolezecké mačky aj cepín.

Nič sa však nedalo robiť, veci sú také, aké sú. Jedine, že vo mne ožívali spomienky, o ktoré som sa s tebou ešte nepodelil. Nebolo to potrebné. A zároveň sa mi nechcelo, nemusíš vedieť o všetkom. Ale nebuď smutný, čochvíľa sa opona rozhrnie – už počas jazdy lanovkou mi bolo jasné, že Miro vytiahne aj túto kartu.

Vystúpili sme na Hrebienku, zastali a rozhliadli sa. Vždy to tak robíme – nemý pozdrav horám. Dole v Smo-

kovci je čistý a svieži vzduch, ale s tým, čoho sa nadýchneš hore, sa to nedá porovnať. Čistučké ostré ovzdušie so slabou vôňou skál a dreviny. Dokonalý pôžitok, nič lepšie nepoznám. Všetky ostatné pôžitky, aké ponúkajú Tatry, sa mi už dávno sprotivili. Ani pohľad na krásne nasvietený Lomnický štít, na Deda, ako ho tu voláme, mi nerozbúšil srdce. Nepříjemne vysoká hĺba skál s meteorologickou stanicou jagajúcou sa v ranných lúčoch. Nič iné, nič viac.

Prešli sme na skalnatú magistrálu a vyrazili západným smerom – k Sennej kope a Slavkovskej doline. A k nevelkej skalnej plošine číhajúcej vo výškach.

Naozaj som o nej premýšľal ako o číhajúcej, nekla-
mem.

„Tak čo, nerozmyslíš si to?“ nadhodil Miro.

Nechápavo som naňho pozrel.

„Pod' so mnou ďalej, vylezieme na Javorový. Keleho pilier, ľahučká štvoročka. Totálna bezpečnosť, preistené nahor aj nadol. Parádne porobené štandy aj s retiazkami,“ vymenúval jedným dychom.

Ľahučká štvoročka – nenáročný stupeň lezenia v horelezeckej stupnici.

Krista tam! zanedával som v mysli. Nevravel som, že tú kartu vytiahne? Netrvalo mu to dlho, ešte sme neprešli ani kilometer.

„Nie, idem len do Slavkovskej,“ prehodil som cez plece. Snažil som sa o čo najpokojenejší hlas. Dúfal som, že Miro sklapne a prestane brnkáť na citlivú strunu.

„Už by si sa mohol premôcť,“ nesklapol.

Občas mi príšerne lezie na nervy, fakt príšerne. Vytáča ma do biela.

„Nerieš,“ odvrkol som. Bolo mi jasné, že neprestane. Poznám ho odmala, viem, ako premýšľa. Zobral si do hlavy, že mi pomôže, úprimne veril, že to robí pre moje dobro.

„Koľko si mal rokov, keď si prvý raz vyhral Tatranský kameňák?“ opýtal sa. Podpásovka, čistá podpásovka.

Aby si chápal, o čom tu točím, musím aj ja vyložiť karty. Nerád, nechce sa mi o tom, ale nádych-výdych a idem na to.

Bol som perfektný lezec. Dobré? Stačí to takto alebo treba rozmieňať na drobné? Kedysi, dávno-pradávno, som bol fakticky skvelý lezec. Technická zdatnosť, vytrvalosť aj sila úchopu, vo všetkom som vynikal. Prvú lezeckú súťaž som vyhral, keď som mal sedem. Detská disciplína. Ale nezostalo len pri tom, triumfoval som aj počas mládežníckych rokov, pobral som zlato dokonca aj v rakúskych a talianskych Alpách. Lezenie s lanom, bouldering aj rýchlosť, kompletná trojkombinácia. Mladá nádej slovenského lezectva, tak o mne písali. Čuduješ

sa? Ja vôbec – veď ma viedol jeden z najlepších. Od malička som vdychoval vôňu lezeckej kriedy a namiesto angličákov som sa hrával s duralovými karabínami. Otec bol zo mňa nadšený, všetko zameriaval iba na to, tréning talentovaného synčeka – alfa a omega. Či ma to bavilo? Poviem tak – pri lezení som žil, inokedy len vegetoval. Žil som tým, videl som sa v tom, presne tak mi to otec vtíkal do hlavy. Žiadna stupídna a zbytočná činnosť, tak to vnímajú iba tí, čo sú úplne mimo. Takí, čo nikdy nezažili a neprecítili lezenie, čo nikdy nezdolali skalnú stenu, neokúsili ozajstnú slobodu a vášeň, obyčajné sračky. Fotrík veru nemal vyberaný slovník, ale pointu vedel vystihnúť.

Išlo to jedna radosť, lezenie, lezenie a lezenie; bol som lepší než ostatní, lepší než Miro, ktorý mi mohol akurát tak potichu závidieť.

Kde by som bol dnes? Vysoko, veľmi vysoko. V oboch významoch slova. Lenže sa objavil klient, zelenáč, čo nahovoril fotra na posratý, celkom triviálny výstup. Stanko Červeň sa volal, dodnes si to meno pamätám, je pre mňa trvácnejšie ako celé Tatry. Stanko chcel vyliezť na kuželovú skalnú vežu v Batizovskej doline, zvanú Kostolík. Potreboval na to dobrého horského vodcu. Vybral si akurát môjho otca, chuj zasratý!

Banálny výstup, banálna chyba. Tak o tom neskôr písali v novinách. Stanko pri lezení vytrhol veľký skalný

blok, zletel dole a stiahol aj môjho starého. Stáva sa. Veď podobne tam zahučal aj sám veľký Wiesław Stanisławski v tridsiatom treťom. Zvláštna symbolika. Práve môj foter, keď bol ešte mladý, našiel na skalnej rímse západnej steny Kostolíka položenú Stanisławského topánku – akurát pri prežúvaní spôsobil jeho neskúsený spolulezec Wojnar tragický koniec vtedajšieho lezeckého esa.

Stanko však do hlbín nestrhol iba môjho starého, strhol tam aj mňa, hoci inak. Pochoval mi dušu, zabil ju pádom z výšky. Ukradol mi os, okolo ktorej sa všetko točilo.

Batizovský Kostolík kedysi volali aj Kapelle alebo Kancel.

Veru tak – dokonalé anglické *cancel*.

Šok z otcovej smrti, bolesť a beznádej. Všetko sa mi v hlave pomotalo, preplo ma na inú koľaj. Zostal som načisto vykoľajený, to je dobrý výraz. Ako keď prehodiš výhybku. Odrazu som sa viezol iným smerom a nechápavo cível na pôvodnú, napevno nalinkovanú trasu môjho života, ktorá sa čoraz viac vzdalovala. Zbohom súťaže, zbohom kamenné steny. Stanko Červeň mi stiahol dušu do hlbín, odkedy sa mi po stometrovom páde zabil otec, bojím sa výšok, mám z nich číročíru hrôzu.

Tak, a je to vonku. Nerád o tom hovorím, doteraz som sa téme vyhýbal. A nebudeme sa k tomu vracáť,

inak sa vytočím dobiela. Ale pre istotu ešte raz a jasnejšie, možno som to nevystihol presne. Nie som len trochu bojazlivý, ako som ti tvrdil na začiatku. Som z výšok posratý, čistá panika, trinástka na stupnici od jedna do desať. Nevyleziem ani na domáci rebrík. Len čo som meter-dva nad zemou, niečo sa vo mne zopne a... Začnú sa diať nepekne veci. Neznášam výšky aj hĺbky, je to vraj fóbia; psychická, ale aj fyzická reakcia, všetko zamotané do kľbka ostnatého drôtu.

Takej iracionálnej hrôze sa nedá vzdorovať, nedá sa s ňou robiť vôbec nič. Či som ju skúsil prekonať? Ic do ríci s takými otázkami! Tak to tu hovoríme, keď je niekto výnimočne natvrdlý. Áno, skúšal a trt mi to pomohlo, ak to musíš počuť. Veď aj nedávna výprava na oblú Sennú kopu, kam sme s Mirom pre Klimka ani nedošli, bola jedným z takých pokusov. A teraz už ic do...

„Koľko si mal rokov, keď si prvý raz vyhral Tatranský kameňák?“ zopakoval Miro po tom, čo sa na prvý pokus nedočkal odpovede.

Pokrútil som hlavou a zhlboka vydýchol. Kamarát vytrvalo pracoval na tom, aby som zdvihol poriadny šuter a hodil mu ho do temena. Nebol som si istý, či mu dochádza, že už samotný pokus vydriapať sa na plošinu je z mojej strany heroický čin. Neliezlo sa tam síce po kolmejštenie, stačilo zdolať zopár balvanov a strmý kamenný

násyp – v šesťdesiatom siedmom to zvládla celá rodinka Danekovcov –, lenže pre mňa to bol výstup na Everest.

Už-už sa mi čosi dralo na jazyk; vedel som, že ak začnem hovoriť, tak vybuchnem, nastane kolosálna explózia. Stískal som čeluste, nechcel som zničiť výlet ešte predtým, než sa poriadne začne. Lenže to nešlo, keď som rozpalený dobieľa, neovládam sa ako nejaký dokonalý skautík.

Spoza ohybu chodníka vyšli dvaja turisti. Príjemný český pár, usmiali sa na nás a pozdravili. Tiež sme sa usmiali a prehodili pozdrav, na horách sa treba správať slušne. Aspoň tu, skoro tisícpäťsto metrov nad morom, sú ľudia ešte občas ľuďmi.

Napodiv to stačilo, krátke odpútanie pozornosti mi vypustilo paru.

„Vôbec ťa netrápi, kam ideme?“ odpovedal som protitázkou.

„Trápi ma, že nechceš ísť ďalej.“

„Nie, vážne sa pýtam,“ trval som na svojom.

„Nezahováraj!“

Zastal som a chvíľu počkal. Miro začul, že nekráčam za ním. Otočil sa, stretli sa nám pohľady.

„To ani trochu nepripúšťaš, že by na tom niečo mohlo byť?“ vystrelil som.

„Na čom?“

„Na tých povestiach o plošine, na všetkých tých nešťastiach. Na tom výškovom fenoméne, o ktorom si mi sám hovoril.“

Iba mávol rukou, otočil sa mi chrbtom, znova vykročil.

Fajn, pokrčil som plecami. Vlastne som sa ani nečudoval, že to neberie vážne. Na rozdiel od mňa nevidel Klimkove nahrávky, nepočul Droppovo rozprávanie, ani sa neprehrabával v záznamoch horskej služby.

Povedať mu, že som ukradol Adriánovu kameru? Oľzol som si pery a hľadel na jeho natriasajúci sa batoh. Na jazyk sa mi drali kostrbaté vety, ibaže Miro ma predbehol. „Zakaždým, keď na to príde reč, tak zahováraš.“

Tentoraz som sa na nechápavého zahral ja: „Keď príde reč na čo?“

„Dobre vieš. Už to raz musíš prekonať!“

„Snažím sa. Ideme spolu na plošinu, nie?“

„Pokrok, máš pravdu,“ pripustil po chvíli.

Aspoň že to uznal. Preňho bol výstup po balvanoch a suti obyčajná prechádzka. Na plošinu v tridsaťmetrovej výške by sa vydriapal aj poslepiacky. Lenže pre mňa?

„Nepodceňuj to,“ vyletelo mi z úst. Zahriakol som sa, ale bolo neskoro. Moje strachy presiakli na povrch, už sa nedali zobrať späť.

Miro zastal, znova sa otočil. „Čo nemám podceňovať?“

„Všetky tie záznamy, povedačky aj Droppa točia o tom istom,“ snažil som sa o vecný tón. „Ludí tam ovládne zmätenosť. Občas dostanú zvukové alebo zrakové halucinácie. Na takom úzkom priestore a vo výške to môže byť nebezpečné.“

Zamykalo mu kútikmi úst, ale ovládol sa. „Hory netolerujú pýchu,“ skonštatoval. Znelo to ako citát zo zachránárskej príručky.

„Super, som rád, že sme na spoločnej vlne.“

„Ozaj veríš tým rečiam o plošine?“ Prižmúril oči, odrazu ma pozorne sledoval.

Povedať-nepovedať? Priznať ukradnutú kameru?

„Hádam jedno, čomu verím,“ zašomral som namiesto priznania.

„Si dnes čudný, nie je ti niečo?“

Vôbec nič, drahý kamarát. Iba sa chystám vydriapať do tridsaťmetrovej výšky – na skalnú plošinu, z ktorej už zletelo pekných pár ľudí. Ja, čo som už roky posratý aj z domáceho rebríka. Desím sa výšok, no priťahuje ma objatie prázdna. Logika nula.

Si dnes čudný, nie je ti niečo?

Iba som pokrútil hlavou, vysvetľovanie nemalo zmysel. Sám som sa v tom nevyznal. Miro sa snažil, ale mal mizivé šance pochopiť ma.

„Ak ti je blbo, povedz, vrátime sa,“ ponúkal mi deravé možnosti.

„Nie, poďme ďalej,“ usmial som sa. „Len sa mi nečuduj, že mám obavy.“

Prikývol. Asi mu doplo, že keby si vzduchom nezapľachtil môj, ale jeho foter, tiež by mu teraz trošičku sťahovalo žalúdok.

Alebo trochu viac.

„V pohode, chápem,“ povedal. Zišiel z chodníka a začal vystupovať po morénovom násype k ústiu doliny.

Nechápal ani trt.

* * *

Zdolali sme násyp a predrali sa pásom kosodreviny. Vošli sme do doliny – zdala sa mi ešte tesnejšia než minule. Svetilo zubaté slnko, držalo sa jasnejšie počasie, ako keď sme tadiaľto kráčali prvého apríla. V zovretí stien tentoraz nevládlo šero, zato však pofukoval vietor a pocitová teplota bola nižšia. Vo vzduchu voňala žula aj bridlica,

trsy vysušenej trávy sa knísali a šuchotali. Zo skalných škár a prasklín sa ozývalo tichučké pískanie. Fantázia mi pracovala, namiesto hvízdania vetra som počul sprunggeistov šepot. Každú chvíľu som očakával, že sa mi v hlave rozozvučí tajomná melódia. Zo dva razy som sa strhol a otriasol, zazdalo sa mi, že prírodné zvuky prechádzajú do usporiadanej symfónie.

Vlastná myseľ sa so mnou zahrávala, v pamäti mi vystávali útržky Droppovho rozprávania.

Nemáta tam vždy, iba niekedy. Nikto nevie, podľa čoho. Možno závisí od času, počasia alebo si to vyberá ľudí...

Každým krokom mi zvieralo vnútornosti. Zároveň sa mi zdalo, že aj samotná dolina sa zužuje, steny sa približujú, aby nás rozdrvili alebo strovili. Trefné prirovnanie. Cítil som sa ako v obrovskej tráviacej trubici, ako v sťahujúcom sa pažeráku.

Našťastie predou mnou kráčal Miro. Neznižoval tempo, a tým v ňom udržiaval aj mňa. Nebyť jeho, dávno by som sa otočil a ušiel.

Zdolali sme lavotočivý záhyb, pred očami nám vystúpil vzdialený záver doliny s ostrými končiarimi Bradavice, Kupoly a Východnej Vysokej. Slnko zahalil mrak, na vrcholce aj skalné násypy zaľahol tieň. Rozjaganá a vetrom sčerená hladina Szontagovho plesa zmatnela, razom z

nej zmizli žiarivé odlesky. Inokedy by ma také prírodné divadlo upútalo, no tentoraz si moju pozornosť vynútilo niečo iné.

Skalnatá plošina vytrčala zo steny ako vylomený zub. Keď človek vedel, kde ju hľadať, videl ju už z dialky. Cez filter informácií, čo som mal napakované v hlave, mi pripomenula zvrátenú verziu plaveckého skokanského mostíka. Od nervozity som sa uškrnul, groteskné prirovnanie. Vysoké Tatry – miesto dokonalého relaxu. V ponuke všetky druhy športového vyžitia. Vráťane skoku do hĺbky. Dokonca v dvoch verziách – bungee jumping z veže skokanského mostíka na Štrbskom plese a skok do prázdna z plošiny v Slavkovskej doline. Jedna verzia s gumovým lanom, druhá bez neho. Sloboda vybrať si.

Už som znova ulietal. Obranný mechanizmus nespál, poriadne sa činil, streštené myšlienky boli jeho produkty. Snažil sa odlákať pozornosť od toho, že sa mi každým krokom čoraz viac trasú kolená, potia sa dlane a ježia vlasy na zátylku.

Nečudo, veď moje rande s priepaťou sa neodvratne blížilo. Prázdno má vlastnú príťažlivosť, na to som prišiel už dávno. Teraz ma schytilo, spútalo, pohľad mi pribilo na plošinu. Nedovolilo mi zaváhať, a už vôbec nie cúvnuť, alebo sa otočiť a zdrhnúť do bezpečia.

Utiect' do nížiny, znegovať výšku, vyraziť priepasti jej tromf. Lebo výška, jedine výška, je bránou do priepasti, bránou do prázdna.

Srdce mi bilo čoraz rýchlejšie. Ak to takto pôjde ďalej, pod plošinou bude tlčť ako splašené.

Ožili vo mne spomienky na film *Jánošík*, ktorý som hltal ako decko. Pred očami sa mi vynorili zábery šibenice s visiacim hákom. Hrdina kráča k popravis ku, železný hák sa kníše vo vetre...

Presne tak som si pripadal, ibaže moja šibenica vynikala prírodným dizajnom a nezabíjala hákom, ale prázdnom. Ako keď sa odsúdcovi so slučkou na krku roztvoria dverka pod nohami a on sa zrúti do čiernoty. Tiež som mal na krku slučku, cez hlavu mi ju prehodil sprunggeist; bol som lapený, hoci sa mi zdalo, že kráčam zo slobodnej vôle. Poradím ti, never na nič také, je to obyčajný blud. Každé rozhodnutie sa v tebe sformuje o pár mikrosekúnd skôr, než si to vôbec uvedomíš. Najprv rozhodnutie – na základe iracionálna, pocitov, podvedomia, ktoviečoho –, potom, v ďalších okamihoch, uvedomenie. Až celkom na koniec racionalizácia a rozumové zdôvodnenie. Tak to funguje, veda to spoľahlivo dokázala.

Čo teda vytvára naše rozhodnutia? Sprunggeist, halgeist a ďalší duchovia – podľa toho, kto si a kde sa nachádzaš. Niektoré miesta sú plné duchov, ktorí ti vlezú

do hlavy a našepkajú ti, čo máš urobiť. Deje sa to oveľa častejšie, než si uvedomuješ.

Aj ja som poslušne kráčal na popravu a pritom halucinoval, že to robím z vlastného chcenia, z vlastnej vôle. Každý človek je v bludnej doline, ibaže mu to nedochádza. Bránia tomu čudné obrazy, ktoré mu vyskakujú pred očami. Napríklad snová predstava o slobodnej vôli a fatamorgány nekonečných možností.

Ani mne to vtedy nedochádzalo, predsa len som bol vzorný skautík s túžbou odhaliť tajomstvo. Najväčším tajomstvom, samozrejme, je, že žiadne tajomstvo neexistuje, v jadre všetkého je prázdno, nič – univerzálna odpoveď na všetky životné otázky.

Ostrovčeky špinavého snehu už takmer vymizli, hoci po zotmení tam určite primrzalo. Polovica apríla je vo vyšších tatranských polohách prakticky zimné obdobie. Cez deň vycerené slniečko, ale v noci... Práve na tomto tepelnom klame zarevalo už veľa ľudí.

Zaujímavé, nad čím všetkým som premýšľal, v hlave mi vírilo tornádo. Možno aj to bol trik, zvláštna forma odpútania. Lebo s čistou myslou, keby mi nepreskakovalo, by som k plošine nekráčal. Najmä nie po tom, čo som sa o nej dozvedel.

Už sme takmer stáli pod ňou. Skalná stena sa zväčšovala, rástla, až nám zakryla výhľad. Čím bližšie sme boli,

tým pichľavejší chlad z nej vystupoval. Očami som skákal po balvanoch a strmom násype, kadiaľ viedla trasa na plošinu. Pri predstave, že sa mám tadiaľ čochvíľa štverať, ma žmýkala triaška.

„Tak čo, trúfaš si?“ nadhodil Miro. Povzbudivo sa usmial, na lícach sa mu vyhlúbili jamky – asi vycítil, v akom som rozpoložení.

„Pohodička.“ Nemal som poňatia, ani šajnu, čo so mnou taký pokus urobí. Keby som súdil podľa tých minulých, netipoval by som nič dobré. Lenže tentoraz to bolo iné. Čosi mi našepkávalo, že by som to mohol zvládnuť, že dokážem nešťastnú kliatbu prelomiť. Lenže čo keď práve tento hlas patrila sprunggeistovi? Čo keď ma povzbudzoval, aby ma vzápätí zvrhol z plošiny, zmietol do prázdna?

Taká predstava ma desila a zároveň fascinovala. Hrôza sa prelievala do najsilnejšej motivácie. Neviem to vysvetliť, mal som to pomotané. Strach a príťažlivosť sa preplietali ako dvojité špirála DNA, splývali do mojej najvútornejšej podstaty.

Preglgol som, jazyk sa mi lepil na vysušené podnebie. Úzkosť sa nedala vydržať, musel som niečo podniknúť. Zdvihol som ľavú ruku a skontroloval výškomer na hodinkách. Ukazoval 2 048 metrov nad morom. Pošťukal som gombíkom a nastavil nové meranie – na displeji

sa bude odteraz zobrazovať výška nameraná od úrovne, kde práve stojíme. Zatiaľ tam svietila čistá nula – matka všetkej prázdnoty.

Miro ma nerušil, rozumel môjmu rozpoloženiu. Dobře ho poznal, lezci si také věci nemusia vysvetľovať. Ibaže on podobné pocity prežíval pred pokusom zdolať sedmičkovú stenu, zatiaľ čo mnou lomcovali pred detsky ľahkým výstupom na skalnú plošinu. Plus ďalší rozdiel: Miro svoje emócie dokázal krotiť, ja nie.

Olizol som si hornú peru – bolo to ako dotyk drapľavého šmirgľa.

„Podme,“ vydýchol som. Keby sme postávali ešte chvíľu, už by som sa neodhodlal. Ako pri bazéne so studenou vodou – ak pridlho váhaš, strkáš do vody palce na nohe a medituješ nad tým, aké hrozné to bude, robíš si to čoraz ťažším. Treba zaťat zuby, premôcť sa a skočiť do vody.

Premôcť sa, prekonať sa...

Úzka plošina nado mnou, pri stene zvyšky topiaceho sa čierneho ľadu. Na okolitých kameňoch sa roztrieštilo už veľa ľudských tiel. V úzkych štrbinách a pod nánosmi sutiny sú dodnes poskrývané ich drobné zvyšky – úlomky kostí, vybité zuby, útržky oblečenia, črepiny z hodinových sklíčok... Omrvinky, čo z človeka zostanú, keď ho vystíska prázdno.

Zaťal som zuby, zapol nahrávanie na kamere pripevnené o popruh a vyliezol na prvý balvan.

Úvodné dva či tri metre neboli až také zlé, ako som čakal.

Potom začalo prituhovať.

Najprv som pocítil teplo na tvári a krku; akoby na mňa niekto vylieval zohriaty olivový olej. Tušil som, čo príde, ale nepripúšťal som to. Ani bohovi! Stískal som sánky, až mi škripali zuby, a sústredil sa na ďalší pohyb. Všetko ostatné som sa snažil vylúčiť, vyšmariť to kamsi za prah. Nič iné neexistovalo, len ďalší pohyb.

Ibaže finta nezabrala, mozog sa mi nepodarilo oklamať. Zaznamenával zväčšujúcu sa výšku, začínal blazniť, vysielal čoraz zmätenejšie signály.

Teplo, ktoré ma zaplavilo, sa už nedalo vydržať, mal som dojem, že sa upražím zvnútra.

Teplejšie, teplejšie, horíš!

Odrazu pálava zmizla, vystriedal ju presný opak – striaslo ma, na pokožke som zacítil studený pot.

„Si v pohode?“ ozval sa zdola Miro.

„Jasné!“

Chyba, nemal som ani pípnuť. Kratučké slovo zo mňa vypustilo vzduch. Skúsil som sa poriadne nadýchnuť, lenže priedušky aj pľúca zostali stiahnuté. Šumenie v ušiach, pred očami iskry.

Nebezpečný stav, veľmi nebezpečný, našepkával mi vydesený mozog.

Keď sa to stane lezcovi, môže iba tak, zdanlivo bez dôvodu, vypadnúť zo steny.

Príčina smrti – výpadok v stene.

Prinútil som sa postúpiť o kúsok vyššie, bolo mi jasné, že fungujem na kyslíkový dlh. Každý pohyb bol ťažší než predchádzajúci, z rúk aj celého tela sa mi vytrácala citlivosť.

Prekonal som posledný balvan, mal som nad sebou už len strmý skalnatý násyp. Zdola sa mi zdal celkom v pohode, no teraz mi pripadal takmer zvislý.

Neovládol som sa a pozrel na hodinky. Dvanásť metrov, žiarilo na displeji.

Zhruba polovica, zhruba polovica...

„No poď, to dáš!“ hecoval ma Miro. Vystupoval za mnou, išlo mu to až zahanbujúco ľahko. Bezproblémový výstup, ktorý by zvládlo aj decko. To len moje telo a gebuľa sa správali, akoby som stál na vrchole Makalu.

Srdce mi búšilo, iskry poblikávali čoraz rýchlejšie.

„Nezastavuj, pokračuj!“ nabádal ma kamarátov hlas.

Poddal som sa mu, vedel som, že má pravdu. Ak začnem váhať a špekulovať, je koniec.

Pustil som sa po násype. Zorné pole sa mi už fajne zužovalo – tunelové videnie ako vyšíťé. Aj štrkotanie

skál sa strácalo, doliehalo ku mne z natáhajúcej sa diaľky. Dúfal som, že Miro počíta s mojou neohrabanosťou a dáva si pozor na kotúlajúce sa skaly. Nezakričal som ani „pozor!“, taký som bol napätý. Čistý krč, veď som už ani nedýchal. Obchádzali ma mdloby, nahor ma hnala jedine hanba. Zmrznutie – totálne stuhnutie na takom trápnom násype by som pred Mirom nezniesol. Radšej som sa driapal cez hmlu, ktorá na mňa zaľahla, hoci som vedel, že je len v mojej hlave.

Mal som pocit, že ubehla aspoň hodina. Striasalo ma od zvieravej tupej hrôzy, aj od studeného potu, ktorým mi nasiaklo oblečenie. Ani kvalitné termotričko nestíhalo odsávať také dávky. Pozrel som na hodinky, strčil som si zápästie tesne pred oči, aby som rozoznal displej. Nerozumné, ale nevedel som odolať.

Dvadsaťšesť metrov, hlásali digitálne číslice. Dvadsaťšesť výškových metrov.

Takmer som počul, ako mi v hlave cvaklo – mozog vydal príkaz na núdzové uzamknutie systému.

Ak si to nezažil, nepochopíš. Stuhol som ako rýchloschnúci betón, zamklo ma vo vlastnom tele. Už žiadny, ani najmenší pohyb. Ešte aj ruku s hodinkami som držal pred ksichtom, dokonalá kamenná socha.

Vynoril sa pri mne Miro, na chrbát mi dopadla ťažká dlaň.

„Dýchaj!“ doľahlo ku mne z vesmírnej dialavy. Znelo to rozostreto, krátke slovo sa preťahovalo do nekonečna.

Chcel som mu urobiť radosť a začať znova dýchať, lenže to nešlo.

Kompletné uzamknutie systému. Perfektný panický atak, čítankový prípad.

„Dýchaj! Tak dýchaj!“ ziapal na mňa. Nečudoval som sa mu, veď aj ja som chápal, že ak sa okamžite nespamätám a nezačnem dýchať, čochvíľa odpadnem. A také niečo veštilo pohromu, dokonca aj na takomto smiešnom násype. Predsa len, dvadsaťšesť výškových metrov ti nič neodpustí.

„Pohoda, len dýchaj,“ posmeľoval ma kamarát.

Vôbec to nezaberalo. Dobre som vedel, že ak tu strátim vedomie a zmením sa na osemdesiat kíľ mŕtvej váhy, ohrozím tým aj jeho.

Netreba ani sprunggeista, aby som nás oboch zabil, preletelo mi zahmlenou myslou.

Miro zmenil taktiku. Namiesto ďalšieho kriku stíchol a podoprel ma. To bolo lepšie, pocit fyzickej opory mal niečo do seba. Našťastie si ma k sebe nepriviazal, aby ma istil – ešte aj v mojom stave by ma také poníženie načisto dorazilo.

Po chvíli mi už netrhlo žily na spánkoch, vracal som sa naspäť na planétu Zem. Uvedomil som si, že dychčím

ako pes, a zavrel rozďavené ústa. Hrdlo som mal vydraté ako po vykloktaní tekutým pieskom.

„Zvládneš to,“ povedal Miro. „Už len pár metrov a sme tam.“

„Sme tam,“ zachrčal som a malátne sa pustil po násype.

Zvládol som to, lenže na vrchole kalvárie ma nečakalo vykúpenie.

Naopak. Až tam sa začalo ozajstné peklo.

Vydriapal som sa na plošinu, zlomil sa v páse, dychčal ako po olympijskom výkone.

Pekný Olymp, len čo je pravda – banálnych dvadsaťdeväť metrov nad terénom. Driapať sa do výšok, ktoré sú vyhradené iba pre bohov, nebol dobrý nápad. Najmä nie pre mňa. Len čo mozog zacítil pod nohami pevnú zem alebo aspoň niečo, čo ju pripomínalo, nahodil mi naspäť poriadne videnie.

Najprv to nebolo také zlé. Zahliadol som končiare Slavkovskej veže aj sivú hladinu Szontaghovho plesa. Spotenú tvár mi ovanul príjemný vánok. Odpútal moju pozornosť, rozptýlil sústredenie, stačil na to okamih. Spravil som chybu všetkých chýb, úplnú amatérčinu – pozrel som sa dole.

Základné pravidlo – nikdy sa nepozerať dole. Nejde len o strach z výšok – moju starosť číslo jeden –, ale aj

o to, že ľudské oči veľmi dobre nespracovávajú hĺbku, a keď sa o to pokúsia...

Rozkrútila sa mi hlava, pocit istoty a pevnosti bol razom preč. Plošina pod nohami sa zatriasla, zazdalo sa mi, že pláva, že sa nakláňa zo strany na stranu.

A dole takmer tridsaťmetrová hĺbka, vystlaná ostrými kameňmi.

Krivé špicaté zuby, ktorým zachutilo ľudské mäsko, preletelo mi hlavou. Ochutnávajú ho už stáročia, vypesťovali si návyk. Naposledy sa doň zaborili pred vyše týždňom, dnes by nepohrdli dupľou.

Neodvrátil som pohľad, hlbina ma pritiahla a pribila, cívil som do nej ako do príslovečnej priepasti. Neviem, či veríš na uhranutie, ja nie, ale prázdnota podo mnou ma prisámbohu uhranula.

„Tak vidíš, že si to dal!“ ozval sa natešený Mirov hlas.

Trhlo ma, kúzlo sa zlomilo, plošina pod nohami sa ustálila. Odrazu som bol znova sám sebou. Aspoň v rámci možností. Pomohol som kamarátovi vytrepať sa na plošinu – nie že by to potreboval. Uškŕňal sa, žiarila z neho spokojnosť. Potľapkal ma po pleci, úprimne sa tešil, že som to dokázal.

Všimol som si, že ani trochu nedychčí, na čele sa mu neleskne jediná kvapka. Preňho bol takýto výstup naozaj iba prechádzkou, zatiaľ čo pre mňa...

Viacnásobný víťaz Tatranského kameňáka, nádej slovenského lezectva.

Miro si z pliec zložil batoh aj zväzok lana a oprel ich o stenu. Ja som sa zmohol jedine čupnúť si, aby mi výška až tak nebila do očí.

„Si okej?“ zaujímal sa.

„Hej, len potrebujem chvíľu.“

„Jasné, vydýchaj to, veď si sa prekonal,“ povedal bez štipky podpichovania – naozaj mi chcel pomôcť.

Zavrel som oči a potriasol hlavou, aby zmizli vyhasínajúce iskry. Oprel som sa o masívny skalný výčnelok vytrčajúci zo steny. Objal som ho rukami, potreboval som cítiť čo najviac oporných bodov. Miro trochu podišiel a len čo sa vzdialil, znova ma začal obchádzať závrat.

Ako sa dostanem dole? napadlo mi z ničoho nič. Ako sa dostanem dole?!

Doteraz som nad tým nepremýšľal, ale bola to miliónová otázka. Zliezť po násype a skalách? Ani náhodou! Veď už teraz sa trasiem ako ovocné želé. A to sa držím pevného výčnelku, pod nohami kúsok rovného terénu.

„Počuješ to?“ opýtal sa Miro.

„Nie,“ prehodil som cez plece. Ani som sa neobzrel, vôbec som nad odpoveďou nerozmýšľal, mal som iné starosti.

Ako sa, doboha, dostanem dole?!

Opäť sa mi rozkrútila hlava, nastúpilo druhé kolo nevoľnosti. Zovrel som výčnelok zo všetkých síl, ale veľmi to nepomohlo. Srdce sa rozbúšilo, žalúdok som cítil až v hrudníku. Stisol som viečka, sústredil sa na hlboké dýchanie – ani to sa mi nedarilo. Každý nádych bol kratší a plytší než predchádzajúci. Iskry nezmizli, pribúdali, žiarili čoraz jasnejšie. V ušiach mi hučalo ako na letisku, lebku mi trhalo od náhleho tlaku. Už-už som strácal vedomie, roztvoril som ústa, ale nevyšiel zo mňa žiadny zvuk.

Záchvat pominul rovnako nečakane, ako ma prepadol. Zrazu sa mi dýchalo celkom obstojne, telo sa uvoľnilo, svalové kŕče odzneli.

Uľahčene som zaručal, takú úľavu som už dávno necítil. Žiadny atak netrvá dlho, keď príde uvoľnenie, zdá sa ti, že si pánom sveta. Pravda, iba do momentu, kedy kŕče a panika znova nastúpia. Lenže keď záchvat pominie, máš pocit, že je to navždy, že sa už nikdy nezopakuje. Nie je predsa možné, aby si stratil sebakontrolu, ktorú vtedy tak jasne cítiš; nie je možné, aby ťa čosi vysotilo z rovnováhy. Ani náhodou.

„Už to prešlo,“ oznámil som. Hlas sa mi nechvel, znel celkom normálne. „Už to prešlo,“ zopakoval som, aby som sa uistil, že dokážem rozprávať.

Čakal som pochvalu, Miro ma svojím support prístupom poriadne rozmaznal.

Nič, žiadna odozva.

Možno sa mi iba zdá, že hovorím silným a rozhodným hlasom, možno som si to vysníval. V skutočnosti asi šepocem tak potichu, že ma nepočuť ani o dva metre ďalej.

Nechcel som riskovať pohľad na plošinu a priepasť, už som sa necítil tak sebaisto ako pred minútou. Neotáčal som hlavu, zhlboka som sa nadýchol.

„Čo robíš?“ opýtal som sa čo najhlasnejšie.

Hvízdanie vetra v okolitých skalách, oťažievajúce ticho.

„Si tu?“ vyletelo zo mňa. Hej, vtipná otázka. Čosi vo mne chcelo vtipkovať, nejaká moja súčasť dúfala, že sa všetko otočí na žart.

Ešte aj vietor stíchol, ovalila ma dokonalá hlušina.

Počul som iba svoj dych – už zasa sa skracoval a zrýchľoval.

„Miro? Nie je to smiešne, nesor...“

Zmlkol som, Miro takéto žartíky nikdy nerobil, nemal to v povahe.

Preglgol som, olizol vysušené pery a začal otáčať hlavu. Nešlo to ľahko. Krčné svaly zahájili protestnú stávkou.

Každý centimeter ma stál veľa síl. Drelo to ako pohyb ne-naolejovaného spoja na stroji.

Výhľad sa postupne menil, už som nezísal do skalnej steny, ale zachytával okolité končiare a prázdny priestor, ktorý sa podo mnou roztváral.

Na plošinu som sa ešte nedokázal pozrieť, k finálnemu pootočeniu hlavy mi chýbala odvaha. Stačilo však málo, maličký kúsok, a dostala by sa mi do zorného poľa.

Ibaže aj malý kúsok je niekedy priveľa.

„Miro?“ skúsil som znova. Znelo to prosebne. „Miro, kde si?“

Sekunda, dve, tri – nulová reakcia.

Vzkypela vo mne žľč, hučiace ticho ma našťvalo, roz-zúrnil som sa na seba samého.

Čo tu šaškujem? Čo tu, kurva, šaškujem?!

Rázne som trhol hlavou, musel som vedieť, na čom som.

Pohľad mi udrel do mozgu, pomotal ma, stratil som rovnováhu. Zviezol som sa na zadok a vyjavene hľadel pred seba.

Skalná plošina bola prázdna.

Žiadny Miro, ani stopa, nič.

Len kus kamenného terénu vystrčený do vzduchu.

Hlava mi nestíhala spracovať, na čo som zísal. A pritom toho nebolo veľa. Plošina mala na dĺžku nanajvýš štyri metre, na šírku dva. Ku koncu sa zužovala na zhruba metrové rozpätie. Úzky, izolovaný priestor, žiadna možnosť úniku. Pár metrov štvorcových, všade naokolo priepasť.

„Miro?“ vydýchol som do tretice, tentoraz už zbytočne.

Mysel sa zlomovo prebrala, akoby sa zapol spínač. Náhle sa rozbehla na plné obrátky, hekticky vyplúvala možné vysvetlenia.

Spadol! vrieskala. Spadol, zrútil sa, je mŕtvy!

Možno zliezol a visí kdesi nižšie, snažila sa vzápätí o pokojnejší tón.

Čosi ho zaujalo, zliezol, čochvíľa sa vráti.

Spadol! Mŕtvy, mŕtvy, mŕtvy!

Nemohol spadnúť, veď je skúsený lezec a záchranár.

Hlasy mi ziapali v hlave, myseľ sa roztrieštila na niekoľko bojujúcich táborov.

Šarvátku a záplavu hlasov prehlušil najsilnejší krik.

Nech je to akokoľvek, si tu sám.

Sám!

Osamel si na úzkej skalnej plošine v tridsaťmetrovej výške. Zavesený v prázdne, bojazlivý artista visiaci nad ničotou.

Sám.

Krátko slovíčko sa mi ozývalo v lebke. Znelo ako horská ozvena, ale každé opakovanie dunelo hlasnejšie a hlasnejšie.

Sprunggeist, vynorilo sa iné slovo.

Doteraz som si naň nespomenul, len čo sa ukázalo, nasalo všetku pozornosť.

Sprunggeist ho zhodil, duch skoku zapracoval, presne to sa stalo.

Vôbec ma to nevydesilo, presný opak. Odrazu mi to pripadalo ako trápna povedačka. Oproti pohľadu na prázdnu plošinu to bola banalita, nič viac. Každé vysvetlenie je banálne, keď zízaš do prázdna a nevieš odvrátiť pohľad.

Zdvihol som ruku a naslepo sa dotkol batoha opretého o stenu. Kamarát ho tam iba pred chvíľou vlastnoručne položil. A teraz?

Prázdna plošina, zopár metrov štvorcových vysunutých nad priepasťou, Mira nikde.

Ako zlomyseľný kúzelnický trik. Nečakané zmiznutie v tebe vyvolá nevoľnosť podobnú závratu z výšky. Napokon, v oboch prípadoch ide o stretnutie s ničotou, hoci v inom kostýme. Nečudo, že aj reakcia býva podobná.

Čo keď sa pošmykol, ale nespadol? Čo keď visí na stene?

Mechanicky som vstal, už-už som vykračoval, keď mozgu došlo, čo chcem urobiť. Zatuhol som, telo mi oťaželo, razom som bol ako z kameňa. Hra na sochy, často sme ju hrávali v škôlke. Musíš sa hýbať, ale keď zaznie signál, zasekneš sa uprostred pohybu, skamenieš, zmeníš sa na sochu.

Presne tak som sa cítil, ibaže som sa nehral, boli to divoké záchvevy pudu sebazáchovy. Fajn, že sa spamätali až teraz, keď som bol v pekných sračkách. Keby ma takto vyradili už doma, vôbec k tomu nemuselo dôjsť. Doteraz by som bol zaseknutý kdesi v obývačke. Ani Miro by...

Visí na stene, nespadol, určite visí na stene!

A potrebuje pomoc. Potrebuje moju pomoc. Teraz, rýchlo, každá sekunda rozhoduje!

Napol som vôľu, pokúsil som sa zlomiť zakliatie. Ako by som mal na nohe aspoň stokilové závažie. Len s najväčším vypätím som ju posunul o kúsok dopredu. Po drážku vibrámy sa mi nepodarilo odlepiť od povrchu, na to som bol prislabý. Šmátral som sa dopredu ako nemojúci starec, šúchal topánkami a snažil sa nezastať. Keby som na sekundu poľavil, keby som sa prestal fanaticky sústrediť, kľatba by sa vrátila – už by som sa nepohol ani o piad.

Zdolal som nanajvýš jeden meter, žiadna veľká vec. Lenže aj obyčajný meter dokáže zmeniť veľa. Vietor sa do

mňa opieral silnejšie, z okrajov zorného poľa mi zmizla upokojujúca skalná stena. Vpravo aj vľavo už len rozľahlý otvorený priestor. Cítil som sa ako na visutej kladine. Dávno-prádávno som na nej nestál, naposledy na hodine telocviku. Samozrejme, na základnej škole – neskôr, na strednej, by ma už do takej výšky nikto nedostal. Dodnes si ten pocit pamätám – neisto kladieš nohu pred nohu, zdá sa ti, že kladina je úzka, uzučká, že stačí najmenší poryv, najmenšia strata rovnováhy a zletíš z nej. Presne tak som si pripadal, ibaže na telocviku som zadunel na mäkkú žinenku, zatiaľ čo tu by ma privítali lačné, vyhľadované skaliská.

Vybičoval som sa k ďalšiemu šmatlavému kroku, prázdnota ma hrýzla zo všetkých strán. Hrana, ku ktorej som smeroval, bola vzdialená ešte dobré dva metre. Zazdalo sa mi, že by som to mohol zvládnuť, že stačí málo a...

Plošina sa mi pod nohami rozochvela, znova začala plávať. Nakláňala sa zo strany na stranu ako lodná paluba na nepokojnej, búrlivej hladine. Túžila ma zhodiť, chcela, aby som z nej sklzol, aby som sa zošmykol.

Zavrel som oči a prinútil sa rozlepiť krčvito zovreté päsť. Bolelo to, veď som ich nevedomky stískal tak silno, až mi praskali kĺby a nechty sa zarývali do dlaní.

Plošina sa ustálila. Stál som ako-tak pevne, kamenná masa pod nohami nepopustila ani o milimeter. Divoké kúзло fungovalo iba s otvorenými očami, v temnote za stisnutými viečkami strácalo svoju moc. Lenže nemysli si, že to bola výhra. Vliecť sa dopredu poslepiacky zaváňalo stopercentným šialenstvom.

Pomaly, extra opatrne som posúval nohu vpred. Pod podrážkou škriľali drobné kamienky. Dobré znamenie – kým ich počujem, neprepadnem rovno do prázdna. Hrana bola síce dva metre predo mnou, lenže ak sa plošina dokáže iba tak rozhojdať, nikto mi nezaručí, že sa nedokáže aj skrútiť. Možno to nie sú dva metre, ale len jeden, možno zostáva zopár decimetrov.

Predstava ma vyplašila, otvoril som oči.

Stál som na zužujúcom sa konci plošiny, od okraja ma delili dva-tri kroky. Dal by som kráľovstvo za tunelové videnie. Máločo som si v tej chvíli prial viac, než vidieť iba úzky výsek a nevnímať, že napravo a naľavo už vôbec nič nie je.

Po zátylku mi stekali súvislé pramienky potu. Tak zo mňa tieklo, keď mi Miro na základnej vyžmýkal do vlasov špongiu. Veľká sranda, len čo je pravda.

Aj tak som ho mal rád, inak by som sa kvôli nemu neknísal nad hĺbinou.

Prikrčil som sa, chcel som dostať ťažisko čo najnižšie, hoci roztrasené kolená a našponované lýtka dôrazne protestovali. Posunul som sa ešte o kúsok vpred, ale ďalej to nešlo. Ani zaboha, kamarát-nekamarát, ďalej to, kurva, nešlo! Už žiadny krok, ani jediný krôčik.

Čo keď tam visí, čo keď potrebuje pomoc?

Už ani krok, ani zasratý krôčik.

„Krista,“ zasyčal som cez zaťaté zuby. Zviezol som sa na kolená, oprel sa rukami o plošinu a ľahol si na brucho.

Pomohlo. Vietor sa do mňa opieral slabšie, zato však hlasnejšie hvízdal na hranách skalného okraja. Do nosa mi udieral žulový zápach, z plošiny vystupoval chlad. Vydal som sa plazením vpred, zostával mi necelý meter. Hlavu som pritláčal čo najtesnejšie k povrchu, aby som okrem tmavej skaly vôbec nič nevidel. Oškrel som si líce, štípalo a páľilo, ale za ten luxus to stálo.

Prsty mi zrazu zahrabali vo vzduchu. Vedel som, čo to znamená. Telo sa mi roztriaslo, zuby zadrkotali, chvíľu trvalo, kým som sa ovládol. Doplazil som sa na koniec, spotená klzká dlaň mi pretŕčala do nebytia. Snažil som sa nepripomínať si, čo to znamená. Lenže bolo to, ako keď si prikážeš nemyslieť na modrého slona...

Vitaj, modrý slon!

O chvíľu tam vystrčíš hlavu, programoval som sa. Vystrčíš tam hlavu, inak si sem liezol zbytočne.

„Miro!“ zakričal som, ako mi len strýpnuté hlasivky dovoľovali.

„Miro,“ zopakoval som pošepky.

Prvé volanie smerovalo do sveta, druhé do mňa samého. Nepomohlo ani jedno, nikto sa neozval.

Vystrčíš tam hlavu, inak si liezol zbytočne.

Otvoril som ústa, dychčanie preradilo na vyšší level. Aj tak sa so mnou všetko krútilo – príznak nedostatku kyslíka. Oboma rukami som sa zachytil ostrého, drapľavého okraja. Pomaly, po centimetroch som sa priťahoval k hrane, za ktorou už nič nebolo – iba hĺbina a kolmý pád. Strach z výšok je pre amatérov. Každý, kto sa do veci naozaj ponorí – tak ako ja –, príde na to, že je to len maska iného, oveľa mocnejšieho desu. *Horror vacui* – prvotná hrôza z prázdnoty, jadra všetkých ľudských strachov.

Vystrčíš tam hlavu, vystrčíš hlavu do prázdna.

Líce a bradu mi rozodierali drobné kamienky, pripadal som si ako na obrovskom strúhadle. Trochu bolesti a krvi nič neznamená, čakalo ma niečo oveľa horšie.

Prestal som dýchať, vzduch vo mne uviazol, akoby sa mi zasekli pľúca.

Začal som vystrkovať hlavu cez okraj. Najprv temeno a čelo – schytil som prvý nápor mrazivého vetra.

Nedal som sa odradiť. Nestiahol som sa naspäť, hoci aj úzka plošina mi v porovnaní s prázdnotou pripadala ako bezpečný domov, ako ochranná ulita.

Ide o Mira, najlepšieho kamaráta.

Natiahol som krk, až mi zapraskali stavce. Prekonal som rozhodujúci kúsok, odrazu som hľadel do priepasti, videl som rovno pod seba.

Hĺbka ma ovalila, tresla ma medzi oči. Necelých tridsať metrov, povieš si. Okej, nič hrozné. Ibaže tridsaťmetrová výška nazeraná zdola a tridsaťmetrová hĺbina, do ktorej zízaš zhora, sú dve rozdielne skutočnosti.

V ušiach mi zašklbalo. Vnútorne ucho zabezpečujúce rovnováhu tiež schytalo riadnu šupu. Čosi o tom viem – k lezeckej príprave patria aj takéto znalosti.

V tej chvíli mi však boli nahovno, čumel som do kamenného mora pod sebou, oči aj mozog robili, čo mohli, aby preostrili na náhle zmenenú vzdialenosť.

Kamenná šed', vystupujúce balvany, trsy suchej trávy a mláčky roztopeného snehu.

Uvidel som ho. Zízať som naňho od začiatku, ale až teraz mi doplo.

Miro tam ležal, nohy aj ruky rozhodené, akoby robil odtlačok anjela v snehu. Ibaže ho netvoril v mäkkom zimnom páperí, ale na tvrdých špicatých kameňoch.

Neležal na bruchu ako nebohý Adrián. Dopadol na chrbát, tvárou nahor – aj odtiaľto som ju videl, hoci som nerozoznával detaily. Bledá, modrastá machuľa obrátená k nebu. A k plošine, teda aj ku mne.

Chcel som naňho zakričať, chcel som vykriknúť ešte skôr, než mi definitívne docvakne, že je to zbytočné, že taký pád naisto nemohol prežiť.

Lenže som nevykrikol, stále som nedýchal, stále som mal zaseknuté pľúca. Nevyšiel zo mňa žiadny zvuk, ani len zachrčanie. Vôbec nič, aj do mňa už cez otvorené ústa vletela prázdnota.

Bezradne som civel na neprirodzene, takmer smiešne rozhodenu figúrku. Hrbka ubitého mäsa – už žiadny Miro, iba bezduchý panák, krajčírsky figurína s groteskne pohyblivými kĺbmi.

Výhľad sa mi rozostrel, oči mi zaliali slzy.

Stiahol som sa naspäť na plošinu, vrátil sa do bytia.

Po lícach sa mi rozbehli mokré pramienky, vietor ich premenil na chladivé potôčiky. Zasmrkal som, a to bolo všetko, už som zo seba nevysekal žiadny citový prejav ani pohnutie.

Čo sa mu, preboha, stalo? Stratil rovnováhu a prepadol cez okraj, skočil dole, alebo ho niečo zhodilo? Otázky vybuchovali ako po odpálení reťazovej explózie.

Čo sa na plošine odohralo, kým som sa nedíval? Čo sa mu prihodilo, keď som bol stiahnutý sám do seba a nevnímal nič okrem vlastných mindrákov?

Keby som aspoň videl, čo sa udialo a ako k tomu došlo, bol by som zúčastnený svedok... Lenže takto? Krčil som sa vtedy pri stene. Kúsok od Mira, ale zároveň som tu nebol, nepomohol mu, nechal ho v tom samého. Vy-
dýchaval som sa z panického ataku, bol som úplne mimo, prítomný, no zároveň neprítomný, v gebuli dokorán roztvorené okno.

Okno, cez ktoré mi kamarát vypadol do prázdna.

Lenže čo sa stalo? Ako sa to mohlo stať?

Neistota ma rozbíjala ako vrták zbíjačky. Udialo sa niečo hrozné, a ja som ani netušil ako sa to stalo. Nič som nevidel ani nepočul; kým som prekonal svoje haluze z výšok, bolo po všetkom. Muselo sa to zbehnúť rýchlo a takmer banálne – žiadna dráma, zápas ani srdcervúci krik. Nič také, hladký priebeh ako lusknutie prstami. Za okamih sa vymazala jedna ľudská existencia. Stačilo byť chvíľu pohltený sám sebou a prepásol som to. Maličkosť, žiadna veľká vec.

V lebke mi stále vybuchovali predstavy, príšerný oh-
ňostroj.

Miro stráca rovnováhu, zatrepe rukami a prepadáva sa do hlbín. Ústa rozďavené vo výkriku, ktorý som nepočul.

Nedávalo to zmysel, veď bol profík, jeden z najlepších, akých som poznal. Hoci profík bol aj môj otec, a predsa skončil tak, ako skončil...

Dopadol na chrbát. Ako to, že na chrbát? Znamená to, že prepadol pospiatky?

Na zbláznenie, otázky sa rojili ako divé osy, každá hrýzla a štípala.

Žiadna odpoveď nedávala zmysel. Naopak, iba kotila ďalšie hlodajúce a škrečiace otázky. Keby som videl, čo sa stalo, bolo by to ničivé, ale milosrdnejšie.

Cez šumenie v ušiach ku mne doľahol rytmický zvuk. Uvedomil som si, že ho počujem už hodnú chvíľu, ale doteraz som mu nevenoval pozornosť.

Tram-tam-tam, tram-tam-tam.

Nič prírodné. Čudná, iritujúca melódia.

Potriasol som hlavou a poobzeral sa; chcel som odhaliť, odkiaľ prichádza.

Výhľad sa mi zaostřil, perspektíva sa náhle zmenila.

Stál som na okraji plošiny a hľadel nadol.

Kedy som sa postavil? Kedy som došiel tak tesne k hrane?!

Vôbec som si na to nespomínal. Ešte pred chvíľou som ležal na bruchu a spamätával sa zo šoku. Navyše, takto blízko k okraju by som sa postojacky neodvážil, na to by som sa nezmohol.

Ibaže som tam stál. Pekne vystretý a vzpriamený, presne na hranici oddeľujúcej nulu od jednotky.

Tram-tam-tam, tram-tam-tam, ozývalo sa zo všetkých strán.

Žiadny strach, vôbec som sa nebál – viac než hlbina ma vydesila neprítomnosť strachu, absencia akejkoľvek normálnej reakcie. Pripadal som si ako po vytrhnutí z tvrdého spánku. Úplne premazaný, ešte pred naštartovaním mentálnych procesov.

Tram-tam-tam, tram-tam-tam.

Bol som to ja, ten otravný zvuk som vydával ja! Hm-
kal som si tú melódiu, nevedomky som si ju dookola pospevoval už hodnú chvíľu. Až teraz mi to došlo, myšlienky naskakovali s fatálnym oneskorením. Nečudo, veď gebulu som mal plnú čudnej, pokrútenej hudby, ktorá prehlušovala všetko ostatné.

Chcel som s tým prestať, lenže vysušené pery ma neposlúchali, stále sa otvárali a vypúšťali zo mňa to debilné tram-tam-tam.

Naklonil som hlavu a civel do doliny zo šikmej perspektívy. Takto vyzerala oveľa krajšie. Pokrivené veci sa

zdajú rovné iba z pokriveného pohľadu. Zovreté skalné steny, násypy, skaliská aj rozlámané Mirovo telo – všetko to z nového uhla dávalo zmysel. Prirodzenosť, dokonalé tao.

„Tram-tam-tam, tram-tam-tam,“ opakoval som čoraz hlasnejšie.

Odrazu hudba stíchla, pery mi zamreli.

Preklal ma ľadový úľak, srdce mi vyskočilo do krku.

Stojím na okraji plošiny!

Podlomili sa mi kolená, keby som divoko nezamával rukami, preletel by som cez okraj. Zatackal som sa, zahrabal pravou nohou, aby som udržal rovnováhu. Polovica chodidla mi pretŕčala do vzduchu, bradu aj tvár mi ovanul závan stúpajúci z doliny.

Centimetre, išlo o centimetre; rozhodovali o tom, na ktorú stranu sa prevážim.

Detonovala vo mne hrôza z výšky, ozvala sa stará známa. Mozog zazmätkoval ako pri výstupe: spustil paniku – najvyšší, tretí stupeň. Telo sa mi vyplo ako stlačením spínača, náhle som ochabol.

Inokedy by to bola katastrofa, ale v tej chvíli ma to zachránilo. Pravda, iba o vlások, bolo to buď-alebo, päťdesiat na päťdesiat.

Roztrasené kolená povolili, neudržal som sa na nohách. Vlastná váha ma stiahla nadol, lenže vďaka batohu

na chrbte som sa neprevážil dopredu, ale dozadu – na plošinu.

Spadol som naznak, celou váhou som priláhol ruksak. Do chrbta sa mi zaryla baterka aj ostrá hrana krabičky poslednej záchrany, vyrazilo mi dych. Hlavou som tresol o tvrdý povrch, riadne to zadunelo. Zatmelo sa mi pred očami, náraz vykresal hviezdy. Zo zátylku mi vypálila tupá bolesť a zaliala temeno.

Zostal som ležať, párkrát som potichu zavzlykal. V rozkroku vlhkosť – keď sa mi vyplo telo, cvrkol som si do nohavíc. Nič nezvyčajné, stáva sa – na lezeckom výcviku nás pripravili aj na podobné situácie.

Narazená hlava dunela ako obrovský zvon. Zátylok sa ozýval čoraz silnejšie, rástla mi tam gigantická hrča. Ale myseľ sa mi, napodiv, prečistila. Úder z nej vyrazil hudbu aj prázdno, aspoň na chvíľu.

Nebyť mojej fóbie z výšok a panickej telesnej reakcie, už by som ležal vedľa Mira. Práve slabosti sú občas posledná záchrana, napadlo mi priam filozoficky.

Sprunggeist, duch skoku, oživali vo mne Droppove slová. Zvláštna hudba v hlave, čudné obrazy pred očami...

Odrazu dávali rukolapný zmysel. Úvahy o zrnku pravdy stratili opodstatnenie. Prosto to tak bolo. Sprunggeist tu bol, nech to už znamenalo čokoľvek. Pred chvíľou

ma takmer zhodil z plošiny. Tak ako môjho najlepšieho kamoša.

Spravil to zámerne, skrývala sa za tým inteligencia? Najprv potichu stiahol Mira. Urobil to práve vtedy, keď som sa nedíval, aby ma vylákal k okraju plošiny, kde som bol najľahšou korisťou?

Alebo už načisto blúznim od šoku a úderu do hlavy?

Ťažko povedať. Ozajstný sprunggeist alebo blúznenie – na výsledku to veľa nemenilo.

Okraj plošiny, najľahšia korisť...

Pri hrane na konci plošiny je sprunggeist najsilnejší. Hrozí tam najväčšie nebezpečie.

Vyvrátil som hlavu, zavzdychal od prívalu bolesti a pozrel k skalnej stene. Opieral sa o ňu Mirov batoh a červený zväzok horolezeckého lana. Zaostril som, rozvl-nený výhľad sa trochu ustálil.

Veľký batoh s lezeckou výbavou a pevné univerzálne lano Tendon Master.

Môj nový cieľ, moje vykúpenie.

Napočítal som do troch, zaťal zuby a rázne sa prevrátil na pravý bok. V narazenej hlave mi zašklbalo, naliata hrča zapulzovala. Nedal som sa však odradiť, krútil som sa, až kým som sa neocitol na bruchu. Napadlo mi, že sa postavím alebo aspoň vydriapem na štyri, ale nápad som odohnal. Jednak by som to nezvládol – bol som roztra-

sený ako ovocné želé, plošina sa podo mnou už znova nakláňala. A po druhé, až natolko som si neveril. Stačili ďalšie dva pomätené, nevedomé kroky – ako pred chvíľou – a môžem si popriať šťastný let.

Plazenie znamená aspoň aké-také bezpečie. Presne to som si myslel, keď som sa vybral naspäť k stene.

Chybná úvaha, už ani neviem koľká. Len čo som prekonal prvý meter, čosi sa do mňa oprelo. Prudký náraz zbokú, poriadna sila. Mal som čo robiť, aby som sa neprevrátil.

Náhly poryv vetra alebo čosi iné?

Čo? Čo?

Preťal som myšlienky, špekulovanie ma nevedlo dobrým smerom.

Znova som sa pustil vpred, batoh mi po mokrom chrbte kĺzal z jednej strany na druhú.

Zvládol som ďalší meter, z času na čas som zdvihol hlavu a kontroloval zostávajúcu vzdialenosť. Sústredil som sa na Mirov farebný ruksak s lanom, upieral som sa k nim ako k životnej výhre.

Zostávala mi dobrá polovica vzdialenosti, ale blížil som sa. Hlava sa mi už nekrátila – mal som v nej hotové tornádo, obrovský hučiaci vír.

Našťastie žiadna hudba, žiadna prekliata hudba.

Olizol som si pery a pozrel k stene. Bola odo mňa dobré štyri metre.

Vzdialila sa, prisámbohu sa vzdialila! Pred chvíľou mi zostávala už len polovica, a teraz ležím znova pri okraji.

Ako som sa sem dostal? Prepína mi, mám otras mozgu? Alebo ma čosi potiahlo späť?

Čosi potiahlo...

Už-už som obracal hlavu, aby som sa pozrel cez plece, ale zasekol som sa uprostred pohybu.

Dobre som urobil.

Ani bohovi! prikoval ma záchvev príčetnosti. Nechcem vidieť, čo tam je, nechcem vidieť, čo mám za chrbtom.

Asi nič, určite tam nič nie je. Ale možno...

Sprunggeist.

Nevzdával som sa, predstava hrany ma vydesila, dodala mi sil. Opätovne som sa pustil do plazenia. Zazdalo sa mi, že som tým čosi rozzúrnil, priam fyzicky som pocítil vlnu zlosti a hnevu. Vyšľahla spoza mňa ako z vysokovýkonnej antény.

Nech už bol sprunggeist čokoľvek, nechcel ma pustiť. Neprial si, aby som mu unikol a vyšmykol sa.

Lenže práve to ma poháňalo, vďaka tomu som sa vyhecoval. Driapal som sa dopredu, opakoval som plazivý

pohyb znova a znova, hoci som mal byť už dávno pri stene.

Sprava aj zľava dorážali nárazy, ak to bol vietor, musel sa každú chvíľu otáčať a meniť smer. Viac som nevládal, stisol som viečka a napínal svaly, aby ma nevyvrátilo do boka. Batoh na chrbte, ktorý ma pred chvíľou zachránil, sa zmenil na nepriateľa. Prevažoval ma, pomáhal duchovi skoku vychýliť ma z rovnováhy.

Príšerne som dychčal, z úst mi prskali sliny, ale nedal som sa zlomiť. Dovliekol som sa k stene, dokázal som to. Akoby som vystrčil hlavu z bzučiacej hmly. Odrazu mi to myslelo oveľa jasnejšie. Svet sa ustálil, už so mnou neplával ako ponorený do hustého oleja.

Sprunggeist tu nemá takú silu, jeho vplyv zoslabol...

Netreba toho veľa – stačí prudký šok plus jeden rozlamaný kamarát a aj triezvy človek náhle premýšľa v takýchto psycho kategóriách.

Trochu som sa zahanbil, hneď mi napadlo iné, oveľa vecnejšie vysvetlenie. Pri stene zoslabla moja fóbia, moja hysterická reakcia. Dávalo to zmysel, cítil som sa tam bezpečnejšie.

Zvliekol som zo seba batoh, dlaňami sa zachytil steny, vydriapal sa do nízkeho sedu a oprel sa o ňu chrbtom. Prepotený do nitky, zadychčaný ako po šprinte. Bezprostredne mi, aspoň na chvíľu, nič nehrozilo. Lenže práve

uvolnenie spúšťa nové nebezpečie. Myseľ sa prebrala z úľaku, splašene sa rozbehla na všetky strany.

Čo sa stalo, čo so mnou bude? skákala medzi minulosťou a budúcnosťou. Snažila sa pochopiť, čo všetko sa za poslednú hodinu odohralo, a zároveň ma bombardovala návrhmi, ako sa z katastrofy vyhrabať.

Zliezť dole, zdolať takmer kolmý násyp a ozrutné skaliská? Neprichádza do úvahy! Lezenie nadol býva náročnejšie než stúpanie. Ak nechceš získať dole, rovno do hĺbky, napreduješ celkom naslepo. Keby tu bol Miro a istil by ma, snáď by som to zvládol. Lenže takto...

Miro... Čo sa mu stalo, čo sa mu, dopekla, stalo?! Čumel som na jeho ruksak a zvinuté lano – pred hodinou ich tu oprel. Ešte pred hodinou bol v dobrej nálade, snažil sa mi pomôcť. A teraz? Leží o tridsať metrov nižšie, ruky aj nohy nadivoko rozhodené, metamorfoval na kus požutého mäsa.

Úvahy sa rozplývali, naberali prízračné zafarbenie, na okrajoch sa rozpúšťali v lepkavom opare. Nestíhal som spracovávať, čo všetko sa udialo. Skutočnosť bežala pri rýchlom, beznádejne mi ušla. Cítil som sa stratený, prevancovala ma beznádej. V mysli mi ožila vyše dvadsaťročná spomienka. Zvláštne, čo všetko nosíš v hlave; zopár dekáď si na to nespomenieš a potom to na teba vyskočí...

Stalo sa to na základnej. Navonok nič veľké, žiadna výnimočná udalosť. Pár dní predtým som si pri lezení vyvrtol členok. Hojil sa, no stále pobolieval. Na telocviku sme mali šprintovať stovku. Nechcel som byť za bábovku, takže som telocvikárovi zranenie zamlčal. Prezliekol som sa do teplákov a spolu s ostatnými sa pripravil na štart. Zaznel signál, skočil som dopredu a ubehol zo tri metre. V členku zapichalo, bolesť mi vyšľahla cez nohu a chrbticu až do temena. Okamžite som spomalil, všetci spolužiaci ma predbehli. Zrazu som zostal sám, hľadel som na ich vzdalujúce sa chrbty. Vravím, navonok žiadna veľká vec. Lenže prekvapenie z toho, ako ma partia opustila a nechala za sebou, ako som náhle osamel, mi poškriabalo dušu. Chcel som bežať za nimi, patriť znova k nim, neprijať rázne vylúčenie. Lenže som nemohol, nedalo sa. Ťažko sa to vysvetľuje, prebleskol mnou hlboký strach aj ublíženie, takmer som sa rozplakal. Zúfalo som krivkal za vzdalujúcimi sa kamarátmi, až kým ma telocvikár nezastavil.

Na plošine, schúlený pri stene, som sa cítil rovnako. Ibaže mi neušli spolužiaci, ale kompletná skutočnosť, celý svet. A Miro. Nenávratne sa vyšmykol z môjho dosahu, pomedzi prsty mi prekĺzol do prázdna. Stačila chvíľa, keď som sa nedíval, a bol preč. Doslova.

Lenže malo to aj druhú stránku. Nebyť mojej pani-ky, nebyť hysterickej reakcie, možno by som sa odvážil k okraju spolu s ním. Ktovie, ako by to skončilo.

Dvaja Poliaci v roku 1916, prvý sa pošmykol a stiahol druhého.

Rodinka Danekovcov v roku 1967. Jeden z nich posá-cal ostatných a potom skočil.

Sprunggeist nepohrdne viacnásobným sústom, obľu-buje dvojité, trojité, dokonca aj štvorité chody.

Nebyť mojej fóbie, možno by som už ležal vedľa Mira – dvaja handroví panáci rozhodení na skalách, vyberaná spoločnosť.

Mysel si znova poskočila, tentoraz od trúchlenia k ul-tra praktickým úvahám.

Čo so mnou bude? Čo podniknem?

Sám odtiaľto nezleziem. Len čo sa vystrčím z ploši-ny, znova spanikárim – to je viac než isté. Ale aj keby som zázrakom nespanikáril, po zážitkoch poslednej ho-diny som sa na zostup vonkoncom necítil. Celý som sa triasol, šok neodznel, naopak, každou minútou sa pre-hlboval. Prsty na rukách som si vôbec necítil, potrebná jemná motorika v hajzli. Mal som narazenú hlavu, mož-no aj mierny otras mozgu, neuvažoval som triezvo. Po-kúšať sa v takom stave o zostup by znamenalo sprungge-

istovo víťazstvo. Naservíroval by som sa mu na podnose, zmenil by som sa na parádne naklepaný druhý chod.

Zostup neprichádza do úvahy. Lenže čo to znamená? Nič dobré, vôbec nič dobré.

Pozrel som nahor – kus oblohy nad zasneženými končarmi sa zatiahol. Sivá, nevlúdna. Zatiaľ to nevyzeralo na dážď, ale zdalo sa mi, že vzduch je chladnejší a vlhkejší.

Skontroloval som barometer na hodinkách – ukazoval klesajúci tlak a neveselý obrázok mraku s kvapkami. To znamená, že počasie sa v najbližších hodinách zhorší a nedá sa vylúčiť ani studený dážď. Teplota už fakticky poklesla. Zatiaľ to nebol veľký problém, no ak tu zostanem, ak sa z plošiny v priebehu pár hodín nedostanem, polahky zdochnem. Poznal som veľa takých prípadov. Príde šero, začne sa stmievať, zostup už vonkoncom nebude možný. Ak sprchne alebo sa, nedajbože, nadiľho rozprší, teplota sa doslova prepadne. Navlhнем, premoknem do nitky a noc ma definitívne dorazí. Veď v tomto ročnom období sú v tunajších dolinách bežné nočné mrazy. Míňus päť až mίνus desať stupňov Celzia – nič nezvyčajné.

Zástup nepriateľov sa utešene rozrastal, už ma neohrozovala iba vlastná fóbia či nadprirodzený sprunggeist, ale aj počasie a najmä samotný čas. Ten odsýpal každou sekundou, nedal mi odpočinúť, nedoprial mi chvíľu

pokoja. Drobnými, sekundovými prískokmi nezvratné zhoršoval moju situáciu aj vyhliadky.

Potiahol som nosom, v hlave mi zaznel poplašný tón.

Niečo sa zmenilo, voľačo sa dialo. Znova som zasmrkal, vo vzduchu visela čudná vôňa.

Zmrznutý sneh a ľad.

Pred chvíľou som nič také necítil, dal by som na to krk.

Odkiaľ to prichádza, odkiaľ sa berie čoraz ostrejší zápach?

V doline už neležal takmer žiadny sneh, na plošine ani vločka. Z vysokých končiarov by sem takú výraznú vôňu neprivil ani severák.

Postavil som sa a podišiel dopredu. Urobil som to automaticky a bezmyšlienkovito – ako keď ťa zasvrbí koža a ty sa mimovoľne poškriabeš.

V doline znela hudba. Stará známa melódia prilietala zo všetkých strán. Na striedačku sprava, zľava, zdola aj zhora. Tentoraz žiadne hmkanie, skôr jemné cinkanie. Raz som v Poprade sledoval jednorukého bezdomovca, ktorý paličkou vyťukával známe skladby na xylofóne. To to znelo podobne, ibaže tempo aj rytmus sa neprestajne menili, lubozvučné pasáže striedali chaotické zhľuky tónov. Cinkanie do prázdnej doliny nepatrilo, zvuky sa odrážali od skál a miešali sa do krikľavej, mučivej kakofónie.

Vracia sa, znova prichádza!

Sprunggeist je najsilnejší na samom konci plošiny. To však neznamená, že tu pri stene som pred ním v bezpečí.

Prichádza, už si po mňa ide, neušiel som mu.

Zakrútila sa mi hlava, chvíľu som vzdoroval, rýchlo podľahol. Ocitol som sa naspäť v bzučiacej hmle, znova pod kalnou hladinou. Pohľad sa mi rozostrel, stál som na rovnakom mieste, ale pripadal si ako v inej sfére. Dusil som sa, roztvoril ústa, ale nepomohlo to – v oddelenej skutočnosti mal aj vzduch iné zloženie. Presne tak mi to pripadalo, lenže to nebol najväčší problém. Nevedel som, či stojím, alebo kráčam, v tej chvíli som to nedokázal rozlíšiť.

Jemné cinkanie mi pripomenulo moju detskú izbu a starú hudobnú skrinku, ktorú som veľmi rád otváral.

Cink-cink-cink.

Možno to nebola hudobná skrinka, ale strieborný pohrebný zvonček.

Znova morbidne asociácie. Vynárali sa z priepasti, čo som mal namiesto mozgu, kotili sa z hĺbín jedna za druhou.

Duch skoku sa ma nevzdal, nezabudol na mňa. Len zbieral sily po prvom, úvodnom nápoje. Teraz sa pustil do druhého, útočil vo vlnách. Pripadal som si ako v po-

čítačovej hre, kde strieľaš z obrannej vežičky a snažíš sa zastaviť stupňujúce sa prílivy nepriateľských hôrd.

Až na to, že som nehral o idiotský digitálny rekord.

Hudba už neprichádzala zvonku – dostala sa mi do hlavy, dodriapala sa na franforce. Počul som útržky niekoľkých melódií, vyhrávali jedna cez druhú. Striedali sa aj frekvencie či dĺžky tónov. Niektoré zneli nízko a krátko, iné šialene vysoko a dlho.

Čertovská muzika.

Hľadel som naspäť k stene, vôbec som si nepamätal, kedy som sa otočil. Ako cez hrubú gázu som rozoznával Mirov batoh a červený zväzok lana.

Dostať sa k nim, ony sú moja životná výhra, napadla mi obohratá myšlienka.

Odrazu som stál pri Mirovom ruksaku. Ktovie, koľko času prešlo, mohli to byť sekundy alebo celá hodina. Prestrih. Akoby niekto, či skôr niečo, vystrihlo zopár okienok z odvíjajúceho sa filmu.

Hľadel som na vlastné ruky, zdali sa mi neprirodzene biele. V oddelenej sfére, kam ma sprunggeist vtiahol, sa inak rozkladalo a lámalo svetlo. Všetko tu malo iné odtiene, mierne odlišné uhly aj tvary. Cudzí svet ležiaci tesne za tým naším, známym; ako keď na seba položíš dva rovnaké nákresy na priesvitných fóliách a potom jeden z nich o milimeter posunieš.

Nevedel som, prečo zrazu otváram kamarátov ruk-sak, nedávalo mi to zmysel.

Vôbec nič mi v tej chvíli nedávalo zmysel.

A zároveň mi bolo jasné, že usilujem o zúfalú záchra-nu. Ak niečo nespravím, sprunggeistov vplyv čochvíľa zosilnie natoľko, že stratím zvyšky príčetnosti aj seba-kontroly a skočím z plošiny.

Oba stavy – bezmyšlienkovitosť i horúčkovitý pre-mýšľanie – existovali vedľa seba. Akoby som sa rozštiepil. Dve paralelne fungujúce mysle, dva cestné pruhy – jeden natrieskaný svištiacimi autami, druhý dokonale prázdny. V jednej mysli dunela prázdnota a pomätené cinkanie, v druhej sa spriadali plány na záchranu. Išlo o to, ktorá z nich zvíťazí.

„Chcem vybehnúť na Javorový štít,“ hovoril Miro. „Trochu si poleziem, na Zbojníckej chate prespím a v ne-deľu dole.“

Prečo je to dôležité, prečo je to, kurva, dôležité?!

Konečne sa mi podarilo otvoriť ruksak. Presne ako som čakal – základný horolezecký výstroj. Prilba, topán-ky lezečky, sedací úvaz zvaný sedák a ďalšia výbava – čo-ky, skoby, cepín, zošívané slučky, zlaňovacia brzda a rôz-ne pútka. Bohužiaľ, žiadne karabíny či expresky – tie mal Miro pripnuté na opasku a teraz spolu s ním odpočívajú o tridsať metrov nižšie.

Hudba zosilnela, ďalší drvivý nápor.

A ďalší prestrih.

Keď som sa spamätal, stál som dobrý meter od ruk-saku a nechápavo zísal na porozhadzovaný výstroj.

Chvíľu trvalo, kým mi znova naskočili myšlienky. Hý-bali sa pomalšie a malátnejšie než pred chvíľou, prázdno-ta víťazila, sprunggeist získaval prevahu.

Opiera sa do mňa vo vlnách, búši do mňa ako príboj alebo vietor, kúsok po kúsku ma zosúva z plošiny.

Nevzdával som sa, ani pri detských hrách som sa ni-kdy nepoddal.

Zdvihol som sedák a navliekol sa doň – sú to popruchy, ktoré ti umožnia zavesiť sa vo výške. Pravda, iba ak máš karabínu a nejaké ukotvenie, o ktoré sa ňou pricvakneš.

Kakofónia melódií stíchla, len z času na čas sa ozvalo prenikavé cinknutie.

Neznelo ako umieračik, bolo to zakaždým jedno jedi-né cink.

Ako tenkou rozžeravenou ihlou hlboko do mozgu.

Bzučiaca hmľa hustla, pred očami mi pribúdali nové vrstvy gázy, ponáral som sa do tmy.

Čoraz menej času.

Schmatol som slučku zvanú šlinga. Šikovná vecička – zošívaná plochá slučka s dĺžkou päťdesiat centimetrov, ktorá v závese udrží vyše dvoch ton.

Už som takmer nevidel, výhľad sa utápal v kalnom cmare.

Ticho, len občas cinknutie. Volalo ma, priepasť už bezo mňa nemohla vydržať.

Strčil som šlingu medzi zuby a zahryzol do nej. Zovrel som skalný výbežok vyčnievajúci zo steny, napol svaly a vytiahol sa trochu vyššie. Zaprel som sa nohami a zopakoval manéver ešte raz. Jednou rukou som sa držal, druhou chytil šlingu a prevliekol ju cez špic výbežku ako cez prírodný hák.

Obostrela ma tma, sprunggeist ma pohltil. Ruka, ktorou som sa pridržal, mi strpila; každou sekundou mi ochabovali svaly.

Poslepiačky som si zašmátral po bunde, našiel vrecko a vkĺzol doň dlaňou. Otcova karabína chladila, akoby ležala v mrazničke. Vytiahol som ju, prstami odkrútil poistku a zacvakol o sedák. Vyhecoval som sa k poslednému výboju – pritiahol sa bližšie k slučke, roztrasené ju nahmatál a zacvakol karabínu aj o ňu.

Telo mi ochablo, úplne ma vyplo, sprunggeistov nápor vylomil poslednú zábranu. Nevládne som sa zrútil do prázdna, keby som zostal na plošine, už by som letel dole.

Slučka aj sedák sa napli, trhlo ma, visel som prichytený o skalný výčnelok.

Držala ma otcova karabína, nedovolila, aby som spadol.

Bolo to, akoby sa môj fotrík vynoril z priepasti, do ktorej zahučal, a zachránil ma pred tým, aby som zahučal aj ja. Aspoň dočasne ma držal nad hlbinou a ochraňoval ma, aspoň dočasne robil to, čo mal robiť po celý život, keby si ho iba tak – z dlhej chvíle – predčasne neodpálil.

Pred očami sa mi rozjasnilo, hudba stíchla. Pocítil som hrdosť, neubránil sa myšlienke, ako parádne som sa vynašiel. Vytvoril som núdzový štand – miesto, kde sa zaistiš a dopraješ si chvíľu oddychu. Vzoprel som sa náporu. Síce som teraz nevládne visel z výčnelka, ale zároveň to bola najvzdorovitejšia póza, akú som kedy zaujal. Duch skoku ma už takmer mal, nechýbalo veľa a zmietol by ma cez hranu. Lenže vynašiel som sa, zmobilizoval sily a ušiel mu do bezpečia. Veď teraz, zo štandu, ma iba tak nezhodí.

Bezpečie, si v bezpečí, krúžilo mi v hlave ako posvätná mantra.

Nádherne upokojujúce slovo sa opakovalo znova a znova, zakaždým chutilo sladšie a sladšie.

Odpočinutou pravicom som z pošvy pripnutej na opasku vytiahol nôž Maserin – parádny kus ostrej ocele.

Bezpečie, dokonalé bezpečie.

Načo vyťahujem nôž, prečo to robím?

Dobrá otázka. Ibaže zaznela v opustenej, paralelnej mysli, nie na hlavnom ťahu, kde sa ešte stále oslavoval môj triumf.

Naklonil som hlavu a zvedavo zízal na vlastnú ruku s nožom. Čepel sa blížila k slučke, na ktorej som visel. V pohybe mojej pravice bol zjavný zámer. Ibaže nie môj. Svaly plnili príkaz, ktorý som nevydal ja, povolne slúžili akejsi inej, cudzej vôli.

Načo som vytiahol nôž, prečo sa natáhum k šlinge? Myšlienky sa prevaľovali malátne ako olivy ponorené v sladučkom a hustom gine.

Zarezal som do šlingy. Polyamidové vlákna zaprotestovali, ale rýchlo sa poddali ostriu. Otupene som na to zízal, jednej časti vo mne to dávalo zmysel.

„Kurva!“ skríkol som, mykol rukou a odhodil nôž.

Odletel pekným oblúčikom, zazvonil na plošine a odtiaľ sa zošuchol dole. Z priepasti sa ozvalo cinknutie, ťažko povedať, či ozajstné.

Spamätal som sa neskoro, triezve myslenie nenaskočilo včas. Slučka hlboko narezaná, cítil som, že povoľuje; vlastnou váhou som trhal ďalšie a ďalšie vlákna.

Kurva! zanaďával som znova, tentoraz v mysli. Čo sa so mnou deje, čo je so mnou v neporiadku? Jednou časťou mysle sa snažím zachrániť, zatiaľ čo druhou – keď do

nej vlezie sprunggeist – robím všetko pre to, aby som sa zabil. Aj teraz som mu naletel. Nechal som sa ukolísat pocitom chvíľkového bezpečia, uspokojením z toho, ako parádne som sa vynašiel. Inde by to boli iba zanedbateľné omyly, lenže tu...

„Jediná chybička a platíš...“ zvykol ma poučovať Miro.

Veľká pravda, v horách to platí stopercentne. A na plošine v bludnej doline aspoň tisícpercentne. Stačí sekundové poľavenie, okamih nepozornosti, a sprunggeist ťa má v hrsti.

Trhlo mnou, zviezol som sa o pár centimetrov nižšie – slučka definitívne povoľovala.

Čo robiť? Čo robiť?!

Spadnúť na plošinu znamená znova zletieť na sprunggeistovo ihrisko. Ledva som odtiaľ vyviazol. Ak sa ocitnem späť, už mi nič nepomôže, žiadna zázračná záchrana. Duch skoku ma vytlačí za hranu, sfúkne ma dole ako ľahučký papierik.

Veľa možností mi nezostávalo. Ani veľa času.

Tik-tak.

Vláka sa trhajú, povoľujú jedno za druhým, slučka sa každou sekundou uvoľní.

Spadnem dole na plošinu alebo...

Zdvihol som hlavu, vyvrátil som ju, ako to len išlo.

Nado mnou sa dvíhala kolmá žulová stena.

Dole alebo...

Nie, v žiadnom prípade! Veď som už roky neliezol, neznesiem ani len dvojmetrovú výšku a...

Ozvalo sa prasknutie, slučka povolila.

Na okamih som ovisol vo vzduchoprázdne, stratil som príslovečnú pôdu pod nohami. Mozog nestíhal, dezorientácia.

Pudovo som sa zadrapil do steny, zahrabal som nohami, našiel chabú oporu.

Svaly napnuté na doraz, trasúce sa ruky, povoľujúce prsty.

Dole alebo hore?

Zrazu som triezvo myslel – sprunggeist ustúpil, no už som vedel, že iba dočasne. Zakaždým sa stiahol, aby nabral sily a zvolil lepšiu taktiku, ako ma dostať. Učil sa, mapoval moje kroky a reakcie, útočil čoraz trefnejšie.

Možno vyčkáva, kedy sa zasa ocitnem na plošine, možno zbiera sily na finálny útok. Na konečný, rozhodujúci úder.

Dole či hore?

Svaly už nemôžu, veľa času nezostáva. Ak sa ihneď nerozhodnem, rozhodnú za mňa – vypovedajú službu a pošlú ma naspäť na plošinu.

Ale nahor po kolmej stene? Lezenie do výšok bez istiaceho lana, horolezeckých topánok a magnéziového prášku na ruky? Samovražda.

Dole či hore? Rozhodni sa teraz, hneď, inak sa rozhodne bez teba!

Znova som vyvrátil hlavu a pozrel na stenu. Kolmá, žiadne previsy. Určite bude treba použiť aj zopár náročnejších úchopov. Stredná náročnosť, dobrá štvoročka. Kedysi by som ju zdolal lavou zadnou, ani by som sa nezapotil. Lenže dnes? Bez tréningu a prípravy, zato však s otrasenou psychikou a narazenou hlavou...

Boleť z presilených roztrasených svalov sa už nedala vydržať, musel som sa pohnúť – buď zliezť na plošinu, alebo zvýšiť stávky a vybrať sa nahor.

Buď-alebo.

Voľba ma paralyzovala, nevedel som sa rozhodnúť. Vedomie, že ide o sekundy, že v takom chyte prsty čochvíľa povolia a ja zletím na plošinu, ma dokonale vyradilo.

Našťastie vo mne čosi prebralo kontrolu. Bezmyšlienkovito som natiahol ruku a prechytil sa trochu vyššie. Stačil jediný pohyb, od toho momentu išlo všetko hladko. Zmenil som nášľap a povytiahol sa nahor. Zdolal som prvý meter, zalial ma neveriaci úžas. Naozaj som to dokázal, naozaj leziem?

Nečakal som, kým sa mi v hlave vynorí odpoveď. Báľ som sa, že v momente, keď si uvedomím, čo vlastne robím, kúзло pominie. Nadšenie ustúpi, namiesto neho sa spustí panika.

Striedal som rôzne chyty, najprv som si trúľol iba na základné otvorené úchopy, ale rýchlo som sa osmeľoval. Prebúdzali sa vo mne dávne skúsenosti, odrazu som sa cítil sľobodný, akoby zo mňa spadli okovy. Zdolal som ďalší meter či dva, ani raz som sa nepozrel doľe.

Napadlo mi, že neviem, aká je stena vysoká. Koľko metrov musím zdolať? Zásadná informácia, ibaže v tej chvíľi ma to netrápilo, prepadol som chorobnej eufórii, že znova leziem.

Nadšenie prešlo do chvíľkovej mánie, bol to záchvat pomätenosti, hoci inej než na plošine. Náhle som, celkom nerozumne, skúšal aj náročnejšie chyty, napríklad backhand alebo dieru. Ani s nohami som nezaháľal, ožili vo mne spomienky na techniky ako noha proti nohe či kozia noha. Všetko to vo mne stále bolo, nikam to nezmlzlo, iba dlhé roky spalo. A teraz sa prebralo, stačil na to jeden rozlámaný kamarát, skalná plošina, plus rozzúrený sprunggeist.

Len čo som si naňho spomenul, eufória pominula.

Rýchlo, pridaj! ziapal som na seba. Musíš to stihnúť, kým príde ďalší nápor, kým znova naberie sily!

Ani som sa nepohol. Ani o milimeter, nula.

Ovalila ma realita, dobehla ma ako húkajúci rýchlik. Stuhol som uprostred pohybu, zostal visieť na prstoch. Na netrénovaných, zoslabnutých prstoch.

Čo keď ma zhodí zo steny?

Dávalo to zmysel – pôsobil v celej doline, hoci na plošine bol najsilnejší.

Čo keď ma zhodí zo steny?!

Júl 1935, Vladimír Šraub, výpadok v stene, spomenul som si na čudný zápis v záznamoch horskej služby.

Odrazu sa mi zdalo, že na zátylku cítim ľadový dotyk, že ma už čochvíľa zdrapia neľudské pazúry a vytrhnú zo steny.

Vyklonil som sa do prázdna, v prstoch mi zapraskalo. Chcel som vidieť, koľko metrov mi ešte zostáva, dúfal som, že zazriem vykúpenie. Nič také – nado mnou iba ďalší kus žuly, žiadna štrbina, plošina, ani výraznejší výčnelok.

Až vtedy mi naplno svitlo, do čoho som sa pustil. Zazrel som seba samého, ako visím vo výške a vykláňam sa do ničoty. Stačila kratučká predstava a dovalila sa reakcia.

Prebral sa starý známy strach.

Panická, šialená hrôza.

Akoby mi do tela pustili vysoké napätie. Celý som sa roztriasol, vlasy na zátylku sa mi zježili.

Fóbická hrôza alebo sprunggeistov dotyk?

V tom momente prašť jak uhoď – rovnaké dôsledky.

Strach vyhral, premohol ma, uštedril mi nečakaný knokaut.

Zdrevenené prsty sa mi vydrapili z úchopu, druhá ruka neudržala tolľkú váhu. Ešte viac som sa zaklonil, zúfalo zašmátral vo vzduchu...

Nepomohlo. Vyvrátil som sa dozadu, odlepil sa od steny ako mŕtvy slimák a prepadol do prázdna.

Zasekol sa mi dych, pád je príšerný pocit, nič viac, iba pocit. Obarenie vriacou bublajúcou smolou a vyvážanie v ostrých zmrazených črepinách.

Vieš, že príde náraz, ibaže čas sa natiahne ako roztočená guma. Zazdá sa ti, že nikdy nedopadneš, že snáď...

Zadunel som na plošinu. Treslo to a zapraskalo. Najprv som necítil bolesť, iba záblesk ľútosti nad vlastným telom.

Kristínka by mala dnes – rozozvučala sa mi v gebuli stará odrhovačka – už o dva roky dlhšie vlasy.

Počul som ju dokonale jasne, v živote som nevnímal tak ostro a dôkladne.

Nikto nezachytí tvoje laná, keď sa rútiš z kolmých skál.

Zacítil som, že mi z oka vyteká slza a pomaly sa kľže po líci. Potom ma prevälcovala bolesť. Nenastal zlomový prestrih, tentoraz nie. Pozvoľna som sa prebáral do čieroty. Jasne som si uvedomoval, že strácam vedomie, že zo mňa vyprcháva ako plyn z prasknutej fľaše.

Bolesť a šok sa mnou prevalili ako spomalené cunami. Najprv mi zachvátili nohy, potom boky, trup, hrudník, až sa mi preliali cez hlavu.

Nevedel som, či mám otvorené alebo zavreté oči, zdalo sa mi, že hýbem viečkami, ale nevnímal som žiadny rozdiel. Tma hustla, nasával som ju každým trhaným nádychom. Tma dnu, vedomie von.

Lenže nastalo čosi zvláštne. Keď som už bol ponorený v temnote, keď by som odprisahal, že celé hodiny padám do čiernej studne, obraz sa vyjasnil. Akoby som vyletel na opačnej strane tunela, zalialo ma slnečné svetlo. Pred očami sa mi rozťahla farebná šmuha, ktorá sa rýchlo zaostrovala. Najprv vyzerala ako mláka rozliatych olejových farieb, no o pár sekúnd som už rozoznával povedomé obrysy. Už-už mi dochádzalo, na čo sa dívam, keď ma fatamorgána vtiahla, nasala plápolajúce zvyšky môjho vedomia. Prestal som existovať, viac ma nebolo, zato však obrazy ožili vlastným životom.

Dolinu zalieva mäkké svetlo začínajúcej jesene. Po zvlne-
nom chodníku kráča muž – krívajúci elegán s vychádz-
kovou paličkou. Má rozopnutý dvojradový kabátec po
kolená, úzke, priliehavé nohavice svetlej farby a švihác-
ky naklonený slamený klobúk. Okolo neho poskakuje
rozradostený bígél – stredne veľký bielo-hnedý pes vrtí
vztýčeným chvostom. Nesúrodá dvojica si užíva spoloč-
né chvíle, pán svojmu miláčikovi hádže kus dreva a ten
mu ho zakaždým natešene prinesie.

Postupujú vpred, vnárajú sa hlbšie do doliny, hoci
chlap našlapuje ťažšie a ťažšie. Každým krokom sa o pa-
licu opiera väčšou váhou, čochvíľa robí dlhšie prestávky.
Rozhliadne sa, zíde z chodníka a zamieri k balvanom pod
skalnou stenou. Dôjde k okruhliaku, oprie si paličku a
sťažka sa posadí. Nohy vystrie pred seba, s úľavou nimi
zatrasie, aby ich uvoľnil. Chvíľu nehybne sedí, vychutná-
va si chladivý tieň a oddych.

Zaloví pod rozopnutým kabátom, z vnútorného vrec-
ka vytiahne kovovú ploskačku. Napije sa, dopraje si tri
glgy. Utrie si ústa, rozhliadne sa po doline, pohľadom
pátra po bíglovi. Uvidí ho obďaleč, pes sa pustil do nahá-
ňania motýľa – poskakuje po sutine, z rozďavenej papule
mu lietajú sliny, veľké uši nadskakujú hore-dolu.

„Adar, komm her!“ zakričí chlap.

Bígel znehybnie, pozrie na pána a nakloní hlavu. Odhaduje, ako vážne je príkaz myslený. Cvakne zubami po modrom motýľovi, čo mu preletel popred ňufák, a rozbehne sa k odpočívajúcemu chlapovi. Má dlhé uvoľnené kroky, pri behu vyhadzuje zadné labky; keď sa priblíži, znova rozvrtí chvostom a veselo zašteká.

Majiteľ ho pohladká po širokej lebke, tlmene sa mu prihovára. Odzátkuje fľašu, naleje do tlamy chladivú tekutinu, podelí sa o vodu so štvornohým priateľom. Pes sa posadí a vďačne glgá. Potom si ľahne k pánovým nohám, položí si hlavu na labky a spokojne odfúkne do prachu.

Chlap ho rozvážne hladká a tlapká po chrbte. Popritom sa rozhliada po vyludnenej doline, zdvihnutú hlavu otáča doľava-doprava, nevie sa vynadívať na vysoké končiare. Odrazu spozornie, čosi ho upúta. Zíza na skalnú stenu a nevelkú plošinu, ktorá z nej vystupuje. Striešku slameného klobúka si posunie vyššie do čela, dlho iba tak žmúri. Ruky, doteraz hladkajúce bígla, mu zmeravejú.

Prejde minúta, pes vyvráti hlavu a zvedavo sleduje pána. Potichu naňho zašteká, ale nedočká sa žiadnej odpovede. Napokon si znova ľahne, dychčí, ružový jazyk mu visí z roztvorenej papule.

Chlap sa postaví, stále však pozerá na prázdnu skalnú plošinu. Neodtráha od nej pohľad, akoby mu ho tam niečo prilepilo, akoby sa tam odohrávalo fascinujúce divadlo.

Pohne sa dopredu, nohou nešetrne odsunie prekva-
peného bígla. Pes vyskočí na všetky štyri, znova zavrúť
chvostom, tentoraz však inak – nie natešene, ale nervózne.
Vycíti zmenu v pánovom správaní, zachytí odlišnú
atmosféru aj náladu. Nakloní hlavu a tenko, znepokojene
zašteká.

Chlap si ho nevšíma, vykročí k neďalekej plošine. Ne-
bezpečne sa kníše, sťažka našľapuje na ľavú, vykrivenú
nohu. Po dvoch neistých krokoch takmer stratí rovno-
váhu, nezamáva však rukami, ktoré mu ochabnuto visia
pozdĺž tela.

Pes znova zabreše, je zmätený; pohľadom skáče z pá-
na na vychádzkovú palicu, ktorú si nechal opretú o skalú.
Keď sa ani teraz nedočká reakcie, potichu zakňučí a vá-
havo sa poberie za majiteľom šmátrajúcim sa pomedzi
balvany. Skala, pri ktorej pred chvíľou sedeli, osamie.
Zostane pri nej len tmavá palica pripomínajúca výkrič-
ník.

Dvojica dôjde pod skalnú plošinu, lenže chlap nezas-
tane. Malátnymi, ospalými pohybmi sa začne driapať na
balvany. Postupuje pomaly, ale vytrvalo, v jeho napredo-
vaní sa odráža rozhodnosť a slepá, nezlomná vôľa. Bígel
ho nenasleduje, znepokojene posedáva a sleduje čoraz
riskantnejší výstup.

Trvá to dlho, raz či dva razy má lezec na mále, veľa nechýba, aby zletel dole. Zakaždým sa však v poslednej chvíli zachytí, má zvláštnu istotu námesačníka. Napokon zdolá aj posledný balvan a po násype sa derie ešte vyššie. Zosúva pri tom väčšie aj menšie kamene – niektoré sa kotúľajú iba kúsok, zatiaľ čo iné padajú až na zem. Pes sa len-len vyhne ostrému žulovému úlomku, vystrašene odskočí a znova sa rozbreše.

Chlap však neberie ohľady, nevadí mu štekanie znásobené ozvenou ani to, že si zafúľal a ošklbal nohavice aj elegantný kabát. Nerušia ho do krvi rozodraté prsty a dlane. Krivkajúc sa dovlečie na plošinu, vyžaruje z neho chorobné odhodlanie. Chvíľu iba tak stojí, odpočíva a trhane dychčí. Len čo však naberie sily, pohne sa bližšie k okraju. Robí drobné, takmer detské kroky, napodiv ani nekríva. Po zašpinených lícach mu stekajú slzy, jeho tvár však neprežrádza strach, smútok ani hrôzu, ale hlboké dojatie. Pomaly, no rozhodne sa blíži k hrane.

Bígel stále šteká a bezradne pobehuje. Nebezpečie, v akom sa ocitol pán, ho privádza do šialenstva. Zrazu sa v ňom čosi zlomí, prekoná strach, čistá psia láska je silnejšia. Vyskočí na najbližší balvan a začne sa driapať hore. Ide mu to obdivuhodne ľahko, skaly mu poskytujú dostatok opôr; vidno, že podobné nástrahy neprekonáva po prvý raz. Zapiera sa a drobnými prískokmi mrštne

postupuje nahor. Nedbá na bolestivé odery, záchrana pána mu je prednejšia. Zdolá posledný balvan, po príkrom násype priam pretrieli. Času nie je nazvyš, veď chlap už stojí na hrane a kníše sa, akoby ho opúšťali sily.

Rozbehnutý pes zastane tesne pod plošinou. Stiahne chvost, srst' na chrbte sa mu naježí. Zašteká, potom rozčúlene zakňučí. Bojí sa, hoci pevná skalnatá platňa predstavuje oproti zosúvajúcej sa sutine bezpečie. Nechce na ňu stúpiť, naplno sa rozbreše. Keď to nepomôže, znova zakňučí a prekoná aj poslednú zábranu. Neisto vykročí na plošinu, rozhliada sa do všetkých strán, potichu vrčí.

Dôjde k pánovi, ohlási sa vyšteknutím. Keď to nepomôže, strčí doňho hlavou a zadriape labkou.

Chlap sa pohne ešte viac dopredu, špičky topánok mu už presahujú za okraj.

Bígel sa nevzdáva, prikročí k poslednému zúfalému pokusu. Zahryzne sa pánovi do členka, prehne sa, napne svaly a zo všetkých síl ho ťahá naspäť na plošinu. Nejde to ľahko, krvavé mäso sa mu šmýka zo zovretia, páraná látka nohavic hlasno praská. Nech sa snaží akokoľvek, pána neodtiahne, je preňho príťažký.

Chlapom prebehne záchvev, mykne sa, akoby sa prebudil. Inštinktívne vytrhne nohu z bolestivého zovretia, no vtedy ho zasiahne úľak.

Ruky mu vyletia k hrudi, roztvorí ústa, lenže dych sa mu zasekne v hrdle. Vystrašene odskočí od okraja a spadne na plošinu – takmer privalí bígla. Rýchlo sa pozviecha, skáče pohľadom doľava-doprava, vôbec nechápe, kde sa nachádza. Pes k nemu pribehne, od radosti mu olizuje tvár. Majiteľ ho pohladká, potrasie hlavou, snaží sa urovnať si myšlienky. Otrásene sa vztýči, prekrivká k skalnej stene. Oprie sa o výčnelok a posadí sa. Plecia sa mu dvíhajú a klesajú, stále je v šoku. Prekvapene žmurká, stíska a roztvára viečka ako po tvrdom spánku. Mechanicky hladká bígla a prihovára sa mu. Doráňaný pes akoby necítil bolesť, vyžaruje rýdze šťastie z pánovej záchrany.

Zostanú tak hodnú chvíľu, čerpajú sily a spamätávajú sa z prežitého dobrodružstva. Chlap pookreje, do bledej tváre sa mu vráti trochu farby. Vstane, pridrža sa skalnej steny, očami hľadá najschodnejšiu cestu nadol. Keď sa rozhodne pre vhodnú trasu, znova pohladká psa, čupne si a vezme ho do náruče. Trúfa si zniesť ho po násype, veď vyčerpaný záchranca si to zaslúži. Zatne zuby a postaví sa spolu s bíglom, má čo robiť, aby ho udržal. Pes dychčí, z času na čas mu vďačne oblizne tvár.

Chlap sa zberá na odchod. Pri kročí k okraju plošiny, mobilizuje sily.

Rýchlym pohybom roztvorí náruč. Na okamih všetko zastane. Pes naňho pozrie – v hnedých očiach mu zažiari úľak aj krivda z nečakanej zrady.

V ďalšom momente zapracuje gravitácia. Bígel vyklúzne z roztvoreného náručia, veľké uši mu zavejú vo vzduchu. Rúti sa nadol, padá do priepasti. Zatočí sa, vyštekne, tenko zakňučí.

Dopadne na skaly, ozve sa tupý náraz.

Ticho. V doline sa rozplýva ozvena šteknutia, postupne redne, až sa úplne vytratí.

Chlap sa vráti na zúžený koniec plošiny. Strnulo tam stojí, znova sa zasníva. Nápor vetra mu z hlavy sfúkne pokrkváný slamený klobúk a strhne ho do hlbiny.

Nešťastník pozoruje jeho vzdušné plachtenie. Nakloní hlavu, uveličene sa usmeje, ako keby sledoval najkrajšie divadlo na svete.

A potom skočí.

* * *

Topím sa! Uviazol som pod vodou, dusím sa!

Mykol som hlavou, šklbnutie ma vykmaslo z prázdnej čiernoty – najväčšieho životného šťastia. Oťapene som

zažmurkal a zakvílil od bolesti, čo sa do mňa začerstva zahryzla. V prvej chvíli mi nedoplo, kde sa nachádzam. Trvalo zopár sekúnd, kým ma dobehla skutočnosť. Znova som dažmurkal a pokúsil sa zaostriť na okolie. Musel som v limbe pobudnúť hodnú chvíľu, lebo plošinu aj dolinu už zahaľovalo šero súmraku. Po zliatinovom nebi plávali tmavosivé oblaky.

Tvár som mal mokrú, aj nepremokavá softshellová bunda a nohavice už začínali prepúšťať vlhkosť.

Prší, svitlo mi.

Našťastie to nebol prudký dážď, skôr husté mrholenie. Aspoň zatiaľ.

Cívil som na skalnú stenu lesknúcu sa vlhkosťou. Mierne som pootočil hlavu a skontroloval plošinu. Všetko bolo klzké, veľmi klzké a priam lákalo šmyknúť sa.

Zabudni na ďalší lezecký pokus, zaznelo mi v lebke.

Až vtedy mi došlo, čo sa vlastne stalo. Pokúsil som sa vyliezť na stenu a spadol som. Strepal som sa naspäť na plošinu; som znova tam, kde som bol aj predtým, ibaže dotlčený na sračku. Môj život v kocke.

Spadol som, alebo ma to strhlo naspäť? pohla sa vo mne nejasná obava.

Čo ma malo strhnúť?

Sprunggeist.

Nemecké slovo zahučalo ako naštartovaná turbína. Len čo zaznelo, rozbúšilo sa mi srdce.

Čo keď tu naozaj je? Čo keď ma zhodil zo steny a teraz striehne, či som prežil?

Ak sa nepohnem, možno ho oklamem. Ak budem hrať mŕtveho, snáď ma nechá na pokoji.

Balansoval som na hrane blúznenia, dokonca mnou zamávala streštená veselosť.

Stačí sa nehýbať a od sprunggeista mám pokoj! Aké jednoduché!

Odrazu mi bolo sveta žiť.

Asi tak päť sekúnd.

Vzápätí sa v otlčenom mozgu zopol ďalší dočasne vyradený obvod. Okrem narastajúcej bolesti sa do mňa zahryzla aj zima. A s poriadnou chuťou – len čo do mňa zaborila tesáky, striaslo ma, úplne ma zmrvilo.

Oneskorene som zaregistroval, že mi z pootvorených úst pri výdychu zakaždým vyletí obláčik pary. Mrholenie neprestávalo, práve naopak, ešte viac zhustlo – bombardovali ma tisícky vodných ihličiek. Bol som mokrý, premočený do nitky. Žula, na ktorej som ležal, výdatne mrazila; zima mi nezaliezala iba pod kožu, ale rovno do kostí.

Nehýb sa a máš pokoj od sprunggeista.

Nehýb sa a zdochneš od zimy. Najprv kvalitné podchladenie, potom šok, kolaps organizmu a... Zakývaj si na rozlúčku. Navyše sa blíži noc a spolu s ňou aj mráz.

Nehýb sa a ráno je z teba nevkusný ľudský cencúľ.

Napadlo mi, že som až príliš optimistický.

Pozriem radšej na hodinky s barometrom, nech zbytočne nefantazírujem.

Lenže chyba lávky! Až také ľahké to nebude.

Len čo som pohol ľavou rukou, akoby sa mi do rebier zabodol rozžeravený kutáč. Ešte sa aj pootáčal a solídne ma poštuchal.

K bolesti a zime sa pridružila ďalšia zubatá starosť – panika. Veď zabodnutý kutáč znamenal jediné: vážne zranenie.

Pri páde som sa poranil, pichá to pri každom nádychu. Asi mám dolámané rebrá. Lenže to nie je všetko, ani zďaleka. Bolesť v hornej časti brucha, ktorá vystreľuje až k lopatke, signalizuje aj niečo iné, oveľa horšie...

Vnútorne zranenie. Spôsobil ho náraz alebo zlomené rebrá.

V hlave mi prskali útržky z lezeckých školení. Najčastejším úrazom a prvej pomoci sme venovali nemálo času.

Pád a nemiznúca bolesť v ľavej hornej časti brucha... Točiaca sa hlava, zmätenie...

Ako z učebnice, typické príznaky. Kúsky skladačky zapadali samy od seba. Výsledný obraz?

Natrhnutá slezina.

Kurva tam! Natrhnutá slezina.

Veľmi dôležitý, fajne prekrvený orgán. Často sa poraní práve pri pádoch. Najhoršie je, keď ju poškriabu zlomené rebrá. Vtedy sa natrhne tkanivo a dôjde k vnútornému krvácaniu.

Čo to znamená? Nič dobré – ani pre najväčšieho optimistu na svete.

Život ohrozujúci stav, ktorý vyžaduje čo najrýchlejšie ošetrenie – tak nám to na kurze vtĺkali do hlavy.

Krvička si vyteká do brucha, spustí sa nové odpočítavanie. Ibaže ho nepočuješ, žiadne tik-tak, tu ide o kvapky. Pomaly sa prelievajú ako vo vodnom stroji na odmeriavanie času.

Máš zopár hodín, nanajvýš zopár hodín. Ani tie si však neužiješ. Stupňuje sa točenie hlavy, zmätenosť, hlásia sa nové príznaky – rozmazané videnie, otras, úzkosť a nepokoj. Čoraz viac bledneš a potíš sa, nastupuje šokový stav. A ten znamená, že dobiehaš do finále; nie je to cieľová rovinka, ale skôr šikmina, po ktorej rýchlo sklzáneš do prázdna. Srdce ti bije čoraz rýchlejšie, lenže tlak klesá, končatiny sa odkrvia, až si ich prestaneš cítiť. Skolabuješ, stratíš vedomie a... roztrhneš cieľovú pásku.

Ružová budúcnosť, len čo je pravda.

Zopár hodín, nanajvýš zopár hodín.

Ak si dovedty neporadím, ak neprivolám pomoc...
Nočný mráz a vlhkosť, sprunggeist, vnútorné krvácanie... Čoby nie, pekná, rozrastajúca sa kôпка. Oveľa pestrejšia, mnohorakejšia smrť než celý môj život.

Mohol som sa rozplakať a veru sa mi chcelo. Mohol som sa opustiť, zrútiť sa. Dá sa to, aj keď nehybne ležíš – pád má mnoho podôb, nie všetky súvisia s fyzikálnou gravitáciou.

Namiesto zúfalstva ma však ovládla apatia, úplný zenový stav. Odrazu som mal na háku. Zasypalo ma toľko zlých správ, až prestali dávať zmysel. Navzájom sa znegovali, ocitol som sa vo vákuu. Ešte aj šumenie dažďa postupne tíchlo, až celkom vymizlo, bodanie vodných ihličiek sa zmenilo na príjemnú, upokojujúcu masáž.

Spomenul som si na víziu, na podivný sen, ktorý som prežil v bezvedomí. Čo to malo znamenať? Čisté blúzenie, divoká fantazmagória vyčarovaná podvedomím? Alebo niečo viac?

Lenže čo?

Neznámy chlap na horskej vychádzke so psom... Starosvetské oblečenie, slamený klobúk, elegantná palička...

Nespomínala sa aj v záznamoch horskej služby akási tragédia spojená so psom?

Privrel som viečka a doloval v pamäti. Nešlo to ľahko, bola to banícka makačka.

Nevzdával som sa, o chvíľu som narazil na zlatú, ba priam diamantovú žilu.

Max Buchwald, smrteľná nehoda koncom devätnásteho storočia.

Pád zo skaly pri vychádzke so psom.

Videl a prežil som skutočnú, hoci dávnu udalosť? Vložil ju do mňa sprunggeist, prinútil ma sledovať akúsi ozvenu toho, čo sa tu pred vyše sto rokmi udialo? Alebo sa so mnou zahrlo vlastné podvedomie, ktoré si pamätalo zmienku o Buchwaldovi a jeho nešťastnej kynologickej vychádzke?

Čudné obrazy pred očami. V bludnej doline ožívajú marivá a zjavujú sa fatamorgány...

Nech to už bolo akokoľvek, jasne som videl, že nešťastného Maxa Buchwalda čosi stiahlo do hlbín. Nie zvonku, nebola to žiadna vonkajšia sila, sprunggeist nepôbil fyzikálnym ťahom alebo tlakom. O to hrozivejší však bol.

Thanatos, túžba po smrti, diablík zvrátenosti...

Keď sa v psychike nahromadí priveľa destruda, prejaví sa to ničivým aktom zameraným dovnútra – voči sebe samému, alebo von – voči niekomu inému.

Aj to som v živom sne videl. Buchwald vykonával, zrejme proti vlastnej vôli, fatálny ničivý akt zameraný voči sebe. Lenže keď sa mu v tom pes pokúsil zabrániť, bez zaváhania ho zhodil zo skaly – nahromadené destrudo sa vybilo aj navonok. Vzápätí Maxiík nerušene skočil, úspešne dokončil, čo začal.

V tom výjave bolo niečo desivé, oveľa desivejšie než prepálená predstava prízraku, ktorý ťa schytí a fyzicky strhne do priepasti. Najväčšia hrôza prichádza, keď nemôžeš veriť sebe samému. Niečo sa v tebe zblázni, niečo prehodí výhybku a ty sa pokúšaš zabiť, hoci to nechceš. Nič ťa nezastaví, ideš pri tom cez mŕtvoly.

Pravda, v miernejšej, maskovanej forme to robia mnohí – alkoholicy, fetišci, gambleri, adrenalínoví šialenci... horolezci.

Otec liezol na strmé štíty, hoci ho doma čakala žena a malé dieťa...

Nič ťa nezastaví, ideš pri tom cez mŕtvoly. Najskôr iných, potom cez svoju vlastnú.

Bola to rovnaká sila, tá istá príčina, ktorá ťahala otca, ale aj ostatných na kolmé steny do šialeného, absurdného

ho rizika. A pre nič, aspoň zdanlivo. Thanatos, destrudo, diablok zvrátenosti...

V skrytej, zamaskovanej forme to nie je nič nezvyčajné, sprunggeist je oveľa častejší úkaz, než by sa na prvý pohľad zdalo. Tak ako nesúvisí s fyzickým ťahom a tlakom, nemusí súvisieť ani s fyzickým skokom. Do prázdna sa dá zrútiť na tisíc spôsobov.

Lenže tu na skurvenej skalnej plošine z akéhosi dôvodu dochádzalo k tisíckrát, miliónkrát silnejším prejavom. Vytvárala to bludná dolina, alebo iba prebúdza, čo si sem každý priniesol sám v sebe? Žiadna skrytá, maskovaná forma, opona sa tu strhala a odhaľovala číhajúceho žraloka s rozďavenými čelustami.

Vyliezť na plošinu, skočiť z nej. Jednoduché. Ale nie len to. Prerezať lano, zabiť psa, prekonať všetky prekážky, ktoré by skoku bránili. Keď mi v ušiach vyhrávala hudba, keď bol sprunggeist aktívny, priam fyzicky som cítil, ako vo mne buble pomätená, zúrivá túžba zabiť sa. Pripomínala vriacu, škvariacu sa čiernu smolu, nadúvala sa kdesi v hĺbinách, kde som ju nemohol zachytiť ani kontrolovať. Vedel som, že tam je, páčila ma a stravovala, lenže do takých hĺbok som nedokázal preniknúť, nešlo ju odtiaľ vyťažiť ani vyliť. Čím hlbšie pod hladinu klesneš, tým silnejší tlak ťa drví. Sprunggeist pôsobil zo samot-

ného dna psychickej Mariánskej priekopy, z takých hlbín, čo by ťa ihneď rozpučili, keby si do nich zabľúdl.

Ozrutný biely žralok zo Spielbergovho trháku bol oproti nemu iba neškodný domáci miláčik. Akváriová rybička. V duchovi skoku bolo čosi žraločie – mal čeluste aj stravujúcu nástojčivosť, túžil po krvi a deštrukcii. Nechcel však zničiť iba moje telo, ale aj – hlavne – roztrieštiť moje vedomie, zhltnúť ho ako najväčšiu pochúťku.

Prebehol mnou záchvev triašky, vytrhol ma z blúznivého zasnenia. Vrátil som sa do reality, razom bolo po zenovom stave. Drvila ma neovládateľná zimnica, chlad zo skaly ma už nemrazil, ale skôr páľil. Nebo medzitým stmavlo, šero ešte viac zhustlo. Dážď ustal, ale mal som dojem, že iba zbiera sily – podobne ako sprunggeist. Všetko okolo mňa – žulová stena, plošina, dokonca aj počasie – sa správalo nepriateľsky a túžilo ma doraziť.

Zaujímavý predpoklad. Aby som ho potvrdil, odhodlal som sa pozrieť na hodinky. Druhý pokus. Už som bol múdrejší, operácia si vyžadovala mazaný prístup. Hlavne nehýbať ľavou rukou! Inak... ďalší rozžeravený kutáč.

Ďakujem, neprosím.

Namiesto toho som pohýbal pravicom. Úľava. Žiadne nové epicentrum bolesti ani vypovedanie služby, dokonale poslúchala. Pomalým, až nenápadným pohybom som zamieril nad mínové pole – ľavú polovicu tela. Ni-

čoho som sa nedotýkal, dlaňou som skĺzol k ľavému zápästiu a nahmatával remienok hodínok. Nedíval som sa, poslepiacky som ho rozopol, zobral hodinky a zdvihol si ich pred tvár.

Na displeji svietil výškomer – dvadsaťdeväť metrov. Fajn, aspoň že to sa nezmenilo, niečo zostáva po starom.

Prepol som na barometer, prižmúril oči a zaostril na displej. Nebolo to ľahké, čísllice plávali, pohľad sa mi zahmlieval.

Nakoniec sa mi však podarilo prečítať cifry aj symboly. Nič povzbudivé, všetky dobré správy sa vyčerpali na výškomery. Tlak prudko klesal, predpoveď ukazovala lejak a výrazný pokles teploty. Ak sa dalo na moderný technologický výkrik spoľahnúť, do troch hodín začne primrzáť. V mojom stave to znamenalo jediné – pretrhnutie cieľovej pásky.

Okej, ďalšia slepá ulička – lebo doteraz ich pribudlo málo. Mechanicky som si pripol hodinky na pravé zápästie, prevažovali sa vo mne chmúry. Natrhnutá slezi-na, dochrámané rebrá, možný otras mozgu, triaška... A k tomu blížiaci sa mráz, klzké steny vylučujúce pokus o zostup, moja fóbia z výšok... Ako špeciálny bonus číhajúci sprunggeist, ktorý ma zdrapí, len čo sa pohnem.

A odkvapkávajúci čas.

Čo robiť?

Veľa možností mi nezostávalo. Aj v mojom otupenom stave mi doplo, že z takýchto sračiek sa nevymotám.

Zo sračiek sa nevymotám, sám sa z nich nedostanem.
Sám...

Lenže... Čo keby som privolať pomoc?

Srdce sa mi roztrielilo, na chvíľu som vnímal o štipku jasnejšie. Nápad ma vybičoval, vstrekol mi do žíl trochu adrenalínu.

Privolať pomoc, privolať záchranu!

Vzplanul vo mne plamienok nádeje, dychtivo som si olizol pery.

Odrazu som chcel žiť, každá bunka vo mne kričala, aby som žil, neriešil chujoviny a iba žil, žil, žil!

Ako to spraviť, ako to zariadiť?

Myseľ sa rozbehla na vysoké obrátky, v hlave sa odpálil ohňostroj nápadov. Väčšina z nich uletená a nepoužiteľná.

Vystreľ poplašnú svetlicu!

Žiadnu pri sebe nemám.

Volaj o pomoc, vykrič si hlasivky!

Ledva chrčím, s dolámanými rebrami sa kričí ťažko.

Pískaj na záchranárskej píšťalke!

V mojom stave sa kričí a píska naozaj ťažko, doboha!

Našťastie, popri nezmysloch klíčili aj iné, použiteľnejšie myšlienky. Chvíľu trvalo, kým som ich zaregistroval – ukričané hlúposti ich prehlušili.

Len čo som brnkol na správnu strunu, huriavk zmĺkol. V lebke som mal odrazu ticho ako vo vyludnenej salisburskej katedrále.

Opatrne som nadvihol hlavu a pozrel k skalnej stene. Opieral sa o ňu môj ruksak, vedľa sa povalovali súčasti Mirovho výstroja, ktoré som tam porozhadzoval.

Lezečky, skoby, reverso, červené lano – nič z toho ma nezaujímalo.

Záchrana sa neskrývala v tom, čo priniesol Miro, ale v tom, čo som sem vytrepal ja.

Môj batoh opretý o stenu... A v ňom?

Chvíľa napätia ako pred vyhlásením prvej ceny.

Mobilný telefón, skurvený mobil, najlepší vynález na svete!

Zasunul som ho do bočného vrecka ruksaku a zazipsoval, aby odtiaľ nevypadol. Paráda, dobrá správa, prémiová informácia.

Mobil je vzdialený nanajvýš tri metre, už mám vyhraté, stačí mi len...

Eufória sa zadrhla, ako keď sa zaseknú ozubené kolieska. Ani dopredu, ani dozadu, iba tichý škripot a stupňujúci sa tlak.

Mobil je kúsok odo mňa, stačí len dovliecť sa k nemu a privolať pomoc.

Dovliecť sa k nemu, hýbať sa – nádherne demonštrovať, že nie som mŕtvy, že ma pád nezabil.

Sprunggeist je stále tu, nikam nezmizol. Medzitým načerpal sily a striehne na pohyb.

Možno blúznenie, ibaže v tej chvíli sa mi to zdalo nad slnko jasnejšie. Vycítil som to šiestym alebo siedmym zmyslom, tretím okom, intuíciou, nazvi si to, ako chceš.

Duch skoku tam stále bol a trpezlivo vyčkával na ďalšiu šancu.

Odrazu som mal pocit, že som nespadol na skalnú plošinu, ale na gigantické kľbko spiacych hadov.

Mazľavá, slizká masa sa podo mnou vláčne hýbe, počujem tiché syčanie. Stovky, tisícky nepokojne driemajúcich plazov.

Ani sa nepohnúť, ani nedýchať.

Ak sa prebudí jediný z nich, ostro zasyčí, rozvlní sa, zalarmuje ostatných. Ani sa nenazdám a studená masa ožije, vybuchne v pohybe. Klzké telá na mňa zaútočia zo všetkých strán. Vlezú do mňa, pochovávajú ma, ocitnem sa uprostred trasúcej sa hory tisícok šupinatých plazov.

Sprunggeist má v sebe čosi žraločie, ale aj plazie – len čo som naňho pomyslel, vzkypeli vo mne predstavy šupín, studenej krvi a záludného, klzavého pohybu.

Tatranské draky, záplava starobylých legend o zlovolných šupinatých tvoroch, čo vraj obývali veľhory. Mohli tu prežívať nejaké praveké jaštery ako v jazere Loch Ness – veľakrát sme sa na tom s Mirom smiali.

Ibaže teraz som ležal na obrovskom spiacom plazovi. Ani mŕtvemu Mirovi dolámanému v hlbine nebolo do smiechu. Drak ťa vynesie do výšok, no v okamihu ťa z nich zvrhne, každý horolezec je padajúci Ikaros.

Dostať sa k mobilu. Smiešne tri metre, nič viac.

V hlave mi ožila scéna z *Mission Impossible* – Tom Cruise visí tesne nad dlážkou, ktorá je citlivá na tlak. Nesmie sa jej dotknúť, inak sa spustí alarm a... koniec.

Pripadal som si podobne, ibaže mi chýbalo Tomovo odhodlanie a ľadová sebakontrola.

„Pomaly, pomaličky,“ šepkal som dookola. Potreboval som tie slová počuť, inak by som sa za mobilom vyrútil aj napriek zraneniam.

Obozretne som sa prevrátil na pravý bok. Čakal som bodnutie kutáčom, ale napodiv to veľmi nezabolelo. Dokonca sa mi uľavilo, asi som odľahčil tlak. Zaprel som sa rukami aj nohami, podarilo sa mi vztýčiť do smiešnej polohy so zdvihnutým zadkom. Takto sme sa kedysi hrávali v škôlke. Niektorí boli mačka a iní zas pes, panda alebo leňochod.

Ja som bol dolámaný chuj s fóbiou z výšok, ktorý sa vytrepal na skalnú plošinu.

Zaťal som zuby a nesúrodým pohybom zamieril k ruksaku. Snažil som sa napredovať čo najtichšie, hoci mi bolo jasné, že zbytočne. Sprunggeista neoklameš. Lenže s logikou to nemalo nič spoločné. Keď si pripadáš ako lovená zver, snažíš sa byť potichu. Prastarý inštinkt – len čo sa spustí, ratio páli do riti.

Prešuchtal som niečo vyše metra. Po čele mi stekal pot, v spánkoch tepala krv, v ušiach mi hučalo. Dobrá správa, zatiaľ žiadna hudba, žiadne veselé činely.

Úplne mi preskakuje, určite mám otras mozgu.

Stále som čakal, že ma čosi zdrapí za členok a potiaha ne naspäť. Muselo to prísť v každom okamihu, teraz!

Nič sa nestalo, dovliekol som sa k batohu.

Sprunggeist zmizol, alebo sa so mnou zlomyselne zahrával.

Alebo vôbec neexistoval.

Oprel som sa o stenu a so zasyčaním sa zviezol na zadok. Necítil som bolesť, skôr otupenosť a príjemné mravenčenie. Akoby ma celého napichali injekciami. Takými, čo ti pichnú pred trhaním zuba. Búšenie v spánkoch sa stupňovalo, rozkrútila sa mi hlava, naplo ma na vracanie. Nedobré znamenie, pohyb mi neprospeľ. Buď mám na-

ozaj otrasený mozog, alebo slezina výdatne krváca a ja vbieham do cieľovej rovinky.

Zaváhal som, či má zmysel o niečo sa pokúšať. Zima, vlhko, zranenia... Prehrával som na body. A to sa ešte neukázal môj hlavný, vyčkávajúci súper.

Snažil som sa vybičovať vôľu k životu, čo vo mne pred chvíľou zaburácala. Lenže to nešlo, dravý plameň má krátke trvanie, čochvíľa zaplápolá a zhasne. Zaujímavé, čo s človekom urobia smiešne tri metre. Žiť, žiť, žiť! zrazu vyznievalo falošne a duto. Akoby to bolo v inom miléniu, v inom časopriestore.

Teraz som sa ledva vyhecoval k tomu, aby som zdvihol ruku k bočnému vrecku na ruksaku. Prsty stuhnuté od zimy a oškreté z lezenia. Rozopnúť nimi zips? Nemožné!

Takmer som sa rozosmial. Hlavný hrdina na ceste k triumfálnemu víťazstvu. Nezastaví ho zlý duch, hrozivé výšky ani tvrdý pád. Dorazí ho až skurvene šmyklavý zips na bočnom vrecku...

Napočítal som do troch, zadržal dych a naklonil sa k ruksaku. Tentoraz to zabolelo, rebrá dôrazne zaprotestovali. Pred očami sa mi zatmelo, v ušiach sa rozhučalo, ako keď rýchlik vtriel do tunela. Ale necúvol som, nedal som sa odradiť. Roztvoril som ústa, zachytil zips zubami, pevne stisol a potiahol doľava.

Ozval sa ťahavý zvuk, zahral mi kovový cvrček. Znelo to ako rajska hudba, nebeské fanfáry.

Narovnal som sa a trhane sa nadýchol. Znova ma naplo na vracanie – tentoraz viac, ústa mi zaplavila žltcovitá pachuť. Plošina sa rozhojdala. Nielenže sa nakláňala, priam tancovala z boka na bok. Za toto nemohol sprunggeist, ale moja narazená hlava. Ak to neznamenaloby jedno a to isté.

Zašmátral som po ruksaku a vklázol do bočného vrecka. Nahmatal som mobil, trochu ma prekvapilo, že tam naozaj je. Už by som sa ani nečudoval, keby som si ho len vysníval. Ľuďom, čo uviaznu v horách, sa to stáva. Vidia a počujú blížiacu sa záchranu, zdá sa im, že sú v bezpečí a všetko bude poriadku. Halucinujú tým silnejšie, čím bližšie sú k zániku – Miro mi o tom často rozprával. Najkrajšie predstavy prináša samotná smrť.

Stuhnutými prstami som zovrel telefón, bolo to ako brať ho do pazúrov. Priblížil som si ho k tvári, stačilo vytukať číslo záchrannej služby.

18 300 – v informačke som ho poskytol aspoň tisíc ráz. Vyrapotal by som ho aj po náhlom prebudení.

Lenže chyba lávky, ďalšia nástraha. Keď mi o tom Miro rozprával, neveril som mu. Teraz som na vlastnej koži cítil, že mal pravdu. Privolať si pomoc totiž nie je také ľahké, ako by sa mohlo zdať. Pokým to nezažiješ, nepo-

chopíš. Najmä ľudia, ktorí často chodievajú do hôr, na tom neraz vyhoria. Lezci, záchranári, skúsení hikeri... Tí, čo o horách vedia všetko alebo si to aspoň myslia. Majú veľa skúseností, mnohokrát pomohli iným. No keď sa karta obráti, keď potrebujú pomôcť oni sami, nastane skrat, paralýza ako po zásahu elektrickým prúdom. Zavolať záchrannú službu, priznať svoj omyl a bezmocnosť, požiadať o pomoc? Zabudni!

Niečo také sa bije s ich sebaobrazom aj hrdosťou, je to popretie vlastnej identity. Tak mi to vysvetľoval Miro a mne to pripadalo strašne naduté. Obyčajné prepálené ego, nič viac.

Teraz, s mobilom pred ksichtom, som to už vnímal inak. Prinútiť sa vyfukovať číslo bolo podobné ako prekonať hrôzu z výšok. Nešlo to ľahko, myseľ aj telo sa proti tomu búrili.

Priznať porážku, požiadať o pomoc. Uznať definitívne víťazstvo hôr a vykričať do sveta, že ťa zlomili. Nič ľahké, Mnohých ľudí vo finále nezabijú hory, ale ich vlastná hanba. Neprekonajú ju, nevytočia záchrannárske číslo, kým je ešte čas. Odkladajú to, oddalujú, stále dúfajú v šťastný obrat. Až kým nezamrznú s nepoužitým mobilom v ruke. Alebo sa pokúsia o zúfalý svojpomocný zostup, lezeckú eskapádu, o ktorej dopredu vedia, že ju nezvládnu; prípadne sa pustia do nezmyselného blúde-

nia. Skoro všetky také pokusy korunuje smrť. Ľudia to vedia, rozumovo to chápu, no v rozhodujúcej chvíli aj tak konajú inak. Presne ako ja.

Ruka s telefónom mi nevládne ovisla. Premohla ma istota, že prosbu o záchranu by som nevytisol spomedzi pier. V hlave sa mi rojili aj ďalšie, dodatočné dôvody.

Privolať sem ďalších nešťastníkov? Ohroziť ich, naservírovať sprunggeistovi ako ďalší chod? To nesmieš!

Hlava mi kvackala, telo ochabovalo, bolesť sa strácala. Vyhasínal som, zabáral sa do vyhriateho tekutého medu. Sladkosť nad sladkosť.

Strhol som sa, zašklbalo mi svalmi. Hlavou som tresol o skalú. Pred očami iskry, na chvíľu jasná myseľ. Využil som bolesť, naskočil na ňu, rýchla jazda zadarmo.

Vyťukal som to zasrané číslo, dal som to na prvý pokus. Zrazu som čumel na displej s animáciou vytáčania a potom vyzváňania.

Modlil som sa, nech mi nepreskočí a hovor nezruším. Veru, nemal som k tomu ďaleko.

Priznať porážku, prosíkať o pomoc...

Máme to v rodine, aký otec, taký syn. Veď aj môjho starého museli z hôr strepať záchranári. Ani nepodakoval – keď sa objímeš s prázdnom, nikomu už nič nepovieš.

„Haló, tu Horská záchranná služba,“ ozvalo sa z telefónu.

Preglgol som, žlče v ústach pribúdalo.

„Haló, ste tam?“ nástojil mužský hlas.

„A-áno,“ vykoktal som.

„Horská záchranná služba,“ zopakoval. „Potrebujete pomoc?“

„Potrebujem... Uviazol... Nevieť zliezť,“ súkal som zo seba hranaté, drapľavé slová.

„Kde sa nachádzate? Viete udať polohu?“

Pripadal som si ako vo sne. Nemohol som uveriť, že sa rozprávam s ozajstným záchranárom, s chlapom z mäsa a kostí. Žeby ma sprunggeist pustil tak ľahko? Stačí udať polohu a vybavené?

„Kde sa nachádzate?“ pokračoval chlapík rozvážnym, upokojujúcim hlasom.

Zavrel som oči a sústredil sa ako pilot stíhačky pred pristávacím manévrom. „Slavkovská dolina,“ vypadlo zo mňa. „Skálna plošina kúsok od plesa.“

„Pri Szontagovom plese?“ uistil sa. Zaznelo to trochu odľahčene. Akoby si vydýchol a pomyslel, že to nič nie je.

Pošle sem iba jedného, maximálne dvoch chlapov...

„Som zranený!“ vydýchol som. „Potrebujem transport, prídte viacerí.“

„Buďte pokojný. Ak sa dá, udržujte sa v teple a suchu,“ radil mi. „Vydržte, naši sú už na ceste.“

„Príďte viacerí!“ Niečo vo mne vrieskalo, že práve od toho všetko závisí. „Príďte viacerí.“

Zaklipkali mi viečka. Hlavu som mal ťažkú, ako natlakovanú tekutým olovom. Rozhovor ma vyčerpal, rozrušenie spálilo zvyškovú energiu.

Schúlil som sa, pokiaľ mi dovolili boľavé rebrá, mobil položil vedľa seba. Stále sa z neho ozýval záchranárov hlas, no mal som pocit, že sa ma to už netýka.

Zašklbalo mi žalúdkom, prudko ma prehlo. Z úst mi vyletela odporná sprška. Žlč, žalúdočné šťavy, zvyšky natráveného jedla. Našťastie žiadna krv. Nechutný kokteil príšerne páchol, chcel som sa od toho hnusu odtiahnuť, ale nevládal som. Tekuté olovo sa mi rozlialo do celého tela, pohnúť čo i len malíčkom bolo ako vyliezť na Lomničák.

Prepadával som sa do hlbín, hvižďal čiernou studňou, rútil sa do prázdna – do sprunggeistovho sveta.

Naspäť do jeho sveta...

Vťahuje ma tam! Moja posledná ucelená myšlienka. Vťahuje ma k sebe, do svojho kráľovstva, kam sa zakaždým utiahne, aby načerpal silu.

Beztvará čiernota hustla, tlak sa stupňoval. Rástol každou sekundou, stlačil ma do maličkej guľičky, nedal

sa vydržať. Najradšej by som kričal, reval z plných pľúc, ibaže som už nemal ústa. Ani pľúca.

Vtedy sa rozjasnilo, amorfná čiernota sa zmenila na pichlavý svit, nabrala kontúry a geometrické tvary. Zaostrila sa ako obraz v ďalekohľade; predtým ma zhltna a teraz vyplula. Do cudzoty.

* * *

Na skalnej plošine stojí chlap v červenej vetrovke. Cez plece má prehodené lezecké lano, z popruhu okolo pása mu visia karabíny, skoby a ďalší výstroj. Vietor mu prefukuje ryšavé vlasy aj hustú ohnivú bradu. Muž sa nehýbe, ani sa nerozhliada – strnulo zíza do prázdna. Uplynie hodná chvíľa, nebyť oblakov letiacich po blankytnom nebi, scéna by nadobro zamrzla.

Lezec potrasie hlavou, pretrie si dlaňou tvár a prehrabne rozviate vlasy. Zaváha, no predsa len sa otočí a zamieri k skalnej stene. Prehliadne si ju, bez rozpakov začne šplhať nahor, ruky aj nohy kladie s nedbanlivou istotou. Každým pohybom prezrádza roky skúseností; ani na chvíľu nespomalí, udržiava svižné tempo.

Neprejde viac než pár minút, a chlap je už poriadne vysoko. Plošinu nechal pod sebou, unikol z nej, vytrvalo napreduje po vytýčenej trase.

Keď je už tesne pod sedlom, náhle ustrnie. Načiahne sa síce po najbližšom výklenku, no ruka mu zmeravie vo vzduchu. Pomaly ju stiahne naspäť. Chvíľu iba tak visí, ani sa nepohne.

Vzápätí začne zostupovať. Namiesto zdolania posledného previsu, ktorý ho delí od dosiahnutia sedla, kladie nohy do oporných bodov, kadiaľ pred chvíľou vystupoval. Vracia sa nadol, lenže sa nehýbe mrštne ako predtým. Zlieza neohrabane, priam malátne, dvakrát ho gravitácia takmer strhne k zemi.

Napokon uspeje, vráti sa naspäť na plošinu a zastane na rovnakom mieste, z ktorého pred polhodinou vyrazil. Stojí a tupo hľadá do priestoru, vietor mu znova rozfúka prepotené vlasy. Prejde minúta, dve, nič sa nedeje.

Chlap sa strhne, priam vybuchne horúčkovitým úsilím. Pred chvíľou bol ako socha, teraz robí hektické pohyby. Vytrhne spoza opaska skobu aj lezecké kladivko, čupne si, dlaňami prebehne po skalnom podloží. Hľadá vhodnú štrbinu. Keď ju objaví, narýchlo do nej zabije skobu. Neustále sa pritom obzerá cez rameno, akoby mu za chrbtom hučal blížiaci sa rýchlik.

Náhľivo sa pripne karabínou o skobu, zakrúti bezpečnostnú poistku. Až teraz sa trochu uvoľní, zdá sa, že ukotvenie k zemi ho upokojilo. Lahne si, odpočíva ako po vypätí, hrudník mu zrýchlene stúpa a klesá. Netrvá to však dlho, znova stuhne, viditeľne sa napne. Vyvráti hlavu a pozrie na prázdny koniec plošiny. Tvárou mu zamyká krč – hrôza, odpor aj hlboký údiv, všetko v jednej grimase.

Zavrie oči a odvráti sa, akoby už nezniesol ani sekundu toho pohľadu. Telo sa mu roztrasie, na lícach navrhú hrče od stisnutej sánky. Prstami si zovrie koreň nosa, snaží sa skoncentrovať. Nedarí sa mu to, záchvevy tela a prudké zášklby prezrádzajú vrcholné nervové vypätie. Keď znova otvorí oči, má v nich výraz uštvaného zvieraťa. Brada sa mu trasie, v očiach sa lesknú slzy. Zvádza vnútorný boj, akási sila ho láme a drví, hoci navonok sa nič nedeje; hrozivý stret sa odohráva pod hladinou, v skrytosti, mimo javiska.

Chlap vezme ďalšiu lezeckú skobu. Tentoraz ju však nezabije do štrbiny. Namiesto toho ju obojručne zovrie a jej ostrým špicom čosi vyrýva do skalného povrchu. Vyškrabuje tam krivé línie, ruky sa mu trasú, no aj tak znova a znova opakuje rovnaký pohyb. Snaží sa napísať slovo zložené z niekoľkých písmen. Kovový hrot škripe o skalu, znie to ako nárek topiaceho sa kráľika.

Zvuk náhle stíchne, lezec znehybnie. Skoba mu vypadne z rúk a tupo zazvoní. Chlap zbledne, koža mu horí bielobou – ostrý kontrast s červenými vlasmi a bradou. Nakloní hlavu, započúva sa, obráti sa ku koncu plošiny. Oči sa mu rozťahnu, fascinovane hľadí do prázdna. Ruky mu sklznú k pásu, akoby ožili vlastným životom. Prsty sa ovinú okolo karabíny, meravo začnú odkrúcať bezpečnostnú poistku.

Chlap sa znova roztrasie. Zahryzne si do spodnej pery, vytečie mu z nej krvavá kvapka. Snaží sa vymaniť z neviditeľného zovretia. Vyžaruje z neho nadľudské sústredenie, žily na krku mu navrú, až pripomínajú hrubé uzlovité povrazy.

Prsty odkrúcajúce poistku spomalia, už-už sa zdá, že celkom zastanú.

Po lezcovom nose sklízne kvapka potu, zošuchne sa z končeka a zajagá sa vo vzduchu. Chlapova vôľa sa náhle zlomí, napäté telo mu razom ochabne, prsty sa znova rozbehnú. Odkrútiť poistku a rýchlym pohybom vyvlečú karabínu zo skoby.

Lezec ešte chvíľu vzdoruje, no je to už len zúfalý pokus, posledná bitka dávno prehratej vojny. Tvár stiahnutá vypätím sa každou sekundou uvoľňuje, výraz prechádza do bolestivej kapitulácie.

Strnulo sa postaví. Pomalou, ale rozhodnou chôdzou vykročí k okraju. Vlečie sa z nohy na nohu, po mocnom sebaistom chlapovi, ktorým bol ešte pred hodinou, nezostala ani stopa. Roztrasený uzlík nervov. Pripomína vyprázdnenú škrupinku, je z neho rozžutá troska, bábka bez vlastnej vôle.

Dôjde až k hrane. Vyčerpané si sadne na okraj, nohy mu visia do prázdna. Chrbát má prehnutý, plecيا zvesené – totálna rezignácia. Odopne z opaska poslednú skobu, nedbalo sa pustí do vyrývania ďalšieho slova. Netrvá mu to dlho, tentoraz sa na vznikajúci výtvor ani nedíva. Keď skončí, položí skobu vedľa svojho finálneho odkazu, zaprie sa rukami a odovzdane sa zošuchne z plošiny.

* * *

Vynoril som sa z hlbín, tma sa rozostúpila, vyvrhla ma z mäkkého zovretia. Oči som mal už nejaký čas otvorené, ale vedomím som sa vrátil až teraz – naskočilo nečakane ako otočením spínača. Cívil som na zatiahnuté nebo, pomedzi oblaky požmurkávala jediná bledá hviezda. Neskorý večer sa prevažoval do noci, v limbe som strávil vrchovatú porciu slepého času. Nebolo to bezvedomie, aspoň nie v bežnom význame. Skôr akýsi výpadok

– možno šokový, úrazový tranz. Keby ma niekto pozoroval, asi by videl, že naširoko otvorenými očami čumím do prázdna, nakláňam hlavu a možno aj čosi šomrem.

Ako tí ostatní!

Ústa som mal rozďavené, hrdlo drapľavé a vyschnuté ako po hlasnom kriku.

Kam som sa to vytratil, čo som tam robil?

Spomienky sa zadrhli na prahu vedomia. Balansovali tam, už-už sa prevažovali na správnu stranu, no stále zostávali v predsieni. Ako keď sa snažíš spomenúť si na sen. Tušíš jeho kontúry, doluješ, ako len vieš, jadro sa však nedarí vylúpnúť zo škrupiny zabudnutia.

Zrazu ma prepadli iné, nástojčivejšie otázky. Čo sa mi stalo? Prečo ležím pri skalnej stene a cítim sa, akoby ma prešiel kamión?

Uviazol som na plošine, Miro je mŕtvy, sprunggeist čochvíľa znova udrie.

Zlé správy sa nenechali prosiť, valili sa jedna za druhou.

Pokúsil som sa uniknúť lezením na stenu, ale strepal som sa odtiaľ. Alebo ma čosi stiahlo. V každom prípade som naspäť, duch skoku sa s tebou zahrá, nedovolí ti ujsť. Ako mačka hrajúca sa s myšou – pustí ju z pazúrov, ale nie zo sféry svojho dosahu. Nechá ju odbehnúť, ale potom skočí a zdrapí ju. Znova a znova, neraz aj po celé

hodiny – až kým skrvavená, dobitá myš nestratí rozum a namiesto ďalších pokusov o záchranu iba vydesene piští stočená do kľbka.

Presne to robí aj sprunggeist. Nedovolí uniknúť. Popustí ťa, povolí obojok, nechá v tebe vzklíčiť falošné nádeje. Umožní ti odvlieť sa na hranicu jeho mocenskej sféry, na hranicu slobody. Lenže potom mykne vodítkom, trhnutím ťa vráti späť, vychutná si tvoje sklamanie, beznádej a zlomenú vôľu.

Netušil som, odkiaľ to viem, ale bol som si tým istý. Odrazu som mal pocit, že ducha skoku a jeho metódy priam dôverne poznám.

Odkiaľ to viem? Kde som to videl?

Už-už som sa rozpomínal, no znova zaútočili nabrúsené myšlienky.

Strepal som sa zo steny. Mám otras mozgu, dochrámané rebrá a natrhnutú slezinu.

Tečiem dovnútra, tečiem dovnútra!

A k tomu všetkému mrznem. Vidím, že mám premočenú bundu aj nohavice, ale necítim už chlad ani bolesť. Nedobré znamenie, najvyšší stupeň alarmu. Ak sa rýchlo nepozbieram, tak...

Náhle ma zaplavila úľava, do rozochveného vedomia dorazila jediná dobrá správa.

Privolal som predsa pomoc, vyhrabal som z ruksaku mobil a dovolal sa záchranárom. Zadal som polohu, zvládol som to!

Odvtedy ubehlo veľa času, každú chvíľu tu budú, musia tu byť.

„Pomoc!“ zachrčal som. Iba tak, naprázdno, bezmyšlienkovito. Zbytočné gesto, imitácia pokusu o záchranu. Veď som ledva šepotal, nepočuli by ma, ani keby stáli rovno pod plošinou.

Možno sú už v doline, možno ma hľadajú, prehrňalo sa mi v hlave. Čo keď potrebujú zistiť presnú polohu?

Zavolajú naspäť na mobil. Aj keby nepotrebovali upresniť polohu, určite sa pokúsia udržať so mnou kontakt.

Zahmatkal som rukou, dobre som si pamätal, že mi z nej predtým telefón vykĺzol.

Nič, prázdno, iba kamienky a vlhká lepkavá sutina.

Roztiahol som prsty a skúsil to znova. Musí tam predsa byť, musí...

Lenže nebol.

Trhane som sa skrútil a natočil hlavu, aby som priesor preskúmal. V tme som ďaleko nedovidel, ale chabý výhľad mi stačil – žiadny telefón. Medzi mnou a bočným okrajom plošiny okrem niekoľkých skôb a slučiek neležalo vôbec nič.

Zrýchlil sa mi tep – bol som si istý, že predtým, než som upadol do blúznenia, mi mobil vyklízol z pravej ruky a zviezol sa vedľa mňa.

Žeby to bolo na opačnej strane? Žeby som ho držal v lavici?

Nezdalo sa mi to, ale zaťal som zuby a zopakoval namáhavý manéver – obrátil som sa doľava. Tam toho ležalo viac – oba ruksaky, lano, prilba a cepín. Ale mobil ani náhodou. Proste tam nebol, skurvenec tam nebol!

Rozpišťalo sa mi v ušiach – protivne tenký tón, lezcom sa to stáva. Celkom zbytočne mi napadlo, že nemec-kí horskí vodcovia taký stav volali ohrensausen. Nečudo. Tlak mi vyletel do nebezpečných výšok, srdce tlklo ako kladivo po nákově.

Kde je mobil, čo sa s ním stalo?

Zúfalo som šmátral oboma rukami, hoci som vedel, že zbytočne.

Napadali mi rôzne vysvetlenia. Každé z nich ako rana pästou do žalúdka.

Dostal som návštevu? Navštívil ma sprunggeist a, kým som bol mimo, uchmatol mobil, ktorým som sa mohol zachrániť?

Slušný úder na rozohriatie.

Alebo som ho zahodil sám? V prepnutom stave som ho chytil a šmaril z plošiny... Keď ťa sprunggeist zdrapí,

rozrežeš predsa lano, na ktorom visíš, zabiješ psa, ktorý ťa ťahá od okraja... A možno zahodíš mobil, na ktorý sa ti snažia dovolať pátrajúci záchranári. Prečo nie?

Ďalšia pecka, priamo na solar.

Bol tu vôbec nejaký telefón? Volal som z neho, rozprával som sa so záchranárom? Alebo to bola fatamorgána, jeden z čudných obrazov, čo v bludnej doline vyskakujú pred očami? Ilúzia, ktorú vyčaroval sprunggeist, aby sa so mnou pohral. A možno za to mohol môj pádom otrasený mozog.

Ľuďom, čo uviaznu v horách, sa to neraz prihodí. Už druhý raz som si spomenul na Mirove slová. Vidia a počujú blížiacu sa záchranu, zdá sa im, že sú v bezpečí a všetko je v poriadku. Halucinujú tým silnejšie, čím bližšie sú k zániku. Najkrajšie predstavy prináša samotná smrť.

Stalo sa mi presne toto, bol to aj môj prípad?

Taká myšlienka ma nadobro rozhodila. Veď ak bola správna, ak som pripustil taký predpoklad, nemohol som už veriť vôbec, ale vôbec ničomu. Kde sa končila halucinácia a začínala skutočnosť? Kadiaľ prechádzala hranica, na ktorú stranu patrili sprunggeist, zabitý Miro, bludná dolina alebo skalná plošina? Čo z toho existovalo naozaj a čo len v mojej hlave?

Stále som pátral rukami, dlane mi kĺzali po tvrdom povrchu. Žiadny mobil, žiadny telefón.

Aj tak som pokračoval v hľadaní – s logikou a príčetnosťou to nemalo nič spoločné. Akási čiastočka vo mne verila, že ak mobil predsa len objavím, ak sa mi zázračne z ničoho nič objaví v ruke, celé kľbko pomätenosti sa razom rozmotá.

Pustil som sa do odhrabávania vlhkého nánosu. Zabáral som doň oškreté boľavé prsty a odhadzoval plné hrste kamienkov. Čisté šialenstvo, úplne mi preplo, chcel som mobil vydolovať zo skaly. Aj taká predstava sa mi zdala prijateľnejšia než tá, že som ho vlastnoručne zahodil, alebo že tam telefón nikdy nebol.

Zarýval som nechty do žuly, nevadila mi bolesť ani protivné škripanie. Znova a znova, škrip-škrip, až do krvi. Bolo v tom čosi hypnotické, dokonca známe. Kde som už také škripanie počul, čo mi to len pripomína?

Odrazu som sa rozpomenul – spomienky na živý sen, víziu, alebo čo to bolo, mi presiakli do vedomia. Ako keď sa posadiš do vlhkej trávy. Najprv necítiš nič, potom jedno-dve chladné miesta, o chvíľu máš mokrý celý zadok. Aj mne sa v mysli spočiatku vynorilo iba zopár obrazov, vzápätí však splynuli do jedného prúdu.

Chlap v červenej vetrovke – určite lezec, záchranár alebo horský vodca. Zrejme sa vybral na túru, ktorú si

chcel spestriť zlezením niekoľkých nenáročných stien. Ibaže spravil fatálnu chybu – zabľúdil na plošinu v Slavkovej doline. Sprunggeist ho zdrapil a pekne sa s ním pohral. Dovolil mu takmer uniknúť, pustil ho na stenu, nech si trochu zalezie. A potom, keď už mal nešťastník vykúpenie a slobodu na dosah, ho pritiahol späť.

Podobne ako mňa. Urobil to isté so mnou? Nechal ma driapať sa na stenu iba preto, aby ma potrápil planou nádejou a predĺžil utrpenie?

Vzápätí mi však napadlo čosi iné, ťaživejšie. Vyvolal vo mne sprunggeist zámerne práve túto víziu, tento konkrétny výjav? Komunikuje so mnou pomocou obrazov, preludov a scén, do ktorých ma vtahuje? Nedalo sa to vylúčiť. Ak sa zabáva tým, že svoje obete pred smrťou utrápi, že ich zlomí a rozžuje, možno ho baví aj toto. Veď aj Adriánovi Klimkovi sa pred očami odvíjali akési výjavy. Aspoň podľa toho, ako sa správal na svojom poslednom videozázname.

Spomenul som si na múdrosti vyčítané z internetu. Freudov pud smrti – thanatos – okrem deštrukcie a zániku súvisí aj so sadizmom. Jeho zosobnenie, personifikácia v podobe ducha skoku – ak niečo také pripustím – vyniká rýdzo, bezbrehou krutosťou. V podstate logická úvaha, hoci založená na iracionálnych úletoch.

Čo mi teda sprunggeist ukázal? Na čo ma chcel zlo-myselne pripraviť?

Úbohý lezec konal spočiatku duchaplne. Keď sa mu nepodaril útek po stene, a keď pochopil, že naňho pôso-bí akýsi zvláštny deštruktívny vplyv, ktorý ho ťahá cez okraj, pribil sa k zemi, napevno sa k nej pripútal. O nie-čo podobné som sa pokúsil aj ja, keď som sa priviazal o kamenný výčnelok.

Až vtedy sa však začal ozajstný zápas. Ja som mu podľahol rýchlo, sprunggeist so mnou nemal veľa prá-ce. Už o chvíľu som vyťahoval nôž a prerezal si vlastnú záchranu. Ryšavec vzdoroval oveľa dlhšie a odbojnejšie, musel mať ocelovú vôľu. Aj tak mu to nepomohlo. Spo-menul som si na výraz jeho zmučenej tváre, keď sa pod náporom neznámej sily postupne lámal, keď sa jej na-priek nadľudskému vypätiu milimeter pod milimetri ne-dobrovoľne podvoľoval.

Navonok sa nič hrozné nedialo – iba ležiaci chvejúci sa chlap pripútaný k žulovému podkladu. Lenže pod hla-dinou, tam, kde nebolo vidieť, ho zaživa požieral žralok. Alebo ešte presnejšie, čosi ho pozvoľna rozkladalo, roz-leptávalo a stravovalo – ako mäsožravá rastlina, čo dlhé hodiny, ba dni, výlučkami rozpúšťa stále žijúci mykajúci sa hmyz, ktorý nedokáže uniknúť.

Chlap tomu vzdoroval, koľko vládal. Snažil sa skoncentrovať, vybičoval sa do titanského výkonu. Lenže aj tak prehral, oproti sprunggeistovej sile bol aj hrdinský odpor zanedbateľný, duch skoku ho poľahky rozzľul a zhltol.

Krátko pred smrťou lezec čosi vyryl do skaly. Možno to bol akt posledného vzdoru. Snaha odpútať pozornosť, preniesť koncentráciu na čosi vonkajšie a vyšmyknúť sa z drvivého zovretia. A možno to bolo priznanie porážky – finálny odkaz, keď ryšavec pochopil, že mu vyprchala posledná šanca, že definitívne prehral.

Je odkaz stále vyrytý v skale?

Dobrá otázka, upol som sa na ňu ako na záchrannú bójku. Ak sú blúznivé scény, do ktorých upadám, predsa len skutočné, ak zachytávajú, čo sa na plošine naozaj stalo, potom by tu vyryté slová stále mali byť. Pokiaľ sú to však iba výplody otráseného mozgu, obyčajné halucinácie, ktoré si nevedomky vytváram na podklade prečítaných záchrannárskych záznamov, nič také v žule neobjavím.

Aspoň nejaké vodidlo, aspoň hrdzavý kľúč k odlíšeniu bludov od reality. Pohl som rukou, zdalo sa mi to strašne dôležité. Záchranná bójka, oporný bod v rozbúrenom mori, náznak chabej istoty. Natiahol som sa na

pravý bok, podoprel sa laktami a pustil sa do plazenia za nádejou.

Zapieral som sa nohami, postupoval som ako červ. Zakaždým som sa pohol iba o kúsok a dobehla ma bolesť i vyčerpanie. Vtedy som preniesol váhu tak, aby som odľahčil jednu ruku, a hmatkal som okolo seba odhrňajúc skalky aj sutinu.

Kvalitne mi preskakovalo – keď si v úzkych, aj šibnutý cieľ sa ti zdá lepši než neistota. Neviem, čo som od šmátrania vlastne čakal. Objavenie vyrytých slov by znamenalo, že sprunggeist je reálny a že ma zámerne vtahuje do oživených vízií, cez ktoré so mnou komunikuje. Kompletne pomätený predpoklad. Lenže ani neexistencia vyrytého odkazu pre mňa neznamenalala nič dobré. Veď ak tam slová nie sú, potom sa mi to všetko len zdalo, všetko je moje blúznenie a šialenstvo, ktorému som definitívne podľahol. Z dažďa pod odkvap.

Napriek tomu som sa vliekol dopredu, čochvília zastavoval a kĺzal rukou po skale. Ako slepec, ktorý aj v temnote rozozná Braillovo písmo – zmysel prepašovaný do čierno-čiernej tmy.

Možno sprunggeist chce, aby som si odkaz prečítal, možno sú to slová, ktoré cez ryšavcovu ruku vpísal do nášho sveta.

Dlaň mi prebehla po priehlbine. Prudko som natočil hlavu a rozbehol sa po škáre prstami. Príliš rovná a rovnomerne hlboká na to, aby bola prírodná. Potisol som sa ešte kúsok dopredu a schúlil sa okolo nálezu. Pustil som sa do práce, v živote som nič tak horlivo nečistil, skal-ky lietali na všetky strany. Hlavu som sklonil čo najnižšie a napol zrak, akoby od toho závisela moja existencia. Vlastne aj závisela, neistota ťa rozoberie rýchlejšie než akokoľvek zlá správa. Dlhá línia sa vynímala v ostrom uhle, napájali sa na ňu dve kratšie čiary. Toto nebolo die-lo prírody, ani náhodou!

Aj v tme som videl, že je to vykrivené písmeno Z. Lin-ky už boli zvetrané, od vyrytia ubehlo zopár dekád. Aj tak som nepripúšťal omyl. Je to zetko, na sto percent ide o písmeno zet, ktoré sem vyryl nebohý lezec.

Čo napísal, čo skobou vykriabal krátko pred smrťou?

Za zetkom nasledovala akási vlnovka. Chvíľu mi trva-lo, kým som určil, že je to pokus o U.

Odhrnul som mazľavý nános a odkryl dva trojuholníč-ky pripomínajúce osmičku. Vyčistil som drážky prstami, nebola to číslovka, ale hranaté béčko.

Za ním už len šikmá kvačka, nepodarené lomítko.

Alebo nedokončený ypsilon.

ZUBY

Nedávalo to zmysel, ale nič ďalšie mi nenapadlo. Iné slovo sa z písmen nedalo poskladať. Aspoň nie také, ktoré by dávalo lepší zmysel.

ZUBY, ZUBY, ZUBY.

Alebo mala byť vlnovka prevráteným áčkom a záverečné lomítko mäkkým I?

ZABI

Príjemná alternatíva. Nech to už bolo čokoľvek, zuby alebo zabi, ryšavec bol pred smrťou riadne na sračky. Nič prekvapivé, videl som to predsa vo svojich predstavách.

Tie však, ako sa ukazovalo, vôbec neboli blúznením – naopak. Presne ma naviedli k odkazu vyrytému do skaly. Máločo je reálnejšie než slovo vyškriabané do žuly.

Práve to mi chcel sprunggeist ukázať?

Žiadne bájky a povedačky, som reálny ako kus skaly. A teraz som sa zameral na teba, schuti sa s tebou pohrám.

To mi odkázal, takýto odkaz ku mne prepašoval odkiaľsi z druhej strany?

ZUBY, ZUBY, ZUBY.

Naklonil som hlavu a pozrel sa z iného uhla.

ZABI, ZABI, ZABI.

Jedno lepšie než druhé.

Lezec však vyryl ešte jedno slovo – tesne pri okraji. Keby som ho objavil, možno by rozlúsklo záhadu a vnieslo do problému nejaký zmysel.

Presne tak, horolezci často používajú výraz „problém“. Ani si neuvedomujú, ako smiešne to znie. Aj otec ho mal plné ústa. Lezecký problém, problém prvovýstupu, problém západnej skalnej steny...

Hory vyriešili jeho problémy. Na kompletku a v zlomku sekundy, sú v tom naozaj dobré. Desiatky, stovky vyparených problémov všetkých tých lezcov, ktorí v Tatrách zahučali. Ako lusknutím prstov. Plné ústa problémov, vzápätí pošmyknutie alebo iná chybička. Potom už len výkrik, pri ktorom z teba všetky ťažoby vyletia do atmosféry, bezváhový stav.

Tak to bolo aj s ryšavcom; sprunggeist vyriešil všetky jeho životné problémy. Driemal v tom náznak milosrdenstva. Nadrápuješ sa, máš toho veľa, nesieš na pleciach celé veľhory... Ľahká pomoc. Stačí kratučký intímny dotyk prázdna a... Vybavené, už len nekonečná ľahkosť. Navždy.

Čo je vyryté na konci plošiny?

Pochytilo ma nové šialenstvo. Všetka realita sa skrútila do lievika, ktorý sa zužoval smerom k okraju.

Čo ďalšie mi sprunggeist odkazuje?

Vydal som sa na červiu púť, vôbec mi nevadilo, že smerujem k skalnej hrane. Vkladal som do plazenia zvyšky síl, vypál som sa na ceste za vykúpením. Ďalšie vyryté slovo – dúšok živej vody. Nebál som sa, že skíznom do priepasti, opačne, prípadný pád mi začínal pripadať ako osviežujúci skok do bazéna.

Zastal som a odľukoval, pravica sa vybrala na prieskum. Pod prstami som zacítil ďalšie línie. Už mi neboli neznáme, hneď som ich spoznal. Aj dešifrovanie mi trvalo kratšie, na určenie prvých písmen som nepotreboval zrak, stačil mi na to hmat. Odhalil som krivolaké H, R a Y. Linky už neboli rovné, ale poriadne trasľavé – keď ich ryšavec vyrýval, nohy mu viseli do prázdna, polovicou bytia trčal na druhej strane.

Najprv sa mi zazdalo, že je to všetko. Slovíčko HRY by nebolo od veci, veď duch skoku sa s autorom zápisu do sýtosti vyhral. Hodný kus za ypsilonom som však narezil na vyrytý cik-cak – asi písmeno Z. A hneď vedľa prsty nahmatali drobnú kvačku s tromi krátkymi čiarami. Neodarené E?

HRYZE

Konečne záblesk zmyslu, hoci pokriveného. Najprv ZUBY a teraz HRYZE – zrejme hovorová verzia slovesa „hryzie“. Lezci nebývajú experti na spisovnosť a gramatiku.

Striaslo ma, neboli to príjemné krotké slovíčka, to teda nie.

ZUBY HRYZE

Zaujímať, že odkedy som na plošinu vyliezol, aj mne napadali podobné myšlienky a obrazy. Čeluste, žralok požierajúci korisť... Sprunggeist ťa najprv rozžuje, až potom stroví...

Žeby toto prekliate miesto prebúdzalo rovnaké asociácie, obdobné pocity a myšlienkové pochody? Nedalo sa to vylúčiť. Ryšavec cítil, že ho niečo obhrýza až na kosť, či skôr – na dušu. Veď každý, kto tu uviazne, zažíva niečo podobné; duch skoku má zhodný, hoci čoraz dômyselnejší modus operandi.

Zasmial som sa. Vlastný chichot ma vyľakal, chýbala v ňom štipka príčetnosti. Ale nevedel som sa ovládnuť, prišlo mi komické, ako som sa odrazu zmenil na detektíva. Objavujem a dešifrujem staré zápisy, používam odborné výrazy, som proste frajer. Dan Brown to môže zabaliť.

Znova som sa zasmial. Zazdalo sa mi, že môj smiech zapadá do rytmu, že dokonale ladí a...

Stiahlo mi hrdlo, rázne som potriasol hlavou. Hudba nezmizla, mal som ju v ušiach aj v mozgu, každou sekundou silnela.

Ako dlho už zaznieva? Ako to, že som ju doteraz nevnímal?!

Zažmurkal som, rozostretý pohľad sa zaostril. Ležal som tesne pri okraji, ruky mi pretŕčali do prázdna.

Panika z výšky ma preklala ako hrdzavé vidly. Zaúpel som od zvieracieho desu.

Sprunggeist ma sem vylákal, zblbol ma ako ostatných. Sám som sa doplazil až k hrane, nie je nad svojpomocný prístup.

Hudba ma ohlušovala, v kakofónii pribudli nové nástroje – flauty, trombóny aj triangle. Veselé trilkovanie, čistá radosť.

Tram-tam-tam, tram-tam-tam.

Zachcelo sa mi prevaliť sa do priepasti. Ako keď sa v horúci tropický deň ležérne prekrútiš z lehátka a čľupneš do bazéna. Chladivá voda ťa prijme a objíme, každá bunka vybuchne slasťou.

Dal som sa do pohybu, zlomené rebrá ma brzdili, ale nemohli ma zastaviť.

Nápis vyrytý do žuly vyzeral z nového uhla inak, traslavé klikiháky sa dali čítať viacerými spôsobmi. Ypsilon mohol byť pokojne prevráteným áčkom a zdanlivé zet nevydareným J.

H RAJE

Mal ryšavec tesne pred skokom plnú hlavu hudby?
Vyhrávala mu presne tak ako teraz mne?

Tesne pred skokom...

Sprunggeist sa do mňa oprel celou silou. Prekrútil som sa ešte o kúsok, balansoval som na hrane. Hudba sa zmenila na neznesiteľný hukot, nič už nedávalo zmysel. Myšlienky sa mi rozliali na kolomaž blýskajúcu jasnými olejovými farbami.

ZUBY, ZABI, HRYZE, HRAJE.

Prehodil som nohu cez okraj, dúfal som, že ma jej váha preváži a stiahne dole. Gravitácia bola moja najlepšia kamoška. Ostré farby hýrili a prelievali sa jedna do druhej – ako pestré vzory na pávom chvoste.

ZUBY, HRAJE, ZABI, HRYZE.

Zemská príťažlivosť spoľahlivo zabrala. Uvoľnil som sa a pomaly, pomaličky kĺzal cez okraj.

ZABI, ZABI, ZABI.

Otec a Miro čakajú, volajú na mňa.

Už len kúsok, drobný, čoraz menší kúsok.

Zaplavilo ma studené biele svetlo, bolestivo sa mi zahryzlo do očí. Vyplašilo a odohnalo krásne farby, veselá hudba razom stíchla.

Prižmúril som viečka, ostrý lúč mi prepaľoval lebku. Vzplanuli vo mne životné inštinkty, zachytili hĺbku, nad ktorou som balansoval. Pudovo som sa trhol na opačnú

stranu, prudko sa odtlačil od okraja. Prevalil som sa naspäť na plošinu. Keď som dopadol na chrbát, od bolesti sa mi zatmelo pred očami.

„Tam je!“ začul som chlapský hlas. „Hore, pozri!“

Vnímal som krištáľovo jasne, po hudbe nezostal ani tón, žiadna ozvena. Dokonca mi ani nezvonilo v ušiach.

Aj myslenie sa znova rozbehlo, naskočilo ako vypadnutý generátor.

„Vydrž, nehýb sa!“ doliehal ku mne prísny barytón. „Už sme tu, všetko bude v poriadku.“

Záchranári, opakoval som si dookola. Naozaj dorazili, prišli, nesklamali.

Telefonát bol ozajstný, žiadna halucinácia ani pomätený blud. Zadal som správnu polohu, chlapi vyrazili a našli ma.

Zvládol som to, všetko bude v poriadku.

* * *

Chvíľu sa dohadovali o postupe, vzápätí sa pustili do akcie. Počul som, ako lezú na plošinu, doliehalo ku mne štrnganie ich výstroja. Požehnané vianočné roľnícky zažehnávajúce čertovskú muziku.

Došlo mi, že chvíľa priezračného myslenia nebude trvať dlho. Už som to poznal. Príčetnosť tu prichádzala a zase odchádzala, sprunggeistov vplyv striedavo slabol a mocnel, rytmus sa stále opakoval.

Rozhodol som sa využiť okno jasného vedomia – každú chvíľu sa mohlo znova zabuchnúť. Napol som svaly, pretočil sa na bok a zamieril naspäť ku skalnej stene. Trup, bedrá aj kolená mi horeli, určite boli zodraté od toľkého plazenia. Nedbal som na to – hlavne sa dostať z úzkeho konca plošiny.

Nešlo to ľahko, ale námahu korunovalo víťazstvo. Dovliekol som sa k svojmu pôvodnému útočisku, medzi pohodnené ruksaky a rozhádzaný výstroj. Cítil som sa tam bezpečnejšie, hoci to bola ilúzia. Stačil jediný pohľad dohora, k skalnému výbežku s visiacou slučkou, ktorú som vlastnoručne prerezal, aby som si pripomenul, že sprunggeist má dlhé prsty. Ktovie, kam až dosiahnu. Veď ryšavca stiahol z poriadnej výšky a starý Droppa hovoril, že čudné veci sa dejú v celej doline.

Čudné veci...

Ani teraz, s jasným, priezračným myslením, som si nedokázal poskladať, čo sa mi vlastne stalo. Naopak, bolo to ešte ťažšie, než keď mi preskakovalo. Ako to, že som v pobláznení videl akési preludy, scénu s lezcom vy-

rývajúcim slová do skaly – a vzápätí tieto zápisy naozaj objavil?

ZUBY, ZABI, HRYZE, HRAJE.

Stačilo pomyslenie a znova som sa cítil ako v kráľovstve krivých zrkadiel. Objavil som tie slová, hmatkal po vyrytých linkách a videl ich. Alebo to boli iba ďalšie bludy? Halucinácie v halucináciách, labyrint pokrivených odrazov.

Pripomenulo mi to návštevu v Tricklandii – smokovskej galérii trick-artu plnej optických klamov, ktoré ti zauzlia mozog. Niečo vidíš na vlastné oči, je to realita pevná ako kus tehly. Ibaže to tak nie je, dívaš sa na prelud. Zmysly, na ktoré sa po celý život spoliehaš a ktorým bezvýhradne veríš, ti odrazu klamú. Nielenže ti drzo klamú do očí – klamú ťa samotné oči, a to je oveľa horšie.

Čo sa mi stalo? Objavil som nápisy alebo nie?

Bludná dolina, čudné obrazy pred očami.

Najprv som pochyboval, či som vôbec telefonoval záchránárom, alebo nie. Teraz si zasa nie som istý, či som videl to, čo som pred chvíľou videl. V nočnej tme sa to nedalo overiť, už som nedoviedel ani na meter. Ale aj keby pražilo slnko, asi by som nenazbieral odvahu. Všetko, čo leží v tme, za hranicou, je lepšie nechať na pokoji.

Sprunggeist má dlhé prsty, ktovie, kam až siahajú...

Mužské hlasy a kovové štrnganie sa blížili, chlapi sú o chvíľu hore. Teda, ak sú skutoční a nejde o ďalší sprung-geistov žart.

Znova sa rozmrholilo, kvapky ma tentoraz kropili s väčšou silou. Triaslo ma, drkotal som zubami, občas ma naplo. Otvoril som ústa a vystrčil drapľavý jazyk, aby som si ho trochu zvlažil.

„Tak čo, si v poriadku?“ ozvalo sa kúsok odo mňa. Spoza okraja sa vynorila hlava v prilbe, oslepilo ma svetlo z čelovky.

Prižmúril som oči a odvrátil sa, biela žiara mi nerobila dobre.

„Si v poriadku?“

„Žijem.“ Zdalo sa mi to najvýstižnejšie, lepšie som svoj stav opísať nevedel. Akoby som visel medzi životom a smrťou, akoby ma vo svete živých ešte stále držala iba otcova karabína.

Záchranár vyliezol na plošinu a konečne stlmil čelovku. Biela žiara pohasla, v šere som rozoznal statnú siluetu. Pôsobila upokojujúco, určite to bol silný chlap.

„Už je dobre, si v bezpečí,“ tíšil ma. Páčil sa mi jeho hlas. Ani tenký, ani prehnane hrubý, príjemný mužský barytón. Priblížil sa, prebehol po mne pohľadom. Usmieval sa, ale iba mierne, akože je všetko v pohode. Poznal som taký úsmev, záchranári a lezci ho majú do-

konale nacvičený. Aj otec sa tak pri spoločnom lezení často usmieval.

Spoza okraja sa vystrčila ďalšia hlava, plošinu zalial nový prívál studeného svetla. Druhý chlap sa svižne vydriapal nahor. Počul som štrngot jeho výstroja aj šramot zosunutých skaliek. Zacítil som štiplavý pach mužského potu. Najkrajšia vôňa na svete. Znamenala jediné – nejde o žiadne príznaky ani preludy, záchranári sú skutoční.

Nevdopak som sa uvoľnil. Vôbec som nevnímal, aký som napnutý, až kým mi svaly nezmalátneli. Odrazu ma rozbolelo celé telo. Nielen z rán, ktoré som utržil. Pulzoval na mne každý sval, ozývali sa kĺby, ťažko sa mi dýchalo.

Hádam len neskolabujem! Náhle zrútenie organizmu práve v momente, keď dorazí záchrana, nebýva zriedkavé. Človek si vydýchne, vôľa ochabne a... Smrť využije príležitosť, rýchlo vklzne cez škulinku.

Zazmietal som sa, naslepo zašmátral nohami.

„Už je dobre,“ chlácholil ma prvý z dvojice. Čupol si ku mne, položil mi ruku na plece a jemne potľapkal. „Zvládol si to.“

„Čaj,“ zašepkal som. Príšerne ma smädilo, zároveň triaslo od zimy. Vedel som, že záchranári so sebou nosia termosku s teplou tekutinou.

Narýchlo ma prezrel. Videl som mu v tvári, ako usúdil, že som odkiaľsi spadol.

„Nemôžem, sorry,“ pokrútil hlavou. „Musíš vydržať, až dole.“

Zalomcovala mnou zlosť, že mi odopiera trochu tepleho čaju. Ale chápal som – pridrža sa protokolu a zdravého rozumu. Keďže som dobitý, môžem mať vnútorné zranenia. Napokon, tie aj nepochybne mám. Prijem tekutín alebo jedla by ma mohol doraziť.

„Ja som Julo,“ predstavil sa, aby odviezol moju pozornosť. „A toto je Tibor,“ ukázal na parťáka s rozkladacími nosidlami na chrbte.

„Adam,“ priložil som svoje meno.

„Dobre, Adam, musíme ťa trochu prezrieť.“

Nič som nenamietal, nechal som ich, aby mi prehmatali ruky aj nohy, zasvietili zblízka do očí a preskúmali narazený zátylok. Až keď sa chystali na prehmat rebier, brucha a hrudníka, výstražné som zdvihol dlane.

„Asi slezina,“ sykol som.

„Aha,“ prikývol Julo, akoby to bola najprirodzenejšia vec na svete.

„Treba skontrolovať rebrá,“ trval na svojom Tibor.

Bolo mi jasné, kam mieri. „Mám ich asi zlomené, ale nie zabodnuté v pľúcach.“ Presviedčal som ich aj seba.

Možno sú zlomené, ale nie zabodnuté. Dôležité, veľmi dôležité!

„Ako ste ma našli?“ vyletela zo mňa otázka. Manéver na odpútanie pozornosti. Tentoraz z mojej strany. Len žiadne prehmatávanie rebier a brucha.

„Volal si na tiesňovú linku a dosť presne udal polohu. Vyrazili sme do záveru doliny, prehľadávali to tu a začuli ťa.“

Svitlo mi, že keď som sa plazil po plošine, musela otcova karabína, ktorá na mne stále visela, poriadne škriptať.

„A Miro?“ pokračoval som vo výsluchu.

„Kto?“

„Miro,“ skoro som vykrikol. „Miro Tréger, váš kolega, poznáte ho?“

„Náš Miro?“ začudoval sa Tibor. „Čo je s ním? Tiež tu bol?“

„Nenašli ste ho?“

„Kde sme ho mali nájsť?“ zapojil sa Julo, ktorý čosi vytahoval z ruksaku.

„Dole,“ kývol som hlavou. „Pod plošinou...“

Tibor sa stále nechytal: „Miro Tréger bol s tebou?“

Privrel som oči a prinútil sa spomaliť. „Áno, bol so mnou. A... spadol... Tam je,“ znova som ukázal do tmy za hranou.

Pozreli na seba, zvažovali, či blúznim. Tibor sa postavil, vytiahol silnú halogénovú baterku. Zapol ju, kužeľom ostrého svetla začal prečesávať okolie. Julo čímso zašušťal, v žiare čelovky sa zablýskalo striebro – záchranná izotermická fólia. Perfektná vecička, spoľahlivo zamedzuje tepelnej strate a prechladnutiu. Navyše je aj vodovzdorná, takže chráni proti vlhkosti.

Naklonil sa ku mne, starostlivo ma prikryl a zabalil. Striebornú stranu fólie otočil dovnútra – väčšina môjho telesného tepla sa odteraz nestratí, ale bude ma príjemne zohrievať.

Narýchlo prezrel môj ruksak, vytiahol z neho rukavice a opatrne mi ich natiahol na ruky. Chcel som mu povedať, že je tam aj čiapka, ale od vďačnosti mi v hrdle navrela poriadna hrča.

„Už je dobre, nič sa neboj,“ zopakoval Julo. V hlase mu zaznievala ozajstná starosť, hneď som si ho obľúbil. Cítil som z neho nefalšovanú chuť pomôcť – ďalší čistý tatranský chalan, podobný ako Miro.

Miro...

ZUBY, HRAJE, ZABI, HRYZE.

Potriasol som hlavou a zalapal po vzduchu. Prudko som chytil Jula za ruku. „Nechodte tam!“ šepol som.

„Čože?“

„Nechodte tam,“ zopakoval som čo naj dôraznejšie a mávol ku koncu plošiny.

Vykrútil sa z môjho zovretia, nedalo mu to veľa námahy. Znova sa usmial, hoci už tušil, že dnešná akcia sa neskončí úplným happyendom.

„Nič sa neboj, Adam. Všetko bude okej,“ prisľúbil.

Lenže sľuby sa sľubujú, blázni sa radujú. Dobre som to poznal, aj otec toho nasľuboval...

Pokrútil som hlavou, dôrazne ňou zamykal. Na viac som sa nezmohol.

Julo vstal, otočil sa a vykročil za Tiborom. „Vidíš niečo?“ doľahlo ku mne.

Odpoveď som už nezachytil. Rozplynula sa v šume ní dažďa a v zrýchlenom, no pravidelnom tepe, ktorý mi búšil v ušiach. Fólia zafungovala, príjemné teplo ma premohlo. Pripadal som si lahučký, takmer som sa vznášal. Plošina aj záblesky čeloviek ustúpili do úzadia, akoby sa prepadli do skrytého priestoru. Výhľad sa rozmazal, pred očami mi prebleskovali jemné, pavučinovo priehľadné obrazy. Podobne som si pripadal, keď som bol malý a dostal som vysoké horúčky. Namiesto školy som ležal v posteli, zísal na popraskaný strop, ktorý však už nebol obyčajným stropom, ale kúzelným plátnom. Premietali sa na ňom rôzne ornamenty, vzory a čipky. Hýrili

tými najkrikľavejšími farbami, no zároveň zostávali číre a priezračné.

Tiché klopanie kvapiek po fólii, dva mužské hlasy, tepanie krvi v spánkoch... Všetko to splývalo do šumenia, aké som odkiaľsi poznal. Presne tak šumelo v obrovskej morskej ulite, ktorú mi raz priniesol otec. Stačilo si ju priložiť k uchu, započúvať sa a ihneď som bol v inom svete. Prenášala ma do tajomných morských hlbín, kde som sa vznášal a cítil bezpečne, hoci práve tam, v priepastných temnotách, číhajú žraloky, chobotnice a ďalšie, oveľa horšie príšery.

Morská mušľa, morské hlbiny, uspávajúci šum... Presne tak šumia vlny narážajúce na pobrežné útesy.

Ožila vo mne ďalšia spomienka, pamäť je cintorín plný mŕtvych, ktorí nečakane vstávajú z hrobov. Takto šumelo more v Hastingse – našej poslednej zastávke na stredoškolskom výlete. Odviezli sme sa tam prenocovať z Beachy Head. Na druhý deň nás čakala už iba krátka cesta do Dôveru, plavba trajektom a potom teriganie sa cez Francúzsko, Belgicko a Nemecko až domov.

Prespávali sme v moteli neďaleko špinavej piesočnej pláže. Lenže na spánok nemal nikto ani pomyslenie, potajme sme sa vytrácali do veternej noci. Posledné hodiny na anglickej pôde si bolo treba náležite užiť. Aj ja som vyšiel, kráčal som po pláži, zabáral sa do piesku. Pod no-

hami mi štrkotali vyplavené mušle a oblé kamienky, vlny mi prefukoval vlhký vetrík voňajúci soľou a morom. O kúsok ďalej sa dvíhal niekoľkometrový útes. Vlny naň dorážali, lámali sa, do vzduchu prskala pena. Práve tam sa zhromaždila celá trieda, počul som výskanie dievčat aj Mirov hlboký rozvážny hlas. Na nebi nežiarila ani hviezda, zdalo sa, že čierna obloha splyva s oceánom do jedinej tmavej šumiacej masy.

Mykol som sa, priesračný obraz sa dotrhal a zmizol, odvarmi mi spreď očí ako rozkmášaná záclona. Noc v Hastingse... Čosi dôležité... Silná a pichľavá spomienka...

Noc v Hastingse, čosi dôležité.

Vzápätí mi z hlavy vyviali aj tieto úvahy, ocitol som sa späť na plošine, už žiadne mentálne výlety. Stále som sa cítil príjemne uvoľnene, teplo mnou prenikalo, dokonca aj nástoječivý smäd trochu ustúpil. V bruchu a pod rebrami ma riadne klalo, bolesť vystreľovala až ku kľúčnej kosti. Prebralo ma však čosi iné. Hlasy záchranárov sa zmenili, odrazu v nich zaznieval napätý, rozrušený tón.

„Tam je, vidíš ho?“ pýtal sa Tibor a svietil do priepasti.

„Hej, naozaj tam je.“

Obaja stáli na úzkom konci plošiny, krčili sa, sústredene hľadeli nadol.

Objavili Mira, došlo mi. Takže ani to nebolo blúzne-
nie, žiadny prelud či fatamorgána. Miro, môj najlepši ka-
moš, tu naozaj bol. A naozaj zletel do prázdna. Zabolelo
ma to ako každé potvrdenie reality. V kútiku duše som
dúfal, že sa to zázračne utrasie. Ak mozog počas sní-
vania dokáže simulovať rôzne osoby a vyčarovať ilúziu
verných rozhovorov s nimi, prečo by nedokázal vykúzlíť
aj vidinu Mirovho pádu? Kamarátova prítomnosť a jeho
smrť mohli byť iba živé sny, akých som na plošine zažil
už niekoľko. Ale nie, práve to najhoršie, čo ťa stretne,
nikdy nie je sen. Akurát z tých najčernejších scenárov
neexistuje únik. Ako naschvál, možno aj to je sprungge-
istova hra.

Tibor vytiahol vysielacku a čosi do nej hovoril. Slo-
vá ku mne nedoľahli, odvial ich nápor vetra. Počul som
však, že rozpráva rýchlo a vzrušene. Julo stále zízal dole
– na Mirovo rozlámané telo.

Tibor ukončil hlásenie, pripol si vysielacku na opasok.
Pozrel na mňa a kývol mi, aby som ešte chvíľu vydržal.
Ukázal som palcom jednotku, vlastne mi nič nechýbalo.
Pohodlie je relatívny pojem. Fólia ma vyhrievala a chrá-
nila pred dažďom, keby ma nebolelo brucho a nemoril
smäd, bolo by mi takmer príjemne. Dokonca aj vietor
ustal, už len mierne mrholilo.

„Berieme ho dole?“ opýtal sa Tibor.

„Áno, najprv Adama,“ odvetil Julo zahľadený do hlbiny. „Mira skontrolujeme. Asi už nebude pomoci, vrátíme sa poňho zajtra.“

„A tohto dáme na nosidlá, či ho pripneš k sebe a zlaníš s ním?“

Julo tentoraz neodpovedal, zostával otočený chrbtom, trochu naklonil hlavu.

„Dajme ho radšej na nosidlá, keď tečie,“ navrhol Tibor. Odstúpil a posvietil nadol halogénkou. Asi hľadal najlepšiu trasu, ktorou by ma zniesli.

Julo stále neodpovedal, prešla sekunda, dve.

Tibor pozrel cez plece, chcel čosi povedať. Lenže sa k tomu nedostal.

Julo k nemu pri kročil a nenúteným letným pohybom doňho strčil. Posotil ho bez jediného slova, bez najmenej výstrahy.

Tibor rozhodil ruky, divoko nimi zamával; po nočnej oblohe zašermoval svetelný lúč baterky. Nepomohlo. Prehol sa ako luk, na okamih zabalansoval, potom sa prevážil cez okraj plošiny.

Zazrel som jeho vytreštenú tvár, výraz v nej nedokážem opísať – zmes šoku, hrôzy a takmer smiešneho údivu.

Pomaly, s akousi nechcenou ladnosťou, sa prevalil do tmy. Vykrikol, no cez zovreté hrdlo to znelo ako zafučanie prasknutého mecha.

Nepadal dlho, sekundu.

Tresknutie.

Až vtedy mi doplo, čo sa stalo. Akoby ma obarili – zachvátila ma horúčava, no vzápätí mrazenie. Preglgol som, nedalo sa mi nadýchnuť. Šumenie v ušiach sa zmenilo na ohlušujúci hukot, srdce sa zaseklo.

Julo sa otočil ku mne. Hlavu s rozžiaranou čelovkou naklonil do čudného, neprirodzeného uhla.

Oslepilo ma svetlo, tep vyletel do stratosférických výšok. Mozog nestíhal spracovať situáciu.

Ešte pred chvíľou bezpečie, záchrana a dvaja dobrodinci na plošine.

Teraz...

ZUBY, HRAJE, ZABI, HRYZE.

Julo sa nehýbal, iba tak stál s vykrivenou hlavou a svietil na mňa. Sprunggeist ho dostal, prenikol doňho, mal ho v moci.

Na nič som sa nezmohol, nadobro som skamenel. Zo-
stal som vo svojej smiešnej polohe, dlane s rozťahnutými prstami zdvihol pred oči, vyčkával. Pulz ešte zrýchlil, hrudník mi lietal hore a dole, kúpал som sa v pote.

„Nič sa neboj, Adam. Všetko bude okej,“ povedal Julo. Normálka, príjemný barytón, pohodička.

Zakrútila sa mi hlava, bolo to ako direkt do brady.

Nič sa neboj, Adam. Všetko bude okej. Najkrajšie slová na svete.

Vykročil ku mne, urobil tri strnulé kroky, zastal. Narovnal hlavu, na moment sa obzrel ku koncu plošiny, akoby tam ktosi stál a niečo mu našepkával. Celovka sa zakývala horedole – znak prikývnutia a súhlasu.

Rozhliadol som sa, nemal som kam uniknúť. Za chrbtom skalná stena, naľavo aj napravo zhruba meter priestoru – ďalej už len hladujúca priepasť. Navyše som práve nebol vo forme na rýchle, pohotové úteky.

„Už je dobre, si v bezpečí,“ zopakoval Julo jednu zo záchránárskych fráz.

Nepresvedčil ma. Vedel som, že sa mi neprihovára on, ale sprunggeist. Možno ma chce naozaj zachrániť, ale myslí tým niečo úplne iné než ja.

„Zvládol si to,“ doložil upokojujúco. A chňapol mi po nohe.

Takmer ma zdrapil za členok, ale prudko som vykopol a odtiahol sa od neho. Natlačil som sa k stene, šmátral rukami po rozhádzanom výstroji, hľadal niečo na obranu.

Lano, slučky, prilba... Nič z toho mi nepomôže!

Julo zasyčal, vycítil som sprunggeistovu zúrivosť. Už som mu vzdoroval pridlho – na niečo také nebol zvyknutý.

Vykročil ku mne. Naisto som vytušil, že sa na mňa chce zvaliť, pevne ma objasť a skotúlasť sa spolu so mnou z plošiny. Takto nejako duch skoku zabil dvoch Poliakov a celú rodinku Danekovcov.

Prudké svetlo ma oslepovalo, veľa som toho nevidel. Hmatkajúca ruka mi narazila o násadu lezeckého cepína.

Julo bol už pri mne, zaňuchal som jeho pot a zvláštny, cudzí pach.

Nezdržoval som sa hľadaním rúčky, schytil som cepín za násadu a švihol ním nahor.

Zasiahol som stehno alebo bok, ostrý hrot sa zabodril do čohosi mäkkého. Hladko tým prešiel, zapraskala látka, mľaskol rozseknutý sval.

Neustal som, zdvihol zubatý hrot pred seba a pustil sa do šialeného bodania.

Stále som nič nevidel, iba bezhlavo bodal a sekal do svetelnej žiary. Vložil som do toho všetko.

Zazdalo sa mi, že som zopárkrát zasiahol sápadajúce sa ruky. Čosi mi pokropilo tvár – Julove sliny alebo jeho krv.

Vrieskal som, koľko mi stačil dych. Vlastné škreky ma desili a pohánali.

Julo za celý čas necekol, útočil potichu, akoby zranenia ani nevnímal.

ZABI, ZABI, ZABI.

Podaril sa mi šťastný zásah, sekol som ho do hlavy. Čelovka mu skĺzla na spánok, stále svietila, ale prestala ma oslepovať. Zbadal som, že som mu rozťal líce. Hlboká rana sa tiahla až k brade. Výdatne tiekla, krvavý príboj mu zalieval krk aj plece.

Stiahol sa, cúvol o dva kroky, v bledej tvári mu blčali nepričetné oči.

Vyceril som zuby a zamával cepínom. Lomcovala mnou hrôza, ale aj zúrivosť vyvolaná bojom, žily napumpované adrenalínom.

Čakal som ďalší výpad, bol som pripravený na útok.

Lenže nedočkal som sa. Julo ochabol, telo sa mu skrútilo, akoby z neho unikla para. Chvíľu na mňa iba tak zízal, hojne krvácal, namáhavo oddychoval. Cítil som, že sprunggeistova zúrivosť a nástojčivosť zoslabla, atmosféra sa zmenila. Zrejme sa znova vyčerpal, nastáva odliv, sťahuje sa naspäť na druhú stranu – do svojho sveta.

Napadlo mi, že Julo možno príde k rozumu, že precitne z tranzu. Nezdravo som v to zadúfal; bola to chyba – duch skoku vie, čo sa ti odohráva v hlave.

Julove oči stále blčali, zakrvavená tvár sa rozťahla do zlomyselného úšklabku. Nezaútočil, ale ani neprecitol.

Namiesto toho odkrivkal naspäť ku koncu plošiny. Chvíľu tam postál, akoby sa nevedel rozhodnúť. Potom zdvihol ruku, ukázal na mňa prstom. Netváril sa už zúrívo, skôr smutne a sklamane – akoby ma obviňoval z toho, čo sa mu stalo. Začal sa nakláňať dozadu, po celý čas mi vyčítavo hľadel do očí. Prevažoval sa naznak ako pri nácviku správneho padania. Neroztiahol však ruky, pripomínal kamenný stĺp, ktorý nehučne prepadol cez okraj.

* * *

Polovičné bdenie. Prešiel nejaký čas, minúta alebo hodina. Dych sa mi upokojil, hrudník a plecia už splasene neskákali. Stále som vyjavene zísal na vyprázdnenú plošinu. Ešte pred chvíľou tam postávali dvaja chlapi, ktorí ma prišli zachrániť. Rozprávali sa, cítil som ich pach aj telesné teplo. A teraz... nič. Akoby sa prázdnota z priepasti naťahovala a vystrčila až ku mne. Rozpínajúca sa ničota – ako v *Nekonečnom príbehu*, ktorý sme v detských rokoch pozerali spolu s Mirom. Ibaže tam ničota ohrozovala bájne kráľovstvo fantázie, zatiaľ čo tu kráča ruka v ruke s tými najšialenejšími obrazmi.

Rozhliadol som sa, túžil som čosi podniknúť. Vedľa mňa ležala dotrhaná tepelná fólia – padla za obeť súboju

s Julom. Zo stuhnutých, kŕčovito zovretých prstov som vypustil cepín – doteraz som ho držal v obrannej pozícii. Spadol na kamenný podklad, ale nezačul som cinknutie. V ušiach mi neprestajne hučalo, dokonca ešte viac než pred chvíľou. Srdce za hrudnou kosťou plieskalo, no mal som pocit, že ide akosi naprázdno. Rozkrútila sa mi hlava, myšlienky strácali súdržnosť.

Šok, prepadávaš sa do šoku! kvíliť mi v lebke vystrašený hlas.

Vedel som, čo to znamená. Prudké vypätie ma vyčerpalo, nielen sprunggeist funguje ako kyvadlo. Aj u mňa teraz nastáva útlm, ale tým sa to nekončí. Nastupuje šok, možno aj fyzický kolaps. Všetko tomu nasvedčovalo. Prestával som si cítiť telo – najprv som stratil cit v rukách a nohách, znecitlivejúce mravenčenie postupovalo vyššie. Ležal som opretý o stenu, ale nepripadal som si ako ja – Adam Markus. Iba zmáčaný, dobitý a zafúľaný uzlík handier.

Prišli ma zachrániť, chceli mi pomôcť, teraz sú mŕtvi...

Nezalomcovala mnou nástojčivosť, žiadna emócia, akoby mi už bolo všetko jedno.

Skapeš tu aj ty. Poriadne primrza, si mokrý a vyčerpaný, veľa času ti nezostáva!

Nič, ani to nezabralo, nespustil sa žiadny alarm.

„Je po záchrane,“ zachrčal som. Vlastný hlas mi znel odcudzene.

V ušiach mi šumelo ako v obrovskej morskej lastúre, ktorú priniesol otec. Presne tak hučal čierny oceán v Hastingse...

Čo sa tam stalo? Čo sa mi tam prihodilo?

Viečka mi oťaželi a zaklipkali, brada poklesla až k hrudníku. Čakal som, že ma objíme tma a medové bezvedomie. Definitívny koniec. Už-už som počul praskanie trhajúcej sa cieľovej pásky. Dúfal som v to, nič iné som si v tej chvíli neprial, iba konečný únik.

Lenže sprunggeist so mnou neskončil, tolko radosť by mi nedoprial. Ešte ma úplne nevyžmýkal, ešte vo mne trochu šťavy predsa len zostalo – chcel si ma užiť do poslednej kvapky.

V hustej tme, do ktorej som sa zabáral, zaznela hudba. Známa veselá melódia, tentoraz vybrnkávaná na kovovej drumbli. Vo fyzickom svete som sa duchovi skoku ubránil, tak-tak som odrazil jeho posledný útok. Lenže v sivých priestoroch medzi bdením a spánkom, v prízračnej zóne medzi životom a smrťou som mu nedokázal vzdorovať. Tu vládol on, bola to predsieň jeho sveta. Odtiaľ do toho nášho vyliezal za zábavou alebo potravou. Ako zlomyseľný krab, ktorý svoju jaskyňu opustí iba vte-

dy, keď dostane chuť na čerstvé mäsko. A trochu rozptýlenia k tomu.

Protivné brnkanie zaznievalo od všadiaľ, stupňovalo sa, naberalo na intenzite. Okolité čiernota sa mu prispôbovala, ohýbala sa v jeho rytme, naberala zvláštne vlnité tvary. Sformovala sa do ozrutného víru, ktorý sa točil v dokonalom tichu – hudba sa razom stratila.

Krúženie ma pohltilo a sťahovalo do čierneho oka uprostred obrovského lievika. Už som to poznal, nechcel som prepadnúť na druhú stranu, vedel som, čo ma tam čaká. Zazmietal som sa a skúsil vykriknúť, no chýbalo mi telo aj ústa. Gigantický uragán sa krútil ďalej a ja spolu s ním. Stále žiadny zvuk, ani najtichšie šumenie. Oko prázdnoty rástlo, zväčšovalo sa, zaplnilo celý obzor. Konečne som sa doň zrútil, vedomie mi vybuchlo, akoby ho pripojili na vysokoampérový zdroj.

* * *

Precitnem na druhej strane, vznášam sa nad bludnou dolinou. Všetko je až prízračne ostré, vzduch stojí ako zakliaty. Spoznávam okolité končiare, niečo sa však zmenilo. Keď ma sem sprunggeist vtiahol predtým, bol som

len akési pokrivené rybie oko, nezúčastnený pozorovateľ bez vlastného prežívania a myšlienok. Iba prázdny bod vedomia. Teraz si uvedomujem seba samého. Už nestojím bokom – premýšľam a prežívam dianie rovnako ako vo vlastnom, ľudskom svete. Stačí mi chvíľa, aby som pochopil, o čo ide – sprunggeist ma postupne pohlcuje. Každým razom sem zo mňa prenesie viac, každé vtiahnutie je ako väčšie a väčšie sústo. Obhrýza ma až na kosť, nakoniec ma zhltnie a strávi celého. Gigantický plaz, bájny drak, ktorý vlastne ani nepotrebuje zuby, iba naširoko rozdavené čeluste. Ani ozrutný pytón nezhltnie človeka naraz, pracuje postupne, kúsok za kúskom.

Dole v doline ma upúta pohyb. Len čo si to uvedomím, začnem kĺzať vzduchom priamo k nemu. Cítim teplé ovzdušie, príjemný deň vyhasínajúceho leta. Klešám čoraz nižšie, pod sebou rozoznávam trblietajúci sa potok, balvany aj vlniaci sa chodník. Kráčajú po ňom štyria ľudia. Znesiem sa im nad hlavy, chvíľu im balansujem nad temenami. Spoznávam ich, odrazu viem, o koho ide. Žiadne veľké prekvapenie. Rodinka Danekovcov – otec, matka, dospievajúci syn a dcérka v detskom veku. September 1967, najhroznejší prípad, o ktorom mi rozprával Droppa.

Prečo ma sem sprunggeist vtiahol, čo mi chce tentoraz ukázať? Nestihnem si odpovedať, znova sa dám do

pohybu. Zamierim ešte nižšie, akoby som chcel na ro-
dinku podniknúť nálet. Pokúsim sa o odpor, ale ťahu,
ktorý ma ovláda, sa nedá vzdorovať. Stávam sa súčasťou
sprunggeista, sme ako spojené nádoby, príliv a odliv, na-
vzájom sa prelievame. Raz zavítam ja k nemu, potom zas
on ku mne. Zakaždým, keď ma sem vtiahne, prenesie zo
mňa viac. Ale platí to aj opačne – každým razom sa niečo
z neho preleje do mňa, akoby sme postupne splývali.

Pohyb sa nezastavuje, polahky vletím mladému Da-
nekovi hlboko do hlavy. Stávam sa sprunggeistom, kaž-
dá jeho obeť s ním splýva – dáva mi ochutnať, aké to je.
Zachovávam si vedomie aj prežívanie, no prestávam byť
sám sebou. Mám pocit, že sa prebúdzam zo sna. Ot-
vorím oči, rozbehnú sa vo mne cudzie myšlienky, som
ktosi iný...

* * *

Otec sa potí ako príslovečné prasa. Akoby som ho po-
čul: „V horách bude zima, dobre sa oblečte!“ Opakoval
to dookola, krkal nás s tým celé ráno. Teraz má, čo chcel.
Dychčí a potí sa vo svojom čiernom roláku, v ktorom vy-
zerá ako korytnačka vytiahnutá z panciera. Ani syntetic-

ké tesilky, módný hit, ktorému naletel, mu v teple nepri-
dávajú na pohode. Lepia sa mu na nohy, smiešne pritom
mliaskajú.

Ani ja, ani Dáša sme ho, našťastie, neposlúchli. Ob-
liekli sme sa naľahko a vzdušné, vykračuje sa nám prí-
jemne. Segra sa ku mne z času na čas otočí, blondávé
vrkoče sa jej zalesknú v slnečných lúčoch. Spiklenecky
na seba žmurkneme a uškrnieme sa. Viac netreba, všet-
ko si tým povieme. Na to, že nemá ešte ani jedenásť a v
septembri ide len do piatej triedy, vie byť parádne ško-
doradostná.

Mama kráča vedľa otca, radšej nič nevraví. Určite má
na jazyku nejaký vtip na jeho účet, ale prezieravo mlčí.
Tatka v horách neradno dráždiť, všetci to dobre vieme.
Niežeby bol agresívny alebo zlostný, môj starý teda nie.

Keď sa našťve, stiahne sa do seba, zalezie dovnútra
ako korytnačka, ktorú tak pripomína. Jeho typická for-
ma protestu.

Aj povinné výlety do prírody vďaka tomu absolvuje-
me iba raz do mesiaca. Našťastie. Ostatné víkendy trávi
na záhradke. Vríta sa v zemine a záhonoch, od všetkých
a všetkého chce mať svätý pokoj. Pasívny protest proti
zasranému bolševikovi. Tak mi to raz povedal, vypadli
z neho nezvyčajne ostré slová. Potom bol týždeň v roz-
pakoch. Celý on, mäkkýš ako vyšitý. Keby vedel, ako

protestujem ja, aké texty píšeme s Jofom a chalanmi k našim piesňam, asi by ho vystrelo. Ale aj tak ho mám rád, nemenil by som ho za nič na svete.

Dáša zastane a napraví si vyšívanú taštičku prehodenú cez plece. Všetky baby ju dnes nosia, bez taštičky ani krok. Aj moja Lívia má podobnú, vlastnoručne si na ňu vyšila krásnu ľaliu. Keď sa mi ňou chválila, vyzerala ako Twiggy. Spod minisukne jej vytrčali kostnaté kolená, pliecka sa jej dvíhali od nadšenia. Najradšej by som ju objal a vybozkával, hoci aj priamo v triede. Veď čo, gympel už zažil divokejšie veci. To naše bítlsácke *I Wanna Hold Your Hand* je oproti tomu mäkkota.

„Počkaj,“ poviem Dáši, prikročím k nej a vyrovnam jej popruh tašky. „Teraz to máš dobre.“

„Nevypadáajte z tempa,“ zafučí otec.

Prevrátime oči, na túrach nás zakaždým takto sekíruje. A pritom doma úplný čajíček.

Odhodlám sa k prudkému vzdoru, ani neviem, ako mi to napadne. Prejdem na okraj chodníka, odtrhnem červený kvet, ktorý tam vyrastá spomedzi skál, a zastrčím ho sestre do vlasov.

Zaškerí sa na mňa, ale jej detská tvárička nedokáže zakryť, že jej to polichotilo. Líca jej mierne sčervenejú, vykročí s novou chuťou.

Keby to videl tatko, načisto by sa zbláznil. Úplne ho počujem: „Nekmáš tu kvety! To je zakázané. Nevieš sa správať?!“

Pohoršilo by ho to aspoň do večera, možno až do zajtra. A presne tak treba protestovať – keď už, nech to stojí za to. Jofova bigbitácka filozofia, s ktorou nastopro súhlasím.

„Oddych,“ zahlási otec a utrie si spotenú kečku. „Ideme do tieňa,“ doloží a ukáže ku skalnej stene vpravo.

„Hádam až pri plese, nie?“ podpichnem ho.

Stisne pery, zlostne pokrúti hlavou a zíde z chodníka. V duchu sa uškriem. Nečudujem sa mu, že sa potrebuje schladiť. Veď roláčik má už komplet mokrý a na tesilkách vlhké škvrny. V horách bude zima, dobre sa oblečte...

Chvíľu nerozhodne postávame, ale mama náš odpor zlomí. Pohne sa za otcom, poslušne sa podriadi.

Pokrčím plecami, vezmem Dášu za ruku, spoločne zídeme z chodníka.

Tmavá žulová stena pred nami rastie, až kým nezastrie celý obzor. Svetlo potemnie, vládne tu šero a príjemný vlhký chládok.

Otec si zmorene sadne na balvan, odfukuje, rozhliada sa po končiaroch na opačnej strane doliny. Mama vyťahuje fľašu s vodou a ponúkne ju Dáši. Sestra sa napije, preglga po malých dúškoch, tatko ju dobre vycvičil. Tiež

by som sa napil, ale nechce sa mi vyťahovať vlastnú fľašu z ruksaku. V rozpálenej hlave mi zaznie bigbítová melódia. Zdá sa mi povedomá, no ani za svet ju neviem zaradiť. Je to Beatles, The Who alebo Kinks?

Tiež sa posadím a sledujem, ako otec vyťahuje fotoaparát. Aj chvíle oddychu chce produktívne využiť. Asi choroba z povolania, veď zarezáva ako technický inžinier.

V ušiach mi znova zahrá rytmická melódia, začína to byť otravné. Občas sa to stáva – hudobný či ušný červ. Rozprával mi o tom Jofo, ktorý robí zvukára. Kúsok pesničky alebo zvučky ti uviazne v mozgu, z ničoho nič sa oživí a dookola vyhráva. Nevieš sa ho zbaviť a dostať z hlavy. Na Západe to vraj skúmajú psychológovia.

Beatles, The Who alebo Kinks?

Už tomu prichádzam na kĺb, ale myšlienka sa mi za každým vyšmykne. Hudba znie zašumene, praskavo. Akoby sa prehrávala zo starej platne alebo ju vysielalo zakázané rádio Luxembourg.

Je to kúsok songu *Fixing a Hole* z tohtoročného bítlsáckeho *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*?

Alebo pasáž z *Happy Jack* od The Who?

Neuveriteľné, že si neviem spomenúť, kvalitne ma to rozčuluje.

A hudba vyhráva.

„Odtiaľ by boli šumné zábery,“ navrhнем odrazu. Ukazujem pritom na skalnú plošinu vytrčajúcu zo steny v dvadsať-či tridsaťmetrovej výške.

Ani som si neuvedomil, že prezerám okolie. A zrazu na ňu ukazujem prstom.

Hudba stále vyhráva.

Beatles, The Who alebo Kinks? Všetko dokopy.

„Odtiaľ zhora?“ zamyslí sa otec.

„Jasné. Veď odtiaľto nič nevidno.“

„Julko, neblázni,“ povie mama a káravo na mňa pozrie. Dobre pozná tatka a vie, že keď sa mu niečo dostane do hlavy, už to z nej tak ľahko nevypadne.

Ako zvukový červ, mozgový červotoč.

„Nie je tam ťažký prístup...“ nadhodí otec.

„A ty tiež neblázni!“

Tatko nedbá na mamine výčitky, vstane, zamieri pod plošinu. Vyvráti hlavu, behá pohľadom po stene, hľadá najľahšiu trasu.

„Nič to nie je,“ zhodnotí.

„Aj ja tam chcem!“ ozve sa Dáša. Oči má rozšírené, konečne nejaké dobrodružstvo.

„Naozaj to nič nie je,“ prihodím na otcovu stranu.

„V žiadnom prípade,“ trvá na svojom mama. Hlas sa jej mierne zachveje, cíti, že stráca prevahu. „Zbláznili ste sa?! Po stene sa štvrať...“

„Žiadne štvoranie,“ namieta otec. „Po týchto skalkách trochu, a potom už len po násype.“ Zastrčí foťák do vrec-ka, pustí sa do lezenia. Rád si dokazuje, že má pravdu.

„Elo, hybaj dole!“ skríkne mama.

Neskoro, otca už zo skál nikto nedostane.

„Aj ja!“ zopakuje Dáša. Striedavo pozerá na mňa a na blednúcu mamu.

Rozhodnem sa v zlomku sekundy. Vezmem malú za ruku, rozbehneme sa k stene.

„Stojte!“ ozýva sa nám za chrbtom. „Okamžite stojte!“

Ešte pridáme. V maminom hlase počujem strach, ale nevádi mi to. Pred chvíľou nás zradila, keď sa pridala na otcovu stranu a stiahla nás z chodníka. Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva.

A hudba hrá.

Vydriapem sa na najbližší balvan, podám Dáši ruku, vytiahnem ju nahor. Potom to už ide ľahko. Kým za nami matka dobehne, sme už poriadne vysoko.

Otec našu vzburu nijako nekomentuje, má dosť práce sám so sebou. Nie je stavaný na takéto lezenie, teší sa z nečakaného dobrodružstva rovnako ako Dáša. Napadne mi, že nám všetkým pekne hrabe, ale aj to je súčasť bigbítu.

Vystrašená mama ešte chvíľu kričí, potom zmĺkne a pustí sa za nami. Sme dobrodružná rodina, máme radi nebezpečie.

Wise men say only fools rush in, spieva veľký Elvis. But I can't help falling in love with you.

Otec mal pravdu, naozaj to nič nie je. Zabezpečujem Dášu, dohliadam, aby sa nezošmykla. Ale zvládla by to aj bezo mňa. Driape sa nahor štvornožky, drobné prsty ľahko nachádzajú vhodné úchyty a štrbiny. Netrvá dlho a dobehneme fotra, keby nám neblokoval cestu, boli by sme už hore.

„Aj vy idete?“ prehodí cez plece akoby nič. „Deti, detičky,“ doloží.

For I can't help falling in love with you.

Onedlho už stojíme na plošine, zadychčane sa rozhliadame, výhľady stoja za to. Spokojná rodinka.

Mama ešte bojuje s výstupom, ale blíži sa – jej zlostné šomranie naberá na intenzite. Dúfam, že pohľad na zlatisté končiare a lesklú hladinu plesa jej vyrazí dych. Inak by zbytočne rušila pohodu.

Keď konečne vylezie, otec jej podá ruku a vytiahne ju hore. Mama zagáni, v bledej tvári má červené škvrny. Najradšej by sa do nás ihneď pustila, nemá však dosť kyslíka. Potrebuje sa vydýchať, na čele sa jej perlia kvapky.

Otec využíva vzácnu chvíľu, čosi do nej hustí, pekne sa jej prihovára a oblápa ju okolo pliec.

Pozriem na Dášu, žmurknem na ňu. Usmeje sa, takáto pozorovateľňa sa jej páči. Rozhodne sa ju ukázať aj mackovi Ignácovi, ktorého vláči vo svojej vyšívanej taške. Nehrá sa s ním naozaj, už nie je decko, skôr jej to pripadá vtipné. Vytiahne plyšovú hračku, prehodí s ňou zo dve slová a zakryje jej gombičkové oči. Nechce, aby sa Ignác vydesil z výšky. Postupne dlaň odkrýva, šepká do plyšového uška, má to byť prekvapenie.

Podídem ku koncu plošiny, vychutnávam si parádny výhľad. Turbo, sonic, špica.

Červotoč hryzie, hryzie, hryzie. Nedá mi pokoja, big-bít je bigbít.

„Odtiaľto by boli suprové fotky,“ navrhnem otcovi.

Priblíži sa, je zvedavý. Ani sa nemusím obzrieť, cítim jeho štiplavý pot. Mama už chytila dych a dohovára Dáši – segra si to zlizne za nás všetkých.

Medenú strunu včiel slnko pohladilo, napadne mi.

Nedáva to zmysel, ale slová sú mi známe, veľmi známe.

A všetky citróny svetla žlté proso smrti.

Svitne mi, sú to útržky básne od Ivana Laučíka, ktorú som nedávno čítal v *Mladej tvorbe*. Nový červotoč, kamarát hudobného červa?

Žlté proso smrti krásne klíčiace v týchto prievanoch.

Páči sa mi poézia Osamelých bežcov, páčil sa mi aj ich provokatívny manifest v *Mladej tvorbe*.

Otec vyťahuje foťák, púšťa sa do diela. Počujem jeho zrýchlený zanesený dych aj cvakanie spúšte. Nepatrí do prírody, je príliš mechanické, narúša jej ginsbergovskú rovnováhu.

A trhá hudbu, tú peknú hudbu, čo sa mi roztápa v mozgu.

*Zopnutí rukami ťažko dopadajúci
poznačení riedkou krvou
z dotrhaného hrdla
Svaly ešte šklbú bičami žíl*

Krásna Laučíkova báseň, prečítal som si ju aspoň desaťkrát. Volala sa Picasso.

Spúšť šťuká a šťuká, sprav niečo, aby mi netrhala hudbu.

„Máš pekné fotky?“ opýtam sa otca a otočím sa k nemu.

„Pražská kvalita,“ odpovie, ani sa neobráti.

Nevšedný výraz, počujem ho prvý raz.

Počkám, kým sa nakloní za ďalším pekným záberom. Čím je ťažisko viac vpredu, tým menej roboty.

Mama zvyšuje hlas, Dáša jej odvráva.

Štuk, štuk, štuk.

Tri krásne zábery, pražská kvalita.

Chytím otca odzadu za boky, zapriem sa nohami, potisnem.

Chcem vedieť, čo to spraví.

For I can't Help falling in love with you, spieva veľký Elvis.

Tatko sa prehne, ruky mu vyletia nad hlavu, na foťáku sa zablyсне slnko.

Myslí si, že žartujem. Smeje sa a ukazuje, že sa vzdáva.

Zatlačím ešte silnejšie, opriem sa do toho celou váhou, zahrabem nohami.

Svaly ešte šklbú bičami žíl.

Otcov smiech sa mení na smiešne zarazené zjojknutie, pred očami vidím pokrútenú zvukovú krivku.

Aj jeho telo sa preváži, čierny roláčik a tesilky olizne vietor. Tatko padá v oblúčiku, akoby ho dole čakali vystreté ruky tisícov fanúšikov.

Už ani netreba tlačiť, prebrala si ho gravitácia, príroda sa postará.

Žlté proso smrti, pražská kvalita.

Len čo otec zmizne, hudba zmlkne. Začujem škripot gramofónovej ihly klízucej z platne, hlušina. Zaleje ma jantárové ticho.

Minulé leto som stál v rade na ihly do šijacieho stroja.
Pozriem na mamu, usmejem sa. Tiež patrí do bigbítovej rodiny.

Dáša meravo stojí, ani sa nehne, iba plyšový Ignác sa v jej zovretí trasie. Bledou rukou mu zakrýva slepé gombíkové oči.

Ale zaradom, bez predbiehania.

Prikročím k mame, chytím ju za rozopnutý golier. Ťahám ju ku koncu plošiny. Otec už čaká.

Vláčne sa poddá, vyjavene na mňa hľadí. V živote som ju nevidel tak vyvalovať očné bielka. Veľa tenkých červených žiliek, celá drobnučká sieť.

Zrazu ma zdrapí za predlaktia, zamyká nimi, chce sa vytrhnúť. Nie som žiadny silák, ale zovretie mám pevné.

I wanna hold your hand.

Už len krok, možno dva.

Matka ma driape do krvi a Dáša jačí, jačí, jačí.

Ostrý tenučký hlások, chirurgický skalpel režúci do mozgomiechy.

Ihly do šijacieho stroja.

A všetky citróny svetla žlté proso smrti.

Hlasný praskot páraného švíka, tma.

Čiernočierna pena.

Zárok ma vyčerpal. Keď sa znova vrátim k sebe, som na plošine sám – dychčiaci žmolok bolesti. Pokrútim hla-

vou – nikde nikto. V ruke zvieram ostrý kameň, je klzký a šmýka sa.

Kameň, kameň, kamienok.

Roztvorím dľaň, nehlučne z nej vypadne, je celý krvavý.

Kam sa všetci podeli?

Zatackám sa, pod nohami mi niečo zaškrípe. Pozriem nadol, prekvapene zažmurkám.

Hrстка rozsypaných detských zubov a zopár lupeňov z červeného kvetu. Biela a červená na žule posiatej kamienkami.

Čo sa tu stalo, kde sú všetci?

Akoby som balansoval na tenučkej hrane vlniaceho sa papiera. Na jednej strane pohodička a dokonalý zmysel, na druhej čosi nepredstaviteľné, kypiaci a bublajúci hrôza. Čo z toho platí, čo je pravda? Papier sa vlní, už neudržím rovnováhu, na ktorú stranu skízujem?

Vykročím k okraju plošiny, vybité zúbky zaškrípu pod podrážkami. Prečo tam ležia, kde je Dáša?

Iba tak ma opustila?

Poklznem sa, stále stojím na plošine, ale zároveň padám. Dve strany papiera.

Odrazu som pokojnejší, neviem, prečo som robil paniku.

Bez zubov dáva všetko väčší zmysel.

Červotoč hryzie, hryzie, hryzie.

Ak sa ho chceš zbaviť... Nemáš veľa možností.

Čupnem si, hľadám kameň, ktorý som pred chvíľou pustil. Predčasne a unáhlene, veď sa dobre osvedčil.

Hryzie, hryzie, hryzie.

Nahmatám mazľavý úlomok, pevne ho zovriem.

„Už idem, mamička,“ zašomrem. „Už idem, červený kvietok.“ Vycerím zuby, natiahnem ruku s kameňom, udriem.

* * *

Praskot, bolesť vystrelila až do temena, vytrhla ma z nočnej mory. Ruka mi vyletela k ústam. Na okamih som cítil, že ich mám plné hustej krvi, úlomkov zubov a skloviny. Na predlaktiach a tvári ma pálili hlboké škrabance.

Prebral som sa do reality alebo iba do ďalšieho sna?

Priložil som si dlane na spánky a stisol lebku, aby sa nerozletela. Nádych, výdych, znova a znova. Postupne som sa spamätával. Dochádzalo mi, kto som a kde sa nachádzam. Adam Markus, sedím premočený na plošine, opieram sa o žulovú stenu.

Nádych a výdych, para vychádzajúca z úst, tiché šumenie dažďa. Mrazilo ma odspodu aj od chrbta. Apatia,

ledva som to vnímal. Bolesť z predlaktí aj tváre mizla, ako keby sa odparovala. Končekom jazyka som už znova ohmatával vlastné zuby, nie hrboľaté, poobíjané kýpte.

Už idem, mamička, odznievalo mi v ušiach.

Rovnakú vetu tesne pred skokom zamrmlal aj nebohý Adrián Klimko. Aj jeho nechal sprunggeist prežiť tú istú hrôzu, vtiahol ho do rovnakej situácie. Prečo? Aby ho vydesil, alebo aby mu ukázal čosi dôležité?

Už idem, červený kvietok.

A prečo tam vtiahol mňa? Veď som sa už nijako neb-ránil, po Julovom útoku som bol načisto otrasený, zlomený. Mohol si ma kedykoľvek odtrhnúť ako prezretú malinu, nemal by so mnou veľa práce.

Prečo mi ukázal práve Danekovcov? Chcel, aby som na vlastné oči videl a zažil, aké to je, keď sa ti otec zrúti do prázdna? Možno mu to pripadalo zábavné. Určite vie, čo v sebe nosím, takže mi dožičil priamu, nielen sprostredkovanú skúsenosť. Nie je nad vlastný zážitok.

Hnusný, sadistický hajzel...

Ale mohlo v tom byť aj niečo iné. Prečo si posledný z rodinky Danekovcov vybil zuby? Určite potom sám skočil, veď tragédia v šesťdesiatom siedmom si vyžiadala štyri obete. Lenže prečo zuby, prečo nutkanie zbaviť sa ich? Navyše, ak vízia neklamala, vybil ich aj svojej malej sestre.

ZUBY, HRYZE vyryl do skaly ryšavec predtým, než skočil.

Prečo toľko odkazov na zuby, o čo tu ide? Čo sa mi tým sprunggeist snaží povedať?

Pohol som nohami. Pritiahol som si kolená pod bradu a objal ich rukami. Roztrasená poloha embrya – najčastejšia pozícia tých, čo zmrznú v horách alebo zahynú od vysilenia.

Pod podrážkami vibrám mi zaškrípali kamienky. Alebo vybité zuby. Veď ak bola pravda, čo som pred chvíľou videl a prežil, určite sú tu porozhadzované. Medzitým zvetrali a stmavli, ale stále sú tu, zamiešané v kamenistom nánose.

Striaslo ma. Od predstavy, že už pár hodín sedím medzi zvyškami mŕtvych, mi stiahlo bránicu. Najprv pomätené slová vyryté do žuly, teraz vybité zuby zamiešané medzi skalkami... Lačná plošina sa odhaľovala v plnej kráse.

Ktovie, koľko obetí, ktoré sa dostali do sprunggeistovej moci, si pred skokom vlastnoručne vyrazilo zuby. Veď aj ryšavec mal zrejme také nutkanie. Síce mu odolal, ale možno preto vyryl slová ZUBY a HRYZE do skaly. Veľa mŕtvol, ktoré objavili pod plošinou, malo rozmlátené tváre. Napríklad malá Daneková, no určite nielen ona. Všetci si mysleli, že zranenia vznikli pri dopade na

kamene. Lenže nemuselo to tak byť – niektoré rany si mohli neboráci spôsobiť sami ešte predtým, než skočili. Po páde sa to už nedalo odlišiť.

Trhol som sa, zdvihol som hlavu. Upadám do blúznenia, vyhasínam! Túžil som niečo urobiť, túžil som sa zachrániť, ale nedalo sa. Už som nevládal. Prinútil som sa roztvoriť viečka. Ťažké, oceľovo ťažké. Rozhliadol som sa, stále som dúfal v zázrak. Ešte vo mne plápolali iskričky vôle k životu, pud smrti thanatos ma valcoval, ale...

Hneď vedľa mňa, ani nie pol metra od mojej pravice, sa o stenu opieral mobilný telefón. Zažmurkal som, ťažoba z viečok razom zmizla. Dokonca sa mi rozbúšilo srdce – nečakaná zmena.

Mobil? Ako je to možné?

Predtým tam naisto nebol, veď som ho hľadal, prešmátral som celé okolie.

Nemožné, jednoducho nemožné.

Lenže bol tam, úhľadne položený. Po plastovom obale mu stekali dažďové kvapky, ale zdal sa v poriadku.

Nemožné, jednoducho nemožné!

Predtým tam naisto nestál. Veď som sa rozhliadal na všetky strany, prehľadal som tu každý centimeter štvorcový.

Načisto mi preskakuje? Blúznim o záchrane, halucinujem, alebo už odchádzam na onen svet? Nedalo sa to

vylúčiť. Odrazu mi bolo teplo, priam horúco. Vedel som, že je to jeden z konečných prejavov hypotermiefatálneho podchladenia. Spolu s ním často nastupujú preludy, halucinácie a dokonalo iracionálne správanie. Zmrznutých ľudí neraz objaviam vyzlečených, lebo ich pred smrťou zdanlivo spaľovala horúčava.

Načiahol som ruku a dotkol sa telefónu. Pevný, reálny ako kus betónu. Do dlane som ho dostal až na opakovaný pokus – prsty mi vypovedali službu, už som ich necítil, ani rukavice nepomáhali.

Vyťukať číslo? V mojom stave nepredstaviteľné. Namiesto toho som kĺbom ukazováka stisol tlačidlo opakujúce poslednú voľbu.

Na displeji zažiarilo číslo 18 300, telefón nadväzoval spojenie.

Držal som si ho pred tvárou, nepriložil k uchu. Báľ som sa, že ak ho na sekundu stratím z dohľadu, znova zmizne. Sprunggeist mi ho vytrhne zo sklavenej ruky.

„Haló, tu Horská záchranná služba,“ ozvalo sa z telefónu.

Dokonalé déjà vu – rovnaký mužský hlas, rovnaké slová. Zakrútila sa mi hlava. Odrazu som si nebol istý, či záchranárom volám po prvý alebo už po druhý raz.

„Haló, tu Horská záchranná služba, ste tam?“

„Už som volal?“ vykĺzlo mi.

„Čože?“

„Už som vám volal?“

„Potrebujete pomoc?“ nedal sa vyviesť z miery. „Kde sa nachádzate?“

Prižmúril som oči a sústredil sa na plný výkon. Déjà vu býva nepríjemné, no zvyčajne trvá iba chvíľu. Tentoraz sa však neprirodzene natiahlo. Nezdalo sa, že by chcelo skončiť.

„V Slavkovskej doline, na skalnej plošine neďaleko od plesa.“

„Pri Szontaghovom plese?“

„Áno!“

„Počkajte, prepojam vás,“ oznámil. Ozvalo sa štuknutie a zachrapčanie, hovoru sa ujal ktosi iný. „Potrebujete pomoc?“ zaznela krátka otázka.

Pred očami mi zablikali iskry, keby som nesedel, zatackal by som sa. Hovoril so mnou stále ten istý človek, rovnaký chlap, ibaže teraz rozprával trochu vyšším, zmeneným tónom.

Nechápal som, čo sa deje, vôbec som sa nechytal.

„Áno, uviazol som na plošine, potrebujem pomoc!“

Ticho, prešla sekunda, dve. „Tak skočte.“

„Čože?!“

„Počkajte, prepojam vás.“ Znova som začul štuknutie, ibaže teraz sa rozhovoru nikto neujal. Namiesto toho

sa ozvala hudba. Taká, čo býva nahratá v telefónnych odkazovačoch a vyhráva ti do ucha, keď nikto nedvíha. Banálna, vtieravá odrhovačka.

Pozrel som na mobil a skontroloval, či spojenie trvá. 18 300, žiarilo z pokvapkaného displeja.

Hudba sa zmenila, spoznal som známú veselú melódiu.

Čertovská muzika v hlave, čudné obrazy pred očami. Srdce mi zamrelo, unikol zo mňa bolestivý vzlyk. Sprunggeist má dlhé prsty, nikdy nevieš, odkiaľ na teba vyskočí.

Odrazu všetko stíchlo.

Čo príde, čo ma ešte čaká?

Z prístroja sa ozval krik, celá kakofónia výkrikov. Prekrývali sa a splietali, v každom zaznieval smrteľný des.

Výkriky padajúcich, rev mŕtvych horolezcov.

Nevydržal som, niečo sa vo mne preplo. Zdvihol som ruku a z celej sily šmaril telefón o skalú. Narazil, ale vydržal, nerozletel sa. Dopadol kúsok odo mňa, displej prasknutý, no stále vysvietený, spojenie neprerušené.

„Už idem, mamička,“ ozval sa hlas nebohého Adriána Klimka. „Už idem, červený kvietok.“

Načial som sa za otlčeným mobilom, schytil ho končekmi prstov, akoby bol žeravý, a odhodil ho do hlbiny. Zmizol za okrajom plošiny, tma ho nehlučne zhltna,

na sietnici mi ešte chvíľu blikala trajektória svietiaceho displeja.

Zrušil si si spojenie so svetom, napadlo mi. Odhodil si poslednú šancu na záchranu.

Sprunggeistova zábava, duch skoku ťa prinúti dohrýzť samého seba. Presne tak, to je správna stopa! Uhrýzť sa od nudy, známe slovné spojenie. Toto bolo čosi podobné. Sprunggeist ťa drží na plošine a ty sa tam uhryzieš, stroviš samého seba. Nikto iný tam totiž nie je.

Keď zostaneš sám so sebou, uhryzieš sa. Preto sa ľudia boja nudy, preto od nej utekajú v skrytej hrôze. Keď sa nudíš, čelíš sebe samému. Nepotrvá dlho a začneš sa zhryzať. Najprv duševne a potom...

Robia to zvieratá zavreté v tesných klietkach na kožušinových farmách. Líšky, činčily a norky sa uhryzú od nudy pre tvoju kožušinku. Oblieť si kožuch alebo módnny kožušinový golierik znamená oblieť sa do zvieracej bolesti. Chváliť sa ňou, ukazovať ju na obdiv.

Čo keď sprunggeist robí čosi podobné? Nechá ťa dozrieť uväzneného na plošine, počká, kým sa uhryzieš.

ZUBY, ZABI, HRYZE, HRAJE.

A potom si z teba niečo vezme, ako si my berieme kožušiny zo zvierat, ktoré najprv utrápime na smrť.

Kvôli móde, kvôli statusu, pre vlastné pobavenie.

Ani u sprunggeista za tým azda nie je žiadna ozajstná potreba. Možno sa iba baví, podobne ako my.

HRYZE, HRYZE, HRYZE.

Preto vybitie zubov? Symbolická náhražka, zúfalý akt sebaobrany. Pokus zbaviť sa toho, čo tak vytrvalo hryzie. A keďže je to nehmotné, duševné, tak si to odnesie aspoň fyzický ekvivalent – zuby? Dostať ich zo seba, dostať ich preč za každú cenu...

Nestihol som to domyslieť, niečo sa zmenilo. Vycítil som to pokožkou; zaľahlo mi v ušiach, akoby sa menil tlak. Sprunggeist už znova prichádzal, tentoraz s plnou silou.

Tma okolo mňa ešte väčšmi sčernela, z neba zmizli posledné hviezdy aj matný mesačný svit. Zježili sa mi vlasy na zátylku, plúca sa krčovito stiahli, rozkašľal som sa. Napätie hustlo a rástlo, vzduch voňal ozónom – ako tesne pred búrkou. Nepočul som vôbec nič, žiadnu hudbu, dokonca ani hučanie v ušiach. Priľahlo ma ťažké, zlé ticho, vytrvalo ma mliaždilo.

Už sa to nedalo zniesť, dusilo ma, stále som pokašľoval; keby som chytil dych, rozkričal by som sa. Ziapanie, rev, kvílenie, všetko by bolo lepšie než takéto ticho a prázdno. Nech by ho zaplnilo čokoľvek, znamenalo by to požehnanie.

Horror vacui, strach z prázdna, jeden z najprvotnejších ľudských desov. Prázdno má najostrejšie zuby, žiada konkrétna hrôza nehryzie tak hlboko.

Na perách som zacítil hustú kvapku. Keď som ju olizol, prekvapila ma sladká pachuť. Krv? Odkiaľ sa zobrala, odkiaľ sa len...

Tiekla mi z nosa, spustila sa z oboch nosných dierok. Čo sa to deje, prečo krvácam?

Plúca som mal stiahnuté, márne som lapal po vzduchu. V ušiach zaľahnuté, ani prudké preglganie nepri nieslo úľavu.

Čo sa to deje?!

Iskry pred očami, pokašliavanie, krvácame z nosa a zaľahnutie v ušiach.

Každý plytký nádych ako podriapanie žiletkou – vzduch bol náhle mrazivý, priam ľadový.

Ešte aj žalúdok sa mi zbláznil, sťahoval a krútil sa, akoby som bol na mori.

Zmena výšky, napadlo mi. Prudká zmena výšky!

Naozaj, všetky príznaky tomu nasvedčovali. Telo sa správalo ako pri zlomovej zmene výšky.

Dlane som položil na chladivú žulu, silnejšie sa oprel o stenu. Vôbec som sa nehýbal, iba strnulo sedel na plošine, nebolo možné, aby...

Okolité tma ožila pohybom. Čosi neforemné sa v nej prevažovalo, mizlo a znova sa objavovalo.

Zviera, príšera, sprunggeist?

Zaplavila ma panika, chuť bezhlavo utekať, no hrôza aj mráz ma paralyzovali. Ani som sa nepohol, iba som zí-
zal na zvláštne tvary poletujúce v tme. Zrazu ma osvieti-
lo. Žiadne zviera, príšera, dokonca ani sprunggeist. Pre-
važovali sa tam chuchvalce vyzrážanej pary, útržky hustej
hmly.

Alebo oblakov.

Ešte aj dážď sa zmenil na sneženie, v ovzduší vírili
zhluky suchých vločiek.

Prudká zmena výšky a tlaku...

Nič také nebolo možné, sedel som predsa na plošine
tridsať metrov nad dolinou. Ako by mohla zmeniť polo-
hu, keď je súčasťou pevnej žulovej steny?

Posledné štádium hypotermie – silné halucinácie a
iracionálne správanie...

Alebo zabávajúci sa sprunggeist, čudné obrazy pred
očami.

Zdvihol som pravú ruku a zaostřil na hodinky. Zaťal
som zuby, hánkami ľavej päste stisol tlačidlo prepínajúce
na výškomer. Keď sme sem s Mirom liezli, nastavil som
ho na zobrazovanie výšky od úrovne Slavkovskej doliny.

Čakal som, že uvidím dvadsaťdeviatku, modlil som sa, aby to bola dvadsaťdeviatka.

8 565 metrov, zasvietilo na displeji.

Vydýchol som hustú paru, vietor ju odvial spolu s víriacimi vločkami. Ruku aj celé telo mi pokrývala namrzajúca vrstva. Znova som pozrel na displej, ktorý pod ňou už skoro nebolo vidieť.

9 065 metrov, prečítal som.

Mozog mi vypovedal službu, mal som plný nos zmrznutej krvi, príšerne ma škriabala.

9 120 metrov, ušiel mi ďalší pohľad.

Sedím na úzkej plošine, podo mnou deväťkilometrová hlbina.

Hlbina, hlbina.

Najvyššia hora sveta má 8 848 metrov.

Strach z výšky, panická hrôza z výšky.

Sprunggeist vie, čo v sebe nosíš.

Tesne pred smrťou sa všetky strachy natiahnu až do nekonečna.

Deväť kilometrov prázdna, voľný pád by mi trval zhruba tri minúty.

Pridlhé objatie.

Možno to nič nie je, iba výškomer sa zbláznil, utešoval som sa. Určite som pri páde tresol hodinkami o skalu, poškodili sa a...

Zrazu ma prehlo, z úst mi vyletela tekutá sprška a vychrstla mi na kolená. Tentoraz žiadna žľč, ale priezračná, spenená a čudne zafarbená voda. Dychčal som, akoby som práve vyplul polovicu pľúc.

Stále mi nedochádzalo, o čo ide, vyjavene som si čumel na pokropené nohy.

Plúcny edém! zaiskrilo mi v mozgu.

Nebezpečný opuch pľúc. Typické prejavy – kašeľ, dýchavičnosť, zvracanie tekutiny. Presne to sedí, ibaže...

Edémom trpia horolezci, ktorí rýchlo prekročia veľký výškový rozdiel – najmä na osemtisícovkách. Pľúca sa im začnú plniť tekutinou, organizmus kolabuje, jedinou záchranou je návrat do nižších polôh.

Nemôžem mať plúcny edém, neprekročil som žiadnu výšku, už zopár hodín sedím na skurvenej plošine!

Znelo to rozumne, elementárna logika. Lenže bolo mi to trt platné. Ani tá najzákladnejšia logika ti nepomôže, keď skapínaš na nedostatok kyslíka. A ja som sa už kvalitne dusil, keby mi fungoval sluch, počul by som, ako chraplavo chrčím.

Plúcny edém – iba tak, z ničoho nič. Darček od sprunggeista.

Nedalo sa to vysvetliť, ale nebol som prvý, koho to postihlo. V Tatrách ten prípad pozná každý, je to známa záhada. V auguste 1925 vyrazila na túru z Téryho

chaty rodina prokurátora Kasznicu. On, jeho manželka a dvanásťročný syn. Neskôr sa k nim pridali aj skúsený lezec Ryszard Wasserberger. Plánovali prejsť cez Sediello a dostať sa do Zakopaného. Počas túry sa však prudko zhoršilo počasie, takže sa ledva dotrúkali do Javorovej doliny. Nadmorská výška necelých dvetisíc metrov, nič extrémne. Lenže práve tam, neďaleko od Žabieho plesa – nanajvýš štyri kilometre od mojej terajšej polohy – sa niečo stalo... Prežila to iba Kasznicova manželka, nevedela však rozumne vysvetliť, čo sa im prihodilo. Mŕtvolu prokurátora, jeho syna aj Wasserbergera podrobili pitve. Príčina smrti všetkých troch – náhly pľúcny edém.

A pritom boli na rodinnej túre s najvyšším bodom v Sediellu – necelých dvetisícštyristo metrov! Dodnes to nikto spoľahlivo neobjasnil.

Ak ma z plošiny nezhodí sprunggeist alebo z nej sám neskočím, ale zdochnem tu na opuch pľúc, bude aj zo mňa svetová záhada. Ufológovia, konšpirátori a všelijakí fantasti budú skúmať môj život aj posledné chvíle. Pekná pamiatka, len čo je pravda.

Niečo ma vytrhlo z chorobného zasnenia – hoci som nemyslel na nič príjemné, realita bola ešte horšia. Zamrzali mi už asi aj kosti, vlastné telo mi pripadalo ako blok studeného mramoru. Čiastočne sa mi vrátil sluch, ale nebola to žiadna výhra.

Všade okolo mňa čosi klopalo a potichu cinkalo. Najprv som si myslel, že sú to snehové vločky, ktoré sa zmenili na kúsky ľadu a bombardujú skalnú plošinu aj mňa. Lenže keď som sa lepšie prizrel...

Žiadne vločky, to teda nie. Sprunggeist mal pripravené čosi lepšie. Alebo za to mohlo podchladenie, moje vlastné šialenstvo, možno reptiliáni z dvojhviezdy Alfa Draconis.

Na žulovú platňu dopadali desiatky, stovky, ba tisíce vybielených ľudských zubov. Rezáky, očné, črenové zuby aj stoličky všemožných veľkostí. Každý pri dopade zacinkal trochu inak, dokonalá zubná zvonkohra. Horné aj dolné, dospelé i detské, dokonca mliečne. Niektoré čisté, iné so škaredými kazmi. Ozajstný dážd' zubov, prietrž stvrdnutej skloviny, to najlepšie, čo ľudstvo ponúka.

Zasýpali plošinu aj mňa, vytvárali súvislú vrstvu, mnohé odskakovali a padali do tmy.

ZUBY, ZUBY, ZUBY.

Ktovie, koľko ľudí sa už s pomocou sprunggeista uhrýzlo na smrť. Každý z nich mu k tomu prepožičal vlastné zuby. Tie, čo mal v ústach, aj tie nehmotné, no rovnako ostré, ktoré rástli v mysli.

Museli to byť tisíce, státisíce obetí. Nielen tu, v tatranskej Bludnej doline, ale všade po svete; veď každý sa aspoň raz za život zatúla do vlastnej Bludnej doliny.

Plošina sa odrazu naklonila, zuby so štrkotom skĺzli do priepasti. Aj ja som stratil rovnováhu, prevälilo ma na pravý bok. Nenastalo žiadne vyrovnanie, práve naopak, žulová platňa sa ešte viac nakláňala, chcela, aby som sa zošmykol pekne za zúbkami.

Deväť kilometrov tichého prázdna už roztváralo pažerák.

Dal som sa do pohybu, kĺzal som k okraju. Gravitácia je pekná sviňa. Sila, čo denne zabije viac ľudí než elektrina a všetky ďalšie fyzikálne veličiny dokopy. Nemá na svedomí iba smrteľné pády z výšok či letecké katastrofy, ale aj tragické domácke nehody, pády predmetov, skál, budov, škridiel, stromov, striech a veľa ďalšieho.

Aj mňa sa to v tej chvíli týkalo, šmýkal som sa k okraju a nedokázal sa ani pohnúť – zmrznutá mramorová socha. Keď po troch minútach voľného pádu, ktoré sa mi pretiahnu na nefalšovanú večnosť, konečne dopadnem, možno sa rozletím na tisíc kusov ako terminátor zmrazený tekutým dusíkom.

Ničota sa rozhodla zhltnúť ma hlavou napred. Okraj sa neúprosne blížil, silno som stisol viečka. Keby som uvidel všetko to prázdno, čo som mal pod sebou, rozšľahalo by mi mozog.

Možno to nebol zlý nápad, elegantná forma samovraždy; veľa dobrovoľných skokanov je mŕtvych ešte pred-

tým, než sa odrazia od okraja. Nezabije ich pohľad do prázdna, ale okamih, keď sa ničota pozrie do nich.

So stisnutými viečkami som nič nevidel, ale akýmsi šiestym zmyslom som cítil, že mám pod sebou nepredstaviteľnú hĺbinu, že tam naozaj je. Kričala to každá bunka, každá moja čiastočka. Taká prázdnota šumí podobne ako morská mušľa, a hoci nejde o bežné zvukové vlny, čosi v človeku ju neomylne vycíti.

Už len kúsok a prekĺznem do nej. Kúsoček a zaplaví ma náhly pocit beztiaže – príznak voľného pádu.

Pohyb sa zastavil, chvíľu sa nič nedialo. Žiadna beztiaž, žiadne šmýkanie. Tvár aj telo som mal stiahnuté v kĺči, napokon som však rozlepil viečka.

Chyba.

Plošina bola vzorne vyrovnaná, pôsobila spoľahlivo a stabilne. Neznamenalo to však vykúpenie. Ani náhodou.

Na zužujúcom sa konci ktosi sedel. Čosi tam sedelo.

Neveľké, ale predtým to tam určite nebolo.

Zaostril som pohľad, hoci som si to neprial. Ľudské inštinkty sú občas také hlúpe.

Plyšový medveď Ignác na mňa upieral svoje slepé koráľkové oko. Druhé mu chýbalo, namiesto neho vytrčali z plyšu iba dve nitky. Hračka už bola poriadne ošúchaná, prežila toho veľa – aj svoju pôvodnú majiteľku.

Už idem, mamička. Už idem, červený kvietok.

Nehybne tam sedel, zhmotnená nevinnosť, roztomilý detský maznáčik.

Nervy sa mi našponovali, až zapraskali. Čakal som, že sa každú chvíľu pohne, že ožije ako bábka vo Svanmajerových rozprávkach. Keby mi zamával, alebo aspoň pokrútil hlavou, bolo by to vykúpenie – istota, že mi načisto preplo. Triasol som sa očakávaním, takmer som si to želal.

Ale kdeže, sprunggeist mi také zadostučinenie nedoprial.

Ignác sa rozvaľoval na konci plošiny a civel na mňa svojím vyhasnutým čiernym okom.

Obyčajná plyšová hračka, nič viac.

Práve tá obyčajnosť sa nedala zniesť, pôsobila ničivejšie než najdivokejšia fantazmagória.

Záhuba nad mnou visela ako ťažký mrak, počul som trhanie cieľovej pásky. Neskapínal som od strachu či nadprirodzenej hrôzy, niekedy na to postačí tupá nezmyselnosť. Prereže sa k tebe ako nenabrúsený nôž, pomaly a bolestivo ťa udolá.

Ignác na žulovej plošine. Čierne oko upreté priamo na mňa.

Prestrih. Odrazu sedím tak ako predtým, než ma nakláňajúca sa plošina zhodila na bok. Chrbtom sa opieram o skálnu stenu, krútim sa od bolesti pod rebrami. Plošina je rovná, stabilná, nikto a nič na nej nesedí.

Žiadny Ignác, žiadna plyšová hračka.

Zmätené zažmurkám, neviem, čo sa stalo. Vo vnímaní mám chirurgicky čistý výsek – ako v zle nastrihnutom filme, zopár okienok sa podelo nevedno kam.

Ruka mi vyletí k tvári, úzkostlivo skontrolujem výškomer na zápästí.

Dvadsaťdeväť metrov, hlási rozžiarенý displej.

Snívam či bdiem? V ktorom svete sa nachádzam – vo vlastnom alebo v sprunggeistovom? Čo je ilúzia a čo skutočnosť?

Bludná dolina, čudné obrazy pred očami.

Dážď ľudských zubov, absurdná výška aj nehybný Ignác mi pripadali reálnejšie než môj terajší stav. Plúca mám stále zovreté, no dýcha sa mi obstojne. Spod rebier mi vystreľuje stupňujúca sa bolesť. Možno, že práve tá ma vytrhla z blúznenia a vytiahla naspäť nad hladinu, do sféry prítetnosti.

Alebo je to naopak a všetko, čo mi pripadá ozajstné a normálne, je len nová vrstva ilúzie, ktorú vyčaroval sprunggeist, aby sa pobavil. Hra mačky s myšou, zakaž-

dým nová nádej a vzápätí o to devastujúcejšie sklamanie.
Ako šúpanie cibule, vrstva za vrstvou, tapeta za tapetou.

Sen? Vízia? Realita?

Uviazol som kdesi v medzipriestore, skutočné mi
splýva s neskutočným. Hranice sa rozmáčajú, už je to
skoro jedno a to isté.

Príliv a odliv, vzájomné prelievanie sa. Stávam sa
sprunggeistom a on mnou, naše svety sa zlievajú, mie-
šajú, ako keď do vody prileješ trochu atramentu.

Toto je konečná fáza – totálne zmätenie, dokonalý
chaos? Zažívam vzácnu chvíľku prítetnosti alebo najhl-
bšieho šialenstva? V tomto momente sa to vôbec nedá
rozlíšiť.

Viem iba, že niečo je v neporiadku, niečo je veľmi zle.
So mnou, so svetom?

Lenže ani netuším, čo to je. Každá indícia ma navádza
iným smerom, blúdím v niekoľkých labyrintoch naraz.

Prichádza sprunggeist, cítim ho. Všetky brány otvo-
rené dokorán, nič ho nezastaví.

Nepočujem však žiadnu hudbu, duch skoku neprichá-
dza zvonku.

Dostal sa mi do hlavy, už je vo mne, som to ja.

V myslí sa mi zablysne, po žiarivom blesku zostane
čierna klukatá prasklina.

Pukliny sú všade a vo všetkom, po celý čas ťa cez ne niečo sleduje.

Táto sa rozširuje, odhaľuje čoraz viac čiernoty; počujem, ako mi v hlave praská.

Sprunggeist sa prehrýza, som to ja.

Všetko sa trhá, aj ja sám. Zväčšujúca sa prasklina ma rozpára na dve časti, dve nezmieriteľné polovice.

Jin a Jang.

Časťou vedomia zostávam sebou. Tou druhou, odtrhnutou časťou, som tiež sebou, ale iným. Biela a čierna, eros a thanatos. Odrazu mám dve súbežné vedomia. Obe si uvedomujem ako seba, lenže každé chce niečo iné – zásadne, protikladne iné.

Chcenia sa vykryštalizovali do priezračnej čistoty. Obe moje polovice majú jasný cieľ, na ničom inom im nezáleží. Jedna časť, moje prvé ja – zachrániť sa, prežiť, dostať sa zo skurvenej plošiny do bezpečia. Druhá časť, druhé ja – skončiť to, definitívne objasniť prázdnotu, ulaviť si skokom do ničoty, dopriať si slasť beztiaže.

Ožil vo mne sprunggeist, napadne mi. Rozštiepil ma na polovice. Som to ja sám – konečná fáza posadnutia. Stojím sám proti sebe, destilovaná vôľa k životu proti čistej vôli k smrti.

Každý má svojho sprunggeista. Ten môj, čo vo mne práve zdvihol hlavu, sa volá Destrudo, zoznámte sa.

* * *

Život je príliš ťažký, už si viac neklam. Neoplatí sa s ním trápiť, zakaždým skončíš v strate. Keď tú ťažobu vrhneš do prázdna, zaplaví ťa slasť. Lepšie než sex, najkrajší pocit na svete. Padajúci lezci a samovrahovia nekričia od hrôzy, ale od rozkoše.

Náhle mi je to jasné; základné poznanie ako prvé detské slovíčko. Vstanem, tolko sily ešte zo zmučených svalov vyžmýkam. Zranená slezina zaprotestuie, ale neprekvapí ma to. Život je bolesť, stále nová a nová bolesť. Aby si dosiahol mizernú štipku pôžitku, musíš sa snažiť, pracne vynakladať energiu, konať, premýšľať, plánovať, platiť... Ešte aj v dosahovaní drobnej slasti je ukryté čosi boľavé.

Bolesť nevyžaduje žiadnu snahu; kdeže, tá prichádza sama od seba. Sama si ťa nájde, dobýja sa ti do existencie cez všetky dvere a množiace sa praskliny, valí sa v nikdy nekončiacich vlnách. Prehrýza sa dnu a ty skáčeš naľavo-napravo, čoraz vyčerpanejšie podnikáš opatrenia, aby si jej zamedzil v prieniku. Lenže mnohé z toho, čo ťa neza-bije, ťa oslabí. Život je súboj s bolesťou, ktorý nemôžeš vyhrať. Nakoniec podľahneš ako všetci ostatní.

Vykročím k okraju plošiny, doteraz som to mal pomotané. Myslel som si, že pokým stojím na pevnom žulovom povrchu, som na tej správnej strane hrany. Omyl, všetko je naopak. Dobro spočívá v oslobodení. Prázdnota je vykúpenie, vyvanutie z kola utrpenia. Nečudo, že anjeli majú krídla a volajú ťa do vzduchu. Vlečiem sa k okraju, na lícach úsmev a slzy radosti. Duch skoku je pravý Kristus.

* * *

Kráčam k okraju, sledujem to ako premietaný film. Nemá to so mnou nič spoločné. Pri každom tackavom kroku čosi zacinká. Znie to ako zvonček, ktorým na pohreboch vyzvára miništrant. Nepamätám si, kedy som vstal, ani prečo som vykročil v ústrety priepasti – ďalšie vystrihnuté okienka z premietaného filmu. Z akejsi zotrvačnosti však kráčam ďalej, na tvári hasnúci úsmev.

Už mi veľa nechýba, dva či tri kroky.

Nedáva mi to zmysel, v hlave mi víri zmätenie.

Cink-cink.

Skloním hlavu a pozriem k pásu, hľadám pôvodcu rušivého zvuku.

Kovová karabína stále visí na sedáku a pri každom kroku naráža do umelohmotnej spony na stehne.

Cink-cink.

Otcova karabína...

Daroval mi ju, akoby tušil, že ma raz bude treba udržať nad priepasťou. Možno vycítil aj to, že on sám pri tom už nebude.

Chytím karabínu do stuhnutej dlane a zastavím jej kyvkanie, protivný zvuk mi lezie na nervy. Hladký kov mrazí aj cez rukavicu, chlad mi vystrelí až k ramenu.

Preberie ma to, na okamih sa vrátim k sebe. Jediná bdelá sekunda rozsekne hmlu – ako keď si vo sne uvedomíš, že sníváš. Odrazu môžeš všetko – lietať, meniť scény aj prostredia, okolie sa prispôsobuje tvojej vôli. Ja ledva ovládam seba, lenže aj to je viac než dosť.

Odtiahnem sa od okraja, cúvnem a rozhliadnem sa po plošine. Žily mám natlakované adrenalínom, srdce mi splašene búši. Viem, o čo ide, poznám to z lezeckých kurzov. Posledné vypätie, posledná dávka adrenalínu. Tesne predtým, než nastane kolaps, sa telo ešte raz, posledný raz, pokúsi vybičovať k záchrane.

Znova sa rozhliadnem, bleskovo, maniakálne premýšlam.

Nemám času nazvyš, veď okno príčetnosti, v ktorom som sa ocitol, sa môže kedykoľvek zabuchnúť. Stane sa to, cítim to, sekundy odsýpajú.

Nadol v tme nezleziem – nedovolí mi to nielen strach, ale ani môj fyzický stav. Podídem k skalnej stene, pohľadom behám po predmetoch vyhádzaných z batohov.

Prilba, zväzok lana, istiac a zlaňovacia brzda zvaná reverso.

Po balvanoch a sutí nezleziem, ale keby som sa poistil reversom na bezpečné zlaňovanie, možno by som...

* * *

Stojím pri skalnej stene, ďaleko od okraja. Sklamane vydýchnem, plecia mi poklesnú – niekedy sa nenávidím. Keby som po celý čas myslel tak jasne ako teraz, keby mi nepreskakovalo, už mohlo byť všetko vybavené, už mi mohlo byť dobre. Ľahučko, slastne, bez tiaže. Ale nie, kvalitne mi zašibáva; stačí, že na chvíľu stratím pozornosť a hneď tvrdohlavo konám proti vlastnému dobru. Je vo mne čosi nezdravé – slepý pud lipnúci na živote. Hlúpa a nízka prirodzenosť, ktorú treba prekonať. Vypáliť aj s koreňmi ako škodlivú burinu. Len čo preváži

rozum a sebaovládanie, človek sám uzná, že najlepšie, čo môže urobiť, je vrátiť sa do prázdna, z ktorého vyšiel.

V rukách držím ľahké reverso. Začudujem sa, neviem, kedy som ho zdvihol. S akým zámerom? Ďalšie šibnuté nápady, ďalšie pokusy oddialiť nevyhnutné?

Niekedy sa fakt neznášam.

Zahodím reverso do tmy a otočím sa k úzkemu koncu plošiny. Zamierim tam, nestrácam ani sekundu – cítim, že nemám veľa času, ktovie, ako dlho si ešte udržím jasnú myseľ a sebaovládanie. Čochvíľa mi znova prepne. Primitívna a slepá vôľa, čo núti človeka žiť napriek jeho ozajstným záujmom, vyniká neobyčajnou silou. Nečudo, veď keby nebola taká silná, keby nás príroda nevybavila desom zo smrti a ďalšími falošnými zábranami, nikto by dobrovoľne nezostal uviaznutý v živote. Vecný súčet životných bolestí a životných slastí hovorí jasne. Len doň netreba miešať emócie – zbrane génov, ktoré sa ťa kvôli ich vlastnej evolúcii snažia čo najdlhšie udržať pri živote v najhoršom z možných svetov. Súčet všetkých potenciálnych životných slastí sa nikdy ani len nepriblíži súčtu všetkých potenciálnych utrpení. Celá hra je sfalšovaná v tvoj neprospech. Úspech, slasť aj radosť sú iba dočasné, utrpenie však trvalé. Každé pozemské šťastie je skôr či neskôr zmarené alebo demaskované ako ilúzia, neexistuje žiadna výnimka. Život je podvod, sklame ťa

nenaplnená nádej, no časom aj každý vydretý cieľ. Na dosiahnuté si rýchlo zvykneš, už ti to neprináša žiadnu radosť, sladké ovocie sa ti v ústach premení na piesok. Ale ak to znova stratíš, čo sa skôr či neskôr stane, veľmi to bolí. Preto bolesť vždy zvíťazí, samotný život ju rozmnožuje, zatiaľ čo radosti a pôžitky rad-radom osekáva. Veď aj čas ti pri všetkom pozitívnom uletí, ani nevieš ako, zatiaľ čo pri negatívnom sa pomaličky vlečie.

Dokonale šťastným ťa neučiní nič na svete. Ale dokonale nešťastným ťa spraví aj tá najhlúpejšia náhoda. Na dosiahnutie čohokoľvek dobrého musíš drieť, snažiť sa, vynakladať energiu, neraz aj po celé roky či dekády. Zlé sa ti však prihodí behom sekundy, bez tvojho pričinenia, iba tak, z ničoho nič. Je len otázkou času, kedy zasiahne aj teba. Na to sa môžeš spoľahnúť, zatiaľ čo všetky dobré výsledky tvojich snažení sú veľmi neisté.

Tak prečo oddaľovať návrat do večnosti, prečo sa vyhýbať sladkému objatiu? Nikdy ti nebolo tak dobre ako pred narodením, a rovnako dobre ti bude aj po smrti. Večnosť ako večnosť, prerušená rýchlo pominutelným, bezvýznamným snom.

L'appel du vide – volanie prázdnoty.

Keď prekonáš nízke pudy, vidíš realitu jasne – život je niečo, čo by radšej vôbec nemalo byť.

Blížim sa k zlomu plošiny. Dúfam, že tentoraz sa ovládnem až do konca, že ma to najtupšie vo mne, vôľa k životu, už neprinúti k ďalšiemu zbytočnému pachteniu.

* * *

Hajzel! Znova ma dotiahol k okraju. Do tváre sa mi opiera mrazivý vietor. Pozriem si do prázdnych dlaní, zabohujem. Kde je reverso? Ešte pred okamihom som ho držal v pravici, teraz je preč. Nevypadlo sa, zahodil ho Destrudo... Presne ako so zmiznutým mobilom. On to robí, on sa ma snaží zabiť. Moja vlastná súčasť načisto posadnutá sprunggeistom.

Časové okná... Chvíľu je otvorené to moje, chvíľu zasa to jeho. Príliv a odliv, prelievanie spojených nádob... Alebo stúpanie a klesanie hladiny samovražedného hormónu v mojom chorom mozgu? Ktovie, všetko jedno. Na špekulovanie nemám čas ani sily. Nech je to akokoľvek, jedno viem naisto – časová slučka sa skrakuje, vzájomne splyvame, striedanie je čoraz rýchlejšie.

Mám čoraz menej času, striedanie sa zrýchľuje!

Odkrívkam naspäť k rozhádzaným pokladom, pohľad mi znova padne na červený zväzok. Tendon Master, vý-

nimočne univerzálne a elastické lano, optimálne na lezenie v kombinovanom horskom teréne. Doteraz som ho registroval, ale zároveň akosi prehliadal. Všetko, čo sa s ním dalo podniknúť, bolo natoľko extrémne, že mi to ani nenapadlo.

Žeby som z plošiny predsa len zlanil? Iba tak, bez reversa?

Nie, vylúčené! Samotný nápad sa vo mne vzprieči, akoby sa ho mozog v pude sebazáchovy snažil scenzurovať. Ale nedám sa odradiť, pekelne sa sústredím, vydolujem napoly sformovanú ideu.

Žeby som sa spustil po lane dolu?

Už len z tej predstavy sa mi podlomia kolená. Spustiť sa rovno do priepasti, navyše v tme? Bez reversa, bez záchranej poistky?!

Zovrie mi hrdlo, silno ma zakole pod rebrami.

To nedám. Také niečo nedám!

Posledná šanca, posledné vypätie. A čoraz menej času. Takmer počujem svištiace sekundy.

Ak sa nerozhýbem, ak čosi nepodniknem, okno sa zavrie a...

Spustiť sa z výšky, zlaniť do tmavej hlbiny...

Čoraz menej času.

Bez reversa, bez poistky.

Zohnem sa, zasyčím od bolesti, no schytím lano a zdvihnem ho. Len čo sa rozhybem, už sa nedokážem zastaviť. Spustí sa vo mne automatika, konám pudovo.

Prehodím lano cez skalný výčnelok, z ktorého visí rozrezaná plochá slučka. Dalo by sa naviazať na ňu, lenže na jej zväzovanie nemám čas.

Nemám skoro žiadny čas!

Lano už obopína výčnelok, pritiahnem ho a napnem. Chcem uviazať poriadny uzol, ale sklavenými prstami sa mi to nedarí. Pomôžem si zubami, v poslednej chvíli mi však niečo napadne. Vodcovský uzol, ktorý sa v takýchto prípadoch bežne používa, nie je ťažké rozviazať. Naopak, ide to veľmi ľahko.

Časové okná, posledné sekundy.

Bleskovo zvažujem, čo podniknúť. Výhľad sa mi rozpĺva, padám sám do seba, každým okamihom sa rútim rýchlejšie.

* * *

Pohľad sa mi zaostrí, odrazu som naspäť, vylúpnem sa do sveta, akoby som sa prudko vynoril z hlbín. Lepšie sa prizriem a... Okolo výčnelku je obmotané lano. Hneď

mi je jasné, čo sa deje. Tá sviňa, ten skurvený hajzel! Stále si nedá pokoj, stále vzdoruje. Prečo mi to robí? Veď nechcem nič zlé, naopak, chcem sa navždy vyslobodiť zo všetkého zla a bolesti. Ale on nie, musí škodiť až do konca.

„Fajn, ako chceš!“ zasyčím.

Najradšej by som sa dovliekol naspäť k okraju a vrhol sa dole, lenže nevládzem. Kým sa tam vo svojom poničenom stave dotackám, znova prídem o zdravý rozum.

Namiesto toho chytím lano, rozbehnem sa po ňom dlaňami. Hľadám uzol, aby som ho rozviazal a šmaril celý zväzok z plošiny. Zmarím tomu hajzlovi útek, zabezpečím si dostatok času. Netrvá to dlho, prstami nahmatám hrču. Rozviažem ju, aj keby neviem čo. A potom...

Zamrazí ma, nevdojak strpnem.

Čo je to za uzol? Čo mi to ten zmrld urobil?!

Vyjavene hľadím na lano, nemôžem uveriť vlastným očiam.

Nespravil bežný vodcovský uzol, ale skurvený rybársky. A zjavne ho parádne utiahol, asi zubami.

Oveľa dlhšie rozmotávanie, oveľa viac času...

Kurva! Na zábavky nemám náladu.

Pohľad sa mi už znova rozostreje, začínam sa prepadávať, myseľ sa mi rozplýva.

Rybársky uzol nerozviazem, tak rýchlo ho nerozviazem!

Zúfalo sa rozhliadnem, našťastie mi čosi napadne. Klesnem na kolená, dlaňami hmatkám okolo seba.

Už poriadne nevidím, ale nevzdávam sa.

Zovriem do dlane väčšiu skalú, chytím lano a začnem doň mlátiť a sekať. Naslepo, úder za úderom. Zúrim, ani zaboha sa nepoddám. Bez mierenia to nie je ono, ale sem-tam zasiahnem. Ostrá hrana kameňa sa zahryzá do elastických vlákien, prehryzá ich. Mlátim znova a znova, iskry lietajú, ani zaboha sa nepoddám!

* * *

Potrasím hlavou, zo zmrznutej pravice mi vystreľuje bolesť. Držím v nej skalú. Rukavica dorezaná, hánky aj prsty mám oškreté do krvi. Čo sa deje, čo robím?

„Nie!“ vydýchnem, keď si všimnem naseknuté lano.

Nakloním sa k nemu, rýchlo zhodnotím napáchané škody. Zopár prameňov povolilo, ale jadro sa zdá neporušené.

Nie je to až také zlé. Nie až také zlé!

Aj keby bolo, nič iné mi už nezostáva. Vyčerpá som všetky možnosti. Hádám lano vydrží. Buď-alebo.

Zdvihnem navlhnutý zväzok, prenesiem ho k okraju. Z priepasti zaveje studený vietor, zahryzne sa mi do tváre.

Musím si pohnúť, musím poriadne zamakať. Ak ma tu, tesne pri hrane, zastihne Destrudo, nemám najmenšiu šancu.

Nezdržujem sa kontrolovaním lana, hoci vo mne lezecké návyky kričia, aby som to spravil. Ak lano neskontroluješ predtým, než ho zhodíš do hĺbky, nemusí sa rozvinúť správne...

Seriem na to, seriem na všetko, okrem jediného.

Zachráň si holý život!

Zhodím lano do tmy, nehlučne v nej zmizne.

V tej chvíli stuhnem, zaplaví ma hrôza.

Výška, výška, výška.

Už ani poriadne nedýcham, neviem, čo robím.

Hýb sa, strácaš sekundy!

Jednou rukou zvieram lano, druhou roztrasené namatám otcovu karabínu. Mľandravo do nej začnem uväzovať polovičný lodný uzol, ktorý mi umožní brzdiť pohyb pri spúšťaní sa nadol.

Motá sa mi hlava, podo mnou zíva tmavá hlbina – drieme v nej môj najväčší strach.

Podarí sa mi uviazať uzol, lenže nohy mi vrástli do skaly, ani za nič sa nepohnem.

No tak! Zlaňuj!

Neodhodlám sa, nedokážem prelomiť zakliatie.
Strach sa prebudil, uprel na mňa pohľad Medúzy.

Hýb sa, strácaš sekundy, začni zlaňovať!

* * *

Stojím na okraji plošiny. Žeby konečne dostal rozum a prestal vzdorovať?

Pozriem k sedáku, všimnem si lano naviazané do karabíny. Ďalší trápny pokus? Uškrniem sa, vidím, že voľáčो zbabral. Vôľa k životu je slepá a hlúpa. Aj teraz sa to ukázalo. Za chrbtom mi leží pekných pár metrov lana. Idiot sa nepriviazal čo najbližšie pri hornom konci, ale iba tak nadivoko, kde prišlo. Asi už poriadne nevedel, čo robí.

Nevadí, uľahčil mi situáciu. Konečne. Na vyvážovanie uzla z karabíny alebo súkanie sa zo sedáka nie je čas.

Nebudem riskovať, spravím to, čo je najistejšie.

Objatie s prázdnom.

Roztiahnem ruky, uvoľním sa. Prázdno ma volá, láka, zalomcuje mnou dlho odopieraná slasť.

Jemne sa odrazím, telo sa preváži, priepasť ma potíchu zhltnie.

Pocítim mravenčenie, ťažoba tela sa v ňom rozplynie.
Víťazstvo, prah nebeského kráľovstva, svištiaci
vzduch v tvári.

Vykúpenie ťa nečaká po smrti, ale v okamihu smrti.
Mystérium Kristovho kríža – tu a teraz, bod nula, singularita.

Keď skočíš do prázdna, zažiješ osvietenie, kozmický
orgazmus.

Je to tu, blíži sa to!
Ground zero.

* * *

Trhne mnou, hlavou mi mykne tak silno, až mi zapraská
krčná chrbtica. V ušiach mi zahvízda vzduch, pripadáam
si ako obrovské kyvadlo. Rútim sa na skalnú stenu, už –
už ma o ňu otrieska. V hrdle sa mi zasekne výkrik, oči sa
vydesene rozťahnu.

Zrazu ma strhne na opačnú stranu, naozaj lietam
vzduchom ako živé kyvadlo.

Skočil, Destrudo skočil!

Pozriem nahor, visím dobrých päť či šesť metrov pod
plošinou.

V karabíne šušťí odvíjajúce sa lano. Síce už nepadám, ale stále sa šmýkam dole.

Uzol! Polovičný lodný uzol!

Keď som ho bezhlavo uväzoval, bol som rozklepaný z výšky. Nenadviazal som ho čo najbližšie k hornému koncu lana, ale zo päť či šesť metrov ďalej. Keď Destrudo skočil, túto vzdialenosť som preletel; potom uzol zatrhol pád.

Preto mnou myklo, preto ma takmer otrieskalo o stenu.

Svištiace lano v karabíne...

Polovičný lodný uzol nezastaví pád, iba ho spomalí.

Stále kľžem nadol, šmýkam sa, každým okamihom zrýchľujem!

Ruky mi vyletia k uzlu, zdrapím lano, snažím sa pohyb zastaviť.

Na moment spomalím, vzápätí však začujem syčanie. O sekundu ma prevalcuje bolesť. Lano prerezalo rukavice a teraz mi spaľuje dlane, odiera kožu s mäsom až na kosť.

Zakvílim, stále však držím. Akoby som zo všetkých síl zvieral rozžeravený kutáč. Zatínam zuby, nedá sa to vydržať, do nosa mi udiera pach krvi, spálenej kože, rozodratého mäsa. Lano je čoraz klzkejšie a mazlavejšie, šmýka sa mi cez koľajnice vydriapané do dlaní. Bojujem

s bolesťou, gravitáciou aj vlastnou váhou; nie je to rovný boj, prehrávam. Už znova zrýchľujem, rútim sa do tmy.

Výška, výška, výška.

Stále aspoň pätnásť, dvadsať metrov.

Vôľa mi praskne, krvavé dlane odskočia od lana, prehral som. Uzol ma už nestíha spomaľovať, rútim sa do ničoty.

Takto sa cítil otec, toto je objatie s prázdnom?

Výška, výška, výška.

Slzy v očiach, zápach vlhkej žuly, kolmé priepasti.

Pohyb sa zasekne, náhle trhnutie mi vyrazí dych. Prehne ma dozadu, akoby ma na čosi nabodli, v križoch mi príšerne zapraská.

Zlomená chrbtica? Dolámané bedrá?

Kríže si ani necítim, ruky aj nohy mám rozhodené, obráti ma hlavou nadol.

Visím v tme ako netopier, odrazu nepadám, ani sa nešmýkam. Nechápem, čo sa stalo.

Pohnem hlavou, pozriem ku karabíne, ledva zaostním. Naraz je všetko jasné, kebyže chytím vyrazený dych, možno sa rozrehocem.

Zachránila ma vlastná nedbanlivosť. Faktor, ktorý v horách najčastejšie zabíja, ma tentoraz zachránil pred pádom. Lano som hore uviazal o skalný výčnelok a bez kontroly zhodil dole. Nerozmotalo sa tak, ako by sa malo,

nedopadlo až na zem. Namiesto toho sa odmotávanie zhruba v polovici výšky zaseklo, vzniklo akési kľbko – hrča alebo guča, ako to v Tatrách voláme. A táto guča – zvyšné zamotané lano – mi teraz vletela do karabíny. Jasné, že zadrhla akýkoľvek pohyb.

Lenže je to záchrana, alebo iba predĺženie utrpenia? Hra mačky s myšou. Nádej a sklamanie. Čo keď je to len ďalšia sprunggeistova zábavka, ďalší spôsob, ako ma ešte viac vyžmýkať?

Hryze, hryze, hryze.

Chytím lano, zabohujem od bolesti, no predsa len znova zovriem dlane a vytiahnem sa do zvislej polohy. Kríže aj bedrá mám v jednom plameni, ale chrbtica, zdá sa, vydržala.

Čo teraz?

Guča sa pri lezení občas prihodí, nie je to nezvyčajné. Ak sa chceš pohnúť ďalej, musíš ju rozmotať, aby ti nebránila v pohybe. Nič iné mi nezostáva.

Zrazu mnou prebehne bolestné poznanie.

Čas, sekundy, časové okná... Nič z toho sa ešte neskončilo, Destrudo je stále tu.

Hra mačky s myšou, dokonalá sprunggeistova zába-
va.

Neskutočné! Preberiem sa a... stále visím na lane! Nemôžem tomu uveriť, tolká smola. Už som bol tak blízko, už-už som trhal cieľovú pásku. A teraz toto.

Narýchlo prezriem zauzlené lano aj karabínu, spojím si dva a dva. Vykrútim hlavu, hoci mi napúcha natiahnutý krk. Podo mnou je stále slušná výška – vystlaná ostrými kameňmi a troma dolámanými telami. Ešte nie je všetko stratené, nádej umiera posledná.

Lenže aké mám možnosti, čo mi zostáva, aby som sa predsa len vykúpil? Ak teraz zlyhám, ten hajzel rozmotá guču a pohodlne sa spustí dole. Nesmiem mu to dovoliť, nesmiem! Zlo predsa nemôže vyhrať, odmalička nás učili, že to nie je správne.

Nevzdávam sa, poháňa ma sladká chuť ničoty, ktorú som okúsil – hoci len tak narýchlo, končekom jazyka. Zašklbem lanom, myknem sa celou váhou. Je predsa naseknuté, možno povolí, možno sa na mňa usmeje šťastie.

Znova zašklbem, opakujem to, kým vládzem. Čochvíľa sa však vyčerpám, ani ja nie som z ocele. Dychčím, horúčkovo premýšľam. Uzol, bohužiaľ, nevyviažem – ťahujem ho tým, že na ňom visím.

Prázdno ma volá, čuduje sa, kde tolko trčím.

Odrazu mi svitne, ulavene si vydýchnem. Prečo mi to nenapadlo skôr? Jednoduché ako facka. A zároveň veľmi účinné.

Chytím napnuté lano do oboch rúk, začnem ním mykať zo strany na stranu. Rozkývam sa, nech mi v ušľachtilej snahe pomáha aj zotrvačnosť. Sprava doľava a naspäť, znova a znova. Nech sa lano, na ktorom visím, čo najviac odiera o hranu plošiny. Neexistuje, že to vydrží. Najprv povolí zopár okrajových prameňov, potom sa ostrá žula prehryzie hlbšie. A to mi stačí. Vlastná váha spolu s gravitáciou sa postarajú o všetko ostatné.

Len vydržať, neustať v pohybe. Sprava doľava a naspäť, znova a znova.

* * *

Otvorím oči, z akéhosi dôvodu sa kývem z jednej strany do druhej. Čo ma tak rozhojdalo, azda vietor? Chvíľu nerobím nič, potrebujem sa dať dokopy. Telesne aj duševne, ani neviem, ktorú stránku mám rozhodnúť viac.

Kyvadlový pohyb ustane, nehybne visím v prázdne. Čosi vo mne cíti, že mám pod sebou stále poriadnu hĺbku. Nepozriem sa tam, strach mi nedovolí. Podvedome

však viem, čo by som uvidel – priepasť, čakajúce balvany, možno aj poskrúcané siluety troch ľudských tiel.

Lano sa správa akosi elastickejšie než pred chvíľou, zdá sa mi, že nedrží tak pevne. Ani to ma nevytrhne z apatie, ochabnuto visím a nechávam sa omývať prameňmi bolesti. Vyvierajú z rebier, krížov, krku, hlavy aj z rozdratých rúk. Srdce mi bije neprirodzene pomaly, zdá sa mi, že pauzy medzi údermi sa predlžujú do nekonečna.

Guča!

Strhnem sa, vybuchnem do pohybu. Musím predsa rozmotáť guču! Nič ťažké, posledná prekážka pred záchranou. Keď som sa dostal až sem, nevyhasnem na lane pre jedinú guču ako nebohý Tõni Kurz pri slávnom pokuse o zdolanie severnej steny Eigera.

Pustím sa do rozmotávania, všetku pozornosť zameriam na jednoduchú úlohu. Rozuzľujem zamotané slučky, uvoľňujem čoraz dlhšie úseky lana, guča sa každou chvíľou zmenšuje.

Azda to predsa len stihnem, azda si rozmotám cestu za záchranou, spustím sa dole a...

Nad hlavou mi čosi hlasno praskne. Lano povolí, stratí pevnosť aj napnutie. Gravitácia ma strhne do hĺbky. Zahrabem rukami vo vzduchu.

Nič, žiadna opora, prázdno.

Rútím sa k zemi, olizuje ma studený vietor. Prevalcuje ma šok aj strach, stiahnuté pľúca nedovolia vykriknúť. Ožije vo mne dávna spomienka, niečo podobné poznám, takto som predsa už raz padal...

Stále mávam rukami, akoby som chcel vzlietnuť. Je to prastarý inštinkt, snažím sa udržať vo zvislej polohe, aby som dopadol na nohy. Čas sa natiahne, pripadám si ako v spomalenom filme.

Skôr v repríze, veď som to už zažil...

Kedy? Kde?

Dopadnúť na nohy; pomôže to? Pochybujem, pred očami mi preblesknú čiernobiele snímky nebohého Jana Masaryka, ktorý tiež dopadol na nohy po osemmetro-
vom páde. Výsledok? Päty rozdrvené na kašu, odtrhnuté vnútorné orgány, okamžitá smrť.

Ja letím z aspoň dvojnásobnej výšky, čaká ma tvrdé pristátie.

Takto sa cítil otec? Toto je objatie s prázdnom? napadne mi tesne pred dopadom, ktorý mi z hlavy vyrazí zuby, vedomie aj sprunggeista.

* * *

Čiernota a hlasné dunivé šumenie. Presne tak šumelo rozbúrené more v Hastingse. Stál som na pláži a díval sa do tmavej prázdnoty – nedalo sa rozoznať, kde zdivený vodný živel prechádza do zatiahnutej nočnej oblohy. Ani svetielko, ani jediná hviezda. Svet mi splýval pred očami, doliehalo ku mne rytmické špliechanie, kropili ma slané kvapky. Tričko som mal o chvíľu premočené, ale nebolo mi zima – vlažný vietor pôsobil ako fén.

Vytiahol som ruky z vreciek, podišiel k neďalekému útesu a po chodníku vyšiel nahor. Cez deň by som to nezvládol, no tma bola milosrdná – zahalila všetky výšky aj hĺbky. Na dôvažok, z vrcholu doliehal Mirov hlas – za ním som tam v pohode vyliezol, s ním som sa nebál. Miro, pilier istoty.

Na plochom vrcholci postávala väčšina triedy. Kolovalo zopár fľašiek aj bongo, prosto, uvoľnená zábava.

„Adam!“ skríkol Miro a vymanil sa z objatia dvoch pripitých spolužiakov. Pristúpil ku mne, razil z neho alkohol. „Kde si sa zasekol?“ privítal ma širokým úsmevom. „Ťa už čakáme.“

Všimol som si, že má vlhké vlasy a premočené šortky. Hádam si nebol zaplávať? Veď vysoké vlny narážajú do útesu jedna za druhou, každú chvíľu na nás špliechajú spenené spršky.

Nestihol som sa ani opýtať a už mi ktosi strkal do úst jointa. Rozozvučal sa vo mne poplašný signál – odmaľička si dávam pozor na všetko, čo znižuje ostražitosť. Každé, aj to najmenšie poľavenie ťa môže stať život.

Mirovi neušlo moje zaváhanie, položil mi ruku na plece. „Nič sa neboj, dohliadnem na teba.“

Nevdopak som sa uvoľnil, nikomu nedôverujem viac než jemu. Dokonale ma pozná, vie, čo v sebe nosím.

Chytil som ponúkaného jointa medzi prsty, strčil ho medzi pery. Potiahol som, na chvíľu zadržal dych a vypustil dym. Trochu som sa rozkašľal, predsa len nezvyk. Potiahol som si ešte raz, možno aj dva.

Podal som jointa ďalej, stačilo. Aj tak som mal dosť, príjemne sa mi rozkrútila hlava. Pripadal som si ľahší, vietor voňajúci morom bol odrazu ešte láskavejší.

„Podť, tu je to najlepšie,“ radil Miro, akoby presne vedel, čo cítim. Odviedol ma trochu nabok, neďaleko od okraja.

Inokedy by som rýchlo odstúpil, no v tej chvíli sa mi to zdalo bezpečné. Zízal som do tmy a načúval, ako sa mi more prihovára. Tvár som natočil tak, aby sa mi do nej opieral slaný vánok. Fajnotka, telo som mal ľahučké, nič mi nechýbalo.

Zacítil som závan alkoholu, Mira som mal zrazu za chrbtom. Chcel som sa otočiť, ale nestihol som.

Posotil ma, dlaňami sa mi oprel rovno medzi lopatky
a silno zatlačil.

Skríkol som, strašne som sa preľakol.

Nič sa však nedalo robiť, už som padal dopredu. Pre-
letel som cez okraj útesu, zrútil sa do tmavého hučiaceho
prázdna.

Príšerný des, šok z Mirovej zrady, bezmocnosť...

Adamov pád z raja do priepasti.

Výška, hĺbka, tma.

Rozbúrené vlny narážajúce do brala. Len čo dopad-
nem, otrieskajú ma o skalú, zabijú, rozlámu na kašu.

Ľadová hrôza ma vyplnila do poslednej bunky, bolo jej
tolko, až ohla čas – krátky okamih zmenila na večnosť,
nehlučnú priepasť, v ktorej som naveky uviazol.

Spadol som do vody, ponoril sa pod hladinu. Vstúpil
som do iného sveta, preboril sa na druhú stranu.

Vzápätí som sa vynoril a rozprskal, divoko plieskal ru-
kami na všetky strany. Oči som držal zažmúrené, čakal
som, kedy ma strhne vlna a rozmláti ma o skalú.

Muselo to prísť, veď som počul rozbúrené hučanie.
Blízko, čoraz bližšie...

Zaťal som zuby, povolil mi mechúr.

Vlna do čohosi vrazila, hlasno zarevala, zaliala ma
spráška kvapiek.

Stále som panicky šliapal vodu, ale nestrhla ma žiadna sila, neoprel sa do mňa zničujúci tlak.

Sekunda, dve... Zmätenie.

Čo sa deje? Ako to, že...?

Roztvoril som oči, nechápavo sa rozhliadol. Kúsok odo mňa trčalo z vody niekoľko hláv – kúpajúci sa chalani a baby z triedy. Vyjavene na mňa hľadeli, nechápali, prečo hysterčím. Na bočnej strane útesu, ktorú som z pláže nevidel, stál masívny vlnolam. Vytváral umelú zátoku s pokojnou hladinou, kam vlny neprenikli. V lete tam zrejme kotvia jachty, nateraz však bola prázdna. Ideálne miesto na nočné kúpanie a bezpečné zoskoky z útesu.

Zdvihol som hlavu a pozrel nahor. V tme som ledva rozoznal Mirovu siluetu, no vedel som, že je tam. Zrazene postával pri okraji a sledoval, či som v poriadku. Vycítil, že to prepískol. Netušil však, ako veľmi. Chcel mi pomôcť, už dávno skúšal prekonať môj strach z výšok. Skúšal to rôznymi spôsobmi...

„Si okej?“ zakričal. Hlas napáchnutý obavami.

Miro, môj najlepší kamarát. A zároveň akýsi iný, nekonečne cudzí človek. Stačila na to sekunda. Kompletne vymenená existencia, moja aj jeho.

Chcel mi pomôcť prekonať fóbiu, chcel zlomiť môj strach. Skúšal to všelijako, po dobrom aj po zlom.

Zaprel som sa a doplával k brehu. Až do konca zájazdu som sa s Mirom vôbec nebavil.

Namiesto strachu zlomil mňa. Praskol ma v líniiach nalomených otcovým pádom.

* * *

Vedomie naskočilo rovnako rýchlo, ako predtým vypadlo. Hastings – moja trinásta komnata, preblesklo mi v rozbiehajúcom sa mozgu. Ako v rozprávke o Modrofúzovi. Do každej komnaty môžeš nazrieť, celý zámok je tvoj. Okrem jedinej miestnosti – tej trinástej, zamknutej na niekoľko západov. Aj u mňa to tak bolo, od návratu z Anglicka som na Hastings nemyslel. Celé roky. Veď ak som sa chcel naďalej kamarátiť s Mirom, a to som chcel, inak sa nedalo. Zamknúť na štyri západy a zahodiť kľúč. Trinásta komnata, do ktorej sa nevstupuje. Vedel som, že tam je, netrpel som stratou pamäti, ale nechával som ju nedotknutú. Až dodnes...

Nešťastná trinástka – najprv trinásť videí Adriana Klimka a teraz toto. Pekná symbolika, len čo je pravda. Smola nad smolu.

Vzápätí na mňa dolahla nemilá realita. Kdeže nemilá, to je slabé slovo. Došlo mi, že stále žijem. Fajn, aspoň niečo pozitívne. Lenže ako je to možné?

Pomaly, opatrne som roztvoril oči. Spočiatku som v tme nič nevidel, chvíľu trvalo, kým si privykli. Ťažko povedať, či to bolo dobre, alebo zle.

Ležal som na mŕtvom, dolámanom tele. Červená bunda, prasknutá prilba na hlave. Dopadol som na jedného z nebohých záchranárov, v tej chvíli som neskúmal, na ktorého. Šťastie v nešťastí. Telo stlmilo náraz, ochránilo ma pred najhorším. Chlapík ma predsa len zachránil, hoci inak, ako si predstavoval.

Vôbec nič som necítil – žiadne zdesenie, eufóriu, otras ani strach. Všetky emócie vyhoreli, fungoval som už len ako dochrámaný automat. Dokonca ma nič nebolelo – slezina aj narazené, zrejme i dolámané kosti prestali existovať.

To je zlé, veľmi zlé! Predtým než plamienok vyhasne, už iba nesmelo plápolá, nemá žiadny ťah.

Ak doteraz slezina iba krvácala, teraz už naisto tečie.

Bolo mi jasné, že nemám bohvieaké šance. Lenže moje vyhliadky boli chmúrne už od začiatku, a predsa... Dostal som sa z plošiny, vyšmykol sa zo sprunggeistovho zovretia. Keby mi to niekto povedal pred hodinou, neveril by som ani slovu. Dokázal som nemožné. Zostávalo

jediné – dostať sa aj z doliny. Zhruba kilometer, potom zostup po sutine a cez kosodrevinu. Následne tri možnosti: dovliecť sa na Hrebienok; zamieriť k neďalekému Velickému plesu a horskému hotelu; alebo po úpätí rovno do Smokovca.

Žiadna veľká vzdialenosť, nanajvýš päť kilometrov, nenáročný terén. Pre myseľ nič zložité. Stačila chvíľka a už som videl rozžiarené svetlá Smokovca. Svetlo a teplo, sveta žiť.

Vzápätí nastúpila realita. Od zmučeného tela som vyžadoval neľudský výkon – bol som zranený, vysilený, takmer zmrznutý. Navyše, a o tom som nepochyboval, mám určite dochrámané nohy, na ktoré som dopadol. Síce ma nič nebolelo, organizmu došla energia aj hormóny na signalizovanie zranení, ale tým som sa nedal pomýliť. Rozbitý na sračky.

Utreľ som si bradu, na ktorej mi zaschýnala a zamrzala krv. V ústach mám paseku – veľa kýptov a úlomkov skloviny. Keby som si cítil jazyk, hneď by som katastrofu preskúmal. Lenže som ho necítil, možno som si ho pri páde odhryzol.

Odhodlanie sa vo mne lámalo ako tektonická doska. Záchrana alebo kapitulácia? Ďalšie vypätie verzus konečné uvoľnenie. Jediná myšlienka mohla rozhodnúť a prevážiť vôľu na tú či onú stranu. Našťastie som už v hlave

nemal sprunggeista, aj Destrudo sa vyparil. Príliv a odliv, útok a ústup.

Šumenie čierneho mora.

Pohol som sa, telo podo mnou nepríjemne začvachtalo. Necítil som v ňom žiadne kosti, nič ma netlačilo. Pohodlná perinka z rozdrveného človeka. Veľa som toho nevidel, ale napadlo mi, že niekde nablízku musí ležať záchranárska vysielacia. Na chvíľu sa mi splašilo srdce, ale vzápätí som nápad zavrhol. Ktovie, koľko by trvalo, kým by som ju našiel. Možno celú večnosť – veď vo svojej situácii som už hral naozaj iba o večnosť. Okrem toho, náraz ju skoro naisto rozmlátil. A keby náhodou fungovala, ktovie, čo by sa z nej ozvalo...

Nikto mi nepomôže, aj keby som s vyrazenými zubami čosi vyjachtal a privolal pomoc, neprídu včas – mrznem, zdochýnam. Ak si nepomôžem sám, onedlho skapem.

Znova som sa pohol, chcel som sa dostať do polohy, z ktorej by som sa vydriapal na nohy. Lenže stačil jediný pohľad a bolo mi jasné, že na chôdzu môžem zabudnúť.

Krvavina, tak to tu voláme.

Pravé koleno mi napuchlo ako príslovečný melón, pod látkou nohavíc sa vzdúvala groteskne veľká guľa. Vedel som, čo to znamená, také zranenie pozná každý lezec. Keď zletíš z veľkej výšky na nohy, rozdrvíš si päty

a chodidlá. Lenže to nie je všetko. Ak je náraz dostatočne silný, úlomky z holennej kosti ti prerazia koleno, prepichnú ho. Ako keď nabodneš na palicu jabĺčko, ktoré si chceš opieť nad ohňom. Stopro nedáš ani krok. Kdeže, vôbec sa neudržíš na nohách.

Bolo mi to jasné, priesračne jasné.

Prerazené koleno, jabĺčko prepichnuté úlomkami kosti...

Spomenuť som si na horolezecký dokument *Touching the Void*, ktorý som kedysi videl. Dotýkať sa prázdnoty – príznačný názov, veľmi príznačný. Sám by som mohol napísať pokračovanie – *Touching the Void 2*. Ale žarty bokom, musel som sa ovládať, aby som sa nepoddal šibeničnému humoru. Nič tak nerozptyľuje vôľu ako smiech, hoci aj čierny a predsmrtný.

Dokument bol o dvoch lezcoch, ktorí sa vybrali zdolávať horu Siula Grande v Peru. Dostať sa k nej znamená dvojdnú túru cez pustinu. Nikde ani duše. Potom založenie tábora a ďalších pár kilometrov k samotnej hore. Pri výstupe si jeden z dvojice, Joe Simpson, nešťastne zlomil nohu – holenná kosť sa mu zabodla do kolena rovnako ako mne. Popritom sa v snehovej búrke rozdelili, takže zostal úplne sám. Bezvýchodisková situácia. Lenže čo Simpson urobil? Vzdal sa a zmrzol kdesi pod vrcholom? Ani náhodou. Aj s dochrámanou nohou zliezol z

hory a preplazil sa zopár kilákov do tábora. Legendárny príbeh, správne zameraná ľudská vôľa prekoná všetko.

Keď som dokument pozeral, pôsobil na mňa úžasne motivačne. Prekonáš všetko, žiadne limity... Teraz ma spomienka naň akurát tak nasrala, vytočil som sa dobieľa. Zakaždým, keď si myslíš, že už ďalej nemôžeš, že pokračovať nie je v ľudských silách a tvoja situácia je bezvýchodisková, nájde sa nejaký chuj, ktorý ti vlastným príkladom dokáže opak.

Joe Simpson... Aj s prebodnutým kolenom zliezol zo šesťtisícovej Siula Grande a preplazil pár kilometrov extrémne náročného terénu.

Touching the Void.

Oproti tomu vyzerala päťkilometrová výprava do Smokovca alebo na Hrebienok ako detská zábavka. Väčšinu trasy by som sa plazil po turistickom chodníku, stačilo sa naň dostať.

Prehmatal som si koleno, či z napuchliny netrčí kosť. Stále som nič necítil – žiadny ostrý úlomok ani bolesť, strach. Hlboký šok, inak sa to nedalo vysvetliť. Smrteľne nebezpečný stav.

Napadlo mi, že sa predsa len skúsím postaviť. Stačila predstava, ako sa vzápätí vyvalím na skaly, a odpustil som si to. Premkla ma obava, že pád by mohol odblokovat bolesť, nanovo roztvoriť stavidlá. To by ma zabilo,

stačilo trochu čerstvej bolesti a moje krehké odhodlanie by sa rozpadlo na kusy.

Simpson počas pokusu o záchranu vymyslel jednoduchú metódu – nesústrediť sa naraz na celú vzdialenosť, ale rozkúskovať si ju do krátkych úsekov. Upriaмиť sa na nevelmi vzdialený cieľ a stanoviť si časový limit, v ktorom sa k nemu dostanem. Napríklad k hentej špicatej skale sa dovlečiem za dvadsať minút. Potom napnúť všetky sily, stihnúť to v limite a vybrať si nový cieľ. Presne tak som sa rozhodol postupovať.

Zliezol som z mŕtveho tela, kašovité mäso mi začvachtalo na rozlúčku. Sadol som si na zadok, zaprel sa rukami a nedochrámanou nohou sa posúval dozadu ako krab.

K hentej špicatej skale sa dostanem za dvadsať minút.

Díval som sa cez plece, aby som sa neodklonil, z času na čas som skontroloval hodinky.

Dvadsať minút, stihnúť to v limite.

Najťažšie bolo dovliecť sa k chodníku. Musel som obchádzať najväčšie balvany a prekonávať škáry medzi nimi. Príšerná námaha. Lenže chodník bol ako stuha, ktorá ma vyvedie z doliny – ak sa naň nevydriapem, je po všetkom.

Čím viac som dychčal, tým prudšie sa mi krútila hlava a zahmlieval výhľad. Vnímanie sa trieštilo. Občas sa

zaseklo – ako keď pauzneš prehrávanie videa –, inokedy sa splašene rozbehlo – ako pri zrýchlenom prehrávaní. Zrejme som strácal vedomie, pamätám si iba útržky. Zubaté výstrižky nadivoko rozhádzané v sivej hluchej hmle.

* * *

Odrazu sedím na chodníku strácajúcom sa v tme. Vyjavene civím na záľahu horských červených kvetov. Lemujú chodník z oboch strán, kníšu sa vo vetre, ktorý necítim. V ich zádumčivom pohybe je niečo slávnostné, priam smutné. Je im ľúto, že odchádzam, že som sa vyšmykol zo sprunggeistovho zovretia?

Keď sme s Mirom vchádzali do doliny, žiadne kvety tam neboli. Veď sa ešte len začína jar. Aj tie najskoršie začnú rozkvitať až o dobré dva mesiace.

V Tatrách predsa žiadne červené kvety nerastú! Modré, fialové alebo žlté, to áno. Jesienky, margaréty, nevädze, prvosienky, zvončeky aj kosatce. Ale červené? Nikdy som ich nevidel.

Až teraz.

Jemne sa kníšu vo vánku, ktorý stále necítim, sú ich tu stovky, tisíce. Celé úbočie doliny je červené, akoby

ho pokryl hustý, vlniaci sa koberec. Lúčia sa so mnou, vyčítavo mi mávajú na rozlúčku.

Láka ma odtrhnúť si jeden z nich a zastrčiť si ho do vlasov.

* * *

Už som sa nevládal posúvať v sede, takže som sa preválil na brucho a plazím sa. Chodník je našťastie vystlaný plochými kameňmi, ktoré obrúsili podrážky turistov. Veď dolinou ich kedysi prúdili tisícky. A predsa z nich sprunggeist ulovil iba hrstku. Potrebuje na to samotu, bojí sa ľudských davov, alebo je v hre niečo iné?

Vábi zraniteľných, aby sa zabili.

Som zraniteľný?

Čím som pre ducha skoku taký špeciálny? Priťahuje ho moja dávna túžba objať prázdnotu?

Kdesi za chrbtom mi zašteká pes, slabnúca ozvena sa nesie dolinou.

Najprv si pomyslím, že sa mi to iba zazdalo, no štekot sa zopakuje.

„Komm her!“ zaznie nemecký príkaz. Zvučný mužský hlas – zdá sa mi povedomý.

Obzriem sa, ale nikoho nevidím. Za chrbtom len
prázdny chodník miznúci v tme.

Leziem vôbec správnym smerom? Vlečiem sa z doliny,
alebo naopak, do jej záveru?

„Adar, komm her!“ ozve sa tentoraz zbližšia.

Rozhliadam sa na všetky strany, nikde nikto. Úbočie
doliny je holé, nezdobí ho ani jediný kvet.

* * *

Všetko sa rozpadá. V hlave mi hučí hudba, starý známy
červotoč. Už znova hľodá, ani zaboha ju neviem vyhnáť
z mozgu.

Hryze, hryze, hryze.

Tentoraz je to čosi iné – čisté sedemdesiate roky.
Spoznávam starú odrhovačku od Boney M, ktorú z duše
neznášam. Vlezlá, nasladlá, odporná.

Počujem ženský spev, rozoznávam slová.

Show me your motion

Tra la la la la

Come on show me your motion

Tra la la la la la

Refrén zaznieva znova a znova. Natlakoval nielen moju lebku, ale aj úzku dolinu, odráža sa od skál. Zahrýza sa čoraz hlbšie, hltá ma zaživa.

Aj sprunggeist je červ alebo plaz. V konečnom štádiu už nehryzie, ale pažravo hltá.

Vo finálnej fáze posadnutia sa stávaš sprunggeistom, chceš sa naňho čo najviac podobať. Preto si vybiješ zuby. Chceš byť len bezodný čierny tunel, pahlná trubica.

„Angströhre,“ poradí mi spoza pleca nemecký hlas. Angströhre, rúra strachu.

Vyrazil som si zuby pri páde alebo už predtým – na plošine?

Show me your motion

Tra la la la la

She looks like a sugar in a plum

Plum plum

Rozhliadnem sa – stále som na žulovej doske v tridsaťmetrovej výške, nikdy som nezliezol.

Bludná dolina, čudné obrazy pred očami. Aj tie o vlastnej záchrane.

Opieram sa o skalnú stenu, vyhasínam. Mozog produkuje divoké predstavy o tom, že sa mi podarilo zlaniť dole a vyplaziť sa z doliny.

Hra mačky s myšou. Sprunggeist vždy vzbudí nádej, aby ju vzápätí zahasil.

Nie je nad dobrú zábavu.

Frustrácia, zlosť, sklamanie? Práve si mu prihodil pochúťku, pomohol si ho vykrmiť.

Poprcha, som utopený v hustej tme, nič nevidím. Zo všetkých strán dolieha krik padajúcich lezcov. Tatry sú ako ústna harmonika plná posledných, predsmrtných výkrikov. Keď zaduje správny vietor – nemusí byť fyzický –, počuješ ich všetky naraz. Disonantná symfónia smrti.

Rozdávujem bezzubé ústa a kričím, pridávam sa k zboru. Môj hlas predsa nemôže chýbať. Konečne niekam patrím, ziapem spoločne s otcom.

* * *

Zažmurkám, ležím naspäť na vlhkom chodníku. Tma redne, brieždi sa, už musí byť nadránom. Pred sebou vidím jasnejšiu škvrnu – východ z doliny. Za chrbtom čierna masa hôr. Vlečiem sa správnym smerom, čoraz bližšie k záchrane.

Alebo som po celý čas schúlený na plošine a umieram. Jedno z toho je fatamorgána, obraz vyčarovaný sprunggeistom či samotnou dolinou. Lenže ktoré?

Možno sú falošné oboje. Alebo pravdivé.

Za sebou začujem plieskanie – ktosi beží po chodníku.

Trhnem hlavou, prižmúrim oči, sliepňam do šera.

Nič, chodník je prázdny.

Plieskanie sa ozýva čoraz hlasnejšie, už je skoro pri mne. Krátke detské kroky.

Prinútim sa odvrátiť pohľad. Mám pocit, že keby som zízal o sekundu dlhšie, niečo by som predsa len uvidel. Možno len rednúcu tmu, a možno...

Už idem, mamička. Už idem, červený kvietok.

* * *

Nevládzem sa už plaziť, všetky finty prestali zaberať. K hentej skurvenej skale sa nedostanem za dvadsať minút.

Prevrátim sa na chrbát. Naširoko roztvorenými očami bezducho civím do neba. Stále ani hviezdička.

Show me your motion

Tra la la la la

Come on show me your motion

Tra la la la la la

Hneď v susednej doline, iba kúsok odtiaľto, zahynuli v roku 1962 traja skúsení chlapi. A pritom dokonale poznali miestny terén. Veľkú tragédiu sa dodnes nepodariťlo vysvetliť. Zastihla ich víchrica a počas nej... Muselo sa prihodiť niečo zvláštne. Narýchlo totiž opustili bezpečný záhrab, v ktorom by bez problémov prečkali do zlepšenia počasia. Nechali v ňom výstroj, otvorený batoh, lyže, dokonca aj jedlo. Dvaja z nich umreli od vysilenia, akoby pred čímisi unikali až do zlyhania srdca, tretí zamrzol.

„To všetko sa dá vysvetliť iba panickým strachom. Čo ho ale vyvolalo?“ pýtal sa môj lezecký inštruktor, keď sme pri táboráku preberali tatranské tragédie.

Show me your motion

Tra la la la la

She looks like a sugar in a plum

Plum plum

Znova sa prevrátim na brucho, zatnem zuby a pusťím sa do plazenia. Schválne sa neďívam na starosvetskú vychádzkovú palicu opretú o skalu vedľa chodníka.

* * *

V dialke pod sebou vidím svetlá Smokovca. Nadránom vyzerá ako bodkovaný pavúk. Vymotal som sa z doliny, ležím na magistrále vedúcej na Hrebienok. Ani neviem, ako som zliezol po sutine, nespomínam si na pásmo kosodreviny. Ale na tom nezáleží. Záchrana!

Zostávajú mi dva či tri kilometre, už nemôžem zablúdiť. Lenže svetlá ma uhranuli, lákajú ma, volajú.

Zlez z chodníka, spusti sa po úbočí, to je najkratšia cesta!

Iste, po priamke – najmenšia vzdialenosť.

Dávam sa do pohybu, plazím sa ako sprunggeist. Pochádza predsa z prastarej doby, keď sa všetok život ešte len plazil. Tam, v nánosoch z tej doby, dodnes prežíva.

V tatranských horách a morénach aj v najstarších, plazích častiach ľudských mozgov.

Človek si myslí, že je bohviečo, ale niečo z tej doby v ňom zostalo; tvorí to jeho najstaršie jadro, jeho základ. Existuje iba hlad. Každý živý tvor je len variácia prvotného hladu. Ani človek nie je výnimka – prázdna trubica, rúra strachu, na jednom konci hltajúca, na druhom vylučujúca.

Čierny bezodný tunel – sprunggeist.

Opúšťam chodník, vliezam do kosodreviny pokrývajúcej úbočie.

* * *

Čosi ma zastaví. Strpnem, priam hystericky sa vrátim naspäť. Neviem už, čo robím, z vedomia mi vypadávajú čoraz väčšie úseky. Ako keď tresneš po zrkadle. Popraská, rozbehnú sa po ňom pavučiny miniatúrnych trhlín. Práve v nich sa zabýva sprunggeist, cez ne ťa pozoruje, hoci o tom nevieš.

Tým sa to však nekončí, entropia pôsobí ďalej. Z popraskaného zrkadla sa začnú odliepať črepiny. Jedna za druhou odpadávajú. Obraz zaplňa čoraz viac hluchých plôch, v ktorých sa nezrkadlí vôbec nič; namiesto odrazeného svetla v nich kraluje prázdnota.

Presne tak som si pripadal, už zo mňa veľa nezostávalo. Pomedzi hluché miesta len občas prebleskla zmysluplná myšlienka.

Nesmiem zliezť z chodníka, nesmiem sa pustiť do hustej kosodreviny!

Žeby ma tam chcel vlákať sprunggeist? Posledný pokus Bludnej doliny, ako ma doraziť?

Ďalšia spomienka, moja pamäť je vyčalúnená tatranskými tragédiami, som nimi posadnutý.

Už od detstva, už od otcovho pádu.

Krátko po revolúcii zmizol v tejto oblasti známy novinár. Spolu s kamarátom sa vybrali zo Skalnatého plesa na Popradské. Museli prejsť aj tadiaľto, po tejto magistrále. Nie je to najľahšia trasa, ale pomerne bezpečná. Lenže k večeru, keď sa ocitli nad Vyšnými Hágmi, už boli obaja takí vyčerpaní, že sa nechali zlákať svetlami obce, ktoré videli pod sebou. Zišli z chodníka, pustili sa nadol po úbočí, vstúpili do kosodreviny. Tam sa v tme rozdelili, nedokázali sa nájsť a... Jeden z nich zišiel na Cestu slobody, kde si stopol auto, nechal sa zvieŕť do Smokovca a informoval horskú službu. Spočiatku to nevyzeralo vážne – nezvestný sa stratil v pomerne nízkej výške a v nevelmi rozsiahlom úseku medzi magistrálou a Cestou slobody. Nech by sa vybral ktorýmkoľvek smerom, po čase vyjde na jednej z komunikácií. Lenže chlapa sa nepodarilo objaviť, nepomohlo ani presvecovanie lesa reflektorom či hlasné zvukové signály. Tie bolo počuť z Cesty slobody až na magistrálu, čo potvrdila druhá záchranná skupina. Napriek niekoľkonásobnému prehľadaniu celého úseku, nasadeniu helikoptéry aj pátracích psov sa novinára nepodarilo nájsť. Dodnes neobjavili jeho telo, ani jedinú stopu, akoby sa vyparil.

Vyplyvalo z toho jediné. Za žiadnu cenu nevliezť do kosodreviny, nedať sa zlákať svetlami! Napokon, možno sú len ďalšia sprunggeistova fatamorgána.

Zatnem sa, odvrátim pohľad a pustím sa po magistrále smerom k Hrebienku.

* * *

Rytmický mechanický pohyb ma celkom pohlť. Vysunúť ruku dopredu, napnúť telo a pritiahnuť sa. Vydýchnuť si a potom znova. Vysunúť ruku, napnúť telo, pritiahnuť sa. Dookola, zas a zas.

Pripadám si nehmotný. Napriek tomu viem, že ruky i nohy mám odreté do krvi, možno až na kosť. Akousi oddelenou časťou vedomia vnímam, že zo zranenej nohy mi pri každom pohybe vyšľahne šialená bolesť. Lenže aj tá zostáva za oceľovými dverami, nedorazí ku mne, hoci jediná dávka jej spaľujúceho šľahu by ma spoľahlivo zabila.

Čím ďalej som od doliny, tým ťažší si pripadám. Bezťaž sa rozplýva. Zvláštne, povedal by som, že to bude naopak. Zato mi však rýchlejšie myslí, akoby nesvitlo len vonku, ale aj v mojej doráňanej gebuli. Nevidím už žiadne čudné výjavy, aj hudba stíchla.

Napadne mi, že pesničku od Boney M predsa počul Joe Simpson, keď sa plazil naspäť do tábora a upadol do

blúznenia. Rozprával o tom v dokumente, na ktorý som pred pár hodinami myslel.

Touching the Void.

Platí to o všetkom, čo som v Bludnej doline zažil? Vytvára sprunggeist čudné obrazy z toho, čo vytiahne z nešťastníkovej hlavy?

Ak áno, tak v tej mojej našiel bohatú, priam nevyčerpatelnú zásobu stavebného materiálu.

Angströhre, rúra strachu. Krivolaký čierny tunel vedúci na druhú stranu.

Vysunúť ruku, napnúť telo, pritiahnuť sa. Koniec.

* * *

Dokázal som to! Zachránil som sa. Ani dnes, s takmer mesačným odstupom, tomu nemôžem uveriť. Ale je to tak. Tentoraz žiadne haluze, fatamorgány či bludné predstavy, nemaj obavy.

Zachránil som sa. Prostá veta. Ako jednoducho a pri tom neuveriteľne znie. Stále si nespomínam na všetky detaily. Hoci uplynuli už štyri týždne, mnohé zahaľuje hmla. Hluchá hmla, ktorá ma v posledných hodinách môjho zápasu ovinula a takmer zhltila. Iba takmer, dokázal som sa vymaniť, vykĺzol som.

Zubaté útržky, črepiny rozbitého zrkadla halabala porozhadzované v pamäti. Sem-tam sa niečo zaleskne, inde vládne temnota. Po magistrále som sa dovliekol na Hrebienok. V horskej ubytovni ktosi bol, spomínam si na rozsvietené okná. Zabúchal som na dvere a... Viac nič.

Ďalší obraz – strastiplný transport do nemocnice. Chýbajúce pocity, dokonalé vákuum. Ani som poriadne nevnímal. Pamätám si len žiariace neónky nad hlavou, keď ma viezli dlhou ošarpanou chodbou. V mysli sa mi prehrávalo jediné slovo: záchrana, záchrana, záchrana!

Krátko po hospitalizácii rôzne vyšetrovacie procedúry. Neprijemné. Lenže žiadny sprunggeist, žiadne obrazy pred očami. Každú chvíľu som čakal, že sa strhnem a prebudím naspäť na plošine alebo hlboko v doline.

Namiesto toho som sa zobudil na jednotke intenzívnej starostlivosti. Personál ma informoval, že som absolvoval úspešnú operáciu. Zašitie sleziny plus zopár ďalších zákrokov. V priamom ohrození života som už nebol, no ani zďaleka som nemal vyhraté. Liečba zápalu pľúc, zlomených rebier, vybitých zubov a najmä dochrámanej nohy... Čo ti budem hovoriť, dokážeš si predstaviť. A možno nedokážeš, neviem. Lebo keď sa ti raz rozhasí koleno tak ako mne, nečaká ťa nič dobré.

Ale zopakujem to znova: žiadny sprunggeist, žiadne obrazy pred očami! Načisto nová perspektíva. Záleži-

tosti, ktoré by ma predtým zložili, mi v novom svetle pripadali banálne. Hlúpe, nepodstatné somariny.

Pravda, čakali ma aj ďalšie neprijemnosti. Len čo som sa ako-tak pozbieral, hneď na mňa nastúpili naše drahé policajné zložky. Najprv prišli dvaja, iba tak v civile, akože sympatáci. Aby im nebolo smutno, pribrali k sebe aj záchranára z horskej služby. Vraj či môžem opísať, čo sa v Slavkovskej doline stalo. Pravdaže, môžem, aj keď stále trochu šušlem.

Opísal som, čo chceli. Najpresnejšie ako som vedel, hoci ma spomínanie bolelo viac než oceľové klíny a sporny nabitý do polámanej nohy. Čakal som, že to bude všetko. Nepohrdol by som ani drobnou pochvalou, ako perfektne som to zvládol.

Namiesto toho prišli znova. Tentoraz aj s akýmsi znalcom alebo psychológom. To sa mi nepozdávalo, takže som sa opýtal, či mám nejaký problém. Teda okrem toho, že som zažil čisté peklo a lekári ma doteraz dávajú dokopy.

Tvrдили mi, že vôbec nie. Vraj je všetko v poriadku, ide len o spresnenie výpovede. Žiadny dôvod volať právnik. Neznalo mi to dvakrát úprimne, ale nečakal som zradu. Nakoniec, som nevinný, čo by sa mi mohlo stať? Veď som nič zlé nespravil, opačne, ja som tu obeť.

Možno vycítili, že ani ja som k nim nebol celkom úprimný. Všetko o sprunggeistovi, Bludnej doline a čudných obrazoch pred očami som si nechal pre seba. Nie som blázon, dobre viem, ako by to znelo. Aj to, čo by si pomysleli. Veď mne samému to dnes, s mesačným odstupom, pripadá ako pomätená báchorka.

Kdeže, keby som s tým vyšiel na svetlo, a rovno pred policajtmi s psychologickým znalcom, nedopadol by som dobre. Namiesto toho som tvrdil, že si na udalosti v doline presne nespomínam, som zmätený, miešajú sa mi nočné mory s realitou. Miro sa musel pošmyknúť, zrútil sa s plošiny. Dostal som z toho šok, nevedel som, čo robím, privodil som si zranenie. Keď sa zotmelo a mrzol som, privolať som pomoc. Čo presne sa prihodilo nešťastným záchranárom, žiaľ, neviem povedať. V tom čase som už blúznil a upadal do bezvedomia. Jeden z nich musel pri výstupe na plošinu zazmätkovať, zošmykol sa a stiahol aj druhého. Čudné, nepravdepodobné, ale predsa len možné. Veď v Slavkovskej doline už zahynuli dvaja Poliaci a v šesťdesiatom druhom hneď vo vedľajšej doline až traja skúsení chlapi. Počul som o tom na lezeckom kurze, v Tatrách sa stávajú aj také tragédie.

Prikyvovali, snažili sa tváriť ústretovo, ale neoklamali ma. Na pretváрку mám špeciálne tykadlá, privedá ľudí v

mojom okolí sa pretvarovalo. Už od základnej školy, už od fotríkovho hrdinského pádu.

Niektorí vtedy tvrdili, že spáchal samovraždu; že skočil dobrovoľne. Zelenáč nestiahol jeho, ale naopak – môjmu starému vraj preplo, skočil do prázdna a nováčika stiahol so sebou.

Predtým by som si tú myšlienku nepripustil ani za svet. Škaredá, hnusná. Driemala zamknutá v trinástej komnate. Spolu so spomienkou na útes v Hastingse, na ťumiace čierne more a na môj pád.

Lenže po tom, ako som prekonal svoj najväčší strach a vylomil zdanlivo nedobytnú zámku, ma to už nedesilo.

Trinásta komnata zostala otvorená dokorán.

Spáchal foter samovraždu, objal radšej prázdno než svoju manželku a mňa – svojho jediného syna?

Pravda, mame občas unikla poznámka o tom, ako sa zmenil, keď som sa narodil. Vždy bol samá sloboda, štíty, čistá obloha. A zrazu som tu bol ja – doživotný záväzok, guľa na nohe, dýchajúca príťaž sťahujúca z rozprávkových výšok do prízemnosti.

Ja, jeho syn, jeho sprunggeist.

Odkedy som sa narodil, niečo v ňom hlodalo. Tváril sa šťastne a naplnene, veď tak sa to má, nikdy mi neublížil. No teraz, s vylomenými vrátami do trinástej komnaty, mi bolo jasné, že som každým nádychom nechtiac stra-

voval jeho kyslík, jeho atmosféru, slobodu. Až kým som ho nevydýchal úplne. Fotrovi zostalo iba prázdno – vyplnené mnou –, ktoré prosto nezniesol. Nevydržal tiaž vyvolanú mojou existenciou. Preto sa pustil. Nič výnimočné. Na webe nájdeš stovky prípadov ľudí, ktorí dreli celý život, aby dosiahli osobné naplnenie alebo vrchol vo svojej profesii – a keď si naň konečne siahli, oslávili to tým, že skočili zo strechy výškovej budovy.

L'appel du vide – volanie prázdnoty.

Odvtedy sa všetci okolo mňa pretvarovali. V škole aj doma. Možno vycítili moje previnenie, možno o ňom dobre vedeli, a možno to všetko bola iba moja predstava. Moja bludná predstava, čudné obrazy pred očami.

Preto som policajtom klamal. Keby som spomenul sprunggeista, musel by som ísť do hĺbky, ku koreňom, musel by som im ukázať svoju trinástu komnatu. A to nebolo možné, nevpustil by som ich tam ani zaboha.

Odmietol som aj pomoc psychológa – nech sa radšej stará o seba.

Prečo do trinástej komnaty vpúšťam teba? Dobrá otázka. Asi preto, že odkedy ma prepustili z nemocnice, veľa vecí sa zmenilo. Policajti sa už neozvali, nerobili mi žiadne problémy – dokonca uznali, že tragédia môže byť súčasťou čiernej série, čo sužuje Tatry od začiatku roka. Iba ma upozornili, že kým je vyšetrowanie prípa-

du otvorené, nemám opúšťať republiku. Čudné, hovoriť obeti, aby neopúšťala krajinu, prikazovať jej, čo smie a čo nie. Ale dobre, aj tak som sa nikam nechystal.

Pri odchode zo špitála mi vrátili veci, ktoré som mal pri sebe, keď ma hospitalizovali. Prihodili aj tie, ktoré som nechal na plošine. Rozodraté oblečenie, vibramy, oškretú otcovu karabínu... Dokonca aj poškriabanú Go-Pro kameru. Celkom som na ňu zabudol, keby mi ju nevrátili, ani by som si nespomenul. Tak by to bolo lepšie...

Jasné, že som si doma nahrávku pustil. Neodolal som, pritiahla ma podobne ako Adriánove predsmrtné videá. Morbídne, viem. Lenže na veci to nič nemení. Chcel som si pozrieť, ako sme sa vybrali do doliny a liezli na plošinu. Potreboval som vidieť Mirove posledné chvíle – bolo to ako svrbiaca, syčiaci nezhojená jazva, ktorú si musíš poškríbať. Doreval som sa ešte predtým, než sa nahrávka spustila. Rozlúčka s najlepším kamošom – tak som to vnímal, veď tam na plošine som cítil jedine šok a úľak.

Tentoraz v izbe nevládla tma, bolo to iné, ako keď som si prehrával Adriánove videá. Veľa vecí sa odvtedy zmenilo. Možno až priveľa. Potreboval som svetlo, aj v noci; do špajze a kúpeľne som vstupoval iba s najväčším sebazaprením – v zanesenej omietke tam číhali praskliny. Zdalo sa mi, že potichu pukajú, nebadane sa rozširujú, pri každej návšteve boli dlhšie a väčšie. Najistejšie som

sa preto cítil v obývačke, ale iba pri zapnutom svetle. Ne počul som tam žiadne praskanie – ani uprostred noci –, nemal som pocit, že ma cez uzučké trhliny čosi neprestajne sleduje.

Spustil som prehrávanie videa z GoPro kamery. Vlastne som nechcel, ale musel.

Kvalita obrazu bola naozaj špičková. Keby to videl Miro, potichu by zahvízdal. Zábery doliny aj balvanov, po ktorých sme sa chystali vyliezť na plošinu, zachytávali každý detail. Priam vyskakovali z monitora, akoby som sa ocitol priamo tam, späť v čase. Obsah nahrávky bol menej slávny – môj ťarbavý pokus zdolať oddychovú trasu vyzeral ešte horšie, než som si ho pamätal. Ledva som sa vydriapal po dvoch skalách a už som dychčal ako zdochýnajúci kôň. Prešla ďalšia chvíľa, dostavilo sa moje zmrznutie – stuhnutie priamo na stene. Miro ma povzbudzoval a vzápätí podoprel.

Vtedy som po prvý raz zažmúril oči. Nevládal som sa pozeráť, ledva som zniesol zvukovú stopu. Zaťal som päsťe, jednu z nich zodvihol k ústam, zahryzol som si do hánok. Prehrávanie som však nevypol, v kalichu horkosti zostávalo ešte zopár dúškov.

Napokon som horko-ťažko vyliezol na plošinu. Vtedy som cítil hrdosť, teraz mi bolo z vlastného výkonu až

nevoľno. Neuveriteľné, čo som tam predviedol, ako veľmi som sa pred Mirom zhadzoval.

Zhadzovať sa... Zvláštny výraz. Inokedy by som sa nad tým nepozastavil, ale plošina ma veľa naučila. Za každým, keď sa zhadzuješ, trebárs len do maličkých priepastí, akých sú v živote tisícky, tvoj sprunggeist mocnie. Všetko je to jeho práca, ak sa raz ocitneš nad ozajstnou priepastou, zhodíš sa aj do nej. Nepotrebuješ na to Vysoké Tatry, dračie zuby si ťa tak či tak nájdu.

Na monitore sa medzitým blížilo finále. Krčil som sa pri skalnej stene a snažil sa rozdychať nový záchvat paniky. Miro podišiel k okraju plošiny.

„Počuješ to?“ opýtal sa.

„Nie,“ prehodil som cez plece. Pamätám si, že som nad tou odpoveďou vôbec nepremýšľal, iba tak zo mňa vyletela. Mal som vtedy iné starosti. Ako sa, doboha, dostanem dole? Rozkrútila sa mi hlava, nastúpilo druhé kolo nevoľnosti, takmer som stratil vedomie. Ešte aj pri pozeraní videa mnou ten atak zamával.

Záber sa zrazu rozmazal, obraz sa rozplynul do farebných šmúh. Musel som urobiť zvláštny prudký pohyb, na ktorý som si vôbec nespomínal. Vzápätí sa všetko ustáilo. Stál som a díval sa ku koncu plošiny, na Mirov chrbát.

„Takto to nebolo!“ vydýchol som a vyskočil z kresla. Ruky mi vyleteli ku klávesnici, aby som to hnusné klamstvo zastavil.

Lenže som ho nezastavil, nestihol som.

Vykročil som rovno k Mirovi, kamera to zachytávala až mučivo jasne. Išiel som sebaisto, bez zaváhania – žiadny strach z výšok, nič také.

Ja je niekto iný.

Destrudo.

Napriahol som paže a posotil ho, dlaňami som sa mu z celej sily oprel do chrbta.

Presne tak kedysi sotil on mňa.

Hastings, skalný útes, šumiace čierne more. Pád z raja, priepasť a trhlina.

Nestihol zareagovať, iba ním myklo a už letel. Vernosť za vernosť, sotenie za sotenie. Zrútil sa do prázdna, zmizol v ňom ako kus dreva. Nekričal. Zhltna ho prasklina, ktorú vlastnoručne rozďavil v Hastingse.

Vrátil som sa k skalnej stene a posadil sa. Zrýchlil sa mi dych, rozochvel som sa – kamera sa roztriasla.

„Už to prešlo,“ oznámil som do ticha. Keď som sa nedočkal reakcie, opýtal som sa Mira, čo robí. Stále však neodpovedal. „Miro?“ pokúsil som sa. „Nie je to smiešne, nesar...“

Nebavil sa so mnou, pretože tam už nebol. Ležal do-
lámaný o tridsať metrov nižšie. Vtedy som to nevedel,
teraz áno.

„Nie!“ skríkol som a tresol päťou do monitora. Zletel
zo stola, čosi v ňom prasklo, no nezhasol. Hnusné video
sa prehrávalo ďalej.

„To nebolo takto!“ vytisol som pomedzi pery. „To vô-
bec nebolo takto.“

Roztriasla sa mi brada, čupol som si a objal kolená.

To vôbec nebolo takto!

Lenže to nepomáhalo. Čím silnejšie som na seba v
mysli ziapal, tým jasnejšie sa odhaľovala pravda.

Ktorá pravda?

Mira som mal veľmi rád, bol to môj najbližší kamoš,
vždy mi chcel najlepšie.

Nebol až taký dobrák, odkiaľživa mi závidel. Možno
o tom ani nevedel, možno si to nepripúšťal, no aj v ňom
hlodal diablík zvrátenosti – ako v každom. Závidel mi, že
som lepší lezec, tváril sa dobrácky a prajné, ale nepres-
tajne ma podryval. Aj s tým svojím záchranárstvom sa
nado mnou neustále vyťahoval. Kamarátske doberáme.
Isteže, možno len to. A možno niečo viac. Čeluste bývajú
skryté pod hladinou, aj čierne more má občas príjemnú
modrozelenú hladinu.

Zbieralo sa to dlho, kvapka po kvapke. Nejaký zasratý psychológ by možno povedal, že sa vo mne hromadila energia destruda. Veď podľa študovaných hláv sa prejavuje najprv melanchóliou či depresiou, až neskôr, keď sa vrchovato nazbiera, prechádza do nenávisti, krutosti, agresie.

Zbieralo sa toho vo mne dosť, len čo je pravda. Všetok ten skrytý nahromadený hnev. Na fotra a tak... Bolo toho priveľa, už sa to nedalo zniesť. Lenže ja, Adam Markus, by som nikdy nespravil nič násilné. Nemám to v povahe, nie som to ja. Nech by ma drvil akýkoľvek vnútorný tlak, nech by ma spaľovala nenávisť, nikdy by som to neprejavil. Žiadne násilie. Voči sebe ani voči iným. Ublížiť niekomu, a nebodaj ešte Mirovi? Ani náhodou, nikdy. Nič také nebolo možné.

Hryze, hryze, hryze.

Iba ak... by som za to nemohol. Niečo také by sa mohlo prihodiť iba v prípade, že by to bolo mimo mojej kontroly. Keď človeka zaplaví destrudo, už to nie je on. Nech sa potom udeje čokoľvek, on za to nemôže...

Nekoná predsa on, je to niekto iný, druhý – Destrudo.

Zviesol som sa na pravý bok, v hojacích sa rebrách ma zapichalo. Po líci mi tiekli slzy, nos sa mi upchal. Trinásta komnata bola oveľa hlbšia, než som si pôvodne myslel.

Zazdalo sa mi, že počujem tiché hvízdanie. Vychádzalo z prasklín v kúpeľni a špajzi.

Čudné obrazy sa vytvárajú z toho, čo ti uviazlo v hlave.

Po fotrovej smrti som si toho do hlavy pustil veľa, fascinovali ma samé morbidnosti. Lezecké tragédie, nehody, zvláštne úmrtia, povedačky a legendy...

Bludná dolina, čudné obrazy pred očami.

Hryze, hryze, hryze.

Naprázdnosť som preglgol a zovrel si hlavu dlaňami.

Čudné obrazy pred očami...

Tvorila sa z toho, čo ti uviazlo v hlave.

Odkedy?

Najdôležitejšie slovíčko. Rozhodovalo o všetkom.

Odkedy, odkedy, odkedy?

Praskol ma foter, Miro v Hastingsse trhlinu nalomil a rozšíril, odvtedy som už ledva držal pokope.

Kedy som definitívne povolil?

Pád, pád, pád. Zlé veci prichádzajú v trojiciach.

Najprv ten otcov, potom ten môj – Adam rútiaci sa z raja. A do tretice?

Kedy som definitívne povolil?

Adrián Klimko, rozmlátený chalan ležiaci pod plošinou v Slavkovskej doline.

Keď ho Miro prevrátil, díval som sa mu do mŕtvych, vyhasnutých očí. Mal v nich prázdno, zvečnené prázdno, hrôzu aj nekonečný údiv, nedalo sa tomu odolať.

L'appel du vide – volanie prázdna.

Povolil som, rozletel som sa na kusy.

Pád, pád, pád.

Posledná kvapka, posledný úder.

Prasklina sa zmenila na trhlinu, zaškrípalo to, štruktúra sa rozpadla.

Mŕtve, vyhasnuté oči.

Veža sa s rachotom zrútila. Už som to nebol ja, hoci navonok som tam stále bol. Ani som pri tom necekol.

Bludná dolina, čudné obrazy pred očami. Odvtedy som v nej uviazol, už odvtedy som blúdil v labyrinte krivých zrkadiel, topil sa v čudných obrazoch bez toho, aby som o tom vedel. Strašenie nezačalo, keď sme sa s Mirom vrátili na plošinu, ale oveľa, oveľa skôr.

Trinásta komnata bola hlbšia, než som si vedel predstaviť.

Adriánova kamera a nahrávky jeho posledných chvíľ... Skutočnosť, alebo len obraz vytvorený z útržkov tragédií nahromadených v mojej hlave? Nikto okrem mňa predsa kameru ani nahrávky nevidel. Čo keď bol jeho pád len smutnou, no bežnou nehodou?

Lenže pri tom sa to nekončilo, bludisko sa rozpínalo všetkými smermi, nemalo žiadne hranice.

Píše sa v knihe od Alfréda Grosza o Bludnej doline, sú tam zmienky o nešťastiach a strašení? Alebo sú moje spomienky na to, ako som tieto state čítal, prejavom iného, oveľa hrozivejšieho strašenia? Keď som knihu ukázal Mirovi, aby si o doline prečítal, odstrčil ju, ani sa nepozrel. Keby to urobil, čo by v texte videl?

Ani tu sa to však nekončilo, padal som ešte hlbšie. Niektoré priepasti vôbec nemajú dno; skalná plošina ma predsa len dostala, no celkom inak, ako som si myslel.

Sú v záznamoch horskej služby zmienky o čudných nešťastiach v Slavkovskej doline? Pamätám sa, ako som ich čítal, lenže to vôbec nič neznamená. Je s dolinou a s plošinou neďaleko Szontaghovho plesa vôbec niečo v neporiadku?

Bludná dolina, čudné obrazy pred očami...

Strýpol som.

Labyrint, v ktorom som uviazol, nielenže nemal koniec. On nemal ani začiatok.

Veľa mi toho porozprával starý Droppa. Od rozhovoru sa odvíjalo moje pátranie aj zistenia. Ale odohral sa vôbec? Nebol aj to iba ďalší čudný obraz pred očami, ďalší záhyb Bludnej doliny?

Zacyklil som sa v tom, dokonale som zabľúdil. Neskutočnosť si zahrýzala do vlastného chvosta a plodila... ďalšiu neskutočnosť, ktorá však bola skutočná.

Ako to bolo? Ako to naozaj bolo?!

Čo keď bol rozhovor s Droppom iba mätúci obraz?

On mi predsa opísal niektoré tragédie, čo sa odohrali v doline. On, starý Droppa, mi spomenul sprunggeista!

Ak sa nič z toho neodohralo, ak nič z toho nebolo...

Čudné obrazy sa tvoria z toho, čo ti uviazlo v hlave.

Prečo potom blúdim? Ako to, že som padol za obeť Bludnej doline, keď legendu o nej som si možno sám vymyslel, vysnil?

Kdesi som čítal, že snívať neprestávame v momente prebudenia. To sa nám iba zdá. Odlišné stavy vedomia sa vraj nestriedajú zaradom, jeden za druhým, ale bežia paralelne vedľa seba. Jeden z nich je zakaždým dominantný, zosilnený, tie ostatné utlmené, no stále aktívne. Nikam nemiznú, nikdy sa nevypnú, iba sa od nich dočasne odladíš. Aj keď si dokonale bdely, napríklad teraz, v paralelne bežiacom vedomí naďalej sníváš. Preto sú praskliny a trhliny nebezpečné, preto za nimi stále niečo číha.

Existuje vôbec nejaký sprunggeist?

Rozosmial som sa, od srdca som sa rozrehotal.

Ja som ho nezabil, spravil to Destrudo!

Bludná dolina, vraždiaca plošina, sprunggeist... Možno to všetko vzniklo iba ako vedľajší produkt, pomocné lešenie, moja alternatívna realita, v ktorej som bol obeť a nie páchatel' toho, čo sa stalo. Obeť a nie páchatel' toho, čo som urobil.

Nič také by som v živote nespravil.

Alebo sa všetko odohrало presne tak, ako som si to pamätal. Zábery, čo mi práve naservírovala moja nahrávka, mohli byť len čudným obrazom pred očami. Ďalší produkt Bludnej doliny.

Neexistoval spôsob, ako to odlíšiť. Bdelé vedomie a desiatky, stovky, tisícky snov bežia paralelne vedľa seba. A keď steny medzi nimi popraskajú...

Potom ti zostáva jediné. Tak ako mne. Labyrint má jediný východ.

* * *

Len čo som sa dal ako-tak dokopy, vrátil som sa. Z Hrebienka som po magistrále prekrivkal až k Sennej kope, vydriapal som sa po sutine. Bludná dolina ma privítala ako strateného syna. Konečne som bol zase doma, zaplavil ma pokoj, tiché šťastie. Vykračoval som po chodníku

a pomáhal si vychádzkovou palicou – história sa opakuje. Došiel som pod plošinu, po dlhom čase som sa znova usmieval. Oprel som palicu o skalú a pustil sa do lezenia. Žiadny strach z výšok, ani náznak, z tejto fobie som sa predsa vyliečil. Netrvalo mi to dlho, zvládol som výstup aj s dochrámaným kolenom, ani som sa nezadýchal. Ocitol som sa na plošine, vrátil som sa.

* * *

Stojím pevne, nebyť boľavého kolena, ani by som sa nezachvel. Rozhliadam sa na všetky strany, užívam si nádherný výhľad. Slnko už klesá, tieň na skalných stenách sa predlžujú. Nebo planie červeňou, večerné zore farbía dolinu do medená. Pripadám si ako v rozprávke o drakoch a statočných rytieroch.

Tak predsa som sa vrátil. Bludná dolina ma dostala, lenže inak, ako som si myslel. Už to nevnímam ako niečo zlé, kdeže. Necítim žiadny strach, vyliečila ma, zacelila moje jazvy.

Nepremýšľam už ani nad tým, čo presne sa mi prihodilo, čo je pravda a čo ilúzia. V dôsledkoch je to jedno. Neskutočnosť si zahryzá do chvosta a plodí ďalšiu nesku-

točnosť, ktorá je však skutočná. Preto stojím na okraji plošiny. Dobrovoľne, nikto a nič ma nenúti.

Existuje duch skoku, to on ma sem znova pritiahol? Samozrejme, že áno. Každý je svoj vlastný sprunggeist. A keď sa mu niekto snaží zabrániť v objatí prázdna, zvrhne tam aj jeho. Julo a Tibor, dvaja záchranári, by o tom vedeli rozprávať.

Ja už, našťastie, tieto problémy nemám. Nevadí mi, že slnko práve zapadlo, s cestou naspäť si nerobím starosti. Obloha ešte horí, ale postupne vyhasína – nemal by som strácať čas.

Hudba nástojčivo vyhráva.

Vytiahnem z vrecka otcovu karabínu, pobožkám ju a zhodím do priepasti.

Prejde sekunda, dve, nezačujem žiadne cinknutie. Vynikajúco. Znamená to, že podo mnou už nie je smiešna tridsaťmetrová hĺbka, ale tá druhá, bezodná hlbina.

Pristúpim ešte bližšie k okraju a napravím GoPro kameru pripnutú k vetrovke. Chcem, aby nakrútila čo najkrajšie zábery, aby zvečnila objatie. Preto tu stojím a rozprávam do nej celý príbeh. Priniesol som si kvôli tomu aj náhradnú baterku. Ak raz niekto nájde pod plošinou moje telo – lebo to vôbec nie je isté –, dozvie sa všetko. Labyrint nemá začiatok ani koniec, neskutočnosť si zahŕza do vlastného chvosta a plodí niečo skutočné. Ne-

smie to prestať, Bludná dolina sa túži rozpínať, pohltiť do svojich záhybov čo najviac ľudí, čo najviac myslí. Ak si dopyčoval až sem, aj ty si už chytený, aj ty už blúdiš a mnohé z toho, čo považuješ za skutočné, sú len čudné obrazy pred tvojimi očami. Skôr či neskôr zistíš, že ti zostáva jediné. To isté, čo mne.

Muzika silnie, doľahne k tebe cez praskliny. Skalné steny sú ich plné, zopár ich máš doma v omietke. Cez ne ťa sleduje. Aj teraz.

Nadýchnem sa a vydýchnem, naposledy prebehnem pohľadom po doline – je plná vlniacich sa červených kvetov. Tentoraz sa nekníšu smútočné, ale slávnostne; pre-kypujú očakávaním. Zdvihnem pohľad vyššie, ustrniem.

Nedá sa opísať, čo vidím, naplní ma to nekonečným úžasom. Cudzie farby. Neznáme, neuchopiteľné tvary nijako nepasujúce do ľudského vedomia. Tisícoraké premenlivé formy...

Hudba stíchnie.

Nastal čas, nesmiem otáľať. Vykročím, zdvihnem nohu a položím ju do prázdna.

*Za pomoc při psaní této knihy děkujem
Karolovi Olejníkovi.*